

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNİN EKONOMİK
KRİZLERE KARŞI DAYANIKLILIĞI: STRES TESTİ
UYGULAMASI**

DOKTORA TEZİ

Öner NALBANTOĞLU

**Enstitü Anabilim Dalı : İşletme
Enstitü Bilim Dalı : Muhasebe ve Finansman**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Fatih Burak GÜMÜŞ

MART - 2016

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNİN EKONOMİK
KRİZLERE KARŞI DAYANIKLILIĞI: STRES TESTİ
UYGULAMASI**

DOKTORA TEZİ

Öner NALBANTOĞLU

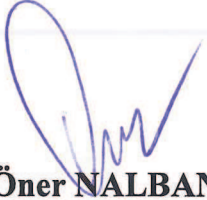
Enstitü Anabilim Dalı : İşletme
Enstitü Bilim Dalı : Muhasebe ve Finansman

Bu tez 24.08./2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Doc.Dr. Ahmet Gökçöz	Başarılı	At.
Yrd.Doc.Dr. Sevdâ Faikoğlu	Başarılı	
Doc.Dr. Neuran KANACA	Başarılı	Neuran
Yrd.Doc.Dr. Ahmet Gülmez	Başarılı	A. Gülmz
Yrd.Doc.Dr. Fatih B. Gümüş	Başarılı	

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Öner NALBANTOĞLU

24.03.2016

ÖNSÖZ

Bu tezin yazılması aşamasında, çalışmamı sahiplenerek titizlikle takip eden danışmanım Yrd.Doç. Dr. Fatih Burak Gümüş'e değerli katkı ve emekleri için içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Savunma sınavı sırasında jüri üyeleri Doç. Dr. Nevran Karaca, Doç. Dr. Ahmet Gökgöz, Yrd.Doç.Dr. Ahmet Gülmez ve Yrd. Doç Dr. Seyda Faikoğlu son haline gelmesine değerli katkılar yapmışlardır. Son olarak doktora eğitimim süresince bana her zaman destek olan eşim Elif Nalbantoğlu'na ve kendisine yeterince vakit ayıramadığım kızım Sare Selin'e, ve bu günlereulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim anne ve babama şükranlarımı sunarım.

Öner NALBANTOĞLU

24.03.2016

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ÖZET.....	vi
SUMMARY	vii

GİRİŞ	1
-------------	---

BÖLÜM 1 : CAMELS PERFORMANS ANALİZİ.....	13
---	-----------

1.1. CAMELS Analizi	13
1.2. CAMELS Analiz Bileşenleri	14
1.2.1. C (Capital) Sermaye Yeterliliği	14
1.2.2. A (Asset) Varlık Kalitesi	15
1.2.3. M (Managment) Yönetim Kalitesi	15
1.2.4. E (Earnings) Kazançlar	15
1.2.5. L (Liquidity) Likidite Durumu	15
1.2.6. S (Sensitivityto Market Risk) Piyasa Riskine Duyarlılık	15
1.3. CAMELS Analizi Hakkında Literatür Araştırması	16

BÖLÜM 2 : BASEL UYGULAMALARI VE STRES TESTİ	26
--	-----------

2.1. BASEL Uygulamaları	26
2.2. Türkiye’de BASEL Uygulamaları	29
2.3. Stres Testi	36
2.4. Stres Testi Hakkında Literatür Araştırması.....	37

BÖLÜM 3 : TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNİN PERFORMANS	
--	--

ANALİZİ	44
----------------------	-----------

3.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	44
3.2. Analiz Metodu	48
3.3. Performans Analiz Sonuçları	48
3.3.1. Bankaların CAMELS Notları	48
3.3.1.1. İlk Bileşen Sermaye (C)	50
3.3.1.2. İkinci Bileşen Aktif (A)	54

3.3.1.3. Üçüncü Bileşen Yönetim Kalitesi (M)	57
3.3.1.4. Dördüncü Bileşen Karlılık (E).....	61
3.3.1.5. Beşinci Bileşen Likidite (L)	65
3.3.1.6. Altıncı Bileşen Piyasa Riskine Duyarlılık (S)	69
3.3.2. Analiz Sonuçları ve Değerlendirme	73
BÖLÜM 4: STRES TESTİ UYGULAMASI	76
4.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	76
4.2. Stres Testi Uygulaması	78
4.2.1. Stres Yeterlilik Rasyosu Stres Testi.....	78
4.2.1.1. Birinci Şok Dalgası Krediler %3 Karşılık Ayrılması	81
4.2.1.2. İkinci Şok Dalgası Krediler %5 Karşılık Ayrılması.....	82
4.2.1.3. Üçüncü Şok Dalgası Krediler %10 Karşılık Ayrılması.....	83
4.2.1.4. Banka Grupları Temelinde 3 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması ve Elde Edilen Sonuçlar	85
4.2.2. Likidite Rasyosu Stres Testi	87
4.2.2.1. Birinci Şok Dalgası %5 Mevduat Çıkışı	89
4.2.2.2. İkinci Şok Dalgası %10 Mevduat Çıkışı	92
4.2.2.3. Üçüncü Şok Dalgası %20 Mevduat Çıkışı	94
4.2.2.4. Dördüncü Şok Dalgası %30 Mevduat Çıkışı.....	96
4.2.2.5. Banka Grupları Temelinde 4 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması ve Elde Edilen Sonuçlar	98
4.2.3. Yabancı Para Net Genel Pozisyonu Stres Testi	100
4.2.3.1. Birinci Şok Döviz Yükümlülüklerinde %1 Artış	102
4.2.3.2. İkinci Şok Döviz Yükümlülüklerinde %3 Artış	103
4.2.3.3. Üçüncü Şok Döviz Yükümlülüklerinde %5 Artış	104
4.2.3.4. Banka Grupları Temelinde 3 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması ve Elde Edilen Sonuçlar	105
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	108
KAYNAKÇA	117
EKLER	131
ÖZGEÇMİŞ	170

KISALTMALAR

BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
IMF	: Uluslararası Para Fonu
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
SYR	: Sermaye Yeterlilik Rasyosu
CDS	: Kredi Risk Koruması
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
BİST	: Borsa İstanbul

TABLO LİSTESİ

Tablo 1	: Çalışmaya Dahil Olan Bankalar.....	45
Tablo 2	: Analizde Kullanılan Finansal Oranlar	47
Tablo 3	: Banka Grup Bazında Bileşik CAMELS Notu	49
Tablo 4	: Banka Grup Bazında (C) Sermaye Yeterliliği Notu	50
Tablo 5	: Sektör ve Banka Grup Bazında Sermaye Yeterlilik Oranı	51
Tablo 6	: Sektör ve Banka Grup Bazında Öz Kaynaklar / Toplam Aktifler Oranı ...	52
Tablo 7	: Sektör ve Banka Grup Bazında (Öz Kaynak – Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	53
Tablo 8	: Banka Grup Bazında (A) Aktif Kalitesi Notu	54
Tablo 9	: Sektör ve Banka Grup Bazında Top. Kredi ve Alacaklar / Top.Aktifler ..	55
Tablo 10	: Sektör ve Banka Grup Bazında Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	56
Tablo 11	: Sektör ve Banka Grup Bazında Duran Aktifler / Toplam Aktifler	57
Tablo 12	: Banka Grup Bazında (M) Yönetim Kalitesi Notu	57
Tablo 13	: Sektör ve Banka Grup Bazında Takipteki Alacaklar / T.Nakdi Krediler ..	58
Tablo 14	: Sektör ve Banka Grup Bazında Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler....	59
Tablo 15	: Sektör ve Banka Grup Bazında Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı..	60
Tablo 16	: Sektör ve Banka Grup Bazında Krediler / Toplam Şube Sayısı	60
Tablo 17	: Sektör ve Banka Grup Bazında Top. Personel / Top. Şube	61
Tablo 18	: Banka Grup Bazında (E) Karlılık Değerlendirme Notu	62
Tablo 19	: Sektör ve Banka Grup Bazında Dönem Net Karı / Toplam Aktif	62
Tablo 20	: Sektör ve Banka Grup Bazında Dönem Net Karı / Öz kaynaklar	63
Tablo 21	: Sektör ve Banka Grup Bazında Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler....	64
Tablo 22	: Sektör ve Banka Grup Bazında Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri	65
Tablo 23	: Banka Grup Bazında (L) Likidite Değerlendirme Notu	66
Tablo 24	: Sektör ve Banka Grup Bazında Likidite Yeterlik Oranı “1 Aylık”	66
Tablo 25	: Sektör ve Banka Grup Bazında Likit Aktifler / Toplam Aktifler	67
Tablo 26	: Sektör ve Banka Grup Bazında Krediler / Toplam Aktifler	68
Tablo 27	: Sektör ve Banka Grup Bazında 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	69
Tablo 28	: Banka Grup Bazında (S) Piyasa Riskine Duyarlılık Notu	70

Tablo 29	: Sektör ve Banka Grup Bazında YP Aktifler / YP Pasifler	71
Tablo 30	: Sektör ve Banka Grup Bazında Net Faiz Geliri / Ortalama Toplam Aktifler	71
Tablo 31	: Sektör ve Banka Grup Bazında 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	72
Tablo 32	: Sektör ve Banka Grup Bazında Yabancı Para Genel Pozisyonu	73
Tablo 33	: Çalışmaya Dâhil Edilen Bankalar	77
Tablo 34	: Bankacılık Sektörü Genel Sermaye Yeterlilik Oranı, 2014 / 12, ...	80
Tablo 35	: Birinci Şok Dalgası Krediler %3 Karşılık Ayrılması	82
Tablo 36	: İkinci Şok Dalgası Krediler %5 Karşılık Ayrılması	83
Tablo 37	: Üçüncü Şok Dalgası Krediler %10 Karşılık Ayrılması	84
Tablo 38	: Birinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%3)	85
Tablo 39	: İkinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%5)	86
Tablo 40	: Üçüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%10)	87
Tablo 41	: Birinci Şok Dalgası %5 Mevduat Çıkışı	90
Tablo 42	: Birinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri	91
Tablo 43	: İkinci Şok Dalgası Mevduatın %10 Çıkışı	92
Tablo 44	: İkinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri	94
Tablo 45	: Üçüncü Şok Dalgası Mevduatın %20 Çıkışı	94
Tablo 46	: Üçüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri	96
Tablo 47	: Dördüncü Şok Dalgası Mevduatın %30 Çıkışı	96
Tablo 48	: Dördüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri	98
Tablo 49	: Sektör ve Banka Grupları Likidite Fazlası / Toplam Mevduat Oranı	99
Tablo 50	: Birinci Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %1 Artış	102
Tablo 51	: Birinci Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları	103
Tablo 52	: İkinci Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %3 Artış	103
Tablo 53	: İkinci Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları	104
Tablo 54	: Üçüncü Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %5 Artış	104
Tablo 55	: Üçüncü Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları	105

Tezin Başlığı: Türk Bankacılık Sisteminin Ekonomik Krizler Karşısında Dayanıklılığı: Stres Testi Uygulaması**Tezin Yazarı:** Öner NALBANTOĞLU **Danışman:** Yrd.Doç.Dr. Fatih B.GÜMÜŞ**Kabul Tarihi:** 24 Mart 2016**Sayfa Sayısı:** vii (önkısım)+130 (tez) +39 (ekler)**Anabilimdalı:** İşletme**Bilimdalı:** Muhasebe ve Finansman

Çalışmada Türk Bankacılık Sisteminin ekonomik krizlere karşı dayanıklılığı iki aşamalı olarak test edilmiştir.

İlk aşamada uluslararası ekonomik birimler tarafından kabul görmüş ve kullanılan CAMELS analiz yöntemiyle, Türk Bankacılık Sektörünün 2002/2013 yılları arasında ki performansı, Kamu, Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım Bankaları olarak ayrılan 4 grupta karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Analizin 11 yıllık bir süreyi ele alması ve bu süreçte yaşanan yerel ve küresel krizlerin sektör üzerinde ki etkilerini en iyi şekilde analiz edilmesine imkan vermektedir. 2001 ekonomik krizi sonrası kurulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun kontrolü altında bankaların bilançolarında düzelme ve güçlenme görülmüştür.

Analizde Yerli Özel bankalar yönetim kalitesi ve karlılıkta göstermiş oldukları başarılı performans ve güçlü sermaye yapıları ile en yüksek notu sahip banka grubu olmuştur. Kamu bankaları 2001 krizi sonrasında güçlü sermaye yapısı ve aktiflerinde sağladıkları düzelme ile 2 sırada yer almıştır. Yabancı Özel bankalar son dönemde takip oranlarının artmasının karlılık ve yönetim kalitesi üzerindeki etkileri ile zayıf bir görüntü çizmiştir. Katılım bankaları sermayelerinin diğer banka gruplarına göre güçsüz kalması, faizsiz enstrümanlar kullanım zorunluğu nedeniyle aktif yapısında fon işlemelerinin fazlalığı, olumsuz yönde etkilemiştir.

İkinci aşamada Türk Bankacılık Sisteminin ekonomik kriz dönemlerinde karşıya kalabileceği olası riskler karşısındaki dayanıklılığı ölçülmüştür. Bankacılık sektörü Kamu, Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım bankaları olarak 4 ana gruba ayrılmış, hesaplamalarda 2014 yılı mali verileri ve rasyoları kullanılmıştır. 3 aşamadan oluşan analizde, olası şoklar karşısında bankaların sermaye yeterlilik rasyoları, likidite rasyoları ve yabancı para net genel pozisyonu / yasal öz kaynak oranlarındaki değişimleri analiz edilmiştir. Temel kriter olarak Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu tarafından belirlenen yasal sınırlar dikkate alınmıştır.

Stres testinde, ekonomik kriz koşullarında, sermaye yeterliliğinde Kamu bankaları en güçlü banka grubu olurken, Katılım Bankaları en zayıf banka grubu olarak tespit edilmiştir. Likidite yeterliliğinde Yabancı Özel bankalar en güçlü durumda olurken, Katılım bankaları en güçsüz konumda yer almıştır. Yabancı Para Net Pozisyonu / Yasal Öz kaynak oranında ise Yabancı Bankalar olumsuzluklara karşı en zayıf banka olurken, Kamu Bankaları güçlü sermayeleri ve pozisyonları itibarıyla en sağlam banka grubu olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: CAMELS Analizi, Sermaye Yeterlilik Oran, Likidite Oranı, BASEL, Stres Testi, Yabancı Para Net pozisyonu

Title of the Thesis: Durability of Turkish Banking System Against Financial Crises: Stress Testing Practice

Author: Öner NALBANTOĞLU **Supervisor:** Assist. Prof. Fatih Burak GÜMÜŞ

Date: 24 March 2016

Nu.ofpages: vii (pretext)+ 130 (mainbody)+39 (app)

Department: Business Administration **Subfield:** Accounting and Finance

This study has two main parts that consist of analyzing the Turkish Banking System.

In the first part, the performance between 2002 and 2013 of Turkish Banking Sector is comparatively studied in 4 groups divided as Public, Domestic Private, Foreign and Participation Banking using the method of CAMELS analysis that is approved and used by international economic entities. The analysis deals with a period of 11 years that helps us observe best the effects of local and global crises with in the period on the sector recovery and resurgence have been observed in balance sheets of the banks under control of Banking Regulation and Supervision Agency, founded after the economic crisis of 2001. In analysis, Local-Financed Private Banks has been the banking group with top points thanks to successful performance they showed in management quality and profitability, and strong capital structures. Public Banks rank number two with the strong capital structures and the recovery they had in their asset safter the economic crisis of 2001. Foreign Banks appeared to have a weak performance due to the effects of therise in debt follow-uprates on management quality and profitability. Due to weaker capital of Participation Banks compared to the other banking groups and the obligation to use interest-free instruments, over balance of fund transactions in their assets have been adversely affected.

In the second part, durability of the Banking System against the possible risks that it could face during the economic crisis has been evaluated. Banking System has been divided into 4 main branches as Public, Local Private, Foreign and Participation Banking. Fiscal data and ratios of the year 2014 have been made use of. The analysis is made up of 3 stages, biddability ratios, liquidity ratios and the changes in the foreign exchange net general position / regulatory capital ratio have been analysed. As the basic criteria, the legal boundaries determined by the Banking Regulatory and Supervisory Agency have been taken into consideration. In the analysis, Public Banks have become the strongest banking group, while Participation Banks have been the weakestone in under the economic crisis conditions. In terms of liquidity coverage, Foreign Banks have got the best position, while Participation Banks have ranked as the weakest. Intermos of Foreign Exchange Net General Position / Regulatory Capital Ratio, Foreign Banks have been the most susceptible bank to problems, while Public Banks have beent hestrongest banking groups with the strong capital and position.

Keywords: CAMELS Analysis, Capital Adequacy, Turkish Banking System, Stress Tests, Capital Ratio, Liquidity Ratio, Foreign Exchange Net Position,

GİRİŞ

Ekonominin en temel direklerinden olan bankacılık sistemi, fon fazlası olan tasarruf sahipleri ile fon ihtiyacı olan bireysel ve kurumsal yatırımcıları buluşturan güven müessesidir. Bankacılık sisteminin yapısında yaşanabilecek olumsuzluklar, tasarruf sahibi kişilerin güvenini zedelemesine sebep olacaktır. Bu durum bankalarda tutulan birikimlerin azalmasına sebep olabilecektir. Buna bağlı olarak yatırımcıların ihtiyacı olan fona ulaşım imkânını kısıtlanacak ve daha yüksek maliyetten borçlanmasına neden olacaktır. Bundan dolayı kamu otoritesince ekonominin sağlıklı yürütülmesi amacıyla bankacılık sisteminin yakından takip edilmesi, düzenleyici kanun ve yönetmelikler ile denetlenmesi elzem olmaktadır.

Türkiye’de 2015 yılsonu itibariyle 34 adet Mevduat Bankası (21 Yabancı, 9 Yerli Özel ve 3 Kamu), 13 adet Kalkınma ve Yatırım Bankası (6 Yerli Özel, 4 Kamu ve 3 Yabancı) ve 5 adet Katılım (3 Yabancı ve 2 Yerli Özel) olmak üzere 52 adet banka faaliyet göstermektedir. Bu bankalarda 12.269 şube bulunmakta olup 217.504 personel istihdam edilmektedir (TBB, Aralık 2015). Türk bankacılık sistemi 2015 yılsonu itibariyle 1.245 milyar TL mevduat büyüklüğüne ve 1.484 milyar TL kredi büyüklüğüne sahiptir. (BDDK, 2015 Aralık) Sektörün toplam aktif büyüklüğü 2.357 milyar TL seviyesine ulaşmış olup, 2014 yılsonu Yurtiçi Gayri Safi Milli Hasıla’nın 1.749 milyar TL olduğu dikkate alındığında bankacılık sisteminin elinde bulundurduğu mevduat ve kredi hacminin büyüklükleri daha iyi anlaşılmaktadır.

Bankacılık sisteminin ekonomi içerisindeki fonksiyonu ve yönetmiş olduğu büyüklük dikkate alındığında, ekonominin temel yapıtaşı olarak kabul edilmesi gereklidir. Bankacılık sistemi ekonominin dışında değil, aksine ekonominin içerisinde yapı taşlarını bağlayan kurumlardır. Sadece kişiler ve kurumlar arasında değil aynı zamanda devlet ile kişiler arasında hatta devletlerarasında fon akışını sağlamaktadır. Bu nedenle genel ekonominin zarar görmemesi için bankaların yakından takip edilmesi ve denetlenmesi gereklidir.

Dünya ekonomisi tarih boyunca çeşitli dalgalanmaların etkisi altında kalmıştır. Kapitalizmin gelişme sürecinde yaşanan en büyük kriz olma özelliğini koruyan, 1929 Dünya Buhranı’nın etkileri geçtikten sonra 1960’ların sonlarına kadar dünya

ekonomisinde büyük boyutlu bir ekonomik ve finansal krize rastlanmamaktadır (Delice,2003, S.66).

Türkiye ekonomisinin 1970'lerin sonlarında olduğu gibi 1980'lerin sonuna doğru tıkanmaya başlamıştır. Türkiye ekonomisinin Ağustos 1989'da finans piyasalarını liberalize etmesi ile birlikte liberalizasyon-ekonomik kriz-küçülme sarmalının ortaya çıktığı tarihler ise mal piyasalarının liberalize edildiği 1980-1990 arası dönem değil, 1990 sonrası olmuştur. Türkiye ekonomisi 4 kez küçülürken, 2 defa da önemli ekonomik krizi yaşamıştır (Gerni ve diğerleri 2005, s.52). 1993 Kasım Ayında Merkez Bankası rezervleri için parmak hesabı yapılmaktaydı ve sonuç bu rezervler ancak üç ay dayanabilir şeklindeydi. Merkez Bankası eski yönetimi ve Başkanı gibi zamanın Merkez Bankası yönetimi ve özellikle Başkanı da bu durumu görüyor ve mutlaka bir istikrar programı uygulamasının zorunlu olduğunu söylüyordu (Uygur, 1994, s.7). Bu tıkanmayı çözmeye yönelik ekonomik istikrar programının uygulamaya konulamamış olması sonucu 1994 yılı başında Türkiye yeniden bir ekonomik krizin içine girmiştir. Uzun bir süre istikrarlı görünen dolar-TL paritesi ciddi şekilde bozulmuş, enflasyonist beklentiler büyük ölçüde artmış, hazine içeride borçlanamaz duruma gelmiştir. Kriz dönemlerinde kurdaki ani yükseliş ve enflasyonda da kısa zaman içerisinde yaşanan büyük artışlar genel olarak istatistiksel analizlerde geçirgenliğin yüksek çıkmasına sebep olmaktadır (Özçiçek, 2007, s.71).ABD'li kredi değerlendirme kurumlarının Türkiye'nin kredi değerliliğini arka arkaya düşürmesi sonucu dış kredi bulma imkânı da kalmayınca siyasal iktidar bir ekonomik istikrar paketini yürürlüğe koymuş ve hemen peşinden IMF ile 14 aylık bir standby düzenlemesine girilmiştir.

1994 yılında yaşanan Finansal Krizine neden olarak gösterilen başlıca etmenler şunlardır; (Işık ve diğerleri, 2004, s.48)

- a) Kriz öncesinde maliye politikasında ki dengesizlik sonucunda piyasada meydana gelen aşırı likiditenin spekülatif döviz talebini artırması,
- b) Kriz öncesinde dönemde cari açıkların ve bütçe açıklarının sürdürülemez düzeylere yükselmesi nedeniyle, piyasalarda hükümetin borçları ödeme gücünün olmadığı kanısının oluşması,

c) Türkiye ekonomisinde aynı anda bütçe açığı ve dış açıkların bulunması 1994 Finansal Krizi'ne yol açmıştır.

1994 krizinin Türkiye ekonomisinin kendi içerisinde gerçekleşmiş olduğu ve devletin yanlış ekonomik politikalar uygulanmasından dolayı kaynaklandığı göstermektedir. 1994 kriziyle zor bir döneme girmelerine rağmen bankalar dış yükümlülüklerini zamanında karşılamışlar ve kendi risklerinin ülke riski haline dönüşmelerini engellemişlerdir. 1995 yılından sonra ekonomide hızlı bir toparlanma meydana gelmiş ve bundan tüm sektörler gibi bankacılık sektörü de olumlu yönde etkilenmiştir.

1994 yılında alınan düzenlemelere rağmen ekonomide istikrar sağlanamaması Türkiye 1997 yılında enflasyonu aşağıya çekmek, istikrarlı bir büyüme sağlamak ve kamu açıklarını azaltmak gayesiyle ekonomide bir kısım yapısal reformlar yapmak, piyasa ekonomisi kurallarının daha iyi çalışmasını sağlamak, kamunun ekonomik faaliyetlerini daraltmak, özelleştirme faaliyetlerini hızlandırmak ve mali sektörün yeniden düzenlenmesini sağlamak üzere, hazırlamak istediği “orta vadeli bir yeniden yapılanma programını” kendi başına, ancak uluslararası kuruluşların desteği ile uygulamak üzere, IMF ile temasa geçmiş ve yapılan bir dizi görüşmeler sonucunda stand-by anlaşması yerine “Yakın İzlememe Anlaşması” yapmaya karar vermiştir (Gökçen,2001, s.587). Siyasi istikrarsızlık ve seçimler nedeniyle 1999 yılında uygulamaya konulan programın amacı, üç yıllık süreçte enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek, reel faiz oranlarını makul seviyeye indirmek, ekonominin büyüme potansiyelini artırmak ve ekonomideki kaynakları daha etkin kullanmak olmuştur. 2000 yılında program öngörülen enflasyon hedeflerine oldukça yaklaşılmış, kamu finansman dengesinde iyileşmeler görülmüştür.

2000 yılı Kasım ayı içinde bankacılık sektöründe yaşanan likidite krizi sonucunda bankacılık sistemi ve yabancı yatırımcılar hızla dövize yöneldiler. Kasım ayında karşılaşılan söz konusu krize takiben hükümetin aldığı tedbirler, IMF tarafından sağlanan ek rezerv kolaylığı ve Merkez Bankasının Net İç Varlıkları kontrol altına alma çabaları ile birlikte görece bir istikrar sağlandı. Türkiye 2000 Kasım ayında dövize yönelen yoğun spekülasyon saldırısını (a) çok yüksek faiz ile, (b) önemli döviz rezervi kayıplarıyla ve, önemlisi, (c) 7.5 milyar dolar büyüklüğündeki ek IMF kredisi ile geri püskürtebilmiş ve döviz kuru çizelgesini yüksek bir maliyetle savunabilmişti. Ancak daha sonra olabilecek benzer bir saldırıya karşı savunma gücü büyük ölçüde azalmıştı

(Uygur 200, s.8). Bütün bu tedbirlere karşın güven unsurunun tam olarak oluşmaması, piyasalarda sürekli olarak yeni bir kriz beklentisini gündemde tutmuştur. Ekonomide yaşanan krizler kamu kesiminin dış piyasadan borçlanma imkânını kaybetmiş, iç borçlanmaya yönelmiştir. Kamu kesiminin iç borçlanma talebindeki artış reel faiz oranlarının yükselmesine neden olmuş, reel faiz oranlarının yükselmesi de kamu kesimi iç borçlanma ihtiyacını daha fazla artırmıştır. Bu gelişmeler ise Türk bankacılık sisteminin, reel ekonomiye kaynak sağlamaktan uzaklaşarak kamu açıklarını finanse etmeye yol açmıştır. (Akgüç, 2001, s.32) Bu durumda bankalar mevduat bankacılığı yapıp elde ettikleri kaynakları ağırlıklı olarak kamu tahvil ve bono almalarına, günlük repo işlemlerine yönelmiştir. Yüksek reel faizler nedeniyle yurtdışından döviz ile borçlanarak devleti finanse etme, bankalara bir yandan yüksek karlar sağlarken, diğer yandan bankaların açık pozisyonlarını ve buna bağlı olarak kur risklerini artırmıştır. (Benli ve Sönmezler, 2002, s.85).

Kasım 2000 Krizi'nin etkisiyle, Türkiye'nin 2000 yılı makroekonomik göstergeleri hedeflenen seviyelere ulaşamadı. Yurtiçindeki doğrudan net yatırım 1999 yılında 138 milyon dolarken, 2000 yılında yaklaşık yüzde 19 azalarak 112 milyon dolara indi. Net portföy yatırımlarındaki düşüş daha fazla oldu: 1999 yılında 3 milyar 500 milyon dolar olarak gerçekleşen net portföy yatırımları, 2000 yılında 1 milyar seviyesine indi. Buna karşın, yurtdışından sağlanan kısa vadeli krediler söz konusu yıllarda 3 milyar dolardan, 6 milyar 800 milyon dolara çıktı. Bir başka deyişle, büyük bölümü Türkiye'deki bankalara ait olan kısa vadeli krediler nedeniyle, Türk bankacılık ve finans sektörlerinin krize karşı kırılganlığı arttı (Kaykusuz,2014, s.292).

Piyasaların gergin bir biçimde yeni ve olumlu gelişmeleri beklediği bu hassas dönem sonunda 19 Şubat 2001 günü Milli Güvenlik Kurulu toplantısında Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile Başbakan Bülent Ecevit arasındaki tartışma, piyasa katılımcılarının programa güvenlerini kaybetmelerine ve Merkez Bankasından döviz talep etmelerine neden oldu. Aynı gün valör ile yaklaşık 7,6 milyar \$ satıldı. Bankalar bu parayı yabancı ülkelerdeki muhabir bankalara göndererek sistemdeki risklerini kapattılar. Bu durum döviz kurlarında ani yükseliş ve beraberinde faiz oranlarında yükseliş getirmiştir. Bankacılık sektörünün Kasım 2000'de yaşadığı likidite krizi sonrasında, döviz kurlarında ve faiz oranlarında değişimlere açık pozisyonda yakalanan bankalar üzerinde yıkıcı etkileri olmuştur.

1994 ve 2005 yılları arasında 20 bankanın yönetimine TMSF tarafından el konulurken, 5 bankanın faaliyet izni kaldırılmıştır. Bankacılık krizleri genelde banka bilançolarının kötüleşmesinden; bilanço aktif yapılarının bozulmasından kaynaklanmaktadır. Daha açıkçası geri dönmeyen kredilerin artması, menkul değer piyasasında ki dalgalanmalar, reel sektörün küçülmesi nedeniyle bankaların aktif yapılarının bozulması bankacılık krizlerinin temel nedeni olmaktadır (Eren ve Süslü, 2001,s.665). BDDK'nın “ Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı'nda sağlanan gelişmeleri içeren “Gelişme Raporunda” fon bünyesine alınmış olan bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırma ve yükümlülüklerinin devri için Hazine tarafından Fon'a 16.9 milyar dolar ihraç değerinde özel tertip iç borçlanma senedi verildiğini açıklandı. TMSF'nin kendi kaynaklarından bu bankalara aktardığı 2.2. milyar dolarlık sermaye ile birlikte bankalar için ayrılan toplam kaynağın 19.1 milyar dolara ulaşmış olduğu belirtildi (TSPAKB, 2001, s.18). Bu 9 yıllık süreçte batık bankaların maliyeti bu tutarın faizlendirilmesi ve kur değişimleri ele alındığında zarar 50 milyar dolar seviyesine olduğu tahmin edilmektedir.

2000 Kasım ve 2001 Şubat krizlerinden sonra Güçlü Ekonomiye Geçiş Programıyla, ekonomideki temel sorunlar ortaya konarak, bu sorunların kalıcı bir şekilde çözüme kavuşturulması için bir dizi önlemler açıklanmıştır. Güçlü ekonomiye geçiş programı bankacılık sektörünü kurtarma programına dönüşmüş ve bu yönde önemli kararlar alınmış ve sektör adeta yeniden yapılandırılarak güçlendirilmiştir(Balaban ve Okutan, 2009, s.25).

Krizlere neden olan etkenlerin birçoğu 2000 yılı istikrar programına girilmeden önce mevcuttu. Zaten, söz konusu istikrar programına ihtiyaç duyulmasının nedeni de bu etkenlerin varlığıydı. Başka bir ifadeyle, gelecekte krize yol açabilecek sorunların çözümü ve dolayısıyla gelecekte krizi çıkmasının önlenmesi amacıyla bu istikrar programı başlatılmıştı. Ancak, istikrar programı da ilave sorunlar yaratmıştır. Krize neden olan ve aslında çoğu birbirini besleyen problem şunlardır; Birincisi, makroekonomik temellerdeki kökleşmiş sorunlardır. İkincisi, sabit döviz kuruna dayalı programın getirdiği risklerdir. Üçüncüsü, cari açığın kritik kabul edilen seviyeleri aşmasıdır. Dördüncüsü, bankacılık sisteminin problemleri ve bu problemlerin programla birlikte daha fazla ağırlaşmasıdır. Beşincisi, politik istikrarsızlıktır (Bastı, 2006, s. 28).

Müslümov A. 2001 yılında yapmış olduğu araştırmada imalat sektörü işletmelerinin son on yıldaki üç ekonomik krizin KOBİ'ler ve büyük ölçekli işletmeleri çok olumsuz yönde etkilediğini, bu işletmelerin getirisinin ciddi düşüş, işletme riskinin ise ciddi artış gösterdiğini bulmuştur. KOBİ'lerin getirisi ve işletme riski son ekonomik krizler sonucunda büyük işletmelere göreceli olarak daha kötü etkilenmiştir (Müslümov, 2001).

Dünya; 2007 son çeyreğinde başlayan ve ABD subprime (yüksek riskli) konut kredilerinden kaynaklanan ve özellikle Avrupa (başta İngiltere) Kanada ve Japonya'daki finansal piyasa ve kurumlara yansıyan bir ekonomik bunalım ve istikrarsızlık yaşamaktadır. Bu istikrarsızlığın temel ekonomik göstergeleri; 2008 ve 2009 yılları için düşen büyüme hızları ile enerji ve gıda fiyatları sonucu artan enflasyonist eğilimlerdir (Batirel, 2008, s.2).

ABD'de ortaya çıkan vetüm dünyayı olumsuz etkileyen emlak sektörüne ilişkin sorunların temeli, beş yıl önce bazı finansal kuruluşların kredibilitesi zayıf olan kişilere de mortgage kredisi vermeye başlaması ile atılmış ve finansal kesim üzerine büyük bir risk almıştır (Susam ve Bakkal, 2008, s.73). ABD'deki konut finansman piyasasında 2006-07'de ortaya çıkan kriz, 2007-09 yıllarında önce iç finansal, sonra da iç reel sektöre hızla yayıldı ve böylece ABD ekonomisi, Aralık 2007 – Haziran 2009 arasında büyük bir işsizlik artışı ve durgunluk (resesyon) sorunu ile karşılaştı (Kibritçioğlu, 2011, s.6). Birbirine entegre olmuş finansal piyasalar nedeniyle ekonomik bunalım ve istikrarsızlık tüm dünyayı etkisi altına almıştır.

Yaşanan krizin akılda kalan en büyük yıkımlarından biri aktif büyüklüğü 600 milyar USD'yi aşan Lehmann Brothers yatırım bankasının iflas etmesi olmuştur. Bu batışı daha iyi anlamak için, Türkiye ekonomisinin 2008 yılı büyüklüğü yaklaşık olarak 660 milyar USD, yine aynı dönemde Türkiye'de bulunan tüm bankaların aktif büyüklüğünün ise 520 milyar USD seviyesindedir. Bu kriz sürecinde finans piyasalarında zararın toplam 1.2 trilyon USD olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte ekonomik daralma ve istikrarın bozulmasının global ekonomi üzerindeki etkisinin tam olarak ölçülebilmesi mümkün görülmemektedir. Kriz aslında yatırım bankaları (investment bank) krizidir. Sözü edilen bankaların aktifleri içinde değeri olmayan zehirli (toxic) kâğıt olarak nitelendirilen finansal varlıkların yüksekliği, bankaların ayırdıkları karşılıklar nedeniyle büyük ölçüde zarara uğramalarına,

yükümlülüklerini yerine getirememe durumuna düşürmüş, sermaye yetersizliğine yol açmıştır (Akgüç,2009, s.6).

2007 yılının ikinci yarısından itibaren ortaya çıkan küresel kriz, finansman imkânlarını ve dış talebi olumsuz etkileyerek, diğer gelişmekte olan ülkeler gibi Türkiye’de de iktisadi faaliyette belirgin bir yavaşlamaya yol açmıştır. Toplam talebin zayıf seyri ve emtia fiyatlarındaki hızlı gerilemeye paralel olarak enflasyonda da sert bir düşüş gözlenmiştir (Yılmaz, 2009a, s.3). Türkiye ekonomisine bakıldığında 2008 yılında Türkiye’de kamu borcunun GSYH’ya oranı yüzde 40, ortalama faiz haddi ise yüzde 19,2’dir. Diğer taraftan faiz dışı fazla-GSYH oranı 2006 senesinde yüzde 4,4 iken, bu oran 2007 senesinde yüzde 2,7 ye, 2008 senesinde ise yüzde 1,7 ye düşmüştür (Togan, 2009, s.16). Özellikle 2008 yılının üçüncü ve dördüncü çeyreği ile 2009 yılının birinci çeyreğinde iktisadi faaliyetlerdeki yavaşlamanın derinleşmesiyle birlikte işgücü piyasasına ilişkin olumsuz çizginin bir önceki döneme göre kötüleşerek devam ettiği ve işsizlik oranlarında sert artışların yaşandığı görülmektedir. Toplam işsizlik oranı ilk çeyrekte yıllık yüzde 4.2 puan yükselerek yüzde 16.1 oranında gerçekleşmiştir. İşsizlik oranında meydana gelen artışın 1.8 puanı istihdamdaki gerileme, 2.4 puanı ise işgücüne katılım oranındaki artıştan kaynaklanmıştır (Öztürk ve Gövdere, 2010, s.387).

Bankacılık sektöründe yaşanan bu olumsuz gelişmeler finansal sistemde konsolidasyonlara yol açtığı gibi ABD’de yatırım bankacılığı modelinin de sonu olmuştur. Avrupa bankacılık sistemi de Ekim 2008’den itibaren krizden ciddi şekilde etkilenmeye başlamış, büyük bir takım uluslararası Avrupa bankalarının hükümetler tarafından kurtarılması gerekmiştir (Erdönmez, 2009, s.86). 2008 yılında uluslar arası finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler ve bir çok ülkede finans kurumların iflas etmesi, finansal kurumlara olan güvenin çok azalmasına neden olmuştur. 2008 Küresel Finansal Krizin küresel piyasalar üzerindeki en önemli etkisi, finansal kurumlara olan güveni önemli ölçüde zedelemesi ve finansal piyasalardaki belirsizlikleri artırmış olmasıdır(Akel, 2011, s.48). 1929 BüyükBurhan’ından sonraki en uzun ve en şiddetliiktisadi daralmanın yaşandığı bu krizle birlikte, neoliberal söylemler bir yana bırakılarak örtülü devletleştirmelere kadar varan aktif müdahaleler tüm gelişmiş ülkelerde uygulamaya girmiştir (Aydoğuş,2009, s.47).

1990'lı yıllardan bu yana tüm dünyada yaşanan finansal krizler, finansal sistemin istikrarının yakından takip edilmesinin ne derece önemli olduğunu ortaya koymuştur. Diğer yandan, teknolojik gelişmeler ve kullanılan yeni enstrümanlara bağlı olarak finansal piyasaların her geçen gün daha karmaşık bir yapıya dönüşmesi, küreselleşmeye bağlı olarak sınır ötesi sermaye girişlerindeki artışlar, ülke finansal sistemlerinin dış gelişmelere daha duyarlı olmasına neden olmuş ve karşı karşıya kalınan risklerin detaylı analizini zorunluluk haline getirmiştir. Söz konusu risk analizleri kapsamında stres testi analizleri, hem finansal kuruluşların kendi risk analizlerinin bir parçası olmuş, hem de uluslararası kuruluşların öncülüğünde (Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası vb.) finansal sistemin istikrarının değerlendirilmesinde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Stres testleri, herhangi bir portföyün, finansal kuruluşun ya da finansal sistemin şoklar ve olağan dışı piyasa koşulları altında kırılganlığının değerlendirilmesi amacıyla kullanılan teknikler bütünüdür. Finansal kuruluşlarca içsel risk yönetimlerinin bir parçası olarak kullanılmaya başlanan stres testleri, zaman içerisinde uluslararası kuruluşların öncülüğünde merkez bankaları ve gözetim otoriteleri tarafından finansal sistem bazında uygulanmaya başlamıştır.

Stres testleri önceleri finansal kuruluşlarca risk yönetim sistemlerinin parçası olarak kendi portföylerindeki risklerin değerlendirilmesi amacıyla uygulanırken, artan küreselleşme eğilimi, yaşanan sistemik krizler ve dolayısıyla finansal sistemlerin artan risk maruziyetleri dolayısıyla son yıllarda finansal sistemlerin risklerinin değerlendirilmesinde sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır.

Mevcut stres testleri uygulanma amacına göre ikiye ayrılmakta olup, finansal kuruluşların risk yönetim sistemleri kapsamında kendi portföylerinin kırılganlığını değerlendirdikleri stres testi analizleri “portföy düzeyinde stres testleri”, ilgili otoritelerce finansal sistemin kırılganlığının analiz edildiği stres testi uygulamaları ise “finansal sistem stres testleri” ya da “sistem odaklı stres testleri” olarak adlandırılmaktadır.

Çalışmanın Konusu

Çalışmanın temel konusu mevcut bankacılık sistemimizin yapısal durumunun analiz edilmesidir. Türkiye’de yaşanan 1998 ve 2001 krizlerinde bankacılık sektörü büyük zarar görmüş, birçok banka faaliyetlerinin sağlıklı olarak sürdüremediği için Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu kapsamına alınmıştır. Bankacılık sektöründe yaşanan bu olumsuzluklar nedeniyle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu oluşturulmuş, bankacılık yasası ve yönetmelikler tekrar düzenlenmiştir. Bankacılık sektörünün kriz sonrası yapısal reformlar sonrasındaki 11 yıllık süreçte performansı ele analizi, tüm dünyada uygulanan CAMELS performans analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Ayrıca geçmiş dönem performans analizine ilave olarak, bankacılık sektörünün mevcut mali durumunda, daha önce yaşanan kriz durumları gözlemlenerek benzer durumların tekrar yaşanması durumunda dayanıklılığı stres testine tabi tutulmuştur. Sektörde birçok farklı metodolojisi uygulanan stres testlerinden farklı olarak, sadece kamuya açıklanan mali verileri ve rasyoları kullanmak suretiyle, belirlenen varsayımlar altında, geçmişte yaşanan veya yaşanabilecek olası olaylar dikkate alınarak geliştirilen şok dalgaları karşısında bankacılık sisteminin durumu test edilmiştir.

Çalışmanın Önemi

Bu çalışmada bankacılık sisteminin 2001 krizi sonrasında göstermiş olduğu performansı CAMELS analiz yöntemiyle ele alınmıştır. Tüm dünyada bankaların geçmiş dönem performans ölçüm metodu olarak CAMELS Analizi ile ilgili yapılmış birçok akademik çalışma bulunmaktadır. Türkiye’de 2000 yılında sonra yapılmaya başlanan çalışmalar son yıllarda artış göstermeye başlamıştır. Bu çalışmada CAMELS Analizi 2002 – 2013 yılları arasında 11 yıllık süreyi içermektedir. Analiz kapsadığı 11 yıllık süreç ile daha önce yapılmış benzer çalışmalardan ayrılmıştır. Özellikle bu 11 yıllık sürecin başlangıcının 2001 ekonomik krizinin sonrasında olması, bankacılık sektörünün en kötü zamanından, günümüze kadar olan geniş zaman aralığındaki performansı analiz edilmiştir. Ayrıca analizin yapıldığı zaman aralığında tüm dünyada etkisi hissedilen 2008 küresel ekonomik krizinin, bankacılık sektörü üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Bu çalışmada yapılan diğer çalışmalara farklı olarak, bankalar yapısal ve sahiplik fonksiyonlarına göre Kamu, Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım olmak üzere 4 ana gruba ayrılmıştır. Bu gruplama ile faizli sistemde çalışan bankalar ile faizsiz sistemde

alışan bankaların performans farklılıkları analiz edilmiştir. Ayrıca faizli bankalar arasında sermaye yapılarına göre grupladığımız kamu, yerli ve yabancı bankaların karşılaştırılmalı performans analizi yapılmıştır.

Çalışmanın ikinci aşamasında Türk Bankacılık Sisteminin karşı karşıya kalabileceği olası riskler karşısında mali durumu stres testi uygulaması ile test edilmiştir. Bankacılık sisteminin 2014 yılı mali verileri üzerinden yapılan stres testinde, Bankacılık sistemi genel olarak analiz edilmiştir. Ayrıca sistem içerisinde yer alan bankalar Kamu, Yerli zel, Yabancı zel ve Katılım Bankaları olarak 4 farklı grubu ayrılarak, stres testi analizi yapılmıştır. Stres testleri özellikle 2008 küresel finansal krizi sonrasında tüm dünyada sıklıkla uygulanan bir analiz yöntemi olmuştur. Ülkemizde BDDK tarafından bankalar benzer stres testi uygulamasıyla analiz edilmektedir. Uluslararası alanda bu konuda birçok bilimsel çalışma bulunmaktayken, Türkiye’de bu konuda yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bankalar tarafından kamuya açıklanan mali veriler üzerinden, tasarlanan şoklar karşısında bankaların mali durumları ve rasyoları analiz edilmiştir. Bu açıdan yapılan çalışma içerik açısında tamamen özgün ve bağımsız bir çalışmadır. Analizin hem bankacılık sisteminin geneline yapılması, hem de banka grupları üzerinden ayrı ayrı yapılması diğer çalışmalardan farklı kılan temel özelliğidir.

Çalışmanın Amacı

“Türk Bankacılık Sisteminin Ekonomik Krizlere Karşı Dayanıklılığı: Stres Testi Uygulaması” adlı doktora tezi alışmasındaTrk Bankacılık sektörünün yaşamış olduğu 1994, 2001 ve 2008 ekonomik krizlerinin yapısal analizi ve bunların sektör üzerindeki etkileri incelenecektir.

Çalışmanın temel amacı, 2000 yılında Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu’nun faaliyete geçmesi sonrası yapılan düzenlemelerin Bankacılık Sistemi zerindeki etkileri gözlemlenerek, bankaların olası krizler karşısında dayanıklılığının test edilmesidir.

İlk aşamada Bankacılık sektörünün 2002/2013 yılları arası yapısal ve performans analizi yapılacaktır. Analiz metodu olarak CAMELS analizi kullanılacaktır. Sahiplik fonksiyonlarına ve çalışma şekillerine göre Kamu, Yerli zel ve Yabancı zel ve Katılım Bankaları olarak 4 ana gruba ayrılan banka gruplarının gelişimleri karşılaştırılmalı olarak analiz edilecektir. Bu analiz öncelikle bankacılık sisteminin yıllar

itibariyle genel yapısındaki değişimleri görülmesine ve banka grupları bazında sektöre göre ve birbirlerine göre farklı değişimlerini analiz etme imkânı sağlayacaktır. Analiz sonunda hangi banka grubun yapısal olarak daha sağlıklı olarak faaliyetlerini sürdürdüğünü görme imkânı olacaktır.

İkinci aşamada Bankalar yine 4 ana grup ayrılarak, 2014 yılı mali verileri ve rasyoları üzerinden, karşı karşıya kalınabilecek olası riskler karşısında hangi koşullar altında yasal sınırların dışına çıkıp çıkmadığı test edilecektir. Bu analiz hangi banka grubunun olası riskler karşısında daha güçlü olduğu görmemiz açısından önemlidir.

Araştırma Konusunun Sınırları

Araştırma konusu Türk Bankacılık Sisteminin Ekonomik Krizlere karşı dayanıklılığı oluşturulacak Stres Testi Uygulaması ölçülmüştür. Bu teste öncelikle sektörün konsolide verileri ele alınacak sonrasında farklı yapılarda olan bankaların “ kamu bankaları, yerli özel bankalar, yabancı bankalar ve katılım bankaları” karşılaştırması yapılmıştır. Stres Testi uygulaması 2014 yıl sonu mali verileri üzerinden yapılacak olup, 3 kamu bankası, 10 yerli banka, 14 yabancı banka ve 4 katılım bankası içermektedir.

Banka bilançoları üzerinden yapılacak stres testinde aynı yıllar üzerinden yapılacak karşılaştırmanın yanında, ayrıca aynı bankanın farklı yıllardaki bilançoları üzerine yapılacak CAMELS performans analiz ile yıllar içerisinde yapılan düzenlemelerin bankaların yapılarında sağladığı gelişmeler analiz edilmiştir. CAMELS Analizi ise 2002 ve 2013 yılları arasında 11 yıllık süreci ele almaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma iki temel bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde Uluslararası finans çalışmalarında kullanılan, Bankaların geçmiş dönem performanslarını ve gelişimlerinin incelemede kullanılan CAMELS yöntemi ile performans analizi yapılmıştır. Bankacılık sektörünün tümünün incelendiği gibi ayrıca 4 ana gruba ayrılan (Kamu, Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım) bankaların karşılaştırmalı olarak analizi yapılmıştır.

İkinci aşamada yine Uluslararası finans sektörü içerisinde BASEL kararları çerçevesinde belirlenen temel politikalar ve bu kapsamda Türkiye’de denetleyici ve düzenleyici kurul olan BDDK tarafından belirlenen sınırlamalar dikkate alınarak, olası şoklar karşısında sektörün ve banka gruplarının durumları analiz edilmiştir.

Araştırmanın Sorusu

Çalışmanın sorusu Türk Bankacılık Sisteminin karşı karşıya kalabileceği olası şoklar karşısında dayanıklılığının test edilmesidir. İlk bölümde CAMELS Analizi ile banka gruplarının performansları hem yıllar itibariyle gelişimi hem de karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. İkinci bölümde ise stres testi ile olası şoklar karşısında sektörün ve banka gruplarının dayanıklılığı ölçölmüş olacaktır. Böylece hangi banka grubunun daha sağlıklı mali bünyeye sahip olduğu analiz edilmiştir.

BÖLÜM 1: CAMELS PERFORMANS ANALİZİ

Ekonomik anlamda piyasalar mal ve faktör piyasaları olarak ikiye ayrılır. Faktör piyasalar bünyesinde yer alan finansal piyasalar tasarruf fazlası olanlar ile tasarruf açığı olan kişilerin ve kurumların bulunduğu piyasalardır (Ceylan ve Korkmaz, 2012, s.1). Menkul kıymetlerin yani finansal varlıkların işlem gördüğü piyasalara finansal piyasalar denir (Brealey,2001, s.7). Finansal sisteme olan güvenin varlığı diğer piyasalara göre daha hayati önem taşımaktadır. Özellikle fon arz eden bireyler ve yatırımcılar sahip oldukları fonları finansal sistemin kurumlarına, işleyiş düzenine, yatırım enstrümanlarına güvendikleri nispetle kullanırlar. Aynı zamanda bu güven fon kullandırma maliyetleri ve fon kullandırma süresi üzerinde de ciddi oranda belirleyicidir. Sağlıklı ve katma değeri yüksek bir finansal piyasa için uzun vadeli ve düşük faizli fonların değeri yadsınamaz. Aynı durum bankacılık sektörü içinde geçerlidir.

Bankacılık sektörü finansal piyasalar içerisinde sahip olduğu yer ve yerine getirdiği görevler itibariyle büyük öneme sahiptir. Özellikle kısa vadeli fon arz edenler ile fon talep edenleri buluşturan sektör, miktar ayarlaması yapma, sermayeyi tabana yayma, riskleri çeşitlendirme gibi fonksiyonları da yerine getirmektedir. Bankacılık sektörü ülkelerin kalkınmasına önemli katkıda bulunduğu kadar ekonomik kriz üretecek kadar da ciddi bir potansiyele sahiptir. Son yıllarda yaşanan mortgage konut finansman krizi buna çarpıcı bir örnek olarak gösterilebilir. ABD’ de faaliyet gösteren bankaların kriz öncesi hesapsızca kredi vermesi, bu kredilere istinaden çıkarılan menkul kıymetlere yatırım bankalarının son derece fazla yatırım yapması, mevduat toplama ve kredi kullandırma yetkisi olmayan yatırım bankalarına bu yetkinin verilmesi (Arıkan, 2008:50); kredi puanı oldukça düşük olan bireylere bankalarca gerekli araştırma yapılmadan kredi açılması ve bankaların talep ettiği ön ödemenin evin peşin değerinin % 1’ine kadar düşmesi (Aydoğan ve Gümüş, 2009: 420,425); yetersiz ve eksik belgelendirmeye rağmen bankalarca kredi açılması (Hemert ve Demyankt, 2007); bankacılık sektöründeki denetim bankacılık sistemi üzerinde önemli etkiye sahip Freddie Mac ve Fannie gibi kuruluşların asla batmayacağına dair olan inanç ya da kuvvetli kanaat (Peterson 2008: 4) krizde bankacılık sektörünün oynadığı rolü ifade etmektedir. Zaten bankacılık sektörünün tarihine bakıldığında olası pek çok riskin

gerçekleştirdiği ve sektörün ekonomik ve finansal krizler karşısında defalarca sarsıldığı görülebilir.

1.1.CAMELS Analizi

CAMELS performans değerlendirme sisteminde bankalar değerlendirilirken çeşitli finansal rasyolar kullanılmakta ve değerlendirme 1-5 arası bir ölçek üzerinden yapılmaktadır. Bu ölçeğe göre “1” ilgili bileşende en yüksek performansı gösteren bankaları temsil etmekte “5” ise tam tersi durumu ifade etmektedir. Her bir bileşen hesaplandıktan sonra bu bileşenlerin ağırlıklı ortalaması incelenen bankanın CAMELS notunu oluşturmaktadır. Bu değerlendirme yapılırken ağırlıklar tamamen araştırmacının inisiyatifi altındadır. Bankanın farklı özellikleri bu inisiyatifi kullanırken dikkate alınır. Bankaların CAMELS notu da son tahlilde 1 ila 5 arasındadır. Bu notların neyi ifade ettiği aşağıda belirtilmiştir.

“1” banka her yönden güçlüdür.

“2” banka genel olarak güçlüdür.

“3” Banka performansı bazı açılardan problemli ve tatminkâr değildir. Banka olası şoklardan etkilenebilir ve denetçi problemli alanlara önemle yaklaşmalıdır.

“4” Bankanın genel olarak ciddi problemleri vardır ve finansal açıdan performansı kötüdür.

“5” Bankanın ciddi manada finansal ve yönetsel problemleri vardır. Böyle bankalar için iflas riski söz konusudur.

1.2. CAMELS Analiz Bileşenleri

1.2.1. C (Capital) Sermaye Yeterliliği

Bankanın sermaye yeterliliği miktar ve kalite açılarından değerlendirilmektedir. Bu amaçla banka varlıklarının değeri, banka sermayesi miktar ve kalitesi, bankaların çeşitli kaynaklara ulaşım durumu, karlılık rasyoları, dağıtılmamış karlar ve benzeri özellikler dikkate alınır ve süreç içerisinde değerlendirilir.

1.2.2. A (Asset) Varlık Kalitesi

Bu gösterge portföy kalitesini, portföy riskini ve uzun süreli varlıkların verimliliğini analiz eder (Babar ve Zeb, 2011:4). Varlık kalitesi ölçülürken kredi süreçlerinin etkinliği, problemli kredilerin varlığı ve miktarı, kredi karşılıkları, tahsilat becerileri, kredi karşılıkları, bankaların bilgi ve belge iletim sistemleri ve daha bir çok kıstas dikkatle incelenir.

1.2.3. M (Management) Yönetim Kalitesi

Bankanın yönetim kapasite ve başarısını tespit ve temsil eder. Bu veriye ulaşılırken bankaların yönetim bilgi sistemlerinin yapısı, iç kontrol sistemlerinin etkinliği, sektördeki gelişmeleri ne kadar hızlı takip ettikleri, yönetimin bankacılık mevzuatına hâkimiyet derecesi, yönetim hiyerarşisi ve bunun bankanın yapısı ile uyumu gibi bilgiler dikkate alınır.

1.2.4. E (Earnings) Kazançlar

Bankanın karlılığını değerlendiren bileşendir. Mevcut ve geçmiş karlılık verileri, karlılık düzeyinin sürdürülebilirliği ve karı artırabilecek etmenler, dağıtılmamış karlar ve miktarı, yeniden değerlemenin nasıl kullanıldığı, karlılık durumunun diğer bankalara göre seviyesi bu bileşenin ölçülmesinde dikkate alınmaktadır.

1.2.5. L (Liquidity) Likidite Durumu

Bankanın nakit pozisyonunu ve nakde dönme becerisini ölçer. Bu bileşenlerin hesaplanmasında likit varlıklarının miktarı ve yıllara göre düzeyi, varlıkların menkul değerlere dönüşme oranı, hızı ve bu noktada bankanın geçmiş performansı, yıllara göre likidite stratejileri, kısa vadeli kredileri ile likidite durumunun uyumu gibi kriterlere dikkat edilir.

1.2.6. S (Sensitivityto Market Risk) Piyasa Riskine Duyarlılık

Bu gösterge hammadde fiyatlarındaki, faiz oranlarındaki, döviz ve sabit varlık fiyatlarındaki ani, beklenmedik ve ters değişimlere karşı pazar riskini ve yukarıda sayılan değişimlere karşı bankaların yönetim becerisini değerler (Trautmann, 2006:43). Bankanın karlılık, likidite ve sermaye miktarının piyasadaki muhtemel olumsuz durumlara karşı duyarlılığı bu bileşen vasıtasıyla incelenir.

1.3. CAMELS Analizi Hakkında Literatür Araştırması

CAMELS analizi, bankacılık sektörünün risk düzeyini ve ekonomik krizlerden ne derece ve hangi açılardan etkilendiklerini yerinde değil uzaktan ortaya koymaya yarayan bir yöntemdir. CAMELS denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve ticari bankaların risk bazlı denetimi sırasında genel durumunun tespitinde ve uzaktan gözetim faaliyetlerinde kullanılan bir değerlendirme (reyting) sistemidir (Kaya,2001:1). Bu yöntem ilk defa CAMELS adı altında 1979 yılında ABD’de banka düzenleyici kurum tarafından geliştirilmiş, ardından bu yöntemin kapsamı genişletilerek finansal kurumların sağlamlığının test edilmesi amacıyla pek çok ülke yetkili kuruluşları tarafından uygulanır hale gelmiştir (Roman ve Şargu, 2013: 703-704).

CAMELS kendini oluşturan kelimelerin ilk harflerini aldığı 6 bileşenden oluşan finansal bir terimdir. C sermaye yeterliliğini (Capital), A, varlık kalitesini (AssetQuality), M, yönetim yeterliliği (Management Adequacy), E, kazanç durumunu (Earnings), L, likiditeyi (Liquidity), S, ise piyasa risklerine duyarlılığı (SensitivityTo Market Risk) simgelemektedir.

CAMELS analizi, Kaya (2001) tarafından denetim amaçlı ve uzaktan gözetim ve yerinde denetim aracı, Dinçer ve diğ. (2001) tarafından bankacılık sektörü için en önemli performans ölçen göstergelerinden biri, Roman ve Şargu (2013) açısından bankacılık sisteminin sağlamlığını gösteren en popüler yöntem, Gilbert ve diğ. (2000:16) açısından banka başarısızlıklarının önceden tahmini için faydalı bir yöntem; Nurazi ve Evans,a göre (2005:20) banka varlıklarının kalitesini gözlemlemek ve denetlemek için kullanılan bir yöntem; Kabir ve Dey’e göre (2012) ise bankacılık sektörü için bir derecelendirme sistemi olarak nitelendirilmiştir.

Bu analiz aynı zamanda bankaların bilançolarındaki rakamları eşliğinde kendi aralarında karşılaştırılmak suretiyle değerlendirilerek, kriz dönemleri tanımlanmaya ya da tahmin edilmeye çalışılmıştır (Derviz ve Podpiera, 2008,118). Bu model bankaların tüm zayıf ve güçlü yanlarını değerlendirerek göz önüne sermektedir. CAMELS derecelendirme sisteminin etkinliğini ölçen ve bu yöntemi başarılı şekilde uygulayarak problemli ve/veya başarısız bankaların tespitinde başarılı çıkarımları olan pek çok çalışma mevcuttur (Gasbarro ve diğ, 2002: 248). CAMELS analizinin yanı sıra “Patrol Rating System”, “Orap Rating System”, “Girafe Rating System”, “Pearls Rating

System” adları ile pek çok bankacılık derecelendirme yöntemleri de bankacılık sektörünün riskini ölçmede kullanılmaktadır (Sarker, 2006:3).

CAMELS analizinin sahip olduğu üstünlüklerine rağmen bazı sınırlamaları mevcuttur. Birincisi, bankalar incelenirken iflasa düşme riski olan bankalarla ilgili olarak durumun ciddiyeti hakkında yeterince bilgi verilmeyebilir. İkincisi, CAMELS analizinin hesaplama yöntemi bankaların iç işlemleri neticesinde oluşmakta, gelecekte muhtemelen problem çıkarabilecek lokal gelişmeler göz ardı edilmekte, hesap dışı bırakılmaktadır. Üçüncüsü ise analizde bankaların şuanki içinde bulunduğu durum değerlendirilmekte olup gelecekte muhtemel kayıplara sebep olabilecek risk faktörleri dikkate alınmamaktadır (Rozzani ve Rahman, 2013: 37-38).

Ayrıca, sistemin parametrelerinin sübjektif olması bankaların gelecekleri ile ilgili tahmin kalitesi etkilenmekte, analizin yapıldığı süre zarfında finansal piyasaların özellikleri göz ardı edilmektedir (Sandoyan ve diğ, 2005, s.223)

Kaya (2001) yaptığı çalışmada 1997 ve 2000 yılları için Türk Bankacılık Sektöründe faaliyet gösteren 45 bankayı CAMELS analizi ile test etmiştir. İncelemeye alınan bu 3 yıllık süreçte Dünya ekonomisinde ve Türkiye ekonomisinde yaşanan olumsuzlukların etkisi ile bankaların almış olduğu CAMELS notunun 2000 yılında 1997 yılına göre kötüleştiği görülmüştür. Bankaların aktif büyüklüklerine göre baktığımızda ise 1997 yılında küçük bankalar daha iyi performans gösterirken, 2000 yılında büyük bankalar daha başarılı olmuştur. Çalışmasının ikinci aşamasında ise 1997 yılı mali verileri üzerinden başarılı çıkan bankaların 1998 /2001 yılları arasından yaşanan ekonomik krizler neticesinde TMSF kapsamına alınıp alınmadığı kontrol edilmiştir. CAMELS analizi çalışmasında göreceli olarak başarılı olan görülen bankalardan sadece 4 tanesi sonra ki 3 yıllık dönemde TMSF kapsamına alınmıştır. Bu sonuca göre CAMELS performans notu yükseldikçe bankaların TMSF kapsamına alınma ihtimalinin düştüğü görülmüş, analizin öngörü gücünün iyi olduğu tespit edilmiştir.

Aytekin ve Sakarya (2013, s25-58) CAMELS analizi yöntemi ile BİST’te işlem gören mevduat bankalarının 2001 ve 2008 ekonomik krizlerinde finansal performanslarını ele almışlardır. Çalışma 12 bankayı kapsamış olup, sadece mevduat bankalarıyla sınırlandırılmıştır. İncelemeye konu olan yıllar hem yerel finans kriz olarak belirtilen 2001 yılı ekonomik krizi, hem de global kriz olarak belirtilen 2008 krizi dönemlerini

içine almaktadır. Farklı dönemleri içine alan çalışmada, incelemeye konu bankalar için bu dönemlerde değişik sonuçlar elde edilmiştir.

Dinçer ve diğ. (2011, s.1531-1545) CAMELS analizini 2002 ile 2009 yılları arasında devlet, özel ve yabancı bankalar için uygulamış ve 2001 ve 2008 krizleri sonrası her 3 banka grubu için olumlu performans göstergelerine ulaşmıştır. Analiz sonuçlarına göre, 2001 krizinden ders alan ve yeniden yapılandırılan sektör, 2008 global krizinden özellikle karlılık açısından diğer gelişmiş ülke sektörlerine göre daha az etkilenmiş gözükmektedir.

Atikoğulları (2009) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren en güçlü 5 banka üzerinde 2001 sonrası dönem için CAMELS analizini uygulamış ve analiz sonucunda bankaların sermaye yeterlilikleri ile likidite seviyelerinin kötüleştiği, bunun yanında karlılık ve yönetim kalitesi açılarından ise olumlu gelişmelerin olduğu tespit edilmiştir.

Çinko ve Avcı (2008) CAMELS analizinde 1996 ile 2000 yılları arasında uygulamıştır. Araştırmaya 44 banka dahil edilmiş olup, bu bankaların 19 tanesi ilerleyen süreçte TMSF kapsamına alınmıştır. Araştırmada her yıl için tüm bankalar için CAMELS notları belirlenmiştir. Elde edilen verilere diskriminant analizi, lojistik regresyon ve yapay sinir ağları modelleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, 2001 yılında TMSF'ye devredilen bazı bankaların, faaliyetine devam eden bankalara göre daha başarılı CAMELS oranlarına sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu analiz sonucu daha önce yapılan bazı çalışmalarla çelişki oluşturmuştur. Türkiye için 1998 ve 2001 yılları arası, ekonomik ve siyasi olarak incelenmesi gereken özel bir dönemdir. 1998 yılında Asya ülkelerinden başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz ve bunun yerel ekonomi üzerinde ki etkileri çok farklı sonuçlar oluşturmuştur. Ayrıca bu dönemde bankacılık sektörünün yeterince denetlenmediği dikkate alınmalıdır. Bu dönemde bankaların en çok yaşadıkları problem, faiz ve döviz kurlarında aşırı dalgalanma nedeniyle likidite açıkları ve yabancı para pozisyonları açıklarıydı. Bankaların bazılarının TMSF kapsamına alınmasıyla, devlet yönetimi altına girmesi, mevduat sahibi müşterilerde güven algısını yeniden oluşturmuştur. Bu durumda bazı bankaların rasyolarında olumlu seyir gözlenmesi yaşanması muhtemeldir.

Sakarya (2010), İMKB’de faaliyet gösteren 6 yerli ve 7 yabancı banka olmak üzere 13 bankanın performanslarını 2005 ile 2007 arasında CAMELS analizi ile incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre; yabancı sermayeli bankaların sermaye yeterlilik oranlarının(SYR oranı hariç) yerli sermayeli bankalara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Varlık kalitesinde ve Yönetim kalitesinde yabancı sermayeli bankaların oranlarının yerli sermayeli bankalarla hemen hemen paralel bir seyir izlediği belirtilmiştir. Karlılık açısından yerli sermayeli bankaların daha iyi oldukları ancak Toplam Gelir /Toplam Gider açısından ise yabancı sermayeli bankaların daha iyi oldukları ifade edilmiştir. Likidite açısından yerli sermayeli bankaların daha iyi oldukları, piyasa risklerine duyarlılık noktasında ise yabancı sermayeli bankaların daha hassas oldukları tespit edilmiştir.

Roman ve Şargu (2013) CAMELS Analizini Romanya’da faaliyet gösteren 15 banka için gerçekleştirmiştir. 15 banka içerisinde en büyük olanı likidite göstergesi hariç diğer göstergelerde diğerlerine göre güçlü performans sergilemiştir. Bunun dışındaki bankalar CAMELS göstergelerinin bazısında iyi bazısında ise kötü yada ortalama performans göstermişlerdir.

Kumar ve diğ. (2012, s.9-14) Hindistan’da faaliyet gösteren 12 özel ve kamu bankasını 2000-2011 yılları arasında CAMELS analizi ile test etmiştir. Söz konusu 12 banka en likit ve en geniş sermaye yapısına sahip CNX banka endeksinden seçilmiştir. Analiz sonucunda özel sektör bankalarının kamu bankalarına göre daha güçlü yapıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Kamu bankaları göreceli olarak daha zayıf ekonomik sağlamlık sergilemişlerdir. Çalışmaya göre, özel sektör bankaları belirtilen periyotta daha hızlı büyüme performansı sergilemiştir.

Christopoulos ve diğ. (2011, s.11-19) ABD’nin en büyük yatırım bankası olan Lehman Brothers’ı ekonomik krizi öncesi dönem olan 2003-2007 yılları arasında CAMELS analizine tabi tutmuş ve sonuçta banka kredilerinin şüpheli ve kötü, yönetimin isteksiz ve bankanın pek çok riske ve olumsuz koşullara karşı hassas olduğunu tespit etmiştir.

Gupta (2014, s.94-102) Hindistan’da faaliyet gösteren kamu bankalarını CAMELS analizine tabi tutmuş, bankaların birbirinden farklı sonuçlar elde ettiklerini, düşük dereceye sahip bankaların talep edilen standartlara ulaşması için performanslarını geliştirmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Rozzani ve Rahman (2013, s.36-45) Malezya’da faaliyet gösteren 19 konvansiyonel ve 16 katılım bankasını CAMELS analizi ile 2008-2009 yılları arasında değerlemiştir. Analiz sonuçlarına göre bankaların karlılıkları ile likidite yönetimi zayıf olarak derecelendirilmiştir. Zayıf karlılık derecesi katı borçlanma kriterlerine, likit yönetimindeki zayıflık ise bankaların likit ve likit olmayan varlıklarının dengesiz oranlarda bankalarda mevcut olmasına bağlanmıştır.

Mitrica ve diğ (2010, s.177-184) 2009 ve 2010 yılları için Romanya’da faaliyet gösteren tüm bankaları CAMELS analizine tabi tutmuştur. Yazarlar analiz sonucunda borç portföyü kalitesinde kötüleşme tespit etmiştir.

Nimalathanan (2008, s.141-152) Bangladeş’te faaliyet gösteren 48 bankayı 1996 ile 2006 yılları arasında CAMELS analizi ile test etmiştir. Analiz sonucunda 3 banka güçlü, 31 banka tatmin edici, 7 banka normal, 5 banka marjinal ve 2 banka ise tatmin edici olmayan sonuç almıştır.

Puri (2014, s.1385-1392) Hindistan’da yarısı kamu bankası yarısı da özel banka olmak üzere 20 adet bankayı CAMELS analizi ile 2008 ile 2012 yılları arasında değerlemiş ve analiz sonucunda özel sektör bankaları ile kamu bankaları arasında finansal performans açısından önemli bir farklılık tespit edememiştir.

Baral (2005, s.41-55) CAMELS analizini Nepal’de faaliyet gösteren giriş bankalarında uygulamış, elde ettiği sonuçlara göre hiçbir banka geniş çaplı bir finansal şok karşısında sağlam ve sağlıklı olarak çıkmamıştır.

Abdullayev (2005, s.97-152) 2005 ile 2008 yılları arasında kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarını CAMELS analizine tabi tutmuştur. CAMELS etkinlik değerlerine kamu bankaları ilk, yerli bankalar ikinci, yabancı sermayeli bankalar ise üçüncü sırada kendilerine yer bulmuşlardır. Çalışmada likidite açısından her 3 banka grubunun da zayıf etkin olduğu, piyasa riskine karşı duyarlılıkta ise her üç grubun artan değerlere sahip olduğu ortaya konulmuştur. Çalışma sonucunda CAMELS analiz yönteminin gerek bankacılık sektörünün geneli gerekse tek tek bankaların performansı ile ilgilenen tüm profesyonel piyasa oyuncuları, yatırımcılar, risk yöneticileri ve araştırmacılara önemli bilgiler sağlayacağı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra bir erken uyarı sistemi şeklinde çalışarak bankaları sorunları büyümeden belirleme ve buna bağlı

daha yoğun ve sık denetimi mümkün kılması açısından denetim otoriteleri tarafından da etkin bir şekilde kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Helhel ve Varshalomidze (2014, s.413-424) Çalışmalarında Gürcistan'da bulunan yerli sermayeli özel ticari bankaların CAMELS sistemiyle performans değerlendirmesini yapmışlardır. Analiz 2007/2013 yılları arasında Gürcistan'da faaliyet gösteren 6 özel bankayı kapsamaktadır. Gürcistan 1991 yılında komünizm çökmesi ile bağımsızlığı ilan etmiş, ekonomik açıdan henüz tam olarak gelişip açılmamış olması açısından özel bir duruma sahip olduğu belirtilmiştir. Bankacılık sektöründe 2012 yılından sonra özelleştirme kararı alınmış ve yabancı yatırımcılara kapısını açmıştır. Yapılan çalışma sonucunda 2008- 2009 döneminde yaşanan ekonomik kriz ve Rusya ile savaşın ardından, araştırmaya dâhil olan bankaların hiç birinin her bileşen açısından bir iyileşme sağlayamadığı ve performanslarında bir gelişme kaydetmedikleri ortaya çıkmıştır.

Çağıl ve Mukhtarov (2014, s.77-94) çalışmalarında Azerbaycan'da bulunan ticari bankaları CAMELS yöntemi ile performans değerlendirmesini yapmışlardır. Analiz 2007/2010 yılları arasını kapsamaktadır. İncelemeye 10 yerli ve 10 yabancı banka alınmış olup bu bankalar toplam bankacılık piyasasının %73'ünü oluşturmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda, 2007 yılına göre 2010 yılında tüm banka gruplarında performans puanında düşüş ortaya çıkmıştır. Bunda 2008 ekonomik krizinin hem küresel piyasalarda hem de yerel piyasalardaki olumsuz etkisi sebep olmuştur. Her iki banka grubuna karşılaştırmalı olarak bakıldığında ise, yabancı sermayeli bankaların yerli sermayeli bankalara göre daha başarılı bir performans gösterdikleri belirlenmiştir.

Kandemir ve Arıcı (2013, s.61-87) Yapmış oldukları çalışmada 2001 ve 2010 yılları arası analiz etmişlerdir. Bankacılık sektörü kamu sermayeli, yerli sermayeli ve özel sermayeli bankalar olmak üzere 3 gruba ayrılarak, grup bazında karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bileşik CAMELS puanı üzerinde anlamlı karşılaştırma yapma imkânı görülmediği için, her bileşen özelinde ayrı ayrı karşılaştırma yapılmıştır. Sermaye bileşeninde tüm bankalar yasal sınırın oldukça üzerinde performans göstermiş olup, güçlü sermaye yapıları ile bankaların krizden korunmak amacıyla riskten kaçınan bir yapıya sahip oldukları vurgulanmıştır. Aktif kalitesinde yabancı sermayeli bankalar en iyi performansa sahipken kamu bankaları en düşük puanda kalmıştır. Yönetim kalitesine yine yabancı sermayeli bankalar olurken, karlılıkta kamu bankaları en iyi performansı

gösteren banka olmuştur. Likidite yönünden ise yasal düzenlemelerin etkisi ile tüm bankaların ihtiyatlı bir politika izledikleri belirtilmiştir. Piyasa riskine duyarlılıkta yabancı bankalar faiz ve kur riskine en açık banka grubu olurken, kur riskinde kamu bankaları, faiz riskinde ise yabancı bankalar en sağlam banka grubu olarak ifade edilmiştir. Çalışmanın sonunda Türk Bankacılık sektörünün 2001 yılında yaşanan krizler sonrasında yeniden yapılanma sürecinde gayet başarılı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. 2008 yılında küresel piyasalarda yaşanan finans krizinden en az etkilenen ülke olması buna örnek olarak gösterilmiştir.

Tükenmez ve diğerleri (2010, s.95-112) Çalışmalarında 2003 / 2007 yılları arasında kamu ve özel sermayeli bankalar CAMELS Performans değerlemesi modeliyle incelenmişlerdir.. Çalışmaya 3 kamu bankası ve 5 özel sermayeli banka dâhil edilmiştir. İnceleme sonucunda 8 bankanın 5 tanesinin performans puanlarında artış gözlemlenmiştir. Kamu bankaları sermaye ve likidite kalemlerinde güçlü olarak çıkarken, özel sermayeli bankalar aktif kalitesinde, yönetimde ve karlılıkta daha başarılı olmuşlardır. Piyasa riskine duyarlılıkta ise yasal düzenlemeler ile tüm banka grupları yakın seviyede performans göstermiştir. Genel itibariyle incelenen dönemde bankaların performanslarında olumlu gelişmeler tespit edilmiştir.

Ecer (2013, s.171-189) Çalışmasında 2008 / 2011 yılları arasında Türkiye’de faaliyette bulunan 11 özel bankayı CAMELS performans yöntemiyle gri ilişkisel analizini yapmıştır. Çalışmayı CAMELS analizinde bulunan 6 değişken üzerinde değil, sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, karlılık ve likidite olmak üzere 4 değişken üzerinden gerçekleştirmiştir. Analiz sonucuna göre özel bankaları kendi içerisinde sıralanmıştır. Fakat tüm değişkenlere ve bunları oluşturan alt oranlar aynı ağırlıkta hesaplamaya dâhil edilmesi analizin eksik yanı olarak görülmüştür.

Solak (2010) Çalışmasında Türk ticari bankacılık sektörünün 1995-2008 yılları arasındaki performansını CAMELS yöntemiyle ele almıştır. Çalışma 2001 krizinin öncesini ve sonrası alması nedeniyle önemlidir. Analiz sonucunda sektörün 2001 krizinden etkileri net şekilde görülmüştür. Kriz sonrasında BDDK’nın kurulması ve yasal düzenlemelerin etkisiyle bankacılık sektörünün kontrol altına alındığı, siyasi istikrar ve marka ekonomik politikalar ile ticari bankaların performansının arttığı gözlemlenmiştir.

Ege ve diğerkleri, 2015 yılında yapmış oldukları çalışmada, CAMELS analiz yöntemiyle mevduat bankalarının 2002 / 2010 yılları arasında performans analizi yapılmıştır. Mevduat bankalarını sermaye yapılarına göre kamu sermayeli bankalar, özel sermayeli bankalar ve yabancı sermayeli bankalar olmak üzere 3 farklı gruba ayrılmıştır. Kamu sermayeli mevduat bankaları, sermaye yeterliliği, piyasa riskine duyarlılık ve yönetim yeterliliği açısından diğerk banklara göre daha iyi durumda çıkarken, özel sermayeli bankalar karlılık açısından daha iyi durumda çıkmıştır. Yabancı sermayeli bankalar ise aktif kalitesi ve likidite açısından diğerk banka gruplarına göre daha iyi seviyede olduğu ifade edilmiştir.

Altay ve Olkan, 2015 yılı Ekim Ayında yayınlamış oldukları çalışmalarında, Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyette bulunan Ticari Bankaların 2009 – 2013 yılları arasında performans analizi yapılmıştır. Analiz metodu olarak oran analizi ve trend analizi yöntemleri kullanılmıştır. Analiz 9 bankayı içermekte olup, verimlilik, aktif yapısı ve kalitesi, sermaye yeterlilik, kaldıraç (leverage), döviz pozisyonu, likidite, büyüme ve karlılık oranları ele alınmıştır. Büyük ölçüde CAMELS Analiz oranlarını içermekte olduğu görülmüştür. Şube ve yerel bankalar arasında yapılan karşılaştırmada şube bankalarının daha iyi performans gösterdiği tespit edilmiştir.

Jalili Saeid yapmış olduğu tez çalışmasında küresel krizin yaşandığı dönemde gelişmekte olan ülkeler grubundan yer alan Brezilya ve Türkiye bankacılık sektörünün performans analizini CAMELS yöntemiyle yapmıştır. 2007 ile 2011 arasında 4 yıllık süreyi içine almaktadır. Analizde kriz döneminde her iki ülkede Bankacılık sektöründe maliyetlerin arttığı, likiditenin düştüğü, yabancı para girişlerinin azaldığı görülmüştür.

Alzghoul, Mohammad Omar, tez çalışmasında Ürdün'de bulunan İslami ve geleneksel sistemde çalışan bankaları karşılaştırmalı olarak performans analizi yapmıştır. Analiz methodu olarak CAMELS yöntemini kullanmıştır. Örnekleme Ürdün'de bulunan 2 faizsiz sistemde çalışan bankayla 3 faizli sistemde çalışan banka yer almıştır. Analiz 2005 ile 2011 yılları arasında 7 yıllık süreyi kapsamaktadır. Bu araştırmaların bulguları İslam bankalarının yönetim etkinliği, likidite ve ROA rasyolarının geleneksel bankalara göre daha iyi olduğunu göstermiştir. Diğerk yönden ise geleneksel bankaların sermaye yeterliliği, varlık kalitesi ve ROE rasyoları açısından daha iyi olduğu saptanmıştır.

Yüksel ve diğerleri yapmış oldukları çalışmalarında CAMELS analizi ile elde edilen verilerin bankaların kredi notları arasındaki ilişki regresyon analizi ile test etmişlerdir. Öncelikle 20 mevduat bankasının 2004 / 2014 yılları arasında CAMELS analizi yapılmış, 20 farklı oran kullanılmıştır. Sonrası kredi derecelendirme kuruluşu olan Moody's şirketinin bu bankalar için vermiş olduğu yıllık kredi notları arasında ilişki regresyon analizi ile test edilmiştir. Aktif kalitesi, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık oranları ile kredi notları arasında pozitif ilişki kurulurken, sermaye yeterliliği ve karlılıkta ilişki tespit edilememiştir. Analiz sonucunda risk unsuru az olan, sabit getirili devlet bono ve tahviline yönelen bankaların daha yüksek kredi notu aldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca sektör içerisinde yüksek aktif paya sahip olan, faiz giderleri düşük olan bankalar yüksek kredi notuna sahip olduğu tespit edilmiştir.

Karapınar ve Doğan yapmış oldukları çalışmalarında, Katılım Bankaları ile faizli sistemde çalışan konvansiyonel bankaları karşılaştırmışlardır. Çalışmanın başlangıcı olarak BDDK tarafından faizsiz sistemde çalışan özel finans kuruluşlarının katılım bankasına dönüştürüldüğü 2005 yılı sonrasında başlamak üzere 2006 yılı ile 2011 yılları arası alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda iki banka grubunun özellikle 3 bileşende farklılaştığı görülmüştür. Katılım bankaları yönetim ve likidite bileşenlerinde faizli sistem bankalarına göre kötüyken, piyasa riskine duyarlılıkta daha iyi çıkmıştır. Katılım bankalarının likit varlıklarının az olması, kredilerin aktif içerisindeki payının faizli sistemde çalışan bankalara göre daha yüksek olması likidite oranlarında kötü performans göstermesine sebep olarak gösterilmiştir. Yönetim kalitesinde personel başına karlılık ve yine toplam varlıklar içerisinde likit varlıkların oranının düşük olması etkili olmuştur. Diğer taraftan katılım bankaları piyasa riskine duyarlılıkta çok daha iyi seviyedir. Özellikle küresel krizin yaşandığı 2008 krizi ve sonrasında katılım bankaları çok hızlı büyüme rakamlarına sahip ifade edilmiştir.

Chatzi ve diğerleri, Yunanistan'da bulunan ticari bankaların 2006 / 2012 yılları arasında performans analizi CAMELS yöntemiyle ele almışlardır. Analizde 2006 / 2009 yılları arası Yunan Bankaları için çok verimli geçtiği bir dönem olmuştur. Özellikle 2007 yılında performans verileri zirve noktasına çıkmıştır. Küresel krizin etkisi ile 2009 / 2012 yılları arası ise kötü dönem periyodu olmuştur. 2012 yılı ise en kötü performans notlarının alındığı dönem olmuştur. 2012 yılında bankaların kayıpları 38 milyar Euro seviyesine ulaşmıştır. Bankaların özellikle sermaye yeterliliği, karlılık ve likidite

oranlarında kötüleşme tespit edilmiştir. Yunanistan’da 2011 yılında 8 banka kalırken, 2012 yılında 7 banka, 2013 yılında ise 5 bankaya düşmüştür.

Karri ve diğerleri, CAMELS Analizini Hindistan’da faaliyet gösteren iki devlet bankasının performans karşılaştırması için kullanmışlardır. 2010 ile 2014 yılları arasında 5 yıllık bilanço verileri üzerinden yapılan analiz sadece 2 bankayı kapsamı nedeniyle dar çerçevede kalmıştır. Yapılan analiz sonucunda Bank of Baroda, PunjabNational Bank’a göre 6 oranda çok daha iyi performans göstermiştir.

Saha ve Sharma yapmış oldukları çalışmalarında CAMELS analizi sadece tek bir bankanın performansını ölçmek için kullanmışlardır. Bu analizin farklı bir uygulaması olup, belirlenen standartlara göre bankanın performansı ele alınmaktadır. Analiz periyodu olarak 2010 ile 2014 yılları arası ele alınmıştır. Bankanın verimliliği (karlılığı) ile CAMELS verileri arasında bağlantıyı incelemiştir. Banka sermaye yeterliliğinde iyi performans gösterirken aktif kalitesi düşük kalmıştır. Öneri olarak, faiz gelirini artırması gerektiği fakat bunu yaparken takip oranlarını kontrol altında tutması gerektiği belirtilmiştir.

Hadriche, çalışmasında Körfez ülkeleri olarak adlandırılan, Bahreyn, Katar, Umman, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri içiresine alan 6 ülkede, sistemden çalışan bankalar ile faizsiz sistemde çalışan bankaların performans analizini CAMELS yöntemi ile yapmıştır. 2005 ile 2012 yılları arasında 8 yılı ele alan süreçte, bu ülkelerde faaliyet gösteren, 71 konvansiyonel banka ile 46 İslami usulde çalışan banka çalışmaya dahil edilmiştir. Karlılık açısından İslami bankalar konvansiyonel bankalara göre daha başarılı olduğu ifade edilmiştir. Her iki bankacılıkta banka büyüklükleri ile karlılık arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Ayrıca operasyonel maliyetler yine performansı etkileyen ortak veri olarak gösterilmiştir. Her iki banka grubu arasında temel farklılıklar ise, kredi riski faizsiz bankaların performansı etkilemezken, enflasyon ve büyüme konvansiyonel bankaların performansını etkilemesi olarak ifade edilmiştir.

BÖLÜM 2: BASEL DÜZENLEMELERİ VE STRES TESTLERİ

Çalışmanın bu bölümünde Bankacılık Sisteminde uluslararası anlaşmalar kapsamında yapılan BASEL düzenlemeleri ve bunların Türkiye uygulamaları araştırılmıştır. Sonrasında Bankacılık Sisteminin mevcut durumunu ve olası şoklara karşılık durumunu analiz etmede kullanılan stres testleri ele alınmıştır. Ayrıca bu konular hakkında daha önce yapılmış bilimsel araştırmalar incelenmiştir.

2.1. Basel Düzenlemeleri

Globalleşen dünyada finansal sistem içerisinde yer alan uluslararası ve ulusal kurumlar ve tüm piyasalar birbirine entegre olmuşlardır. Bu çerçevede hukuk ve denetim sistemlerinin de birbirleriyle uyumlu şekilde çalışmaları bir zorunluluk olmuştur.

Finansal sektör içerisinde yer alan bankaların sahip oldukları öz kaynaklarına karşılık bilanço içi ve bilanço dışı risk ağırlıklı varlıkları bulunmaktadır. Uluslararası finansal istikrarın sağlanmasını ve uluslararası faal bankalar arası serbest rekabet ortamı oluşturmak üzere bankaların ortak standartlarda çalışmalarını sağlamak için dünyadaki merkez bankalarının bankası konumunda 1930 yılında kurulan en eski ve en geniş katılımlı uluslararası organizasyon olan, merkezi İsviçre'nin Basel kentinde bulunan Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank For International Settlements - BIS), diğer faaliyetlerinin yanı sıra bünyesinde 1974 yılında G-10 ülkelerinin merkez bankaları başkanları tarafından 'Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi' kurulmuştur.(Aykut, 2008, s.1) 1988 yılında farklı ülkelerde uygulanan sermaye yeterliliği hesaplama yöntemlerini birbirleriyle uyumlu hale getirmek ve bu konuda uluslararası platformda geçerli olacak asgari bir sektör standardı oluşturmak amacıyla Basel-I olarak adlandırılan Sermaye Yeterliliği Uzlaşısı yayımlanmıştır.(Çelik ve Kızıl, 2008, s.19)

Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi uluslararası boyutta faaliyet gösteren bankalara asgari % 8 sermaye yeterliliği oranını 1988 yılında tavsiye etmiştir. Böylece bankaları krizlere karşı dayanıklılığını artırmak üzere, banka sermayesinin risk ağırlıklı varlıklara oranını ifade eden sermaye yeterlilik rasyosunun asgari % 8 olması standart bir ilke olarak sunulmuştur.

Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi'nin bu tavsiyesi uluslararası bankacılık faaliyeti gerçekleştiren tüm ülkelerin ulusal denetim otoritelerince 1988 yılı sonrasında kabul edilmiş ve bu suretle asgari sermaye yeterliliği oranının uygulanması uluslararası bir standart haline gelmiştir. Sermaye yeterliliği oranının belirlenmesi ile bankaların üstlendikleri riske karşılık elinde bulundurduğu sermayeyi ölçme ve değerlendirme imkânı elde edilmiştir.

İlk olarak 1988 yılında yayınlanan BASEL I uzlaşısında sermaye yeterliliği öz kaynağın toplam risk ağırlığına bölünmesi ile bulunmuştur.

SYR = Öz Kaynak (Sermaye Tabanı) / Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar (Kredi Riskine Esas Tutar)

1996 yılında formüle piyasa riski ilave edilerek, kredi riski dışında piyasada oluşabilecek dalgalanmalar hesaplamaya dahil edilmiştir.

SYR = Öz Kaynak (Sermaye Tabanı) / Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar

(Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar = Kredi Riskine Esas Tutar + Piyasa Riskine Esas Tutar)

2004 yılında yayımlanan Basel II kriteri, kredi riskini hesaplama yönteminin tamamen değiştirmiş, tüm risk sınıfları için kredi türü bazında risk ağırlığı belirlenmesi yerine ülkeler, bankalar, şirketler vb risk sınıfları için müşterinin kredi değerliliğini ifade eden derecelendirme notu kullanılarak risk ağırlığının belirlenmesi veya bankaların kendi içsel derecelendirmemodellerini kullanarak temerrüt olasılığı (Probability of Default-PD), temerrüt halinde kayıp yüzdesi (LossGivenDefault-LGD) ve temerrüt anındaki risk tutarının (Exposure atDefault-EAD) belirlenmesi esas alınmıştır (Erdoğan, 2014, s.135). Ayrıca sadece kredi ve piyasa risk faktörlerini dikkate alarak yapılan hesaplamaların yetersiz olduğu görüşü otoriteleri yeni standartlar oluşmaya sevk etmiştir. Basel II kriterleri 15 Kasım 2005 son şeklini almıştır. Basel II kriterleri ile kredi ve piyasa riskleri dışında operasyonel risklerin de dikkate alınması gerektiği (Keskin, 2007, s.96) düşünülerek sermaye yeterliliğin belirlenmesinde formüle Operasyonel Riske Esas Tutar dahil edilmiştir.

SYR = Öz Kaynak (Sermaye Tabanı) / Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar

(Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar = Kredi Riskine Esas Tutar + Piyasa Riskine Esas Tutar + Operasyonel Riske Esas Tutar)

Basel-II düzenlemeleri ile finansal sistemin güvenlik ve istikrarının teşvik edilmesi, rekabet eşitliğinin daha da iyileştirilmesi, kredi verme sürecinin ağırlıklı olarak gerçek riskler üzerinde yoğunlaşmasının sağlanması, bankanın bireysel risklerini dikkate alan yaklaşımların teşvik edilmesi, banka gruplarının risklerinin konsolide bazda dahil edilmesinin de sağlanması amaçlanmıştır (Yörük, 2007, s.369).

Basel II, risklerin daha duyarlı ölçülmesi, her bankanın risk profilinin ayrı ayrı belirlenmesi, banka üst yöneticilerine düşen sorumlulukların artırılması ve finansal tabloların bankanın gerçek durumunu en iyi biçimde yansıtacak şekilde açıklanması suretiyle finans sektörünün oyuncularları arasındaki asimetrik bilginin en aza indirilmesi ve böylece daha rekabetçi, sağlam ve istikrarlı finans sektörüne erişilmesini hedefleyen bir yapı olarak tasarlanmıştır (Yayla ve Türker Kaya, 2005, s.4).

Gerek Basel I düzenlemelerinin uygulanması sürecinde çok sayıda bankacılık krizinin yaşanması, gerekse Basel II sürecinde tüm dünyayı etkileyen bir bankacılık krizinin yaşanması, ekonomistleri yeni çözüm arayışlarına itmiştir. Bunun yanı sıra bazı Avrupa Birliği ülkelerinin (Yunanistan, Macaristan, İspanya gibi) yaşadığı mali bunalımlar nedeniyle borçlarını ödeyemeyecek duruma gelmesi ve bunun gelişmiş ekonomileri büyük ölçüde etkilemesi, finans çevrelerini yeni önlemler almaya yöneltmektedir. Bunun üzerine BIS 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan Merkez Bankaları ve Denetim Otoriteleri Başkanları (GHOS-Governors and Heads of Supervision) Grubu toplantısının ardından, mevcut sermaye gereksinimi düzenlemelerini güçlendiren ve 26 Temmuz 2010'da varılan uzlaşayı onaylayan bir açıklamada bulunmuştur. (Gürel ve diğerleri, 2012, s.18)

Esasında Basel III olarak lanse edilen yeni dönem düzenlemeleri yasal özkaynak hesaplamasına, finansal kaldıraca, likiditeye ve diğer konulara ilişkin düzenlemeler olmak üzere başlıklara ayrılabilir. Bunun yanı sıra ülkemiz mevzuatında henüz uygulaması bulunmayan (Çekirdek Sermaye-CommonEquity)/(Risk Ağırlıklı Varlıklar-Risk Weighted Assets) oranı artırılmış; sermaye koruma tamponu (Capital Conservation

Buffer) ve döngüsel sermaye (Counter cyclical Capital) isimli oranlar ihdas edilmiştir. Söz konusu değişiklikler Basel II'nin temel felsefesinden ciddi sapmalar göstermeyen ve yükümlülükleri daha da sıkılaştıran bir özellik göstermektedir. Adı geçen düzenlemelere tam uyumun sağlanmasının 2013-2019 arasındaki dönemde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır (BDDK, Ekim, 2010).

Basel III olarak adlandırılan düzenleme değişiklikleriyle ulaşılmak istenen hedefler şu şekilde özetlenebilir: (Cangürel, ve diğerleri,2010, s.1)

- Kaynağı ne olursa olsun finansal ve ekonomik şoklara karşı bankacılık sisteminin dayanıklılığının artırılması,
- Kurumsal yönetim ve risk yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi,
- Bankaların şeffaflığının ve kamuya bilgi verme özelliklerinin artırılması,
- Mikro bazda yapılan düzenlemelerle bireysel olarak bankaların dayanıklılığının artırılması,
- Makro bazda düzenlemelerle finansal sistemin şoklara karşı direncinin artırılması.

BASEL III ile yapılan düzenlemelere genel itibariyle bakıldığında, tamamen yeni bir düzenleme olmayıp, BASEL II bir devamı olup, eksikliklerin giderilmesi ve yeni yaklaşımlar içeren bir üst versiyonu olarak kabul edilmiştir.

2.2. Türkiye’de Basel Uygulamaları

Ülkemizde Basel kararları ile olarak “Mevzuatımızda, 1988 Basel Sermaye Yeterliliği Standardı’nın esaslarını benimseyen ilk düzenleme, 26 Ekim 1989 tarih ve 20234 sayılı Resmi Gazete ’de yayınlanan, 3182 sayılı Bankalar Kanunu’na ilişkin 6 sayılı tebliğdir. HDTM tarafından yayınlanan tebliğ, bankaların sermaye artırımlarında ve öz kaynaklarının mevcut ve potansiyel riskler nedeniyle oluşacak zarara karşı korunmasında uyulacak; Sermaye Tabanı/Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri nakdi Krediler ve Yükümlülükler Standart Rasyosu ile ilgili tanımları, uygulama yöntemlerini, risk ağırlıklarını ve asgari orana ilişkin açıklamaları içermektedir.” Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, (3182 Bankalar Kanunu’na İlişkin Tebliğ, No:6, 26 Ekim 1989, 20234 Sayılı Resmi Gazete.)

1989 yılında kabul edilen Basel I Kriterleri, kademeli bir geçiş süreci ile 1992 yılı sonundan itibaren tam olarak uygulamaya konulmuştur. Bu süreçte, sermaye yeterlilik oranının sırasıyla, 1989 yılında %5, 1990 yılında %6, 1991 yılında %7 ve 1998 yılında %8 olarak uygulanması öngörülmüş, bankacılık sektöründeki yasal ve kurumsal düzenlemelerin değişen koşullara ve uluslararası normlara uyumu konusunda önemli adımlar atılmıştır. Günümüzde bu oran %8 resmi oranıyla devam etmekle birlikte BDDK'nın uygulamada ve açıklamalarında %12 olarak bir hedef oran belirlediğini de gözden kaçırmamak gerekmektedir.

Türkiye’de 4. Bankacılık kanunu olan 3182 sayılı kanun 1985 Mayıs ayında yürürlüğe girmiştir. Sonrasında Basel I çerçevesinde yapılan düzenlemeler neticesinde kanunun tekrar revize edilmesi gerekliliği oluşmuştur. Bankacılık Kanunun yeniden düzenlenmesi olan 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 18.06.1999 tarihinde kabul edilerek 23.06.1999 tarih ve 23734 sayılı Resmi Gazete yayınlanması ile Avrupa Birliği standartlarında, bankacılık sisteminde mali düzen ve kontrolün sağlanması ile yapısal değişiklikler gerçekleştirmiştir. Bu kanun Basel I çerçevesinde Türk Bankacılık isteminin yeniden düzenlenmesi ve uluslararası standartlara kavuşturulmuştur.

4389 sayılı Bankalar Kanunu ile Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu, Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı ve Bankalar Yeminli Murakıplar Kurulu üzerinde olan gözetim ve denetleme yetkileri, bağımsız bir üst kurul olarak kurulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu “BDDK” devredilmiştir. BDDK siyasi idareden bağımsız, idari ve mali özerkliğe sahip bir kurul olarak Bankacılık Kanunu çerçevesinde sektörün denetimi ve düzenlenmesini üstlenmiştir.

Ayrıca bu 4389 sayılı Bankalar Kanunu kapsamında, BDDK gibi bir üst kurulun oluşturulmasının yanında Bankaların kendi içlerinde iç kontrol ve risk kontrol birimlerinin kurulması şartı eklenerek, kontrol mekanizması oluşturulmuştur. 4389 sayılı Bankalar Kanunu 9. Madde 4. Fıkra “Bankalar, işlemleri nedeniyle karşılaştıkları risklerin izlenmesi ve kontrolünü sağlamak amacıyla faaliyetlerinin kapsamı ve yapısıyla uyumlu, esas ve usulleri Kurumca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek etkin bir iç denetim sistemi ile risk kontrol ve yönetim sistemi kurmakla yükümlüdürler. BDDK’nın kurulmasıyla Avrupa birliği standartları çerçevesinde BASEL I standartları

bankacılık sektörü üzerinde daha etkin uygulanmış ve bu çerçevede daha sıkı denetlenir hale gelmiştir (TBB 4389 sayılı bankalar kanunu).

BDDK'nın aktif olarak görev alması ile BASEL I kriterleri etkin bir biçimde uygulanmış ve bankaların bu kararlar çerçevesinde denetlenmesi mümkün olmuştur. Bankalar tarafından bu yeni kararlara uyum göstermek diğer Avrupa ülkelerine göre çabuk olmuştur. Bu noktada bankaların aktif yapılarında ağırlıklı olarak Devlet tahvil ve bonosu olmuş olması kredi riskini azaltan bir unsur olduğu düşünülmektedir. Ayrıca temel ayırımlardan biri olan OECD üyesi olup olmama kriteri Türkiye'ye için uyumu kolaylaştırmıştır.

1988 yılında oluşturulan ve sonrasında ufak değişiklikler yapılan Basel I kriterleri tüm ihtiyaçlara cevap veremez konuma gelmiştir. Öncelikle riskin sadece 4 farklı şekilde ağırlıklandırılmış olması ve tüm borçlular için aynı şekilde hesaplamaya dahil edilmesi güçlü ve güçsüz firmalara verilen tüm kredileri aynı sepette değerlendirmeyi zorunlu kılmıştır. Bunun birlikte bankaların ikincil piyasalarda ve türev işlemleri dikkate almamaktadır. Bu durum bankaların aktiflerinde farklı yöntemler uygulamasıyla risk düzeyini aşağı çekmelerine imkân tanımıştır. Ayrıca sadece sermaye yeterliliği üzerinden kredi riskini kontrol altına alması bunun dışında oluşabilecek piyasa ve operasyonel riskleri göz ardı etmesi eksiklik olarak dikkat çekmiştir.

BASEL I'e yönelik gelen bu eleştiriler sonrasında Haziran 1999 başlayan geliştirme çalışmalar BASEL II uzlaşısı olarak 2004 yılında yayınlanmıştır. Sonrasında kapsamlı versiyon ise 2006 yılında BIS tarafından yayınlanmıştır.

Basel II düzenlemesinin bankalar üzerindeki temel etkilerine bakıldığında; düzenleme, borçlu-kredi kalitesine verilen önemin artmasına paralel olarak zaman içinde kurallara uygun bir kredi kültürünün yerleşmesini desteklemektedir. Piyasa disiplini, şeffaflık ve rekabetin artması, daha etkin hale gelmesi beklenmektedir (Özince, 2005, s.20). Basel II ile finansal sistemin güvenilirliğinin ve istikrarının artırılması ile, serbest rekabet ortamı ve riskler konusunda daha kapsamlı bir yaklaşım sağlanmıştır.

Türkiye'de 2009 yılında ulusal bankaların standart yaklaşımı kullanmasıyla başlayacak olan Basel II düzenlemesi geleneksel kredi sürecine farklılıklar getirecek ve kredi sürecinin daha bilimsel ve risk odaklı olmasını sağlayacaktır. Vade, para cinsi, fonlama

maliyeti ve rekabet durumundan etkilenen kredi fiyatlaması sürecine daha çok parametrenin dahil olması ve riskin doğru ve spesifik bir şekilde hesaplanacak olması Basel-II'nin bankacılık sektörüne getirdiği en önemli yeniliklerden biridir (Küçüközmen ve Oğuz, 2008, s.55).

“Basel II uzlaşısı 1. yapısal blokta , - Kredi Riski - Operasyonel Risk - Riski Azaltma – Teminat bölümleri yer almakta olup Basel I uzlaşısında yer alan sermaye yeterliliği asgari oranını ve piyasa riskine ilişkin son düzenlemeleri aynen muhafaza etmiş olmakla birlikte kredi riskine esas tutarın hesaplanmasında kullanılan ağırlıkların belirlenmesi konusunda yeni yöntemler sunmakta, operasyonel riski sermaye yeterliliği hesaplamasına dahil edilmiştir.

Diğer taraftan Basel II uzlaşısı 2. yapısal blokta ulusal denetim otoritelerine kur riski, likidite riski, faiz oranı riski ve yoğunlaşma riski ve benzeri riskleri karşılamak üzere sermaye yeterlilik oranını banka bazında yükseltebilmesine imkân sağlamakta ayrıca bankaların sermaye seviyesinin proaktif izlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması konusunda denetim otoritelerini yetkilendirmektedir. Beklenen kayıplar ayrılan karşılıklarla, beklenmeyen kayıplar da sermaye artışları ile kapsamaktadır.

Basel II uzlaşısı 3. yapısal blokta düzenlenen piyasa disiplini ile bankaların risk yapıları ve sermaye yeterliliği ve pozisyonları konusunda piyasa katılımcılarının daha fazla bilgi sahibi olabilmeleri için şeffaf bir yapı öngörmektedir.” (Aykut, 2008)

Basel II'nin getirdiği diğer önemli yenilik ise kredi riskinin yanında operasyonel riski hesaplamaya dahil etmiştir.

$SYR = \text{Öz Kaynak (Sermaye Tabanı)} / \text{Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar}$

(Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar = Kredi Riskine Esas Tutar + Piyasa Riskine Esas + Operasyonel Riske Esas Tutar)

“Piyasa Riskine Esas Tutar; Bankaların ticari portföy olarak nitelenen hesaplarda kayıtlı varlık ve pozisyonlar piyasa riski sermaye yükümlülüğüne tabidir. Bu çerçevede, alım-satım amaçlı veya satılmaya hazır menkul kıymetler portföyünde izlenen menkul kıymetler ile yine ticari hesaplarla ilgili türev sözleşmeler için standart metot veya denetim otoritesince izin verilmişse içsel modeller kullanılarak hesaplanacak piyasa riski için sermaye yükümlüğünün 12,5 katı ($100 / 8 = 12,5$) ile çarpım sonucu bulunacak

miktar piyasa riskine esas tutar olarak paydaya eklenmesi gerekmektedir.” (Altıntaş, 2006)

“Piyasa riskine esas tutar, risk ölçüm modelleri veya standart metot ile hesaplanır. Kurum tarafından kullanımına izin verilen bir risk ölçüm modeli bulunmayan, risk ölçüm modeli Kurumca yeterli görülmeyen ya da modellerinin yeterliliğinin ve güvenilirliğinin kaybolduğuna Kurumca kanaat getirilen bankalarca, piyasa riskine esas tutar, standart metoda göre hesaplanan genel piyasa riski, kur riski, spesifik risk, emtia riski, takas riski ve opsiyonlardan kaynaklanan piyasa riski için gerekli sermaye yükümlülükleri toplamının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunur. Kurum tarafından kullanımına izin verilen bir risk ölçüm modeli bulunan bankalarca piyasa riskine esas tutar, riske maruz değere dayalı sermaye yükümlülüğünün onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunur.

Piyasa riskine esas tutarın hesaplanmasında risk ölçüm modeli kullanımına ve risk ölçüm modeli ile piyasa riskinin hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile opsiyonlardan kaynaklanan piyasa riski için standart metoda göre sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar bu Yönetmeliğe ilişkin Kurulca çıkarılacak Tebliğler ile düzenlenir.” (Bankaların Sermaye Yeterliliğinin ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik, 3 Bölüm Madde 6, 01 Kasım 2006).

“Operasyonel Risk, uzun vadeli kredi riski ve piyasa riski dışında kalan diğer riskleri toplamı olarak tanımlanmış, üstelik ölçülmesi mümkün olmayan risk türü olarak nitelenmiştir. Basel II uzlaşısı ile Operasyonel Risk yetersiz veya başarısız içsel süreçler insanlar ve sistemlerden veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıp risk olarak tanımlanmıştır. Tanım operasyonel riskleri kaynağının veya nedenine odaklanmakta ve operasyonel riskleri dört başlıca kaynaktan geleceğini kabul etmektedir. i) insanlar, ii) süreçler, iii) sistemler iv) dışsal olaylar .” (Altıntaş,2006)

“Operasyonel riske esas tutar, temel gösterge yöntemi, standart yöntem veya alternatif yöntem ile hesaplanır. Söz konusu hesaplamada standart yöntem veya alternatif yöntemin kullanılabilmesi için Kurumdan izin alınması zorunludur.

Temel Gösterge Yöntemi Bankanın son üç yıl itibariyle gerçekleşen yıl sonu brüt gelir tutarlarının yüzde onbeşinin ortalamasının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunacak değer, operasyonel riske esas tutar olarak dikkate alınır.

Yıllık brüt gelir, yılsonu itibariyle gerçekleşen faiz gelirleri ile faiz dışı gelirlerin net tutarlarının toplamından oluşur. Bu tutara, karşılıklar, bankanın destek hizmeti aldığı kişi ya da kuruluşlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere faaliyet giderleri ilave edilir; satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymetler hesaplarında izlenen menkul kıymetlerin satışından kaynaklanan kâr/zarar ile olağanüstü gelirler ve sigortadan tazmin edilen tutarlar düşülür.

Standart yöntemde operasyonel riske esas tutar, yıllar itibariyle faaliyet kolları bazında bulunacak sermaye yükümlülüğü tutarları toplamının üç yıllık ortalamasının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunur. Yıllar itibariyle faaliyet kolları bazında sermaye yükümlülüğü toplamı, her bir faaliyet koluna ilişkin yıllık brüt gelirin aşağıdaki tabloda yer alan bu faaliyet kollarına karşılık gelen oranlar ile çarpılması suretiyle bulunacak değerlerin her bir yıl için ayrı ayrı toplanması suretiyle hesaplanır. ." (Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik, 4 Bölüm, Madde 14, 01 Kasım 2006)

Ülkemizde 01 Kasım 2015 tarihinde yayınlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile Basel II'ye uyumlu yasal düzenlemeler yapılmıştır. Sonrasında BDDK tarafından yayınlanan çeşitli düzenlemeler ile Basel II etkin olarak kullanılmayı başlanılmıştır.

Bankaların faaliyetlerini düzenleyici ve denetleyici kuru olan BDDK sermaye yeterlilik rasyosu ile birlikte bankaların likitide yeterlilik oranlarını yakından takip etmektedir. 19/10/2015 tarihli 5411 Sayılı Bankacılık Kanunun kapsamında Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'na Bankaların faaliyetlerini sorunsuzca sürdürmeleri için gerekli olan Likitide Yeterlilik Oranlarının belirlenmesi, düzenli olarak kontrol edilmesi ve gerekli görülen yerlerde müdahale etmesi için yetki verilmiştir. BDDK tarafından likitide yeterlilik oranı %100'den yabancı para likitide oranı ise %80'den aşağı olamaz. Ayrıca üst kurul bu oranları bankalar özelinde değiştirme yetkisine sahiptir.

Basel I'de en çok eleştiren tüm borçlular aynıdır yargısı, Basel II ile borçluların kredi risk notlarına göre farklılık göstermesine imkan sağlamıştır. Basel II'ye göre yüksek

nota sahip firma için daha az karşılık ayrılık ayrılırken düşük not için daha çok karşılık ayrılmak zorunda kalınmıştır. Bu durum bankaların tüm kredi verme politikalarını tekrar gözden geçirmelerine sebep olmuştur.

Kredi notu belirlenmesinde dikkat çeken önemli bir kriter ise bir firmanın kredi notu içinde bulunduğu ülkenin notunun üzerine çıkamamasıdır. Diğer bir ifadeyle firmalar için üst sınır ülkenin almış olduğu kredi notudur. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin kredi notu yatırım yapılabilir seviyenin altında olduğu için firmalar için kredi notu belirlenmesi gereksiz konuma düşmektedir. Ayrıca kredi notunun belirlenmesinde ülkede uygulanan muhasebe ve vergi sistemlerinin yeterli ve şeffaf olması gereklidir. Maalesef henüz ülkemizde özellikle Kobi ölçeğindeki firmalar için kredi notunun belirlenmesi pek mümkün değildir.

Kredi derecelendirme notu olmayan firmalarda risk ağırlığı %100 olarak alınmaktadır. Kredi borçlusunun mali durumu dışında kredi kullandırılan firmanın durumu ve teminat yapısı da risk ağırlığı etkileyen diğer unsurlar olmuştur.

Öncelikle konut ipoteği karşılığı kullandırılan krediler %35, Ticari amaçlı gayrimenkul ipoteği karşılığı kullandırılan krediler %50, Perakende Kobi olan (cirosu 50 milyon Euro'dan az, Kredi riski 1 milyon Euro'dan az firmalar için %75 risk ağırlık verilmiştir. Gayri Nakdi kredilerde nakit teminine yönelik verilen teminat mektupları ve mal alım bayilik konulu teminat mektupları %100 ağırlık verilirken bunun dışında kalan teminat mektuplarına %50 ağırlık verilmiştir.

Ayrıca, Basel II ile birlikte yıllık toplam cirosu 50 Milyon euro'nun altında, yıl sonu bilanço büyüklüğü ise 43 milyon euro'nun altında olan ve çalışan sayısı da 250'den az olan firmalar, Kobi olarak nitelendirilecektir. Bununla birlikte Kobi'ler 2 alt sınıf altında toplanacaktır; Perakende Kobi: Bir bankadaki nakdi ve gayrinakdi kredilerinin toplamı 1 milyon euro'nun altında olan Kobi'ler o banka için perakende kobi olarak nitelendirilecektir. Kurumsal Kobi: Bir bankadaki nakdi ve gayrinakdi kredilerinin toplamı 1 milyon euro'nun üstünde olan Kobi'ler o banka için kurumsal kobi olarak nitelendirilecektir. (Çatalbaş G, ve Çatalbaş E, 2008, s.7)

2.3. Stres Testi

Stres testleri, herhangi bir portföyün, finansal kuruluşun ya da finansal sistemin şoklar ve olağan dışı piyasa koşulları altında kırılganlığının değerlendirilmesi amacıyla kullanılan teknikler bütünüdür (Beşe, 2007, s.1). Stres testi uygulamaları, kurumların ya da bir bütün olarak sektörün risk profilinin tespit edilmesinde, risk yönetiminde ve sermaye yeterliliğinin sorgulanmasında; finansal kurumlar, derecelendirme kuruluşları, denetsel otoriteler ve uluslararası fon kuruluşları tarafından başvuru alan önemli bir araç haline almıştır (Tuncer, 2006, s.73-74). Finansal sistem stres testleri, istisna fakat makul şoklar altında finansal sistemin nasıl davranacağı hakkında bilgi verir (Jones ve diğ, 2004, s.4). Stress testleri finansal kuruluşların bizzat kendileri tarafından uygulanabileceği gibi uluslararası resmi ve özel kuruluşlar ile devlet kuruluşları tarafından da uygulanabilmektedir. Avrupa’da Avrupa Bankacılık Otoritesi, ABD’de FED, Dünya piyasalarında IMF ve Türkiye’de ise Merkez Bankası belirli aralıklarla bankaların performanslarını gözlemlemek amacıyla stres testleri yapan en önemli kuruluşlardır.

Stres testleri genellikle;

- Finansal sistemin güçlü ve zayıf yanlarının tespit edilmesinde
- Bankacılık sisteminin gözetim ve denetimi amacıyla
- Olası bir ekonomik ve finansal kriz öncesi erken uyarı almak amacıyla yapılır.

İstikrar ve güven finansal piyasalar için diğer piyasalara nazaran daha önemli iki kavramdır. Finansal piyasalarda yatırımcılar her ne kadar belirli varlıklara yatırım yapsalar da gerçekte yatırımlarını bu iki olguya yaparlar. Finansal piyasalardaki yatırımlar; arsa ve bina yatırımları ve yahut üretim araçlarına yapılan yatırımlarından farklı özellik arz ederler. Finansal piyasalara yatırım yaparken, adeta çayın içerisindeki şeker gibi finansal sistem içerisinde paranızın nerde olduğunu gözlemleyemezsiniz. Bunun ötesinde sistem içerisindeki paranız kontrol edilemeyecek pek çok değişkenin etkisine daha çok açıktır. Ayrıca finansal sistemde işler ters gitmeye başladığı zaman bunun etkisi çok daha hızlı ve derin şekilde hissedilebilmektedir. Tüm bunlara ilaveten özellikle finansal piyasaların reel piyasaların önüne geçmeye başladığı günümüz şartlarında yukarıda bahsi geçen güven ve istikrarın önemi daha da artmaktadır.

Stres testleri güven ve istikrarın kontrol ve gözlemlenmesi için en önemli araçlardan biridir. Finansal sistemin en önemli kurumu olan bankalar üzerinde sıklıkla ve belirli aralıklarla uygulanmaktadır. Stres testleri genellikle portföyler üzerinden ya da finansal sistem üzerinden yapılabilmektedir. Portföyler üzerinden yapılan stres testleri piyasalarda yaşanması olası anormal gelişmeler karşısında finansal kurumların varlıklarının ya da portföylerinin kalitesini ve bu gelişmelere karşı ne kadar dayanıklı oldukları ölçmektir. Bu tip stres testleri kredi, piyasa, faiz riskleri üzerinden yapılır. Finansal sistem üzerinden yapılan stres testleri ise tek tek finansal kuruluşları değil topluca tüm finansal sistemin krizler ve olumsuzluklar karşısında dayanıklılığını ölçer. Stres testleri ülkeden ülkeye kurumdan kuruma farklılıklar arz edebilir. Literatürde takipteki alacakların, bankaların likidite durumlarının ve kredi portföy yapılarının, kredi karşılıklarının makro ekonomik faktörlerde (faiz oranları, petrol fiyatları gibi) öngörülen ani değişimlere karşı durumları test edilmek suretiyle stres testleri yapıldığı görülmektedir. Bankaların stres testi modelleri ve bilgilendirme uygulamalarını geliştirmesi gerekmektedir (Erdönmez, 2009, s.100). Stres testleri her zaman doğru sonuçlar üretmeyebilir. Bunun en güzel örneği 2008 yılında finansman krizi neticesinde pek çok bankanın batmasını gösterebiliriz. Ayrıca stres testlerinin istatistiki sonuçları gerçek krizler esnasında kırılmalıklar da göstermektedir (Alfaro ve Drehmann, 2009, s.29).

Bu çalışmada öncelikle stres testleri üzerine şimdiye değin yapılmış çalışmalar kapsam, yöntem, uygulama alanları ve elde edilen bulgular üzerinden özet halinde verilmiştir. Daha sonra ise Kamu, yerli özel, yabancı özel ve katılım bankalarının performansları ayrı ayrı ve sektör olarak stres testleri vasıtasıyla incelenmiştir. Analiz 3 aşamadan oluşmakta olup, olası şoklar karşısında bankaların sermaye yeterlilik rasyoları, likidite rasyoları ve yabancı para net genel pozisyonu / yasal öz kaynak oranının değişimleri analiz edilmiştir.

2.4. Stres Testleri Hakkında Literatür Araştırması

Bankacılık sektörünün stres testine tabi tutulması ile ilgili Türkiye’de ve dünyada yapılan birçok çalışma mevcuttur. Bunların içerisinde Beşe (2007) çalışmasında Kasım 2002 -Aralık 2006 ile Temmuz 1999 – Aralık 2006 tarihleri arasında bankacılık sektörünün dayanıklılığını makro değişkenlere gelebilecek muhtemel şoklar karşısında

VAR yöntemi ile incelemiştir. Çalışmada enflasyon şoku ve hazine faiz oranlarına gelen şok karşısında kredi kalitesi kötüleşmiş, finansal sağlamlığın enflasyon ve kur şoklarından etkilendiği ve tahsili gecikmiş alacakların ise ülke risk primine gelebilecek şoklardan etkilendiği ortaya çıkmıştır.

Çabukel (2007) kredi riski üzerine yürüttüğü çalışmasında İMKB’de faaliyet gösteren şirketler için Merton modelini kullanarak tahmin edilen temerrüt olasılıkları ile ekonominin devresel hareketleri arasında güçlü bir ilişki tespit etmiştir.

İskender (2012, s.9-44) Türk Bankacılık Sektörü üzerinde zaman serisi analizini uyguladığı çalışmasında vektör oto regresyon modelini kullanarak, bankacılık sektörünün GSYİH’da azalma, petrol fiyatlarında ve faiz oranlarında artış şeklinde belirlenen şoklara karşı dayanıklılığı ölçmüştür. Ayrıca çalışmada iki adet zaman serisi ekonometrisi kullanarak kredilerin takibe dönüştürüldüğü iki adet mikro ekonomik model oluşturmuştur. Analiz sonucunda Türk Bankacılık sektörünün şoklar karşısında dayanıklılığının yüksek olduğu, her bir senaryo sonucunda sektörün sermaye yeterliliğinin yasal ve hedef oranın üzerinde olduğu tespit etmiştir.

Delikanlı ve diğerleri (2013, s.41-66) yapmış oldukları çalışmada Bankacılık Sektöründe likidite stres testi üzerinde durmuşlardır. 2008 yılından yaşanan küresel krizi sonrasında tüm dünyada oluşturulan likidite standartlarının Türkiye’de kriz öncesinde düzenlemeler ile yapıldığı belirtilmiştir. Bu durum küresel krizin Türk Bankacılık sektörü üzerindeki likidite etkilerini minimize etmiştir. Çalışmaların önermiş oldukları stres testi yaklaşımında belirli stres koşullar altında kaçış oranları ve nakit girişleri ilave edilmiştir.

Barışık ve Demirel (2014, s119-137) Çalışmalarında Türk Bankacılık Sektörünün 2002 – 2011 yılları arasında finansal kırılganlık endeksini araştırmışlardır. Kırılganlığın hesaplanmasında bankacılık sektörünün mevduat, kredi ve yabancı para yükümlülükleri ile finansla kaldıraç ve CDS primleri ele alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda 2001 krizi sonrasında 2002 ilk çeyreğinden 2004 ilk çeyreğine kadar kırılganlık yüksek, 2004 yılı ikinci çeyreğinden 2006 yılı ilk çeyreğine kadar orta seviyede , 2006 yılı ikinci çeyreğinden itibaren ise düşük seviyede çıkmaktadır. Türk Bankacılık sektörünün 2008 küresel krizinden etkilenmesinin az olmasını, Türkiye’de yaşanan 2001 krizi sonrası

yapılan düzenlemelere ile birlikte Türk finans piyasasının yeterince derin olmaması ve gölge bankacılık (türev ürünler) uygulamasının olmamasına olarak yorumlamıştır.

Başarır ve Toraman (2014, s.129-144) Çalışmalarında bankacılık sektörünün finansal istikrarın analizlerinde kullanılan stres testlerini kurumsal açıdan incelemişlerdir. Sektör için en büyük dışsal risk unsurları olarak faiz oranlarında ve yabancı para kurlarda yaşanabilecek değişimler görülmüştür. İçsel risk unsuru olarak ise bankaların kredi ve likidite politikalarına önem verilmiştir. İncelemelerinde ekonomi içinde yer alan birçok değişkenin birbirinden bağımsız olmadığı, değişkenler arasında kompleks bir ilişkinin olduğu ifade edilmiştir.

Virolainen (2014) Finlandiya’da faaliyet gösteren özel sektör şirketlerinin kredi riskini 1986 ile 2003 yılları arasında incelemiş ve şirketlerin temerrüt oranları ile gayri safi milli hâsıla, faiz oranları ve özel sektör borç oranları arasında sıkı bir ilişki tespit etmiştir. Bahsi geçen değişkenlerdeki ani farklılaşma şirketlerin temerrüde düşmesinde etkili bulunmuştur. Ayrıca çalışmada Finlandiya özel sektör kredi riski üzerinde stres testi uygulanmış ve düşük faiz oranları ve sektörün güçlü finansal pozisyonu nedenlerinden dolayı makroekonomik şartlar bozulsada dahi sektörün kredi riski makul sınırlar içinde kalmıştır.

Espen ve Kai (2002, s.92-98) varlık fiyatlarındaki ani düşüş, yüksek faiz maliyetleri ve hızla yükselen ücret seviyeleri senaryoları altında Norveç’teki finansal kurumların dayanıklılığını incelemiş ve sonuçta senaryoların gerçekleşmesi halinde kurumlara ve şirketlere verilen borçlarda ciddi oranda düşüşler olabileceği sonucuna ulaşmışlardır.

Zeman ve Jurca (2008) Slovak ekonomisinde olası bir kötüleşmenin Slovak bankacılık sektörü üzerinde ne gibi etkilere sahip olacağını incelemişlerdir. Gayri safi milli hasıladaki ciddi orandaki düşüş Slovak bankacılık sistemini ciddi oranda etkilemeyeceği araştırma sonucunda bulgulanmıştır.

Jakubik ve Hermanek (2008) Çek Cumhuriyetinde hane halkı borçlanma oranlarındaki ciddi orandaki artışın bankacılık sektörü üzerinde ciddi bir riske sahip olmadığını bulgulamış, artan kredi büyümesi ve beraberinde beklenmedik faiz oranları artışının birlikte ele alındığı senaryoda ise bankacılık sektöründeki kredi riskinde artış gözlemlemişlerdir.

Vazquez ve diğerleri (2012) Brezilya Bankacılık sektörü üzerinde makro veriler üzerinden stres testi uygulaması yapmıştır. İncelemeleri 2001 yılı ilk çeyreğinden 2009 yılı ilk çeyreğine kadar kısmi kapsamaktadır. Belirlemiş oldukları 21 farklı kredi türü üzerinden değerlendirme yapmışlardır. Bu süre Brezilya ekonomisinin 2002-2003 yılları arasında ani faiz artışlarını ve yüksek oranda yaşanan devalüasyon dönemini içermektedir. Ayrıca 2008 yılın sonunda yaşanan küresel kriz dönemi de yine çalışma süresi içerisinde yer almaktadır. Çalışmalarında ülkenin büyüme rakamları ile kredi, takip oranları arasında güçlü bir negatif ilişki tespit etmişlerdir. Kredi türleri üzerinden yaptıkları araştırmada, tarım, gıda, hayvancılık ve tekstil sektörleri verilen kredilerin büyüme rakamlarına karşı aşırı hassas oldukları görülmüştür. Ayrıca büyüme verilerinden, ele alınan sektörlerden motorlu taşıtlar ve elektronik sektörleri için verilen kredilerinde yüksek seviyede etkilendiği görülmüştür.

Hovgart ve diğerleri (2005) Birleşik Krallıkta yapmış oldukları çalışmada, Bank of England tarafından yapılan stres testlerine alternatif bir stres testi geliştirilmiştir. VAR modeli uygulanarak yapılan stres testinde 1980'li yıllarında sonuyla 1990'li yılların başı incelemeye alınmıştır. Çalışmada bankaların sağlamlığını ölçmede temel gösterge olarak verilen kredilerde takip oranı dikkate alınmıştır. Ülkenin toplam gelirinde ki değişim ile kredi takip oranları arasında negatif ilişki tespit edilmiştir. Gelirdeki azalış takip oranlarını artırmaktadır. Yaptıkları çalışmalarda VAR modelinin macroeconomic veriler üzerinde verimli sonuçlar verirken microeconomic şoklar karşısında verimli eksik kaldığı belirtilmiştir.

Breuer ve Diğerleri (2013) çalışmalarında İspanya'da bankacılık sektörünün kredilerinin 2006 yılı sonunda durumu ele alınarak ileri dönemli stres testine tabii tutulmuştur. 2008 krizi öncesi yapmış oldukları analizde, İspanya'da büyüme rakamlarının artması durumunda kredi takip oranlarının düşeceği öngörülmüştür. Fakat gerçek durumda 2008 krizine doğru giderken büyüme azalmış hatta 2009 yılında eksi olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda kredi takip oranları artışa geçmiştir. Bu açıdan çalışma bize stres testlerinde beklentilerin ne kadar önemli olduğunun bir göstergesi olmuştur.

Til Schuermann (2013) son dönemde karara vericilerini neden stres testlerine önem verdiğini, yapılan testlerin gerçek durumu yansıtıp yansıtmadığına ve bunların

paylaşılmasının faydaları ve zararları hakkında araştırmalar yapmıştır. Çalışmasında piyasa içerisindeki düzenleyicilerin ve yatırımcımlar için karar vermede matematiksel kontroller önem arz ettiği ifade edilmiştir. Bu nedenle 2008 ekonomik krizi sonrasında stres testleri büyük önem almıştır. Fakat 2010-2011 Avrupa bankalarında yaşanan durum stres testlerinin güvenilirliğini sorgulamıştır. Çünkü bankalar hakkında detay bilgi olmadan yapılacak testlerde doğru sonuca ulaşmak mümkün olmayabileceği ifade edilmiştir.

Varotto (2012, s.3113-3149) yapmış olduğu çalışmada büyük depresyon zamanında finans piyasasında yaşanan olumsuzlukların baz alınarak oluşturulan senaryo kapsamında, bankacılık sektöründe Basel 2 ve Basel 3 kapsamında oluşturulan yeni düzenlemelerle stres testi dizayn edilmiştir. Yapılan analizde Basel 2 kapsamında yapılacak düzenlemelerin büyük depresyonun ilk yılında zararları önlemekte olduğu fakat depresyonun devamında yetersiz kaldığı ve bankaların ilave sermaye gereksinimi ortaya çıktığı belirtilmiştir. Basel 3 şartlarında bakıldığında ise depresyon süresince bankaların sermaye gereksinimi olmadığı ortaya çıkmıştır. Fakat krizin devam etmesi ve derinleşmesi durumunda yine bankaların ayakta kalmak için devlet yardımına ihtiyacı olduğu ifade edilmiştir.

Chiara ve Guntram (2012) çalışmalarında stres testlerinde risksiz varlık olarak değerlendirilen devlet bono ve tahvillerine dikkat çekmiştir. Birçok bankanın aktifinde Avrupa Birliği içerisinde yer almasına rağmen son dönemde ekonomik olarak sıkıntı içinde görülen başta Yunanistan olmak üzere İtalya ve İspanya'ya ait devlet kâğıtları bulunmakta olduğu ifade edilmiştir. Özellikle 2010 yılı sonundan başlamak üzere 2011 yılında bu ülkelere ait kâğıtlarda değer kaybı yaşanmıştır. Bu durumdan dolayı Avrupa Birliği içerisinde yeniden ülke riskinin tekrar dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Eichengrenn ve diğerleri (2012, s.1299-1313) yapmış oldukları çalışmada Amerika'da yaşanan mortgage krizinin tüm küresel finans piyasalarına yansıdığını araştırmışlar. Dünya'nın en büyük ekonomisi içerisinde mortgage kredileri çok küçük bir yere sahip olmasına karşın buna kredilere bağlı oluşturulan türev ürünler, kredilerin kendi büyüklüğünün çok üstünde küresel piyasa yer edinmiştir. Tüm küresel piyasalarda işlem gören bu finansal ürünlerdin temelinde yaşanan sıkıntı dalgalı olarak tüm piyasaları etkisi altına almıştır. Özellikle 2007 yılı Temmuz ayından 2008 yılı Eylül ayına kadar

geçen süreçte ki artış dikkat çekici olmuştur. Aktiflerinde bu türev ürünlerden çok fazla bulunan yatırım şirketleri başta Lehman Brothers olmak üzere bundan çok fazla etkilenmiştir.

Yağcılar ve Demir yapmış oldukları çalışmada Bankacılık Sektöründe takipteki kredileri etkileyen faktörler ele alınmıştır. Bu analiz stres testinden çok makro ekonomide yaşanan değişimlerin bankaların aktif yapılarında oluşturduğu etkileri ortaya çıkarmıştır. Çalışma 2002 yılı 4. çeyrek ve 2003 yılı 1. Çeyrekte 26 ticari bankayı kapsamaktadır. Analiz sonucunda borsada işlem görme, ölçek, kredi/mevduat oranı, likidite ve aktif karlılığı değişkenlerinin takipteki kredilerle negatif yönlü; büyüme, faiz oranları, yabancı bankalar ve sermaye yeterliliği rasyosu ile takipteki kredilerin pozitif yönlü ilişki içerisinde olduğu ortaya çıkmıştır. Kredilere uygulanan faiz oranları, net faiz marjı ve enflasyon değişkenlerinin ise takipteki krediler üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Demirel, 2015 yılında yayınlamış olduğu çalışmasında Türk Bankacılık sektöründe takip oranlarına etkileyen makro ekonomik değişkenleri ele almıştır. 2003 yılı ile 2014 yılı arasında geniş bir zaman diliminde üçer aylık yayınlanan mali veriler analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, sanayi üretimi ve ekonomik büyümenin takip oranları ile etkisi üzerinde negatif bir ilişki tespit edilirken, cari açık ile takip oranları arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Borsada yaşanan değişimler ele alındığında ise takip oranları borsa ile negatif yönlü bir ilişkiye sahiptir. Çalışmanın en önemli noktası ise küresel ekonomide yaşanan değişimler, döviz kuru hareketleri, yabancı sermaye girişleri ve Amerikan merkez bankası FED'in almış olduğu faiz kararları ile pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Çalışmanın uzun zaman periyodu içerisinde yaşanan küresel krizler dikkate alındığında çalışma bir çok yönden gelecek dönemler hakkında bilgi vermektedir.

Karahanoğlu ve Ercan, 2015 yılında yayınlanan araştırmalarında, Türk Bankacılık sektöründe makroekonomik değişkenlerin kredi takip oranları arasında ilişkiyi analiz etmişlerdir. Çalışma dönemi 2005 ile 2015 yılları arasında olup, tüm bankacılık sektörü kredi takip oranlarının içermektedir. Makroekonomik değişken olarak, döviz kuru hareketleri, endüstriyel üretim rakamları ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında ilk 100 firmanın endex verileri ele alınmıştır. Analiz dönemi içerisinde 2008 yılında yaşanan

küresel krizin etkisi ile makroekonomik değişkenlerde sert dalgalanmalar olmuştur. Araştırmada bu makro ekonomik değişkenler ile kredi takip oranları arasında mantıksal bir ilişki tespit edilmiştir. Örneğin döviz kurlarında yaşanan artış takip oranlarını artırmaktadır.

Özcan ve Çiftçi, yapmış oldukları çalışmada 2006 -2013 yılları arasında Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankalarının yoğunlaşma ve karlılık açısından incelemişlerdir. Kârlılığını etkileyen temel içsel değişkenler arasında faiz geliri ve faiz gideri olduğu belirlenmiş olup, faiz gelirleri kârlılığı olumlu etkilerken, faiz giderlerinin ise olumsuz etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmanın sonuçları rekabetin bankaların piyasa paylarını artırdığı ve bunun sonucunda da bankaların kârını artırdığı yönündeki Demsetz’in ileri sürdüğü etkin yapı hipotezine desteklediği görülmüştür. Çalışmaya konu olan mevduat bankacılığı özelinden hareketle Türk Bankacılık Sektörünün, rekabetin yüksek olduğu bir piyasa yapısı özelliği taşıdığı belirlenirken, bu durum kârlılığın temel olarak bankaların performansa bağlı olduğunu ifade etmektedir.

Tanrıverdi, 2011 yılında yapmış olduğu yüksek lisans projesinde Bankacılık sektörü 6 ana kategoriye bölerek (Kamu bankaları, özel bankalar, yabancı bankalar, kalkınma ve yatırım bankaları, TMSF bankaları ve katılım bankaları) basit tarihsel stres testi uygulamıştır. Şubat 2001 Türkiye Krizi ve 2008 Subprime Mortgage Krizi simüle edilerek bankaların net döviz pozisyonlarına şoklar uygulanmıştır. Elde edilen VaR sonuçları, bankaların aynı tarihsel kriz ile karşılaşmaları sonucunda, olağanüstü durumu atlatıp hayatta kalmaları için gereken ilave sermaye ihtiyacını olduğunu elde etmiştir.

BÖLÜM 3: TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNİN PERFORMANS ANALİZİ

3.1 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın amacını Türk Bankacılık Sektörünün geçmiş yıllar itibariyle gelişimini ve değişimini inceleyerek sektörü oluşturan bankalarının performans karşılaştırılması oluşturmaktır. Çalışmamızda ele aldığımız bankacılık sektöründe faaliyette bulunan 29 banka aşağıda ifade edildiği gibi 4 ana başlık altında toplanmıştır.

- Kamu Bankaları
- Yerli Özel Bankalar
- Yabancı Bankalar
- Katılım Bankaları

Grupların bu şekilde düzenlenmesi ile ;

- Kamu tarafından yönetilen bankaların geçmiş performansları özel bankalar ile karşılaştırılarak olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilebilecektir.
- Ülkemizde kurulu Yabancı Sermayeli Bankaların, Yerli Özel Bankalar ile arasında ki yönetim farklılıkları gözlemlenebilecektir.
- Faizsiz sisteme dayalı olarak faaliyetlerini sürdüren Katılım Bankalarının, faizli sisteme göre çalışan bankalar ile ayrıştığı noktalar ile güçlü ve zayıf yanları ele alınacaktır.

Çalışmaya dâhil olan bankalar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Çalışmaya Dâhil Olan Bankalar

KAMU		YERLİ ÖZEL		YABANCI ÖZEL		KATILIM	
1	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.	1	AKBANK T.A.Ş.	1	ALTERNATİFBANK A.Ş.	1	ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
2	TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.	2	ANADOLUBANK A.Ş.	2	ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.	2	ASYA KATILIM BANKASI A.Ş.
3	TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.	3	FİBABANKA A.Ş.	3	BANK OF TOKYO MİTUBİSHİ UFJ TURKEY A.Ş.	3	KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
		4	ŞEKERBANK T.A.Ş.	4	BURGAN BANK A.Ş.	4	TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş.
		5	TEKSTİL BANKASI A.Ş.	5	CITIBANK A.Ş.		
		6	TURKISH BANK A.Ş.	6	DENİZBANK A.Ş.		
		7	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.	7	DEUTSCHE BANK A.Ş.		
		8	TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.	8	FİNANSBANK A.Ş.		
		9	TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.	9	HSBC BANK A.Ş.		
		10	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	10	ING BANK A.Ş.		
				11	ODEA BANK A.Ş.		
				12	TURKLAND BANK A.Ş.		

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

Çalışmamızda veriler Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından düzenli olarak açıklanan sektör mali verileri ve rasyoları kullanılmıştır. Çalışmamız veri kapsam aralığı 2002 – 2013 yılları arasından oluşmaktadır.

Başlangıç yılının 2002 olarak alınmasının temel sebebi 1990'lı yılların Türkiye'de finansal piyasaların oldukça dalgalı bir seyir izlemesi, kırılgan mali piyasa nedeniyle 1994 ve 1998 yıllarında yaşanan ekonomik krizlerde 11 bankaya Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu tarafından el konulmasıdır. 1999 yılında 4389 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun oluşturulmasına karar verilmiş, Ağustos 2000'de kurul göreve başlamıştır. 2001 yılında yaşanan Türkiye özelinde siyasi istikrarsızlıkla beraber ortaya çıkan ekonomik kriz mali ve finans piyasaları olumsuz etkilemiştir. Yaşanan ekonomik krizler sonrasında BDDK ile birlikte bankacılık sektörünün düzenlemesi ve denetimi artırılmıştır. Bu nedenle 2002 yılı gerçek anlamda bankacılık sektörünün gözetim altına alındığı tarih olarak kabul edilmiştir.

Çalışmada 2002 yılı sonrasında bankaların mali verileri içerisinde yaşanan değişimleri gözlemlenerek yönetim politikaları değerlendirilmiştir. Özellikle tüm dünyada yaşanan 2008 küresel ekonomik krizin Türk Bankacılık Sektörü üzerinde ki etkileri gözlemlenebilmiştir. Bilindiği üzere bu krizde başta Amerika ve Avrupa'da ki tüm bankalar mali sıkıntı yaşamış. Bazılar iflaslarını açıklayarak faaliyetlerini sonlandırırken, birçoğu devlet yardımıyla ancak ayakta kalabilmiştir.

CAMELS performans analizi ile 2002/2013 yılları arasında Türk Bankacılık Sektörünün Sermaye Yeterliliği, Aktif Kalitesi, Yönetim Kalitesi, Karlılık, Likidite Yapısı ve Piyasa Risklerine Karşı duyarlılığı açısından, Kamu, Yerli, Yabancı ve Katılım Bankaları olarak ayrı ayrı ve karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Analizde kullanılan ana bileşenler ve bunları oluşturan Alt Oranları Tablo 2'de gösterilmiştir. Her bileşen için ayrı bir ağırlık oranı verilmiştir. Ağırlık oranları, bileşenlerin banka performansları üzerinde ki etkileri dikkate alınarak ağırlıklandırılmıştır. Ayrıca bileşenleri oluşturan alt oranlar yine kendi içlerinde önem paylarına göre ağırlıklandırılmıştır. İlk sütunda alt oranlar hakkında yapılacak değerlendirmelerde kullanılmak üzere kısaltmalar yapılmıştır. Karışıklığı önlemek adına her bileşenin baş harfleri alt oranlara sayı verilerek sınıflandırılmıştır. Son sütunda ise

alt oranların ana bileşene etkilerinin olumlu veya olumsuz olması dikkate alınarak pozitif veya negatif olarak belirtilmiştir.

Tablo 2
Analizde Kullanılan Finansal Oranlar ve Ağırlıkları

Kısaltma	Bileşen ve Oran Adı	Bileşen Ağırlığı	Oran Ağırlığı	İlişki Yönü
	<u>(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ</u>	<u>20%</u>		
C1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)		50%	+
C2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler		30%	+
C3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler		20%	+
	<u>(A) AKTİF KALİTESİ</u>	<u>15%</u>		
A1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler		40%	+
A2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar		40%	-
A3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler		20%	-
	<u>(M) YÖNETİM KALİTESİ</u>	<u>15%</u>		
M1	Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)		40%	-
M2	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)		30%	
M3	Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)		10%	-
M4	Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı		10%	-
M5	Krediler / Toplam Şube Sayısı		10%	-
	<u>(E) KARLILIK</u>	<u>15%</u>		
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif		30%	+
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar		30%	+
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)		20%	+
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)		20%	+
	<u>(L) LİKİTİDE</u>	<u>20%</u>		
L1	Likide Yeterlilik Oranı		40%	+
L2	Likit Aktifler / Toplam Aktifler		20%	+
L3	Krediler / Toplam Aktifler		20%	+
L4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)		20%	-
	<u>(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK</u>	<u>15%</u>		
S1	YP Aktifler / YP Pasifler		40%	-
S2	Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)		40%	-
S3	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)		10%	-
S4	Yabancı Para Net Genel Pozisyon		10%	-

3.2. Analiz Metodu

1. Adım Sektör Verilerinin Temini: Bankacılık sektörünün yıllar itibariyle mali verileri ve rasyoları temin edilerek referans değeri oluşturulmuştur.

2. Adım Banka Grup Verilerinin Temini: Oluşturulan 4 banka grubu için yıllar itibariyle mali verileri ve rasyoları temin edilmiştir.

3. Adım Endeks Değerini Bulma: Banka verilerinin sektör verilerine yüzdelik olarak oranlanması yapılmıştır.

4. Adım Sapma Değerini Bulma: Endeks değerinin alt oranın pozitif veya negatif olmasına göre 100 baz puana olan uzaklığı aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

*İlişki yönü pozitifse endeks değerinden 100 baz puan çıkarılır.

*İlişki yönü negatifse 100 baz puandan endeks değeri çıkarılır.

5. Adım Sapma Değerlerinin Ağırlıklandırılarak Toplanması: Her alt oran için bulunan sapma değerler kendilerine verilen ağırlık oranlarına ile çağrılarak bileşenin toplam değerine ulaşılır.

6. Adım Ana Bileşen Değerlerinin Kendi Ağırlıkları Göre Toplanması: Her Ana Bileşen toplamı, ana birleşene verilen ağırlık oranına göre toplanması yapılmıştır.

7. Adım CAMELS Notu oluşturulması: CAMELS Analizi oluşturan 6 bileşenin ağırlıklandırılmış oranlarının toplamı, yukarıda belirtilen 6 aşamalı süreç ile her bir banka grubu için birleşik CAMELS notu oluşturulur. Bankaların CAMELS notları aşağıda verilmiştir. Çalışmada 7. Adım olan CAMELS Notu oluşturulması yapılmaksızın, banka grupları birleşik CAMELS notu üzerinden değerlendirilmiştir.

3.3. Performans Analiz Sonuçları

3.3.1. Bankaların CAMELS Notları

Analiz sonuçları 4 ana gruba bölünen bankacılık sektörünün genel sektör eğilimlerine göre durumunu göstermektedir. Sektörün CAMELS notu 0 (sıfır) olacağı için artı değerler sektöre ortalamalarına göre daha iyi durumda olduğunu, eksi değerler ise sektör ortalamalarına göre daha kötü durumda olduğunu göstermektedir.

Tablo 3
Banka Grup Bazında Bileşik CAMELS Notu

GRUP / YIL	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-22,77	-9,33	16,19	20,29	8,68	6,50	3,69	4,27	0,36	3,58	0,31	1,93
YERLİ ÖZEL	12,73	7,25	-13,03	-10,01	-0,78	-0,06	0,56	1,54	1,62	-1,18	2,48	2,97
YABANCI	17,22	16,54	10,56	6,63	3,41	0,68	-2,49	-5,79	-5,47	-5,37	-6,22	-8,50
KATILIM					0,04	-4,42	5,36	1,53	-4,51	-8,04	-5,14	-9,59

Toplam bileşenler açısından banka gruplarını, 2001 krizi sonrası başlangıç dönemi, 2008 krizini ara dönem ve son 3 yıllık dönemi sonuç periyodu olarak değerlendirdiğinde,

Başlangıç döneminde Kamu Bankalarının sektör ortalamasının altında negatif nota sahip olduğu görülmektedir. Sonraki dönemde Kamu Bankaları hızla bilançolarını düzeltirken, Yerli Özel bankalarda not düşüşü görülmüştür. 2008 krizinde Yabancı Özel bankaların görünümde bozulma dikkat çekmektedir. Katılım Bankalarında ise aktif yapıları ve düşük sermaye yapısı nedeniyle olarak sektör ortalamalarının altında kalmıştır. Son 3 yıllık süreçte Kamu ve Yerli Özel Bankalar sektör ortalamasının üzerinde güçlü bir yapıya sahip olduğu gözlenmektedir. Yabancı ve Katılım bankalarında ise analiz notu negatif olarak gerçekleşmiştir.

Kamu Bankaları 2001 krizinde yönetim kalitesi olarak özel bankaların oldukça gerisinde kalmıştır. Yüksek takip oranı karlılığı ve sermaye yapısını olumsuz yönde etkilemiştir. İzleyen yıllarda ise gerçekleşen hızlı düzelme ise dikkat çekicidir.

Özel sermayeli bankalar arasında Yerli Özel Bankalar ile Yabancı Özel Bankaları karşılaştırdığında, yerli bankalar tecrübeleri ve piyasa hakimiyetleri ile yönetim kalitesinde ve karlılıkta yabancı bankaların üzerinde performans göstermiştir. Ayrıca Yabancı Özel bankaların son yıllarda artan takip oranları ise önemli bir değişken olmuştur.

Türk Bankacılık sektörü içerisinde faizli ve faizsiz sistemi tam olarak karşılaştırma imkanı bulunmamaktadır. Faizsiz Bankacılık toplan bankacılık sistemi içerisinde %5-%6 paya sahiptir. Sermaye yapılarının güçsüz olması ve sektörde faizsiz bankacılık

enstrümanlarının yetersiz kalması bunda önemle etkiye sahiptir. Fakat Katılım Bankaların yönetim kalitesi olarak kendilerini geliştirmesi gereklidir.

CAMELS bileşen notu banka grupları hakkında genel değerlendirme imkânı sunmaktadır. İnceleme yapılan yıllarda banka gruplarının notlarında yaşanan değişimin hangi bileşenlerden ve alt kalemlerinden kaynaklandığı analiz etmek, bankalar hakkında daha detaylı değerlendirme imkânı sunmaktadır.

3.3.1.1. İlk Bileşen Sermaye (C)

İlk bileşen olan Sermaye “C “ ile banka gruplarının sermaye yeterlilikleri ve öz kaynak / aktif dengesi değerlendirilmiştir. Analizimizde bileşen ağırlığı %20 olarak değerlendirmeye alınmıştır. Tablo 4’te grup bazında bankaların sermaye bileşeni notunu göstermektedir

Tablo 4
Banka Grup Bazında (C) Sermaye Yeterliliği Notu

(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	C	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	C	4,53	6,36	7,13	12,72	10,20	5,16	3,07	1,71	1,51	1,65	1,52	0,87
YERLİ ÖZEL	C	- 1,90	- 2,15	- 1,85	- 3,52	- 3,18	- 1,55	- 1,40	- 0,63	- 0,43	- 0,74	- 0,45	- 0,07
YABANCI	C	11,20	9,54	2,32	- 2,01	- 2,05	- 0,55	0,12	0,38	- 0,37	- 0,83	-0,99	- 1,02
KATILIM	C					-11,74	-11,98	-10,31	- 4,22	- 3,55	- 6,68	-2,80	- 8,12

Kamu Bankaları güçlü öz kaynakları ve aktif yapısı banka grupları arasında en yüksek bileşen notuna sahip banka grubu olmuştur. Son dönemde Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalar benzer orana sahipken, Katılım Bankaları zayıf öz kaynak yapıları nedeniyle sektör ortalamalarının oldukça altında kalmıştır.

Sermaye Yeterliliği olan C bileşeni içerisinde en önemli alt oran Sermaye Yeterlilik Rasyosudur(SYR). Tüm dünyada bankaların mevcut kredilerinin değerlendirilmesinde Basel 1 ve Basel II’de temel ölçüm değeri Sermaye Yeterlilik Rasyosu olarak kabul edilmiştir. Sermaye yeterlilik rasyosu; yasal sermaye ve risk ağırlıklı varlıklar esas

alınarak hesaplanır (Ceylan ve Korkmaz, 2012: 37). Bu rasyo Basel kriterlerine göre % 8'den mutlaka yüksek olmalıdır. Aşağıda formülü verilmiştir.

$$\frac{\text{Toplam Sermaye}}{\text{Kredi Riski} + \text{Piyasa Riski} + \text{Operasyonel Risk}} \geq \%8$$

Sermaye Yeterlilik Rasyosu bankaların öz kaynakları ölçüsünde risk almaları imkân tanımakta ve buna bir sınır ölçütü getirmiştir. Kredi riski, verilen kredilerin teminat yapısı ve kredi kullanılan firmaların derecelendirilmesine göre hesaplanmaktadır. Piyasa ve Operasyonel Risk bankaların kendi özelinde belirlenmektedir. Tablo 5'te analize konu olan 2002 -2013 yılları arasında sektör ve banka gruplarının SYO'ları gösterilmiştir.

Tablo 5
Sektör ve Banka Grup Bazında Sermaye Yeterlilik Oranı (SYR)

Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	C1	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C1	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
KAMU	C1	39,13	53,25	50,59	50,74	39,49	26,86	22,96	24,56	22,03	18,86	20,07	16,14
YERLİ ÖZEL	C1	19,74	23,70	22,18	17,33	17,73	17,26	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	14,84
YABANCI	C1	32,34	36,90	24,37	16,79	16,45	15,28	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	15,25
KATILIM	C1	-	-	-	-	12,45	16,51	16,13	15,21	15,27	15,07	14,04	13,97

Katılım bankaları grubu dışında ana alt gruplarda gayet yüksek değerlerden azalış eğilimi gözlemlenmiştir. Bunun temel nedeni özellikle faizli bankaların 2002 yılı ve öncesinde piyasaya kredi vermekten çok devletin finansman ihtiyacını karşılamaya yönelik kullanmasında, aktiflerinde tahvil ve bono bulunmasıdır. BASEL kapsamında devlete verilen borçlar, tahvil ve bonolar için sermayeden karşılık ayırmak gerekmemekte olup, risk ağırlığı % 0 olarak belirlenmiştir. Tüm sektörlerde 2008 ekonomik krizinin etkisi ile piyasa kredilerinin azalarak, kamuya verilen borçların artmasının etkisiyle sermaye yeterlilik rasyosunda 2009 yılında artış gözlenmektedir.

2010 yılı ve sonrasında düşüş devam ettiği gözlemlenmiştir.. 2013 yılı itibariyle sektör ortalaması %15.28 ile en düşük seviyeye indiği görülmektedir.

Bankacılık sektörleri arasında karşılaştırma yapıldığında, Kamu bankaları incelenen dönemler itibariyle en yüksek orana sahip olan bankalardır. Bunda Kamu banka yönetimlerinin ihtiyatlı politikaları neden gösterilebilir. Yerli Özel ile Yabancı Özel bankaların paralel bir eğilim gösterdiği görülmektedir. Piyasa şartları çerçevesinde hareket etmektedirler. Katılım bankaları, tüm sektörler içerisinde en düşük sermaye yeterlilik oranına ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Bunun temel nedeni, katılım bankalarının aktiflerinde faizli enstrümanlar, devlet tahvili ve bonosu bulunduramamalarıdır. Aktiflerinde en büyük pay yaklaşık % 75 ile kredilerden oluşmaktadır. Bu nedenle yüksek kredi riskine esas tutar nedeniyle sermaye yeterlilik oranları yasal sınırlara yakın seyretmektedir.

İkinci alt kalem olan Özkaynaklar / Toplam Aktifler rasyosu aşağıda Tablo 6'da verilmiştir. Bu oran bankaların özkaynakların toplam aktifleri karşılama oranını vermektedir. Bankaların güçlü özkaynaklarının bulunması olumlu etki oluşturacağından değerlendirme pozitif olarak katılmıştır.

Tablo 6
Sektör ve Banka Grup Bazında Öz kaynaklar / Toplam Aktifler Oranı

Özkaynaklar / Toplam Aktifler	C 2	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C 2	12,08 %	14,23 %	15,00 %	13,44 %	11,91 %	13,04 %	11,80 %	13,30 %	13,37 %	11,88 %	13,27 %	11,18 %
KAMU	C 2	10,34 %	12,57 %	13,50 %	14,98 %	14,28 %	14,19 %	12,09 %	12,96 %	13,16 %	12,13 %	13,57 %	11,46 %
YERLİ ÖZEL	C 2	12,80 %	14,87 %	15,70 %	12,49 %	10,56 %	12,30 %	11,26 %	13,15 %	13,44 %	11,79 %	13,30 %	11,38 %
YABANCI	C 2	20,55 %	23,66 %	19,75 %	14,51 %	12,03 %	13,84 %	12,92 %	14,48 %	13,53 %	11,72 %	12,66 %	10,18 %
KATILIM	C 2	0,00 %	0,00 %	0,00 %	9,56 %	11,34 %	12,16 %	14,47 %	13,14 %	12,59 %	11,03 %	10,50 %	9,19 %

Tabloda sektör ortalamalarının 2001 krizi sonrasında kaybedilen öz kaynakların hızla iyileştirilmesi ile 2004 yılına kadar %2.92 puan artışla %15'e kadar yükseldiği görülmektedir. 2005 yılından itibaren bankaların aktiflerinin hızla büyümesi ile

rasyoazalış trendindedir. 2008 Ekonomik Krizinin etkisi ile 2009 yılında %1.5 puan artış göstermiştir. 2013 yılı ile birlikte %11.18 ile en düşük seviyede olduğu gözlenmektedir. Bankacılık sektörünün kriz dönemlerinde aktiflerinde yaşanan azalış oranı yükseltirken, ekonominin iyileşme sürecinde özkaynaklardan daha hızlı artan aktif yapısı nedeniyle oran azalmaktadır. Bu gelişim ekonominin iyi olduğu süreçlerde bankaların daha çok risk aldıkları göstermektedir.

Alt sektörler için bakıldığında, Kamu bankaları güçlü öz kaynak yapıları ile bir miktar önde olmakla birlikte Yerli Özel bankalarla paralel bir eğilim göstermiştir. Yabancı Özel bankalar öz kaynak bakımından kamu ve yerli bankalara göre daha düşük seviyede kaldığı görülmüştür.. Katılım bankalarında ise Öz kaynaklar/ Toplam aktif oranı tüm sektörler içerisinde en düşük orana sahip sektör olarak gerçekleşmiştir. Bu durum katılım bankalarının öz kaynaklarının toplam aktiflere göre yetersiz seviyede olduğunu göstermektedir.

Öz kaynaklardan duran varlıklar çıkarılarak elde edilen, sektörün likit varlıklarının öz kaynaklarına oranı aşağıda Tablo 7’de ele alınmıştır. Bu rasyo ile amaç aktif içerisinde yer alan duran varlıkların inceleme dışında tutulması ile likit varlıkların öz kaynakların oranlaması yapılmıştır.

Tablo 7
Sektör ve Banka Grup Bazında (Öz kaynak-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler

(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	C 3	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C 3	8,48 %	10,92 %	12,23 %	11,55 %	10,43 %	11,68 %	10,49 %	12,10 %	12,39 %	11,05 %	12,51 %	10,50 %
KAMU	C 3	8,09 %	10,49 %	11,66 %	13,42 %	12,99 %	13,00 %	10,90 %	11,95 %	12,37 %	11,43 %	12,96 %	10,91 %
YERLİ ÖZEL	C 3	8,25 %	10,69 %	12,28 %	10,40 %	8,87 %	10,75 %	9,87 %	11,89 %	12,39 %	10,93 %	12,51 %	10,70 %
YABANCI	C 3	17,23 %	20,83 %	17,71 %	12,79 %	11,01 %	12,85 %	11,66 %	13,12 %	12,44 %	10,76 %	11,70 %	9,26 %
KATILIM	C 3	0,00 %	0,00 %	0,00 %	7,27 %	9,66 %	10,6 %	12,3 %	10,9 %	11,1 %	9,56 %	8,86 %	7,93 %

Tablo 7'ye bakıldığında sektör ortalamaları ve banka gruplarında benzer bir eğilim gözlenmiştir. Kamu, Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalarda duran varlıkların çıkarılması oranı Tablo 7'ye göre % 1 ve altında etkilerken, Katılım bankalarında bu oran %1'in üzerinde etki etmiştir. Bankacılık sektörü özellikle 2001 krizi sonrası duran varlık yatırımlarını sınırlamış, şubeler genellikle kiralanmak suretiyle açılmıştır. Bu durum aktif yapılarının daha likit olmasını sağlamıştır.

3.3.1.2. İkinci Bileşen Aktif (A)

İkinci bileşen olan (A) Aktif Kalitesi ile öncelikle sektörün, verdiği kredilerin aktif içerisindeki payı ve kredilerin takip oranı analiz edilmiştir. Ayrıca duran varlıkların toplam varlıklara oranı ile aktifin likit yapısı ölçülmüştür. Aşağıda Tablo 8'de grup bazında bankaların Aktif Kalitesi bileşen değerlerini göstermektedir.

Tablo 8
Banka Grup Bazında (A) Aktif Kalitesi Notu

(A) AKTİF KALİTESİ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-9,01	-2,65	0,76	2,12	2,30	3,02	1,65	1,79	2,13	2,48	0,78	1,83
YERLİ ÖZEL	5,37	5,92	5,72	5,75	5,26	4,96	4,87	5,05	4,98	4,79	4,73	4,76
YABANCI	8,17	8,36	8,20	7,00	7,96	7,23	5,33	5,22	4,54	3,62	3,33	2,91
KATILIM	3,00	3,00	3,00	7,30	6,75	5,84	2,95	4,59	5,12	2,59	2,05	1,04

Kamu bankaları 2001 krizinde yüksek kredi batık oranı nedeniyle eksi puan almıştır. Sonra ki yıllarda düzelme yaşanmış olup, 2008 krizini aktif yapısını tekrar bozduğu görülmektedir. Yerli Özel bankalar ise yıllar itibariyle başarılı aktif yapıları ve kredi politikaları ile başarılı performans göstermişlerdir. Yabancı bankalar ilk yıllarındaki düşük takip oranlarını koruyamamaları nedeniyle azalan performans göstermiştir. Katılım bankaları ise yetersiz aktif büyüklükleri ve yüksek takip oranları nedeniyle en düşük puan alan grup görüntüsüne sahiptir.

Aktif kalitesi ölçümünde ilk alt kalem toplam aktiflerin toplam kredi ve alacaklarına oranlanmasıdır. Tablo 9'da bu rasyo sektör ve banka grup bazında gösterilmiştir. Bu oran bizlere toplam aktif içerisinde kredilerin payını göstermektedir. Bankacılık

sektörünün genel yapısı gereği kredilerin aktif içerisinde yüksek pay alması olumlu olarak algılanmaktadır.

Tablo 9
Sektör ve Banka Grup Bazında Toplam Kredi ve Alacaklar / Toplam Aktifler

<u>Toplam</u> <u>Krediler ve</u> <u>Alacaklar</u> <u>/ Toplam</u> <u>Aktifler</u>	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60
KAMU	0,14	0,17	0,21	0,27	0,33	0,38	0,41	0,41	0,48	0,53	0,54	0,58
YERLİ ÖZEL	0,29	0,32	0,39	0,44	0,47	0,51	0,52	0,47	0,52	0,57	0,59	0,62
YABANCI	0,32	0,37	0,44	0,51	0,56	0,61	0,60	0,60	0,60	0,59	0,62	0,61
KATILIM	-	-	-	0,65	0,68	0,72	0,68	0,70	0,71	0,69	0,68	0,65

Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler oranına bakıldığında yıllar itibariyle sektör ve bankalar benzer yükseliş trendi içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. 2000’li yıllar başında kredilerin aktif içerisindeki payı %30 seviyesinde iken, devlet iç borçlanmalarının düşmesi ile kredilerin payı hızla yükselmiş ve %60’lar seviyesine yükselmiştir. Bu ölçüm kaleminde Katılım bankaları ise ilk yıllardan itibaren faizli enstrüman olması nedeniyle aktif içerisinde ki kredi payı %65 ve üzerinde seyretmiştir. Bu kalem analizimizde bankaların aktiflerinin ne kadarı gerçek faaliyet konusu içerisinde kullandığını göstermektedir. Sektör ortalamaları ile banka grupları arasında farklılaşmaların görülmesine fayda sağlamaktadır.

Analizde varlık kalitesini en iyi şekilde ölçmemize yardımcı olan alt kalem ise Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar oranıdır. Bankaların aktifinde en büyük paya sahip olan kredilerde olası bir tahsilat sorununu göstermektedir.

Tablo 10
Sektör ve Banka Grup Bazında Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar

<u>Takipteki</u> <u>Krediler /</u> <u>Toplam</u> <u>Krediler</u> <u>ve</u> <u>Alacaklar</u>	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	7,63 %	1,49 %	0,76 %	0,57 %	0,40 %	0,48 %	0,77 %	0,91 %	0,62 %	0,57 %	0,73 %	0,67 %
KAMU	17,59 %	1,90 %	0,53 %	0,24 %	0,17 %	0,16 %	0,46 %	0,60 %	0,41 %	0,35 %	0,66 %	0,51 %
YERLİ ÖZEL	4,63 %	1,38 %	0,84 %	0,62 %	0,49 %	0,55 %	0,75 %	0,69 %	0,49 %	0,55 %	0,62 %	0,66 %
YABANCI	1,27 %	0,95 %	0,82 %	0,99 %	0,40 %	0,64 %	1,22 %	1,93 %	1,29 %	1,00 %	1,16 %	0,97 %
KATILIM	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,84 %	1,39 %	1,64 %	2,14 %	1,61 %	1,06 %	1,11 %	0,79 %	1,34 %

Tablo 10'a bakıldığında 2001 krizi sonrasında özellikle Kamu bankalarında yüksek takip oranı dikkat çekicidir. Sonraki yıllarda hızlı düzelme ise aynı derece başarılı bir performans göstergesidir. Benzer trend Yerli Özel bankalarda da gözlenmekte olup, dalgalanma boyutu kamunun çok altındadır kalmıştır. Yabancı Özel bankalar ve Katılım bankaları ise sürekli sektör ortalamasının üzerinde kalmışlardır. Bu durum iki banka grubunun kredi politikasının diğer banka gruplarına göre kötü olduğunun bir göstergesidir.

Aktif kaliteside son alt kalem Duran Aktifler / Toplam Aktifler rasyosudur. Bu oran ile bankaların varlıkları içerisinde duran varlık payları incelenmiştir. Bankaların asil faaliyet konularına yoğunlaşmaları açısından duran varlıklara çok fazla yatırım yapmaları istenmemektedir. Bu nedenle negatif olarak algılanmıştır.

Tablo 11
Sektör ve Banka Grup Bazında Duran Aktifler / Toplam Aktifler

<u>Duran Aktifler/ Toplam Aktifler</u>	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	3,60 %	3,32 %	2,77 %	1,89 %	1,48 %	1,36 %	1,31 %	1,19 %	0,97 %	0,82 %	0,77 %	0,69 %
KAMU	2,25 %	2,08 %	1,85 %	1,56 %	1,30 %	1,20 %	1,19 %	1,00 %	0,79 %	0,70 %	0,61 %	0,55 %
YERLİ ÖZEL	4,55 %	4,18 %	3,41 %	2,09 %	1,70 %	1,55 %	1,40 %	1,26 %	1,05 %	0,85 %	0,79 %	0,68 %
YABANCI	3,31 %	2,83 %	2,04 %	1,72 %	1,01 %	0,99 %	1,26 %	1,35 %	1,08 %	0,97 %	0,96 %	0,92 %
KATILIM	0,00 %	0,00 %	0,00 %	2,30 %	1,68 %	1,49 %	2,13 %	2,24 %	1,42 %	1,47 %	1,64 %	1,26 %

Tablo 11'e bakıldığında, ilk dönemlerde duran varlıkların toplam varlıklar içerisindeki payı sektörde %3 seviyelerinde iken, yıllar geçtikçe bu oran kademeli olarak düşüşle sektör ortalamasında %0,69 seviyesine kadar gerilemiştir. Katılım bankaları ve Yabancı Özel bankalarının bu oranları tüm yıllarda sektör ortalamasının üzerinde kalmışlardır. Yerli Özel bankalar ise sektör ortalamasının son yıl hariç hep üzerinde değerlere sahiptir. Kamu bankalarının değerleri ise yerli özel bankaların tersine tüm yıllarda sektörün ortalamasının hep altında kalmıştır.

3.3.1.3. Üçüncü Bileşen Yönetim Kalitesi (M)

Analizin üçüncü bileşeni olan Yönetim Kalitesi (Management) %15 etki oranına sahiptir. Kredi takip oranı, faiz dışı gelir/gider oranı ve şube başına kredi, mevduat, personel sayısı yönetim kalitesini değerlendirilmesine yardımcı olacaktır. Aşağıda Tablo 12'de grup bazında yönetim kalitesi ayırımına dair değerler verilmiştir.

Tablo 12
Banka Grup Bazında (M) Yönetim Kalitesi Notu

<u>(M) YÖNETİM KALİTESİ</u>	<u>2002</u>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-7,43	- 6,77	- 3,81	- 2,22	- 2,11	- 1,39	- 1,22	- 0,16	- 0,36	- 0,55	-1,53	- 0,62
YERLİ ÖZEL	3,04	2,58	1,03	0,47	0,04	- 0,44	- 0,04	0,01	0,58	0,47	1,11	0,69
YABANCI	4,12	3,64	2,61	1,61	1,90	1,29	0,29	- 0,83	-2,01	-1,98	-2,35	-1,89
KATILIM				2	2,24	0,57	- 0,58	0,85	0,23	- 0,79	-0,19	-0,92

Yönetim Kalitesi değerlendirmesinde, analizin ilk yarısında Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalar başarılı bir performans gösterirken 2008 krizi dengeleri değiştirmiştir. Kriz ile artan takip oranları bu noktada temel belirleyici olmuştur. İkinci yarıdan itibaren özellikle Yabancı Özel banka grubunda takip oranı nedeniyle en kötü notu alırken, Kamu bankalarında düzelme dikkat çekicidir. Son yıllarda ağırlıklarına göre oluşan puanlamada Yerli Özel bankalar düşük takip oranı ve faiz dışı gelir / gider oranındaki başarılı performansı ile 0,69 puan alırken, Kamu bankaları -0,62, Yabancı bankalar -1,89 ve Katılım Bankaları -0,92 puan almıştır.

Yönetim kalitesini incelerken ilk alt kalem olarak Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler oranı alınmıştır. Bu rasyo banka üst yönetimini kredi politikası en iyi şekilde değerlendirme imkânının sunmaktadır. Takip oranının yüksek olması olumsuz bir durum oluşturması nedeniyle negatif olarak yorumlanmaktadır. Tablo 13 bu rasyo ile ilgili verileri içermektedir.

Tablo 13
Sektör ve Banka Grup Bazında Takipteki Alacaklar / Toplam Nakdi Krediler

<u>Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)</u>	<u>2002</u>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75
KAMU	35,42	23,75	9,43	6,96	4,87	3,95	3,68	4,27	3,23	2,47	3,07	2,68
YERLİ ÖZEL	8,88	6,57	4,88	4,05	3,54	3,52	3,51	5,18	3,27	2,43	2,28	2,38
YABANCI	4,84	4,54	3,32	3,92	2,82	3,06	4,09	6,81	5,35	3,90	4,23	3,87
KATILIM	0,00	0,00	0,00	4,09	3,51	3,36	4,39	4,70	3,47	3,08	3,01	3,42

Analizin ilk yıllarında takip oranların yüksekliği dikkat çekicidir. 2001 krizi sonrasında reel ekonomide yaşanan olumsuzluklar sektörün takip oranları yükseltmiştir. Özellikle Kamu bankaları %35'e varan takip oranları ile en yüksek seviyede kalmıştır. Yerli Özel bankalar %8,88 ile ikinci sırada yer alırken Yabancı Özel bankalar daha temkinli bir kredi politikası izlendiğini göstermektedir. İlerleyen yıllar itibariyle takip oranları sektör ortalamasında %3'ün altına inerken Yabancı Özel bankalar ve Katılım bankaları sektör ortalamasının üzerinde yer almıştır.

Yönetim kalitesini incelerken ikinci alt kalem olan Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider, bankaların faiz dışında sunmuş olduğu bankacılık enstrümanlarından elde etmiş olduğu gelirlerin, faiz dışındaki giderleri karşılama oranını göstermektedir. Banka hissedarları bankalarda bu oranın %100 olmasını, diğer bir ifadeyle başta personel olmak üzere tüm faaliyet giderlerinin faiz geliri dışında elde edilen giderlerden karşılanmasını amaçlamaktadırlar. Böylece bankaların ana faaliyet konusu olan kredi ve mevduat faizleri arasındaki gelir banka hissedarlarına net olarak kalacaktır. Bu nedenle oranın yüksek olması bankalar için olumlu olup, etkisi pozitif olarak değerlendirilmiştir. Tablo 14 bu rasyonun verilerini içermektedir.

Tablo 14
Sektör ve Banka Grup Bazında Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler

<u>Faiz Dışı</u> <u>Gelirler /</u> <u>Faiz Dışı</u> <u>Giderler (%)</u>	<u>2002</u>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	92,7	98,5	90,2	85,8	94,7	94,2	95,3	94,2	96,2	97,7	95,9	96,4
KAMU	73,6	87,7	78,4	92,9	84,1	80,6	76,0	80,2	84,9	80,8	76,1	84,0
YERLİ ÖZEL	95,5	100,1	90,5	81,3	93,9	94,1	95,9	95,9	98,0	98,8	97,7	97,7
YABANCI	93,4	97,6	97,8	95,5	97,8	96,5	96,5	93,8	93,9	96,6	93,9	95,9
KATILIM	0,0	0,0	0,0	106,2	122,7	92,0	95,5	91,8	94,0	95,8	92,0	95,2

Bu kalemde Yerli Özel, Katılım ve Yabancı Özel bankalarının başarılı bir performans gösterdiği Kamu bankalarını ise yıllar itibariyle iyileşen bir trend göstermesine rağmen sektör ortalamasının altında kaldığı gözlenmektedir. Bu durum kamu bankalarının faaliyet giderlerinin şube sayısının ve buna bağlı olarak personel sayısının fazla yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Yönetim Kalitesi açısından kredi ve mevduat büyüklüğünün şubeler üzerinde eşit dağılması, yaygın şube ağı ile müşterilere iyi hizmet sunulması önemli bir kriterdir. Bu çerçevede şube başına mevduat ve kredi büyüklüklerinin sektör ortalamasının altında kalması olumlu olarak yorumlanmış, yüksek olması durumda ise negatif olarak hesaplanmıştır. Tablo 15 yönetim kalitesini incelerken, üçüncü alt kalemimiz şube başına düşen toplam mevduat miktarını vermektedir.

Tablo 15
Sektör ve Banka Grup Bazında Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı

<u>Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı (Bin TL)</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112
KAMU	24.053	28.392	35.941	44.291	48.231	54.850	65.635	73.343	82.537	78.413	81.358	92.365
YERLİ ÖZEL	21.564	24.413	28.052	36.618	42.822	48.894	55.464	56.472	65.442	70.311	74.742	86.011
YABANCI	13.456	14.799	22.343	25.915	28.729	31.047	30.676	31.632	38.043	47.110	53.893	62.572
KATILIM	-	-	-	26.443	30.667	33.205	35.967	42.637	56.855	60.432	64.066	68.660

Sektör ortalaması açısından, şube sayılarının artmasına rağmen 11 yıllık süreçte şube başına mevduatta gözlenen yaklaşık 3 kat artış gözlenmiştir. Bu artışın sebepleri olarak, tasarrufların artmasına, enflasyonun düşmesine bağlı olarak tüketim yerini birikimin almasına ve halkın tasarruflarını bankalarda değerlendirme alışkanlıklarının artmasına gösterilebilir. Yabancı Özel bankalar ve Katılım bankaları sektör ortalamalarının altında kalmıştır. Bunun nedenlerinin başında bu grupta yer alan bankaların Kamu ve Yerli Özel banklara göre sektöre daha geç girmeleri, hızlı şubeleşmeye bağlı olarak şube başına büyüklükler ortalama altında kalmıştır.

Tablo 16 yönetim kalitesini değerlerken dördüncü kriter olarak belirlenen şube başına düşen kredi miktarını vermektedir.

Tablo 16
Sektör ve Banka Grup Bazında Krediler / Toplam Şube Sayısı

<u>Krediler / Toplam Şube Sayısı</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676
KAMU	8.159	9.714	12.240	18.091	23.722	30.979	40.287	46.466	59.791	69.681	75.427	97.599
YERLİ ÖZEL	10.552	13.902	19.586	28.779	35.896	45.327	50.766	47.644	60.647	74.077	83.839	102.02
YABANCI	11.796	13.710	22.987	26.941	31.187	36.699	34.333	34.401	42.823	52.546	60.753	72.807
KATILIM	-	-	-	25.034	29.360	35.168	37.949	40.458	55.290	62.080	67.230	74.093

Şube başına mevduat kaleminde yaşananın bir benzer durumu, şube başına krediler kaleminde gözükmemektedir. Analizin yapıldığı yıllar itibarıyla sektör ortalaması 10 kat artış göstermiştir. Bu yıllar içerisinde faiz oranlarında yaşanan düşüş, bireylerin ve şirketlerin borçlanma isteklerini artırmıştır. Ayrıca uluslararası para piyasalarında yaşanan genişleme ile birlikte yurtdışı kaynakların artması uzun vadeli düşük maliyetli borçlanma imkânı sağlamıştır. Kamu ve Yerli Özel bankalar sektör ortalamasının üzerinde yer alırken, yine mevduatta oluşan durum Yabancı ve Katılım bankaları için tekrar etmiş, bu oranda sektör ortalamasının altında kalmışlardır.

Yönetim Kalitesi değerlendirmesinde son alt kalem olarak şube başına personel sayıları ele alınmıştır. Bu ölçümde en az personel ile aynı hizmetin sağlanıp sağlanmayacağını bize vermektedir. Bu oranda düşük ortalama olumlu algılanmaktadır. Bu nedenle sektör ortalaması üzerinde kalmak negatif olarak değerlendirilmiştir. Tablo 17 bu oranla ilgili hesaplanmış verileri içermektedir.

Tablo 17

Sektör ve Banka Grup Bazında Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı

<u>Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	19,9	20,4	20,5	21,1	20,7	20,7	19,6	19,2	19,0	18,6	18,2	17,9
KAMU	21,8	21,0	19,8	20,2	19,5	19,9	19,8	19,5	18,7	18,5	17,9	17,2
YERLİ ÖZEL	18,4	19,7	20,6	21,1	20,5	20,9	19,5	19,1	18,6	18,3	18,0	17,7
YABANCI	26,3	26,1	25,0	25,3	23,3	22,1	19,8	19,3	20,1	19,2	19,0	19,1
KATILIM	0,0	0,0	0,0	19,7	20,0	21,8	20,6	20,7	20,9	20,2	18,5	17,4

Artan teknoloji ile birlikte sektör ortalamalarının özellikle son yıllarda düştüğü gözlenmiştir. Yabancı bankalar dışında diğer gruplar sektör ortalamasına yakın değerlere sahiptir. Yabancı bankalar ise sektör ortalamasının üzerinde personel çalıştırmaktadır.

3.3.1.4. Dördüncü Bileşen Karlılık (E)

Analizde dördüncü bileşen olarak Karlılık (Earnings) değerlendirilmiştir. Bileşen ağırlığı %15 olarak belirlenmiştir. Bu değerlendirme içerisine bankaların Aktif ve Öz kaynak karlılığı, faiz dışı gelir/gider farkı ve işletme giderleri ile alınan ücret ve

komisyonlar olmak üzere 3 farklı ayırım dâhil edilmiştir. Aşağıda Tablo 18’de grup bazında bankaların yıllık karlılık notları verilmiştir.

Tablo 18
Banka Grup Bazında (E) Karlılık Değerlendirme Notu

(E) KARLILIK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-6,53	1,20	2,57	6,57	1,43	0,15	0,13	-0,03	-0,48	-1,44	-1,14	-0,27
YERLİ ÖZEL	4,03	-0,88	-1,82	-4,51	-1,06	0,41	0,33	0,54	1,10	0,82	0,69	1,44
YABANCI	-2,38	0,58	-1,22	4,52	-0,18	-2,02	-2,38	-2,54	-3,31	-1,09	-1,38	-4,34
KATILIM					4,18	1,74	3,20	-0,78	-1,36	-0,72	-1,25	-1,49

Karlılık analizinde Yerli Özel bankalar son yıllardaki başarılı performansları ile pozitif puan alan tek banka grubu olmuşlardır. Kamu bankaları ikinci sırada yer alırken Katılım ve Yabancı Özel bankalar sırasıyla üçüncü ve dördüncü sırada yer almışlardır. Burada özellikle düşük takip oranları nedeniyle yüksek karlılık ve faiz dışı gelirlerden elde edilen gelirler belirleyici olmuştur.

Karlılık bileşeninde ilk alt kalekimiz olarak karlılığın öz kaynaklara oranlanması mevcuttur. Karlılık oranlarının yüksek olması olumlu olarak etki yapacağından pozitif olarak ağırlık verilmiştir. Tablo 19’da karlılığın toplan aktiflere bölünmesi ile elde edilen oranlar verilmiştir.

Tablo 19
Sektör ve Banka Grup Bazında Dönem Net Karı / Toplam Aktif

Dönem Net Karı / Toplam Aktif	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	1,36 %	2,25 %	2,11 %	1,47 %	2,27 %	2,55 %	1,83 %	2,42 %	2,20 %	1,63 %	1,72 %	1,42 %
KAMU	0,43 %	2,46 %	2,84 %	2,73 %	3,07 %	2,99 %	2,12 %	2,68 %	2,33 %	1,61 %	1,78 %	1,58 %
YERLİ ÖZEL	2,00 %	2,06 %	1,62 %	0,68 %	1,81 %	2,47 %	1,78 %	2,42 %	2,34 %	1,69 %	1,76 %	1,58 %
YABANCI	1,25 %	2,99 %	2,20 %	2,32 %	2,38 %	2,15 %	1,46 %	1,91 %	1,49 %	1,45 %	1,45 %	0,75 %
KATILIM	0,00 %	0,00 %	0,00 %	2,52 %	2,84 %	2,71 %	2,51 %	2,10 %	1,75 %	1,43 %	1,30 %	1,09 %

Sektör karlılığı 2001 krizi sonrasında 2007 yılına kadar artış eğilimine girmiş olup, 2008 yılında yaşanan küresel krizin etkisi ile keskin bir düşüş yaşamıştır. 2009 yılında toparlanan karlılık oranları, sonrasında faiz oranlarının düşmesi nedeniyle yine azalış yaşamıştır. Bu nedenle bankalar 2010 yılı ve sonrasında faiz dışı gelir getiren işlemlere yoğunlaşmışlardır. Aktif karlılığında kamu ve yerli bankalar paralel bir seyir izleyerek sektör ortalamasının üzerinde kalmışlardır. Yabancı bankalar ve katılım bankaları ise sektör ortalamasının altında bir seyir izlemişlerdir. Özellikle yabancı bankaların 2013 yılında bir önceki yıla göre karlılığında %50 oranında düşüş dikkat çekicidir. Burada en önemli etkenlerden biri takibe atılan krediler için ayrılan karşılıklardır.

Karlılık bileşeninde ikinci alt kalemimiz olarak özkaynak karlılığı olup hesaplanan veriler aşağıda Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20
Sektör ve Banka Grup Bazında Dönem Net Karı / Öz kaynaklar

Dönem Net Karı / Öz kaynaklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	11,2 %	15,8 %	14,0 %	10,9 %	19,1 %	19,6 %	15,5 %	18,2 %	16,4 %	13,7 %	12,9 %	12,7 %
KAMU	4,2%	19,6 %	21,0 %	18,2 %	21,5 %	21,1 %	17,6 %	20,7 %	17,7 %	13,3 %	13,1 %	13,7 %
YERLİ ÖZEL	15,7 %	13,8 %	10,3 %	5,5%	17,1 %	20,1 %	15,8 %	18,4 %	17,4 %	14,4 %	13,3 %	13,9 %
YABANCI	6,1%	12,6 %	11,1 %	16,0 %	19,8 %	15,5 %	11,3 %	13,2 %	11,0 %	12,4 %	11,4 %	7,4%
KATILIM	0,0%	0,0%	0,0%	26,3 %	25,1 %	22,3 %	17,4 %	16,0 %	13,9 %	13,0 %	12,4 %	11,9 %

2001 krizi sonrasında sektörün karlılığı hızı bir artış trendi izlediği görülmektedir. 2008 krizinde kar oranlarında %20’ye varan düşüşler yaşanmıştır. Sonraki yıllarda faiz oranlarının düşüşü ile karlılık ve buna bağlı olarak özkaynak karlılığı azalış trendine girmiştir. Kamu ve Yerli Özel bankalar sektör ortalamasının üzerinde bir seyir izlerken Yabancı ve Katılım bankaları sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Karlılık bileşeninde üçüncü alt kalem Faiz Dışı Gelirlerin Faiz Dışı Giderlere oranlanmasıdır. Bu oran bankaların temel fonksiyonu olan kredi işlemlerinin dışında elde etmiş olduğu gelirleri ve kaynak maliyeti dışındaki maliyetlerine oranlamasıdır. Bu oran bizlere bankaların faiz dışı işlemlerin yönetim giderleri personel ve diğer sabit

maliyetleri karşılama oranını göstermektedir. Bu oran Tablo 21’de verilmiştir. Yönetim Kalitesini ölçümünde kullanılan bu oran aynı zamanda karlılık analizinde önemli bir değişken olarak yer almaktadır. Son yıllarda düşen faiz oranları nedeniyle bankaların faiz dışı hizmetlerinden elde etmiş oldukları gelirler önemli hale gelmiştir.

Tablo 21
Sektör ve Banka Grup Bazında Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler

<u>Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	92,7 %	98,5 %	90,2 %	85,8 %	94,7 %	94,2 %	95,3 %	94,2 %	96,2 %	97,7 %	95,9 %	96,4 %
KAMU	73,6 %	87,7 %	78,4 %	92,9 %	84,1 %	80,6 %	76,0 %	80,2 %	84,9 %	80,8 %	76,1 %	84,0 %
YERLİ ÖZEL	95,5 %	100,1 %	90,5 %	81,3 %	93,9 %	94,1 %	95,9 %	95,9 %	98,0 %	98,8 %	97,7 %	97,7 %
YABANCI	93,4 %	97,6 %	97,8 %	95,5 %	97,8 %	96,5 %	96,5 %	93,8 %	93,9 %	96,6 %	93,9 %	95,9 %
KATILIM	0,0%	0,0%	0,0%	106,2 %	122,7 %	92,0 %	95,5 %	91,8 %	94,0 %	95,8 %	92,0 %	95,2 %

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım bankaları sektör ortalaması seviyesindeyken Kamu bankaları sektör ortalamasının çok altında kalmıştır. Kamunun faiz dışı giderlerinin yüksek olması temel sebep olarak gösterilebilir.

Karlılık bileşeninde son alt bileşen olarak faiz dışı gelir giderlerde daha ayrıntıya girerek Ücret ve Komisyon Gelirlerinin / İşletme Giderlerine oranı ele alınmıştır. Bu alt detayda bankacılık faaliyetleri kapsamında alınan ücretlerin gider oranı analiz edilmiş olup elde edilen veriler Tablo 22’de mevcuttur.

Tablo 22
Sektör ve Banka Grup Bazında Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri

<u>Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	0,0%	0,0%	55,9 %	56,1 %	62,6 %	64,8 %	62,8 %	65,9 %	60,9 %	65,0 %	64,0 %	63,9 %
KAMU	0,0%	0,0%	40,1 %	44,9 %	55,1 %	53,3 %	50,7 %	51,1 %	45,6 %	49,1 %	47,5 %	48,6 %
YERLİ ÖZEL	0,0%	0,0%	63,4 %	61,4 %	70,0 %	74,3 %	70,0 %	75,7 %	70,8 %	73,6 %	72,2 %	74,9 %
YABANCI	0,0%	0,0%	42,0 %	45,6 %	49,0 %	55,1 %	57,2 %	58,9 %	54,5 %	61,8 %	62,2 %	56,9 %
KATILIM	0,0%	0,0%	0,0%	77,8 %	78,3 %	84,4 %	83,6 %	76,0 %	67,1 %	68,0 %	66,7 %	61,2 %

Yerli Özel bankalar ve Katılım bankaları bu kalemdede oldukça başarılı bir performans göstererek sektör ortalamasının üzerinde performans göstermiştir. Kamu ve Yabancı Özel bankalar yüksek işletme giderlerinin temel etkisi ile sektör ortalamasının oldukça altında kalmışlardır.

3.3.1.5. Beşinci Bileşen Likidite (L)

Analizin beşinci bileşeni olarak Likidite Durumu (**Liquidity**) analiz edilmiştir. Bu kalemdede bankanın olası risklere karşı mali durumunu ele alınmaktadır. Analizde %20 risk ağırlığı verilmiştir. Alt kalemlerde, 1 aylık likidite oranı, toplam aktifler içerisinde likit varlıkların toplamı, kredilerin aktif içerisindeki payı ve 3 aylık dönemde aktif pasif dengesine bakılmıştır.

Tablo 23
Banka Grup Bazında (L) Likidite Değerlendirme Notu

(L) LİKİTİDE	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-3,44	-2,67	- 2,58	-2,74	-1,31	3,00	0,39	0,96	0,26	-0,38	0,42	0,36
YERLİ ÖZEL	2,32	1,73	1,54	1,22	0,48	-0,48	0,12	-0,23	0,02	0,02	-0,26	-0,29
YABANCI	1,38	1,14	2,26	1,84	1,04	-1,42	-0,11	0,08	-0,13	0,53	0,41	0,21
KATILIM					4,29	2,13	4,03	3,47	-1,13	-0,84	0,18	-0,28

Likidite bileşenine genel olarak bakıldığında analizin ilk yıllarında Kamu bankaları sektör ortalamasının altında seyir izlenmiştir. Özellikle 2008 krizi sonrasında denetleyici kuruluşların sıkı kontrolü altında olan banka grupları kur riskine ve piyasa dalgalanmalarına karşı dengeli bilançolara sahip oldukları görülmektedir. Bileşeni oluşturan alt kalemler sektör ortalamasına paralel olarak seyretmiştir. Buna bağlı olarak bileşen notu -1 ile +1 arasında değişmektedir.

Likidite bileşeninde ilk alt kalem olan 1 aylık Likidite Yeterlilik Oranı aşağıda Tablo 24'te karşılaştırılmıştır. Likidite Yeterlilik oranı belirtilen süre içerisinde bankanın elinde bulunan hazır değerleri ve o süre içerisinde elde edeceği nakit girişleri ile bankaların yine o süre içerisinde başta vadesi dolacak mevduatlar olmak üzere tüm nakit çıkışlarını karşılama oranıdır. Denetim birimleri tarafından bu oranın %100 ve üzerinde olması istenir. Oranın yüksek olması olumlu olduğu için analizde pozitif değerlendirilmiştir.

Tablo 24
Sektör ve Banka Grup Bazında Likidite Yeterlilik Oranı "1 Aylık"

Likidite Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR						155,1	141,0	144,0	137,1	115,8	124,4	115,3
KAMU						228,7	175,6	180,7	155,4	117,6	140,5	122,3
YERLİ ÖZEL						139,2	130,9	132,9	132,0	112,8	116,9	111,1
YABANCI						120,2	127,2	127,1	124,7	120,2	124,0	115,9
KATILIM						121,6	137,5	126,8	116,0	122,3	133,6	112,5

2007 yılı ve sonrası için veri elde edilebilen oranda 2008 krizi döneminde bankaların likidite oranları oldukça yüksek seyretmiştir. Krizin etkilerinin azalması sonrasında sektör ortalaması düşüş eğilimine girmiştir. Kamu bankaları ihtiyatlı para politikaları yürüterek likidite oranını yüksek tuttuğu gözlenmektedir. Burada devlet kurumlarının yüksek tutardaki cari parasının etkili olduğu düşünülmektedir. Yerli Özel, Yabancı Özel ve Kamu bankaları ise sektör ortalamasına paralel bir seyir izlemişlerdir.

Likidite bileşeninde İkinci alt kalemde ise Toplam Aktifler içerisindeki Likit Aktifler aşağıda Tablo 25'te analiz edilmiştir.

Tablo 25
Sektör ve Banka Grup Bazında Likit Aktifler / Toplam Aktifler

<u>Likit Aktifler / Toplam Aktifler</u>	<u>2002</u>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	36,0 %	39,9 %	38,4 %	40,0 %	38,2 %	35,2 %	25,7 %	31,1 %	31,0 %	29,9 %	29,7 %	27,8 %
KAMU	28,0 %	37,9 %	34,8 %	39,3 %	42,7 %	42,7 %	23,2 %	29,8 %	29,9 %	28,5 %	30,0 %	29,8 %
YERLİ ÖZEL	40,9 %	41,0 %	40,5 %	40,5 %	36,1 %	33,2 %	27,3 %	32,9 %	31,8 %	30,0 %	29,5 %	26,4 %
YABANCI	46,1 %	46,3 %	43,8 %	38,9 %	36,2 %	28,1 %	25,4 %	28,1 %	30,5 %	31,9 %	29,9 %	28,2 %
KATILIM	0,0%	0,0%	0,0%	20,2 %	20,1 %	17,2 %	17,8 %	19,1 %	19,9 %	20,9 %	23,4 %	24,8 %

Kamu ve Yabancı Özel bankalar yine sektör ortalamasının üzerinde iken Yerli Özel Bankalar ile daha vurgulu bir şekilde Katılım bankaları sektör ortalamasının altında kalmıştır. Katılım bankalarının sektör ortalamasının oldukça altında kalmasının sebebi olarak faize dayalı likit aktifler olan tahvil ve bono alıp satamamalarını gösterilebilir.

Likidite bileşeninde üçüncü alt değişken Krediler/ Toplam Aktifler oranıdır. Diğer bir ifade ile bu oran aktiflerin ne kadarı kredi olarak dağıtıldığını göstermektedir. Bu rasyonun verileri aşağıda Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26
Sektör ve Banka Grup Bazında Krediler / Toplam Aktifler

<u>Krediler / Toplam Aktifler</u>	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	23,0 %	26,5 %	32,4 %	38,4 %	43,8 %	49,1 %	50,2 %	47,1 %	52,2 %	56,1 %	58,0 %	60,5 %
KAMU	14,2 %	17,0 %	21,4 %	26,7 %	32,8 %	38,2 %	41,3 %	41,0 %	48,3 %	53,0 %	53,7 %	58,0 %
YERLİ ÖZEL	28,7 %	32,4 %	39,0 %	43,6 %	47,2 %	51,4 %	52,2 %	46,8 %	52,1 %	56,9 %	59,0 %	61,9 %
YABANCI	31,8 %	36,9 %	44,1 %	50,8 %	55,7 %	61,1 %	59,6 %	60,4 %	60,2 %	59,0 %	62,4 %	60,5 %
KATILIM	0,0% %	0,0% %	0,0% %	65,1 %	67,8 %	72,4 %	68,5 %	70,3 %	71,1 %	68,6 %	68,2 %	64,6 %

2002 yılında sektörde aktiflerin sadece %22'si kredi olarak piyasadaki birey ve şirketlere kullanılmaktaydı. Çünkü devlet yüksek orandan borçlanmakta ve reel piyasa ise oldukça kırılgandı. Tüm dünyada genişleyen para politikalarının etkisi ile devlet daha düşük orandan borçlanmaya başlaması bankaları mecburi olarak reel piyasa yönlendirmiştir. 2008 yılına kadar bu şekilde giden seyir küresel krizin etkisi ile ters olarak hareket etse de sonra ki yıllarda trend devam etmiştir. 2013 yılı itibariyle kredilerin toplam aktif içerisinde ki payı %60 seviyesindedir.

Kamu, Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalar sektör ortalamaları ile birlikte hareket ederken, Katılım bankalarında krediler sürekli %60 ve üzerinde pay almıştır. Bunun sebebi katılım Bankaları faizsiz sistem içerisinde sürekli reel piyasayı fonlamak zorunda olmamalarıdır. Katılım bankaları ekonomik şartlardan bağımsız zorunlu olarak reel piyasa içerisinde yer almışlardır. Son yıllar faizsiz sisteme uygun olarak devlet ve özel sektör sukuk ihraçlarının başlaması ile birlikte aktifin içerisinde alternatif bir yatırım aracı yer almıştır.

Likidite bileşenine bağlı son alt kalem 3 ay vadeye kadar faize duyarlı aktif ve pasiflerin oranıdır. Bu değişken bankaların faiz oranlarına bağlı olarak aktif ve pasifinde oluşabilecek değişimleri değerlendirme imkân vermektedir. Oranın düşük olması olumlu olacağı için etkisi negatif olarak değerlendirmeye alınmıştır. Değişkenle ilgili veriler Tablo 27'de verilmiştir.

Tablo 27
Sektör ve Banka Grup Bazında 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)

3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	77,3 9%	82,9 2%	89,6 8%	90,67 %	89,30 %	80,8 %	77,2 %	79,6 %	72,4 %	71,7 %	81,9 %	78,2 %
KAMU	96,8 8%	104, 5%	108, 4%	123,3 %	106,8 %	96,1 %	86,3 %	87,2 %	79,2 %	73,6 %	89,2 %	83,1 %
YERLİ ÖZEL	62,1 3%	67,6 4%	78,1 2%	76,35 %	80,53 %	73,1 %	71,7 %	75,9 %	68,3 %	69,1 %	78,1 %	76,0 %
YABANCI	102, 1%	105, 1%	83,8 2%	75,58 %	85,65 %	76,5 %	77,8 4%	74,20 %	71,66 %	76,53 %	80,00 %	76,19 %
KATILIM	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	71,04 %	89,49 %	87,41 %	76,85 %

Likitide dengesi açısından Yerli Özel, Yabancı ve Katılım Bankaları sektör ortalamasını altında iken Kamu Bankaları sektör ortalamasının oldukça üzerinde yer almıştır. Bu durum Kamu Bankalarının faize duyarlı aktif yapısı olduğunu bizlere göstermektedir. Yabancı, Yerli Özel ve Katılım Bankalarında ise aktif içerisinde cari mevduat ve diğer menkul değerler oranı düşürmektedir.

3.3.1.6. Altıncı Bileşen Piyasa Riskine Duyarlılık (S)

Son bileşen piyasa riskine duyarlılık (Sensitivity to Market Risk) değişkeni ile faiz oranlarından, kurlardan, mal fiyatlarından, hisse senedi fiyatlarındaki değişimlerden kaynaklanan piyasa riskine bankaların duyarlılığı değerlendirilmektedir. Bu değişkende YP aktif/pasif uyumu, aktifler üzerinden elde edilen faiz gelirleri, faize duyarlı aktif/pasif durumu ve yabancı para pozisyonu genel durumu ele alınmıştır.

Tablo 28
Banka Grup Bazında (S) Piyasa Riskine Duyarlılık Notu

(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-0,88	-4,79	12,13	3,84	-1,83	-3,43	-0,32	0,01	-2,70	1,81	0,27	-0,24
YERLİ ÖZEL	2,20	4,96	-11,82	-3,57	4,25	3,01	1,33	0,58	-0,68	-1,95	0,52	0,92
YABANCI	-4,62	-3,31	2,02	3,03	0,13	3,05	1,84	2,50	6,32	2,73	1,94	2,24
KATILIM	0,00	0,00	0,00	0,00	5,97	5,15	7,99	5,30	3,99	2,85	3,48	4,12

Son değışkende alt kalemleri ağırlıklarına göre toplayıp analize dâhil edildiğinde uzun yıllara yayılan çalışmada banka gruplarında piyasa risklerine duyarlılıklarında çok farklı yönlerde değışimler olduğunu yukarıda Tablo 28’de gözlemliyoruz. Buna 2001 krizi sonrasındaki dönem ve 2008 krizi önemli etken olmaktadır. Fakat son yıllarda belirgin bir şekilde tüm bankaların politikalarının bu konuda hassaslaştığı ve benzer bir reaksiyon içerisinde oldukları gözlemlenmektedir. Faizsiz sistem ile çalışan katılım bankaları, bilanço olarak piyasa riskine duyarlılıklarının daha yüksek olduğu görülmektedir. İncelenen yıllar itibariyle Yabancı Özel bankalar 2001 sonrası 2 yıl dışında dengeli bir bilanço yapısına sahiptir. Kamu ve Yerli Özel bankalar ise bilançolarında büyük değışkenlikler içermekte olup, piyasa riskine duyarlılıkları en düşük banka grupları olmuşlardır.

Bu bileşende ilk alt kalemi Yabancı Para Aktif/ Pasif oranı ile bankaların kur riskleri ele alınmıştır. Bankaların bilançolarında yabancı para dengesini göstermektedir. Bu rasyo ile ilgili veriler aşağıda Tablo 29 mevcuttur.

Tablo 29
Sektör ve Banka Grup Bazında YP Aktifler / YP Pasifler

YP Aktifler / YP Pasifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	85,73 %	87,82%	90,10 %	87,10 %	87,59 %	84,35%	86,94 %	84,50 %	83,78 %	83,77 %	85,11 %	82,39 %
KAMU	87,26 %	91,42%	94,01 %	93,39 %	93,49 %	93,67%	97,11 %	97,83 %	96,03 %	98,07 %	95,15 %	94,35 %
YERLİ ÖZEL	84,75 %	86,55%	89,00 %	86,86 %	89,18 %	89,29%	94,82 %	89,26 %	89,71 %	85,90 %	87,60 %	83,25 %
YABANCI	91,55 %	87,17%	85,90 %	74,01 %	73,76 %	59,88%	54,31 %	53,56 %	52,03 %	59,39 %	62,92 %	63,97 %
KATILIM	0,00 %	0,00%	0,00 %	35,96 %	38,70 %	33,45%	39,16 %	54,57 %	46,17 %	53,17 %	57,33 %	53,27 %

Sektör ortalaması % 80 üzerinde dalgalı bir seyir izlerken Kamu bankaları genel itibariyle %90 ve üzerinde sektör ortalamasının üzerinde yer almıştır. Yerli Özel bankalar sektör ortalamasına paralel bir seyir göstermiştir. Yabancı Özel bankalarda ise çok farklı bir seyir izlenmiş ilk dönemde sektör ortalamasının üzerindeyken bu oranda %50 seviyelerine kadar düşüş yaşanmış ve oldukça düşük seviyede devam etmiştir. Katılım bankalarında ise sektör ortalamasının altında kalmış fakat yıllar itibariyle artış trendi içerisinde dir.

Piyasa Riskine Duyarlılık bileşeninde İkinci alt kalem Net Faiz Gelirinin Aktiflere oranlamasıdır. Bu oran faiz oranlarında ki değişimlerin aktif karlılığı üzerindeki etkisini göstermektedir. Bu oran için hesaplanan veriler aşağıda Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30
Sektör ve Banka Grup Bazında Net Faiz Geliri / Ortalama Toplam Aktifler

Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
KAMU	0,68	6,85	6,96	4,83	5,07	4,92	4,62	5,22	4,02	3,39	4,18	3,86
YERLİ ÖZEL	0,45	3,57	6,07	5,67	4,53	4,57	4,33	5,17	4,10	3,26	3,75	3,51
YABANCI	1,06	9,45	7,11	5,79	5,60	5,95	6,06	6,70	5,48	4,23	4,92	4,08
KATILIM	0,00	0,00	0,00	6,32	5,53	5,41	5,41	5,17	4,01	3,68	3,98	3,45

Yıllar itibariyle düşen faiz oranları nedeniyle sektörün aktifleri üzerinden elde etmiş olduğu faiz gelirinin azalmış olduğunu göstermektedir. 2008 krizi sonrasında tüm Dünya’da yaşanan parasal genişlemenin etkisi ile faiz oranları düşüş trendine girmiştir. Faiz oranlarının düşüşü bankaların faiz geliri ile faiz gideri arasındaki kar marjını oluşturan makasın daralmasına sebep vermiştir. Bu nedenle bankacılık sektörünün karlılığı aktif artışına göre düşük kalmıştır. Bankalar bundan dolayı faiz dışı hizmetlere önem vermeye bu hizmetlerden gelir elde etmeyi amaçlamışlardır.

Piyasa Riskine Duyarlılık bileşeninde üçüncü alt değişken 3 ay vadeye kadar faize duyarlı aktifler ve pasiflerin oranıdır. Bu değişken bankaların faiz oranlarına bağlı olarak aktif ve pasifinde oluşabilecek değişimleri değerlendirme imkân vermektedir. Likidite dengesi içinde kullanılan bu kalem bize aynı zamanda bankaların aktif ve

pasiflerinde faize duyarlı değişkenleri göstermektedir. Faiz oranlarında ani değişim kredi mevduat dengesi üzerinde ki olası etkileri göstermektedir. Oranın düşük olması olumlu olacağı için etkisi negatif olarak değerlendirmeye alınmıştır. Hesaplanan veriler aşağıda Tablo 31’de mevcuttur.

Tablo 31
Sektör ve Banka Grup Bazında 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)

<u>3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
KAMU	96,88	104,59	108,44	123,33	106,82	96,13	86,33	87,27	79,23	73,68	89,28	83,16
YERLİ ÖZEL	62,13	67,64	78,12	76,35	80,53	73,16	71,71	75,93	68,31	69,12	78,10	76,09
YABANCI	102,16	105,16	83,82	75,58	85,65	76,50	77,84	74,20	71,66	76,53	80,00	76,19
KATILIM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71,04	89,49	87,41	76,85

Yerli Özel, Yabancı Özel ve Katılım Bankaları sektör ortalamasını altında iken Kamu Bankaları sektör ortalamasının oldukça üzerinde yer almıştır. Bu tablo özellikle kamu bankalarının bilanço yapısı içerisinde faize duyarlı aktiflerinin yüksekliğinin diğer banka gruplarına ve sektör ortalamasının üzerinden olduğu göstermektedir. Kamu bankalarının her hangi bir faiz dalgalanmasında etkilenmesi diğer banka gruplarına göre daha yüksek olacaktır.

Son alt kalemde bankaların yabancı para pozisyonlarının ele alınmıştır. Bu oran bankaların döviz dengesini göstermektedir. Bu dengenin artı ve eksi yönlü bozulması bankaların açık pozisyona düştüğünü göstermektedir. Her hangi olası kur hareketlerinde açık pozisyon nedeniyle olumsuz etkilenebileceklerdir. Aşağıda Tablo 32’ye baktığımızda incelenen yıllar itibariyle farklılıklar gösterirken Katılım Bankaları dengeli pozisyonları ile son yıllarda pozitif performans sergilemiştir. Mutlak değer üzerinden yapılan değerlendirme Katılım ve Yabancı Özel Bankaların genel itibariyle dengeli bir pozisyon izlediğini göstermekte olup, Kamu ve Yerli Özel bankalar ise açık pozisyonlardır. Fakat burada açık pozisyonun yüksekliğini bankaların aktif yapısının büyüklüğü ve likidite oranları dikkat alarak incelemek daha doğru olacaktır.

Tablo 32
Sektör ve Banka Grup Bazında Yabancı Para Genel Pozisyonu

<u>Yabancı Para Net Genel Pozisyon</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
SEKTÖR	1.175	150	-74	-86	199	204	-93	606	81	603	3.911	-1.183
KAMU	493	356	579	154	313	535	-66	260	194	-511	626	-434
YERLİ ÖZEL	680	-133	-690	-288	-306	-184	-14	383	115	1.484	3.532	-703
YABANCI	2	-72	37	47	192	-144	-12	-38	-227	-370	-247	-45
KATILIM	- 31	-116	13	44	-61	109	159	49	34	36	38	34

3.3.2. Analiz Sonuçları ve Değerlendirme

Bankacılık sektörü ülkemiz ekonomisinin temel dinamikleri arasında yer almaktadır. Genel tabiriyle fon fazlası bulunanlar ile fon talep edenleri buluşturan bankacılık sektörü, tasarrufların ve yatırıma dönüşmesine imkân sağlamaktadır. Bankacılık sektöründe yaşanabilecek olumsuzluklar insanların tasarruflarının yastık altına gitmesine sebep olabilecektir. Bu durum beraberinde genel ekonomi içerisinde yatırımların finansmanı için gerekli kaynakların azalmasına ve maliyetlerin yükselmesine neden olabilecektir.

Bu nedenlerle Bankacılık sektörünü yakından takip etmek, yaşanabilecek olumsuzlukların önceden görerek önlem almak büyük önem taşımaktadır. Çalışmamızda uluslararası ekonomik birimler tarafından kabul görmüş ve kullanılan CAMELS analiz yöntemiyle, Türk Bankacılık Sektörünün 2002/2013 yılları arasında ki performansı Kamu, Yerli Özel, Yabancı ve Katılım Bankaları olarak ayrılan 4 grupta karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Analizin 11 yıllık bir süreyi ele alması ve bu süreçte yaşanan yerel ve küresel krizlerin sektör üzerinde ki etkilerini en iyi şekilde görmemize yardımcı olmaktadır.

İlk bileşenimiz olan Sermaye etkinliğinde (C) faizli bankalar, güçlü sermaye yapıları ve daha uygun çalışma koşulları nedeniyle katılım bankalarından daha güçlü bir yapıya sahip olduklarını göstermişlerdir. Faizli sistem içerisinde ise Kamu bankaları Yerli Özel

ve Yabancı Özel sermayeli bankalara göre güçlü sermaye yapıları ve aktif varlıkları ile sektör ortalamasının üzerinde bir performans göstermiştir.

İkinci bileşen olan Aktif kalitesinde (A) Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalar sektör ortalamasının üzerinde kalırken, Kamu ve Katılım bankaları sektör ortalamasının altında kalmıştır. Özellikle 2001 krizi sonrasında kredilerde ki takip oranları dikkat çekmektedir. Kamu bankaları kriz sonrasında çok yüksek oranlarda ki takip oranı sonraki dönemde hızla azalış göstermiştir. İncelenen dönemde en hızlı değişim aktif içerisinde ki kredi payının %23'ten %60'a kadar yükselmesidir. Bu durum bankaların reel piyasayı daha çok kredilendirdiklerinin en büyük göstergesidir.

Üçüncü bileşen olan Yönetim Kalitesinde (M) Yerli Özel bankalar, düşük kredi takip oranı ve faiz dışı gelirlerinin yüksekliği ile diğer banka gruplarına göre oldukça başarılı bir performans göstermiştir. Takip oranında Yabancı Özel bankalar ve Katılım bankaları kötü performans gösterirken, faiz dışı gelirlerde Kamu bankaları en düşük seviyede kalan banka grubu olmuştur.

Dördüncü bileşen olan Karlılıkta (E) Yerli Özel bankalar, faiz dışı gelirleri, alınan komisyonlarda ki başarılı yönetimi ile tüm bankalar içerisinde ilk sırada yer almıştır. Yıllar itibariyle düzelen trendi ile Kamu bankaları ikinci sırada yer alırken, Katılım bankaları takip etmiştir. Yabancı Özel bankalar özellikle son yıllarda takip oranlarının yüksekliği karlılıkları olumsuz etkilemiş ve azalan bir trend göstermiştir.

Beşinci bileşen olan Likidite oranlarında (L) tüm banka grupları birbirine yakın bir performans göstermiştir. Bunda özellikle BDDK ve Merkez Bankasının yakın takibi etkili olmuştur. Kamu ve Yabancı bankalar Yerli Özel ve Katılım Bankalarına göre daha iyi performans göstermişlerdir.

Son bileşen olan Piyasa Riskine Duyarlılıkta (S) kur riski, yabancı para net pozisyonu durumu ile kontrol altında tutulmakta olup, bankaların bu konuda açık pozisyona düşmeleri engellenmektedir. Genel itibariyle yakın oranlar sahip olup, Katılım bankaları ve Yabancı Özel bankalar diğer banka gruplarına göre başarılı bir bilanço yönettikleri gözlemlenmiştir.

Analizde 6 bileşeni birlikte değerlendirdiğimizde Yerli Özel bankalar özellikle yönetim kalitesi ve karlılıkta göstermiş oldukları başarılı performans ve güçlü sermaye yapıları

ile en yüksek notu alan banka grubu olmuştur. Yerli Özel bankalar ve Kamu bankaları 2001 krizi sonrasında güçlü sermaye yapısı ve aktiflerinde sağladıkları düzelme ile 2 sıra yer almıştır. Yabancı Özel bankalar son dönemde takip oranlarının artmasının karlılık ve yönetim kalitesi üzerinde ki etkileri ile zayıf bir görüntü çizmiştir. Katılım bankaları sermayelerinin diğer banka gruplarına göre güçsüz kalması, faizsiz enstrümanlar kullanım zorunluğu nedeniyle aktif yapısında fon işlemelerinin fazlalığı olumsuz yönde etkilemiştir.

Genel itibariyle CAMELS analizimizi 11 yıllık süreci incelediğinde bankacılık sektörü BDDK ve Merkez Bankası kontrolü altında Sermaye Yeterliliği ve Likidite Rasyoları ile çok yakından takip edilmektedir. Bu durum sektörün her geçen yıl düzelen ve güçlenen yapısı ile dayanıklılığı artırmaktadır. Özellikle 2008 yılında tüm dünyada yaşanan ekonomik krizin uluslararası finans piyasasındaki olumsuz etkilerinin ülkemizde bankacılık sektörü üzerinde ki etkisinin sınırlı seviyede kalması, bankalarının dayanıklılığının büyük göstergesi olmuştur.

BÖLÜM 4: STRES TESTİ UYGULAMALARI

4.1. Çalışmanın Amacı Kapsamı

Bu çalışmada bankaların karşı karşıya kalabilecekleri muhtemel şoklarda; bankaların sermaye yeterlilik oranlarının, likidite oranlarının ve yabancı para pozisyonlarının söz konusu şoklardan nasıl etkilendiği analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu kriterlerin neye göre belirlendiği aşağıda takip eden 3 paragrafta izah edilmektedir.

Sermaye Yeterlilik Oranı Basel kriterleri ile birlikte bankacılık sektöründe en önemli değerlendirme kriteri olarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu oranın düşük olması bankanın sermayesinin üzerinde kredi riskine sahip olduğu manasına gelmektedir ki bu durum riskli bir bankanın en önemli göstergelerinden biridir. Türkiye’de yasal zorunluluk %8 olmasına rağmen BDDK tarafından %12 istenmektedir.

Bankaların aktif ve pasifleri arasındaki vade uyumu önemli bir kriter olup ani para çıkışları özellikle bankalar için ciddi bir likidite problemini beraberinde getirebilmektedir. Muhtemel bir likidite problemi ise bankaları kısa süre içerisinde nakit sıkıntısı ile karşı karşıya bırakabilir. Bu kapsamda BDDK tarafından bankaların likidite pozisyonları haftalık olarak takip edilmekte yasal düzenlemelerle sınırlamalar getirilmektedir.

Döviz kurlarındaki ani değişimler özellikle döviz pozisyonu açığı olan bankaları önemli ölçüde etkileyecek mahiyettedir. Bu etki kısa süre içerisinde bankaların özellikle döviz cinsinden yükümlülüklerini yerine getiremez hale düşürebilir. Bundan dolayı kritik öneme sahip olduğu için, stres testimizde kriter olarak alınmıştır. Bankaların varlık ve yükümlülükleri döviz kuru açısından günlük ve haftalık olarak BDDK tarafından gözlemlenmektedir.

Çalışmada Bankacılık sektöründe faaliyette bulunan 29 banka 4 ana başlık altında toplanmıştır.

- Kamu Bankaları
- Yerli Özel Bankalar
- Yabancı Bankalar
- Katılım Bankaları

Grupların bu şekilde düzenlenmesi ile olası şok dalgaları karşısında,

- Kamu bankaları ile özel sermayeli bankalar arasında ki farklar
- Özel sermayeli bankalar içerisinde yer alan yerli ve yabancı sermayeli bankalarının birbirlerinden ayrıldıkları güçlü ve zayıf yanları
- Faizsiz sistemde çalışan katılım bankalarının faizli bankalara göre yapısal ve yönetsel farkları değerlendirme imkânı bulunmuştur..

Çalışmaya dâhil olan bankalar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 33
Çalışmaya Dâhil Edilen Bankalar

KAMU		YERLİ ÖZEL		YABANCI ÖZEL		KATILIM	
1	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Akbank T.A.Ş.	1	Alternatifbank A.Ş.	1	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.
2	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	2	Anadolubank A.Ş.	2	Arap Türk Bankası A.Ş.	2	Asya Katılım Bankası A.Ş.
3	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	3	Fibabanka A.Ş.	3	Bank Of Tokyo Mitsubishi UfjTurkey A.Ş.	3	Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
		4	Şekerbank T.A.Ş.	4	Burgan Bank A.Ş.	4	Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.
		5	Tekstil Bankası A.Ş.	5	Cıttıbank A.Ş.		
		6	Turkish Bank A.Ş.	6	Denizbank A.Ş.		
		7	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	7	Deutsche Bank A.Ş.		
		8	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	8	Finansbank A.Ş.		
		9	Türkiye İş Bankası A.Ş.	9	Hsbc Bank A.Ş.		
		10	Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş.	10	Ing Bank A.Ş.		
				11	Odea Bank A.Ş.		
				12	Turkland Bank A.Ş.		

Çalışmada veriler Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından düzenli olarak açıklanan sektör ve banka gruplarının 2014 yılsonu mali verileri ve rasyoları kullanılmıştır.

4.2. Stres Testi Uygulaması

4.2.1. Sermaye Yeterlilik Rasyosu Stres Testi

Sermaye yeterlilik rasyosu ilk olarak 1988 yılında yayınlanan BASEL I uzlaşısında sermaye yeterliliği öz kaynağın toplam risk ağırlığına bölünmesi ile ifade edilmiştir. Aşağıda ilk formül yer almaktadır.

$$\text{SYR} = \frac{\text{Öz Kaynak (Sermaye Tabanı)}}{\text{Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar (Kredi Riskine Esas Tutar)}}$$

Sonrasında formüle piyasa riski ve operasyonel risk ilave edilerek, kredi riski dışında piyasada oluşabilecek dalgalanmalar ve banka faaliyetlerinde yaşanabilecek operasyonel riskler hesaplamaaya dahil edilmiştir. Bu ikinci formül de aşağıda mevcuttur.

$$\text{SYR} = \frac{\text{Öz Kaynak (Sermaye Tabanı)}}{\text{Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar (Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar = Kredi Riskine Esas Tutar + Piyasa Riskine Esas Tutar + Operasyonel Riske Esas Tutar)}}$$

Son formülde yer alan “kredi riskine esas tutar”, “piyasa riskine esas tutar” ile “operasyonel riske esas tutar” değişkenlerin açıklaması sırası ile aşağıda verilmiştir.

Kredi Riskine Esas Tutar: Kredi riskine esas tutar, bilanço içi varlıklar ile gayri nakdi krediler, taahhütler ve türev finansal araçlara ilişkin risk ağırlıklı tutarların toplamından oluşur.

Basel II ile borçluların kredi risk notlarına göre bazı farklılıklar göstermesine imkân sağlamıştır. Kredi derecelendirme kuruluşları tarafından yüksek notla değerlendirilmiş bir firma için daha az karşılı ayrılırken düşük nota sahip bir firma için ise daha çok karşılık ayrılmak zorunda kalınmaktadır. Kredi notu belirlemede dikkat çeken önemli bir kriter ise bir firmanın kredi notunun, içinde bulunduğu ülkenin kredi notunun üzerine çıkamamasıdır. Diğer bir ifadeyle firmalar için üst sınır ülkenin almış olduğu kredi notudur. Kredi derecelendirme notu olmayan firmalarda risk ağırlığı %100 olarak alınmaktadır.

Kredi borçlusunun mali durumu dışında kredi kullandırılan firmanın durumu ve teminat yapısı da kredi risk ağırlığını etkileyen diğer unsurlar arasında yer almaktadır. Konut ipoteği karşılığı kullandırılan krediler %35, ticari amaçlı gayrimenkul ipoteği karşılığı kullandırılan krediler %50, perakende Kobi olan (cirosu 50 milyon Euro'dan az, Kredi riski 1 milyon Euro'dan az) firmalar için %75 risk ağırlığı verilmiştir. Gayri Nakdi kredilerde nakit teminine yönelik verilen teminat mektupları ve mal alım bayilik konulu teminat mektupları %100 ağırlık verilirken bunun dışında kalan teminat mektuplarına %50 ağırlık verilmiştir. Bu şekilde ağırlıklandırılmasının sebebi kredilerin risk derecesidir.

Piyasa Riskine Esas Tutar: Bankaların ticari portföy olarak nitelenen hesaplarında kayıtlı varlık ve pozisyonlar piyasa riski sermaye yükümlülüğüne tabidir (Altıntaş, 2006:72). Bu çerçevede, alım-satım amaçlı veya satılmaya hazır menkul kıymetler portföyünde izlenen menkul kıymetler ile yine ticari hesaplarla ilgili türev sözleşmeler için risk ağırlığı hesaplanmaktadır. Bu risk ağırlığı da faiz oranı riski, menkul kıymet riski, hisse senedi riski ve kur riski olarak 4 ana başlık altında hesaplanmaktadır.

Operasyonel Riske Esas Tutar: Uzun vadeli kredi riski ve piyasa riski dışında kalan diğer risklerin toplamıdır. Tanım operasyonel risklerin kaynağına veya nedenine odaklanmakta ve operasyonel riskleri dört başlıca kaynaktan geleceğini kabul etmektedir. i) insanlar, ii) süreçler, iii) sistemler iv) dışsal olaylar (Altıntaş, 2006:461).

Analizde ilk olarak olası şoklar karşısında bankaların sermaye yeterlilik rasyoları üzerinden etkileri incelenecektir. Olası şoklar karşısında bankaların SYR'lerinin etkilene derecelerinin anlaşılabilmesi için mevcut sektör SYR'nun öncelikle hesaplanması gerekmektedir. Yapılan hesaplamalar neticesinde 2014 yılsonu itibariyle bankacılık sektörünün sermaye yeterlilik rasyosu % 16,30 olarak bulunmuştur. Hem aşağıdaki hesaplamada hem de takip eden tabloda bu oranın nasıl bulunduğu verilmektedir.

Ana Sermaye	231.571
Katkı Sermaye Toplamı	+ <u>40.810</u>
Özkaynak (Sermaye Tabanı)	270.757
Kredi Riskine Esas Tutar	1.496.248

Piyasa Riskine Esas Tutar 41.050

Operasyonel Riske Esas Tutar +123.663

Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar 1.660.961

SYR = Öz Kaynak (Sermaye Tabanı) / Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar

SYR = 270.757 / 1.660.961 **SYR = %16,30**

Tablo 34
Bankacılık Sektörü Genel Sermaye Yeterlilik Oranı, 2014 / 12

Sermaye Yeterliliği (milyon TL) Dönem:2014/12	Sektör
Ana Sermaye Toplamı	
Katkı Sermaye Toplamı	
Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	
Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	
Yasal Özkaynak (3-4)	
Çekirdek Sermaye	
Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	
Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	16,30
Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	
Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan Kredi Riskine Esas Tutar	-
Karşı Taraf Kredi Riski Dâhil Kredi Riskine Esas Tutar*	
Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	199.424
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	
Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	
Piyasa Riskine Esas Tutar	
Operasyonel Riske Esas Tutar	

Stres testinin ilk aşamasında 2014 yılsonu mali verileri neticesinde oluşan rasyolar üzerinden bankalar tarafından verilen kredilerde sırasıyla %3, %5 ve %10 oranlarında takip oluşması durumunda sermaye yeterlilik oranında ki değişimler analiz edilecektir.

Analizde ele alınan varsayımlar,

- Piyasa Riskine Esas Tutar sabit tutulmuştur. Toplam payda içerisinde ki yüzdesi %2,47 gibi düşük bir oran olduğu için bu şekilde varsayılmıştır.
- Operasyonel Riske Esas Tutar sabit tutulmuştur. Toplam payda içerisinde ki yüzdesi % 7,45 gibi düşük bir oran olduğu için bu şekilde varsayılmıştır.
- Verilen Krediler içerisinde % 0, %10 ve %20 risk ağırlığına sahip kısımların olası risklerden etkilenme imkânının çok kısıtlı olması nedeniyle şok dalgasına etkilenmediği varsayılmıştır.
- İpotek karşılığı verilen ve %50 risk ağırlığına sahip krediler güçlü teminat yapıları nedeniyle, olası bir takip durumunda gayrimenkul ipoteğinden tahsilat yapılacağı dikkate alınarak şok dalgasından etkilenmediği veya etkilenmiş olsa bile tahsilat imkânı olduğu için hesaplamaya dâhil edilmemiştir.
- Taahhüt içerikli ve firmaları borçlandırmayan, risk ağırlığı %50 olan gayri nakdiler olası risklerden etkilenme imkânı çok kısıtlı olması nedeniyle şok dalgasına etkilenmediği varsayılmıştır.
- Bunlar dışında kalan maddi teminat alınmaksızın verilen nakdi ve gayri nakdi krediler şok dalgasına maruz bırakılmıştır.
- Kredilerin takibe atılması ve maddi teminatlar bulunmaması nedeniyle oluşan zarar öz kaynaklardan indirilmiştir.

4.2.1.1. Birinci Şok Dalgası Krediler %3 Karşılık Ayrılması

İlk şok dalgası senaryosu olarak toplam kredilerde % 3 oranında batık krediler için karşılık ayrılması durumu ele alınmıştır. Sektörün 2014 yılsonu bilançosu üzerinden kredilerde %3 karşılık ayrılması durumunda, kredi riskine esas tutar %2,60 düşüş ile 38.929 milyonTL azalış göstermiştir. Aynı şartlar altında kredilerde oluşan takip öz kaynaklardan indirgenmiş 38.183 azaltılmıştır. Diğer değişkenler sabitken varsayımlarda belirtilen şartlarda kredilerde ki %3'lük düşüş, sermaye yeterlilik oranını %12 oranında olumsuz yönde etkilemiş ve %1,96 düşüş ile % 16,30'dan %14,34'e düşürmüştür. İlk şok dalgasında sektör sermaye yeterlilik oranı yasal sınır olan %8'in ve BDDK tarafından konulan %12'lik kontrol sınırının üzerinde kalmaktadır. Bundan dolayı % 3'lük karşılık ayrılması senaryomuzda bankacılık sektörünün SYR'si stres testine göre dayanıklı çıkmıştır.

Tablo 35
Birinci Şok Dalgası Krediler %3 Karşılık Ayrılması

Sermaye Yeterliliği (milyon TL) Dönem:2014/12,	Sektör	1.ŞOK Krediler %3 karşılık
Ana Sermaye Toplamı	231.571	
Katkı Sermaye Toplamı	40.810	
Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	272.380	
Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	1.624	
Yasal Özkaynak (3-4)	270.757	232.574
Çekirdek Sermaye	233.233	
Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	1.660.961	1.622.032
Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	14,04	
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	16,30	14,34
Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	1.496.248	1.457.319
Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan KRET	-	
Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*		1.457.319
Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	515.069	-
Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-	
Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	92.896	18.579
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	199.424	99.712
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	160.679	80.339
Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	347.600	252.879
Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	799.688	775.698
Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	31.137	45.305
Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	90.682	175.923
Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	3.664	8.884
Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-	
Piyasa Riskine Esas Tutar	41.050	41.050
Operasyonel Riske Esas Tutar	123.663	123.663

4.2.1.2. İkinci Şok Dalgası Krediler %5 Karşılık Ayrılması

İkinci şok dalgası olarak toplam kredilerde %5’lik karşılık alınması durumu ele alınmıştır. Belirtilen varsayımlar doğrultusunda yapılan analizde, kredi riskine esas tutar %4,34 düşüş ile 64.811 milyon TL azalış göstermiştir. Aynı şartlar altında kredilerde oluşan takip öz kaynaklardan indirgenmiş 63.639 milyon TL azaltılmıştır. Diğer değişkenler sabitken varsayımlarda belirtilen şartlarda kredilerde ki %5’lük düşüş sermaye yeterlilik oranını %20,37 oranında olumsuz yönde etkilemiş ve %3,32 düşüş ile

%12,98 olarak gerçekleşmiştir. İkinci şok dalgasında sektör sermaye yeterlilik oranı yasal sınır olan %8'in ve BDDK tarafından konulan %12'lik kontrol sınırının üzerinde kalmıştır.

Tablo 36
İkinci Şok Dalgası Krediler %5 Karşılık Ayrılması

Sermaye Yeterliliği (milyon TL)	Dönem:2014/12,	Sektör	2.ŞOK Krediler %5
Ana Sermaye Toplamı		231.571	
Katkı Sermaye Toplamı		40.810	
Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)		272.380	
Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı		1.624	
Yasal Özkaynak (3-4)		270.757	207.118
Çekirdek Sermaye		233.233	
Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)		1.660.961	1.596.080
Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)		14,04	
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)		16,30	12,98%
Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)		1.496.248	1.431.367
Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan KRET		-	
Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*			1.431.367
Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı		515.069	-
Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı		-	
Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı		92.896	18.579
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)		199.424	99.712
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı		160.679	80.339
Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı		347.600	247.665
Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı		799.688	759.704
Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı		31.137	44.371
Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı		90.682	172.296
Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı		3.664	8.701
Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı		-	
Piyasa Riskine Esas Tutar		41.050	41.050
Operasyonel Riske Esas Tutar		123.663	123.663

4.2.1.3. Üçüncü Şok Dalgası Krediler %10 Karşılık Ayrılması

Çalışmada sermaye yeterliği ölçümünde üçüncü ve son şok dalgasında, toplam krediler üzerinde %10 oranında karşılık ayrılması durumu ele alınmıştır. Belirtilen varsayımlar doğrultusunda yapılan analizde, kredi riskine esas tutar %8,67 düşüş ile 129.672 milyon TL azalış göstermiştir. Aynı şartlar altında kredilerde oluşan takip öz kaynaklardan indirgenmiş, 127.270 milyon TL azaltılmıştır. Diğer değişkenler sabitken varsayımlarda belirtilen şartlarda kredilerde ki %10'luk düşüş sermaye yeterlilik oranını %42,52 oranında olumsuz yönde etkilemiş ve %6,93 düşüş ile %9,37 olarak

gerçekleşmiştir. Üçüncü şok dalgasında sektör sermaye yeterlilik oranı yasal sınır olan %8'in üzerinde kalmasına rağmen BDDK tarafından konulan %12'lik kontrol sınırının altına düşmektedir. Bu durumda BDDK doğrudan müdahale etmek suretiyle bankaların faaliyetlerinde kısıtlamalar getirerek bazı düzenlemeler yapma hakkına sahip olacaktır. En başta ortaklar tarafından ilave sermaye konulması veya toplam kredi riskinin azaltılması ya da verilmiş krediler için maddi teminat alınması BDDK tarafından istenebilecek ilk taleplerdir.

Tablo 37
Üçüncü Şok Dalgası Krediler %10 Karşılık Ayrılması

Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12,	Sektör	3. ŞOK Krediler
Ana Sermaye Toplamı	231.571	
Katkı Sermaye Toplamı	40.810	
Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	272.380	
Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	1.624	
Yasal Özkaynak (3-4)	270.757	143.487
Çekirdek Sermaye	233.233	
Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	1.660.961	1.531.199
Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	14,04	
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	16,30	9,37%
Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	1.496.248	1.366.486
Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan KRET	-	
Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*		1.366.486
Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	515.069	0
Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-	-
Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	92.896	18.579
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	199.424	99.712
Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	160.679	80.339
Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	347.600	234.630
Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	799.688	719.719
Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	31.137	42.035
Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	90.682	163.228
Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	3.664	8.243
Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-	
Piyasa Riskine Esas Tutar	41.050	41.050
Operasyonel Riske Esas Tutar	123.663	123.663

4.2.1.4. Banka Grupları Temelinde 3 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması Ve Elde Edilen Sonuçlar

Sektör rasyoları üzerinden yapılan analizde Kamu, Yerli Özel, Yabancı ve Kamu bankaları gruplarının rasyoları üzerinden detaylandırılmıştır. Bu çalışma ile şok dalgalarının sektörün konsolide verileri üzerinde ki etkileri ile bu dört ana banka grubu üzerinde oluşturduğu değişimler analiz edilmiştir. Ayrıca sektör dışında banka gruplarının kendi aralarında göstermiş oldukları farklılıklar ele alınmış, kamu ve özel bankalar arasında ki farklar, yerli ve yabancı özel bankalar arasında ki farklar ve faizli ve faizsiz sistemler çalışan bankalar arasında ki farklar da analiz edilmiştir..

Sektör ve 4 temel banka grubuna ilk şok dalgası olan %3 karşılık ayrılmasını uyguladığında tüm banka gruplarının sermaye yeterlilik oranı yasal sınır olan %8'in ve BDDK tarafından konulan %12'lik kontrol sınırının üzerinde kalmıştır. Fakat Katılım bankaları %12,63 ile kontrol sınırına oldukça yakın seviyeye düşmektedir. Etkilenme oranlarına bakıldığında ise Yerli Özel bankalar %13,24 ile sermaye yeterlilik rasyosu en çok düşen banka grubu olurken, Katılım bankaları %13,08 ile etkilenen 2. banka grubu olmuştur. 3. sırada ise %12,41 ile Yabancı Özel bankalar yer almıştır. Bu 3 banka sektör ortalamasının üzerinde kalırken, Kamu bankaları sermaye yeterlilik oranı düşüşünde %10,02 ile en az etkilenen banka grubu olmuştur.

Tablo 38
Birinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%3)

SYR	2014 Baz Yıl	1. Şok %3 Karşılık	Etkilenme Oranı
Sektör	16,30%	14,34%	12,02%
Kamu	18,17%	16,35%	10,02%
Yerli Özel	15,41%	13,37%	13,24%
Yabancı	15,96%	13,98%	12,41%
Katılım	14,53%	12,63%	13,08%

Katılım bankalarının şok sonrası SYR'nun % 12,63 çıkmasının en önemli nedeni baz yılda bu değer % 14,53 oranında yani diğer banka gruplarına göre en düşük oranda olmasıdır. Bu temel nedeni ise Katılım Bankalarının faizsiz bankacılığın yapısı gereği faizli enstrümanlara aktifinde yer verememesidir. Kamuya verilen borçların %0 risk

ağırlığına sahip olması devlet tahvil ve bonosu alan faizli bankaların sermaye yeterlilik rasyolarına olumlu etki yapmaktadır. Katılım bankaları bu şekilde aktiflerinde varlık bulunduramamakta, daha çok piyasaya kredi vermekte ve bu kredilerin teminat yapısına göre karşılık ayırmaktadır.

Banka gruplarının aynı şok karşısında farklı etkilenme oranlarına sahip olmalarındaki temel sebeplerden en önemlisi, banka gruplarının bilançolarında farklı oranlarda yer alan % 0 risk ağırlığına sahip varlıklar, %50 risk ağırlığına sahip ipotek karşılığı verilen krediler ve %75 risk ağırlığına sahip Kobilere verilen kredilerdir. Kamu bankalarında %0 risk ağırlığına sahip daha çok varlık bulunması ve ipotekli kredilerinin fazla olması etkilenme oranının en düşük banka olmasını sağlamaktadır. Benzer durum aşağıdaki farklı diğer şok dalgaları için de geçerlidir.

İkinci şok dalgası olarak kredilerde %5 oranında karşılık ayrılması durumunda sermaye yeterlilik oranları üzerindeki etkilerine bakıldığında, tüm bankalar yasal sınır olan %8'in üzerinde kalmıştır. Fakat Katılım Bankaları ve Yerli Özel Bankalar BDDK tarafında konulan %12'lik kontrol sınırının altına düşmektedirler. Yabancı Özel bankalar ise sektör ortalamasının altında %12,60 ile kontrol sınırına yakın seviyede kalmıştır. Kamu Bankaları ise %15,10 ile en yüksek sermaye yeterlilik rasyosuna sahip banka konumunda devam etmektedir.

Tablo 39
İkinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%5)

SYR	2014 Baz Yıl	2. Şok %5 Karşılık	Etkilenme Oranı
Sektör	16,30%	12,98%	20,37%
Kamu	18,17%	15,10%	16,90%
Yerli Özel	15,41%	11,96%	22,39%
Yabancı	15,96%	12,60%	21,05%
Katılım	14,53%	11,32%	22,09%

Çalışmada üçüncü ve son şok dalgası olarak toplam kredilerde %10 oranında takip olması durumu analiz edilmiştir. Bu şok dalgasında sektörün sermaye yeterlilik rasyosu %9,37 ile kontrol sınırının altına düşmekte olup, %42,52 etkilenme oranına

gerçekleştirmiştir. Banka grupları olarak baktığımız Yerli Özel ve Katılım Bankaları %8'in altına düşmekte, sermaye yeterlilik rasyosu yasal sınırın altına düşmektedir. Kamu ve Yabancı Özel bankalar yasal sınırın üzerinde kalmalarına rağmen kontrol sınırı olan %12'nin altına düşmektedirler.

Etkilenme oranlarına baktığımızda ise sermaye yeterlilik rasyosu %51,59 düşüşle mevcut durumunun yarısının altına gerileyen Yerli Özel bankalar en çok etkilenen banka olmuştur. İlk iki şok dalgasında en az etkilenen Kamu bankaları %42,21 ile yine en az etkilenen olurken, ikinci sırada ki yabancı özel ile aralarında ki fark oldukça azalmıştır. Bu durum şok dalgaları artıkça banka gruplarının etkilenme oranlarının birbirlerine göre farklılıklar göstermesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 40
Üçüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri (%10)

SYR	2014 Baz Yıl	3. Şok %10 Karşılık	Etkilenme Oranı
Sektör	16,30%	9,37%	42,52%
Kamu	18,17%	10,50%	42,21%
Yerli Özel	15,41%	7,46%	51,59%
Yabancı	15,96%	8,96%	43,86%
Katılım	14,53%	7,88%	45,77%

4.2.2. Likidite Rasyosu Stres Testi

Bankacılık sektörü güven temeli üzerine kurulmuş olup fon fazlası olanlarla fon ihtiyacı olanları buluşturan kurumlardan oluşur. Her iki tarafın da karşı tarafa sorumlulukları olup, yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Bankaların toplamış olduğu fonları ihtiyaç duyan kişi veya kurumlara finansman sağlamada karşılaştıkları en büyük problem vade uyumsuzluğudur. Fon fazlası olanlar en kısa vade de en yüksek getiriye hedeflerken, fon ihtiyacı olanlar için uzun vade ve düşük maliyet önemli bir etkidir. Bundan dolayı bu beklentileri uyumlu hale getirmek bankacılık sektörü için özellikle Türkiye’de ciddi bir problemdir.

BDDK tarafından yayınlanan 2014 yılı değerlendirme raporunda bankalarda bulunan toplam mevduatın %19'u cari mevduat iken, 1 ay vadeli hesaplar %15 ve 1-3 ay vadeli hesaplarda açılan vadeli hesaplar %54 paya sahiptir. Diğer bir ifadeyle bankalarda bulunan toplam mevduatın %70'i 90 gün ve altında vadeye sahiptir. 1 yıl ve üzeri vadeli mevduatın payı ise sadece %4'tür.

Kaynak tarafında vadeler bu kadar kısa iken, kredi kullanımında konut kredileri ortalama 60 ile 120 ay arasında, bireysel ihtiyaç kredileri 24 ile 36 ay, taşıt kredileri 36 ile 48 ay arasında, firmalara kullandırılan yatırım kredileri 3 yıldan 7 yıl vadeye kadar vadelerde finanse edilmektedir. Kaynak ve kredi arasındaki bu vade uyumsuzluğu bankacılık sektörünün temelde en büyük problemi olarak gösterilebilir. Kaynak tarafında maliyetler ortalama 60 gün içerisinde değişkenliğe sahipken verilen krediler vade boyunca değişmemektedir.

Bankaların ekonomik krizler döneminde karşı karşıya kalabilecekleri en önemli risklerden biri öngörülemeyen ani mevduat çıkışlarıdır. Ekonomik krize bağlı olarak mevduat sahibi mudilerin bankacılık sistemine karşı güven algısının bozulması durumunda, mevduatlarını tüm bankacılık sektöründen çekmeleri veya bir bankadan çekip güvendikleri bir başka bankaya yatırmaları olası ihtimaldir. Kaynak ve kredi arasındaki vade uyumsuzluğu söz konusu ise bankalardan ani mevduat çıkışı durumunda bankalar yeterli hazır değerlere sahip olmayabilir. Bu da sektör için hayati bir problemdir.

01/11/2005 tarihli 5411 Sayılı Bankacılık Kanunun kapsamında Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'na Bankaların faaliyetlerini sorunsuzca sürdürmeleri için gerekli olan Likitide Yeterlilik Oranlarının belirlenmesi, düzenli olarak kontrol edilmesi ve gerekli görülen yerlerde müdahale etmesi için yetki verilmiştir.

BDDK'na göre TL likidite yeterlilik oranı %100'den, yabancı para likidite oranı ise %80'den aşağı olamaz. Ayrıca üst kurul bu oranları bankalar özelinde değiştirme yetkisine sahiptir.

Çalışmada 2014 yılsonu bilançoları üzerinden BDDK tarafından yayımlanan sektör bazlı mali veriler ve likidite oranları üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Banka gruplarının toplam mevduatları üzerinden sırasıyla %5, %10, %20 ve %30 mevduat

çıkışı olması durumunda, 1 haftalık ve 1 aylık dilimlerde likidite yeterlilik rasyosu üzerindeki etkisi ölçülmüştür.

Analizde kullanılan veriler ve kabul edilen varsayımlar aşağıda yer almaktadır.

- Banka gruplarının 2014 yıl sonu mevduat rakamları yine BDDK tarafından yayınlanan grup bazlı konsolide bilançolardan alınmıştır.
- Mevduat çıkışları Bankaların Nakit Değerler ve Merkez Bankasında bulunan nakit değerlerinden düşürülmüştür.
- Mevduat çıkışları hangi vade dilimden olacağı tam olarak öngörülemediği için bilançonun pasif tarafından değişiklik yapılmamıştır.

4.2.2.1. Birinci Şok Dalgası %5 Mevduat Çıkışı

Bankacılık Sektörünün likidite yapısına uygulanan ilk şok dalgası toplam mevduat üzerinden %5 oranında öngörülemeyen ani mevduat çıkışı olması durumudur. 2014 yılı sonu itibariyle sektörün toplam mevduat büyüklüğü 1.052.693 milyon TL olup, 52.635 milyon TL mevduat çıkışı nakit değerlerden çıkarılmıştır. Nakit çıkışı 1 haftalık vade diliminde nakit fazlası 172.232 milyon TL'ye, likidite yeterlilik oranı ise %153'ten %140'a gerilemiştir. 1 aylık vade diliminde ise nakit fazlası 47.304 milyon TL'ye, likidite yeterlilik oranı ise %113'ten %106'ya gerilemiştir. Görüldüğü üzere her iki vade diliminde de nakit fazlası devam etmiş, likidite yeterlilik oranı %100'ün üzerinde kalmıştır.

Tablo 41

Birinci Şok Dalgası %5 Mevduat Çıkışı

			1.ŞOK		1.ŞOK	
		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12	Yedi Gün	%5 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%5 Mevduat Çıkışı
Sektör	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	160.592	107.957	160.592	107.957
Sektör	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat.H. M.D	143.536	143.536	168.027	168.027
Sektör	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	37.293	37.293	44.086	44.086
Sektör	4	Para Piyasasından Alacaklar	311	311	780	780
Sektör	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	20.808	20.808	20.808	20.808
Sektör	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	18.745	18.745	18.745	18.745
Sektör	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	176	176	233	233
Sektör	8	Krediler	114.360	114.360	178.110	178.110
Sektör	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler(Net)	37.450	37.450	45.490	45.490
Sektör	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	21	21	87	87
Sektör	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	117.940	117.940	240.943	240.943
Sektör	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	20.096	20.096	20.543	20.543
Sektör	13	Vadeli Alım İşlemleri	17.690	17.690	27.430	27.430
Sektör	14	Swap Alım İşlemleri	79.059	79.059	188.291	188.291
Sektör	15	Futures Alım İşlemleri	35	35	35	35
Sektör	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	998	998	4.458	4.458
Sektör	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	63	63	187	187
Sektör	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	651.232	598.598	877.899	825.265
Sektör	19	Mevduat (Katılım Fonu)	165.840	165.840	326.716	326.716
Sektör	20	Para Piyasalarına Borçlar	27	27	40	40
Sektör	21	TCMB'ye Borçlar	1.326	1.326	4.771	4.771
Sektör	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler	7.345	7.345	15.493	15.493
Sektör	23	Sermaye Benzeri Krediler	46	46	46	46
Sektör	24	Müstakriz Fonları	196	196	199	199
Sektör	25	Kullanılan Diğer Krediler	5.234	5.234	12.588	12.588
Sektör	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	65.905	65.905	97.821	97.821
Sektör	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	2	2	10	10
Sektör	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2	2	4	4
Sektör	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-
Sektör	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	83	83	461	461
Sektör	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	5.851	5.851	15.540	15.540
Sektör	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	1.048	1.048	3.656	3.656
Sektör	33	Diğer Borçlar	16.615	16.615	20.731	20.731
Sektör	34	Bilanço Dışı İşlemler	38.759	38.759	38.932	38.932
Sektör	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	118.087	118.087	240.954	240.954
Sektör	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	20.056	20.056	20.514	20.514
Sektör	37	Vadeli Satım İşlemleri	17.789	17.789	27.544	27.544
Sektör	38	Swap Satım İşlemleri	79.165	79.165	188.232	188.232

Tablo 41'in Devamı

Sektör	39	Futures Satım İşlemleri	34	34	34	34
Sektör	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	1.005	1.005	4.502	4.502
Sektör	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	39	39	128	128
Sektör	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	426.366	426.366	777.961	777.961
Sektör	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	224.866	172.232	99.938	47.304
Sektör	44	Likidite Yeterlilik Oranı	153%	140%	113%	106%

Tüm bankacılık sektörü üzerinde yapılan çalışmada, analize konu olan 4 banka grubuna uygulandığında sonuçlar aşağıda tabloda sunulmuştur. Tüm banka grupları likidite fazlası vermekte olup, likidite oranları %100'ün üzerinde oluşmaktadır.

İlk olarak 1 Haftalık vade diliminde %5'lik mevduat çıkışından sektör %9 oranında etkilenirken, Kamu bankaları %9 sektör ile aynı oranda, Yabancı Özel bankalar %7 ile sektör ortalamasından daha az, Yerli Özel bankalar %10 ile sektör ortalaması seviyesinde, Katılım Bankaları ise %13 ile en çok etkilenen banka grubu olmuştur.

1 aylık vade diliminde ise %5'lik mevduat çıkışında sektörün likidite yeterlilik oranı %6 oranında etkilenmiştir. Banka grupları özeline bakıldığında; Yabancı Özel bankalar %5 ile yine sektörden daha az etkilenme oranına sahipken, Kamu ve Yerli Özel bankalar ile %7 ile sektör ortalamasının üzerinde etkilenmiştir. Katılım Bankaları ise likidite yeterlilik oranında % 10 'nun üzerinde azalma ile en çok etkilenen banka grubu olmuştur.

Tablo 42
Birinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri

1. ŞOK	Yedi Gün Baz yıl	%5 Mevduat	Etkilenme	Bir Ay Baz yıl 2014	%5 Mevduat	Etkilenme
Sektör	153%	140%	-9%	113%	106%	-6%
Kamu	160%	147%	-9%	113%	106%	-7%
Yerli Özel	151%	138%	-10%	110%	103%	-7%
Yabancı	147%	137%	-7%	117%	111%	-5%
Katılım	175%	154%	-13%	117%	107%	-10%

4.2.2.2. İkinci Şok Dalgası %10 Mevduat Çıkışı

Bankacılık Sektörüne uygulanan ikinci şok dalgası toplam mevduat üzerinden %10 oranında öngörülemeyen ani mevduat çıkışı olması durumudur. 2014 yılı sonu itibariyle sektörün toplam mevduat büyüklüğü 1.052.693 milyon TL olup, 105.629 milyon TL mevduat çıkışı nakit değerlerden çıkarılmıştır. Nakit çıkışı 1 haftalık vade diliminde nakit fazlası 119.597 milyon TL'ye, likidite yeterlilik oranı ise %153'ten %128'a gerilemiştir. 1 aylık vade diliminde ise nakit fazlası erimiş -5.331 milyon TL açık oluşmuştur. Likidite yeterlilik oranı ise %113'ten %99'a gerilemiştir.

Tablo 43
İkinci Şok Dalgası Mevduatın %10 Çıkışı

		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12	2. ŞOK		2. ŞOK	
			Yedi Gün	%10 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%10 Mevduat Çıkışı
Sektör	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	160.592	55.322	160.592	55.322
Sektör	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. veSat.H. M.D (Net)	143.536	143.536	168.027	168.027
Sektör	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler	37.293	37.293	44.086	44.086
Sektör	4	Para Piyasasından Alacaklar	311	311	780	780
Sektör	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	20.808	20.808	20.808	20.808
Sektör	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	18.745	18.745	18.745	18.745
Sektör	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	176	176	233	233
Sektör	8	Krediler	114.360	114.360	178.110	178.110
Sektör	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	37.450	37.450	45.490	45.490
Sektör	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	21	21	87	87
Sektör	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	117.940	117.940	240.943	240.943
Sektör	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	20.096	20.096	20.543	20.543
Sektör	13	Vadeli Alım İşlemleri	17.690	17.690	27.430	27.430
Sektör	14	Swap Alım İşlemleri	79.059	79.059	188.291	188.291
Sektör	15	Futures Alım İşlemleri	35	35	35	35
Sektör	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	998	998	4.458	4.458
Sektör	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	63	63	187	187
Sektör	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	651.232	545.963	877.899	772.630
Sektör	19	Mevduat (Katılım Fonu)	165.840	165.840	326.716	326.716
Sektör	20	Para Piyasalarına Borçlar	27	27	40	40
Sektör	21	TCMB'ye Borçlar	1.326	1.326	4.771	4.771
Sektör	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	7.345	7.345	15.493	15.493
Sektör	23	Sermaye Benzeri Krediler	46	46	46	46
Sektör	24	Müstakriz Fonları	196	196	199	199
Sektör	25	Kullanılan Diğer Krediler	5.234	5.234	12.588	12.588

Tablo 43'ün Devamı

Sektör	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	65.905	65.905	97.821	97.821
Sektör	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	2	2	10	10
Sektör	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2	2	4	4
Sektör	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-
Sektör	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	83	83	461	461
Sektör	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	5.851	5.851	15.540	15.540
Sektör	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	1.048	1.048	3.656	3.656
Sektör	33	Diğer Borçlar	16.615	16.615	20.731	20.731
Sektör	34	Bilanço Dışı İşlemler	38.759	38.759	38.932	38.932
Sektör	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	118.087	118.087	240.954	240.954
Sektör	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	20.056	20.056	20.514	20.514
Sektör	37	Vadeli Satım İşlemleri	17.789	17.789	27.544	27.544
Sektör	38	Swap Satım İşlemleri	79.165	79.165	188.232	188.232
Sektör	39	Futures Satım İşlemleri	34	34	34	34
Sektör	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	1.005	1.005	4.502	4.502
Sektör	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	39	39	128	128
Sektör	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	426.366	426.366	777.961	777.961
Sektör	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	224.866	119.597	99.938	- 5.331
Sektör	44	Likidite Yeterlilik Oranı	153%	128%	113%	99%

İkinci şok dalgasını tüm banka grupları üzerinde uygulama sonuçları aşağıda tabloda sunulmuştur. 1 haftalık vade diliminde tüm banka grupları nakit fazlası vermeye devam ederken, likidite yeterlilik oranları %100 sınırının üzerinde yer almaktadır. 1 aylık vade diliminde ise sektör ile birlikte Kamu, Yerli Özel ve Katılım Bankalarında nakit açığı oluşmuş ve likidite yeterlilik oranı %100'ün altına düşmüştür. Yabancı bankalar grubunda ise likidite fazlası devam etmekte, likidite oranı ise %106 ile sınırın oldukça üzerindedir.

Etkilenme oranlarına baktığımızda ise Yabancı Özel bankalar sektör ortalamasından daha az etkilenirken, Kamu ve Yerli Özel Sektör ortalamasına yakın orana sahiptir. Katılım Bankaları ise sektör ortalamasının oldukça üzerinde etkilenme oranına sahiptir.

Tablo 44
İkinci Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri

2. ŞOK	Yedi Gün Baz yıl	%10 Mevduat	Etkilenme	Bir Ay Baz yıl	%10 Mevduat	Etkilenme
Sektör	153%	128%	-19%	113%	99%	-14%
Kamu	160%	134%	-19%	113%	99%	-14%
Yerli Özel	151%	124%	-22%	110%	96%	-15%
Yabancı	147%	128%	-15%	117%	106%	-10%
Katılım	175%	134%	-31%	117%	97%	-21%

4.2.2.3. Üçüncü Şok Dalgası %20 Mevduat Çıkışı

Bankacılık Sektörüne uygulanan üçüncü şok dalgası toplam mevduat üzerinden %10 oranında öngörülemez anı mevduat çıkışı olması durumudur. 2014 yılı sonu itibariyle sektörün toplam mevduat büyüklüğü 1.052.693 milyon TL olup, 210.539 milyon TL mevduat çıkışı nakit değerlerden çıkarılmıştır. Nakit çıkışı 1 haftalık vade diliminde nakit fazlası 14.328 milyon TL'ye, likidite yeterlilik oranı ise %153'ten %103'a gerilemiştir. 1 aylık vade diliminde ise nakit fazlası erimiş -110.600 milyon TL açık oluşmuştur. Likidite yeterlilik oranı ise %113'ten %86'ya gerilemiştir.

Tablo 45
Üçüncü Şok Dalgası Mevduatın %20 Çıkışı

			3. ŞOK		3. ŞOK	
		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12	Yedi Gün	%20 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%20 Mevduat Çıkışı
Sektör	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	160.592	- 49.947	160.592	- 49.947
Sektör	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. veSat.H. M.D (Net)	143.536	143.536	168.027	168.027
Sektör	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	37.293	37.293	44.086	44.086
Sektör	4	Para Piyasasından Alacaklar	311	311	780	780
Sektör	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	20.808	20.808	20.808	20.808
Sektör	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	18.745	18.745	18.745	18.745
Sektör	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	176	176	233	233
Sektör	8	Krediler	114.360	114.360	178.110	178.110
Sektör	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	37.450	37.450	45.490	45.490

Tablo 45'in Devamı

Sektör	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	21	21	87	87
Sektör	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	117.940	117.940	240.943	240.943
Sektör	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	20.096	20.096	20.543	20.543
Sektör	13	Vadeli Alım İşlemleri	17.690	17.690	27.430	27.430
Sektör	14	Swap Alım İşlemleri	79.059	79.059	188.291	188.291
Sektör	15	Futures Alım İşlemleri	35	35	35	35
Sektör	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	998	998	4.458	4.458
Sektör	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	63	63	187	187
Sektör	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	651.232	440.694	877.899	667.361
Sektör	19	Mevduat (Katılım Fonu)	165.840	165.840	326.716	326.716
Sektör	20	Para Piyasalarına Borçlar	27	27	40	40
Sektör	21	TCMB'ye Borçlar	1.326	1.326	4.771	4.771
Sektör	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	7.345	7.345	15.493	15.493
Sektör	23	Sermaye Benzeri Krediler	46	46	46	46
Sektör	24	Müstakriz Fonları	196	196	199	199
Sektör	25	Kullanılan Diğer Krediler	5.234	5.234	12.588	12.588
Sektör	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	65.905	65.905	97.821	97.821
Sektör	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	2	2	10	10
Sektör	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2	2	4	4
Sektör	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-
Sektör	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	83	83	461	461
Sektör	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	5.851	5.851	15.540	15.540
Sektör	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	1.048	1.048	3.656	3.656
Sektör	33	Diğer Borçlar	16.615	16.615	20.731	20.731
Sektör	34	Bilanço Dışı İşlemler	38.759	38.759	38.932	38.932
Sektör	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	118.087	118.087	240.954	240.954
Sektör	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	20.056	20.056	20.514	20.514
Sektör	37	Vadeli Satım İşlemleri	17.789	17.789	27.544	27.544
Sektör	38	Swap Satım İşlemleri	79.165	79.165	188.232	188.232
Sektör	39	Futures Satım İşlemleri	34	34	34	34
Sektör	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	1.005	1.005	4.502	4.502
Sektör	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	39	39	128	128
Sektör	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	426.366	426.366	777.961	777.961
Sektör	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	224.866	14.328	99.938	-
Sektör	44	Likidite Yeterlilik Oranı	153%	103%	113%	86%

Üçüncü şok dalgasını tüm banka grupları üzerinde uyguladığında, %20 mevduat çıkışında 1 haftalık vade diliminde Yerli Özel ve Katılım bankaları likidite oranları %100'ün altında düşerken Kamu ve Yabancı Özel bankalar sınırının üzerinde kalmıştır.. Etkilenme oranlarına baktığımızda ise Yabancı Özel bankalar %35 ile en az etkilenen banka grubu olurken, Katılım Bankaları %89 ile en çok etkilenen banka grubu olmuştur.

1 aylık vade diliminde ise tüm banka grupları %100 sınırının altında düşmüştür. Etkilenme oranları ile yine benzer şekilde gerçekleşmiş, Kamu %33 ve Yerli Özel bankalar %36 ile sektör ortalamasına yakın, Yabancı Özel bankalar ise %23 ile sektörden daha az, Katılım bankaları ise %54 ile en çok etkilenen grup olmuştur.

Tablo 46
Üçüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri

3. ŞOK	Yedi Gün Baz yıl	%20 Mevduat	Etkilenme	Bir Ay Baz yıl	%20 Mevduat	Etkilenme
Sektör	153%	103%	-48%	113%	86%	-32%
Kamu	160%	108%	-48%	113%	85%	-33%
Yerli Özel	151%	97%	-56%	110%	81%	-36%
Yabancı	147%	109%	-35%	117%	95%	-23%
Katılım	175%	93%	-89%	117%	76%	-54%

4.2.2.4. Dördüncü Şok Dalgası %30 Mevduat Çıkışı

Likidite testinde son şok dalgası olarak toplam mevduat oranı içerisinde %30 oranında ani mevduat çıkış olması analiz edilmiştir. 2014 yılı sonu itibarıyla sektörün toplam mevduat büyüklüğü 1.052.693 milyon TL olup, 315.808 milyon TL mevduat çıkışı nakit değerlerden çıkarılmıştır. Nakit çıkışı 1 haftalık vade diliminde nakit açığı -90.942 milyon TL'ye, likidite yeterlilik oranı ise %153'ten %79'a gerilemiştir. 1 aylık vade diliminde ise nakit fazlası erimiş -215.869 milyon TL açık oluşmuştur. Likidite yeterlilik oranı ise %113'ten %72'ye gerilemiştir.

Tablo 47
Dördüncü Şok Dalgası Mevduatın %30 Çıkışı

			4. Şok		4. Şok	
		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12	Yedi Gün	%30 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%30 Mevduat Çıkışı
Sektör	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	160.592	-	160.592	-
Sektör	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat. H. M.D (Net)	143.536	143.536	168.027	168.027
Sektör	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	37.293	37.293	44.086	44.086
Sektör	4	Para Piyasasından Alacaklar	311	311	780	780
Sektör	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	20.808	20.808	20.808	20.808

Tablo 47'nin Devamı

Sektör	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	18.745	18.745	18.745	18.745
Sektör	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	176	176	233	233
Sektör	8	Krediler	114.360	114.360	178.110	178.110
Sektör	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	37.450	37.450	45.490	45.490
Sektör	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	21	21	87	87
Sektör	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	117.940	117.940	240.943	240.943
Sektör	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	20.096	20.096	20.543	20.543
Sektör	13	Vadeli Alım İşlemleri	17.690	17.690	27.430	27.430
Sektör	14	Swap Alım İşlemleri	79.059	79.059	188.291	188.291
Sektör	15	Futures Alım İşlemleri	35	35	35	35
Sektör	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	998	998	4.458	4.458
Sektör	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	63	63	187	187
Sektör	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	651.232	335.425	877.899	562.091
Sektör	19	Mevduat (Katılım Fonu)	165.840	165.840	326.716	326.716
Sektör	20	Para Piyasalarına Borçlar	27	27	40	40
Sektör	21	TCMB'ye Borçlar	1.326	1.326	4.771	4.771
Sektör	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	7.345	7.345	15.493	15.493
Sektör	23	Sermaye Benzeri Krediler	46	46	46	46
Sektör	24	Müstakriz Fonları	196	196	199	199
Sektör	25	Kullanılan Diğer Krediler	5.234	5.234	12.588	12.588
Sektör	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	65.905	65.905	97.821	97.821
Sektör	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	2	2	10	10
Sektör	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2	2	4	4
Sektör	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-
Sektör	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	83	83	461	461
Sektör	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	5.851	5.851	15.540	15.540
Sektör	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	1.048	1.048	3.656	3.656
Sektör	33	Diğer Borçlar	16.615	16.615	20.731	20.731
Sektör	34	Bilanço Dışı İşlemler	38.759	38.759	38.932	38.932
Sektör	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	118.087	118.087	240.954	240.954
Sektör	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	20.056	20.056	20.514	20.514
Sektör	37	Vadeli Satım İşlemleri	17.789	17.789	27.544	27.544
Sektör	38	Swap Satım İşlemleri	79.165	79.165	188.232	188.232
Sektör	39	Futures Satım İşlemleri	34	34	34	34
Sektör	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	1.005	1.005	4.502	4.502
Sektör	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	39	39	128	128
Sektör	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	426.366	426.366	777.961	777.961
Sektör	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	224.866	-90.942	99.938	-215.869
Sektör	44	Likidite Yeterlilik Oranı	153%	79%	113%	72%

Dördüncü ve son şok dalgasında banka grupları üzerinde ayrı ayrı bakıldığında; 1 haftalık vade diliminde tüm banka grupları sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Yabancı Özel bankalar %90 ile en yüksek likidite sahipken, Kamu %82 sektör ortalamasına yakın seviyede iken, Yerli Özel %70 ile Katılım bankaları %52 likidite oranı ile oldukça düşük seviyede kalmışlardır. 1 Aylık vade diliminde ise Yabancı Özel bankalar dışında tüm gruplar sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Tablo 48
Dördüncü Şok Dalgası Banka Grupları Üzerinde Etkileri

4. ŞOK	Yedi Gün Baz yıl	%30 Mevduat	Etkilenme	Bir Ay Baz yıl	%30 Mevduat	Etkilenme
Sektör	153%	79%	-94%	113%	72%	-57%
Kamu	160%	82%	-96%	113%	71%	-60%
Yerli Özel	151%	70%	-116%	110%	67%	-66%
Yabancı	147%	90%	-64%	117%	84%	-39%
Katılım	175%	52%	-239%	117%	55%	-112%

4.2.2.5 Banka Grupları Temelinde 4 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması Ve Elde Edilen Sonuçlar

Genel olarak yorumlanacak olursa, bankacılık sisteminin likidite krizlerine karşı ilk iki şok dalgasında %10 ani mevduat çıkışına kadar güçlü bir yapıya sahip olduğu ifade edilebilir. Fakat 3. şok dalgasında %20 oranında mevduat çıkışında ve 4. şok dalgasında %30 oranında mevduat çıkışında sektör yeterli likidite seviyesini koruyamamaktadır.

Banka alt grupları bakıldığında, ilk şok dalgasında %5 oranında mevduat çıkışında 1 haftalık ve 1 aylık vade dilimlerinde tüm banka grupları likidite oranlarını başarı ile korumuştur. İkinci şok dalgasında %10 oranında mevduat çıkışında 1 haftalık vade diliminde tüm banka grupları sınırın üzerinde kalmayı başarırken, 1 aylık vade diliminde ise sadece Yabancı Özel bankalar sınırın üzerinde kalmış diğer 3 banka grubu kamu, yerli özel ve katılım bankalarının likidite oranları sınırın altına düşmüştür.

3. şok dalgasında %20 oranında mevduat çıkışı senaryosu uygulandığında banka gruplarında 1 haftalık vade dilimlerinde Kamu ve Yabancı Özel bankalar likidite oranlarını sınırında üzerinde tutarken Yerli Özel ve Katılım bankaları ise sınırın altına düşmüştür. 1 aylık vade diliminde ise 4 banka grubunda yasal sınırın altında kalmıştır.

4. ve son şok dalgası %30 oranında mevduat çıkışında ise her iki vade diliminde de tüm banka grupları yasal sınırın altında kalmıştır.

Banka gruplarının etkilenme oranlarına bakıldığında Yabancı Özel bankalar olası şoklar karşısında en az etkilenen banka grubu olmuştur. Analiz içerisinde bunun nedeni olarak, Yabancı Özel bankaların likidite fazlası / toplam mevduat oranında en yüksek banka grubu olduğunu görülmektedir. Aşağıdaki tabloda bankaların vade dilimlerine göre nakit fazlası / toplam mevduat oranı sunulmuştur.

Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı Yabancı Özel bankalar 1 haftalık vade diliminde %24,57 iken 1 aylık vade diliminde %15,34 ile sektör ortalamasının üzerinde yer almıştır. Bu oran Yabancı Özel bankaların likidite konusunda diğer banka gruplarına göre daha çok ihtiyatlı davrandığını, yüksek oranda nakit değerler elinde bulundurduğunu göstermektedir. Bu durum yabancı bankaların olası likidite şoklarına karşı daha dayanıklı hale getirmektedir.

Tablo 49
Sektör ve Banka Grupları Likidite Fazlası / Toplam Mevduat Oranı

	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat Dönem:2014/12,	Yedi Gün	Bir Ay
Sektör	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Fazlası	224.866	99.938
Sektör	Toplam Mevduat	1.052.693	1.052.693
Sektör	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat	21,36%	9,49%
Kamu	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Fazlası	73.826	29.766
Kamu	Toplam Mevduat	319.759	319.759
Kamu	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat	23,09%	9,31%
Yerli Özel	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Fazlası	98.082	37.103
Yerli Özel	Toplam Mevduat	517.399	517.399
Yerli Özel	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat	18,96%	7,17%
Yabancı	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Fazlası	52.958	33.070
Yabancı	Toplam Mevduat	215.534	215.534
Yabancı	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat	24,57%	15,34%
Katılım	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Fazlası	11.885	5.448
Katılım	Toplam Mevduat	65.230	65.230
Katılım	Likidite Fazlası / Toplam Mevduat	18,22%	8,35%

Şoklar karısında etkilenme oranlarında Kamu bankaları ve Yerli Özel bankalar sektör ortalaması seviyesinde tepki göstermekte olup, Kamu bankaları, Yerli özel bankalara göre daha güçlü bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Banka grupları arasında şoklar karşısında likidite oranı en çok etkilenen Katılım bankaları olmuştur. Katılım bankaları Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı en düşük banka grubudur.

Banka yöneticilerinin en büyük çelişkisi ellerinde yükseklikidite bulundurmanın karlılıklarını olumsuz yönde etkilemesidir. İhtiyatlı likidite politikası düşük kar getirirken, agresif likidite politikası yüksek kar elde etme imkânı sunmaktadır.

Genel itibariyle baktığımızda bankaların likit şokları karşısında dayanıklılığını ölçmekte, likidite oranı ile birlikte en önemli kriterler kaynak / kredi vade uyumunu ne ölçüde sağladığıdır. Bankaların vermiş olduğu kredilerin kısa vade içerisinde tahsil imkânı, bankanın şoklar karşısında dayanıklılığının en önemli belirleyicisi olmaktadır.

Analizin en önemli varsayımlarında biri mevduat çıkışlarının hangi vade dilimlerden olacağının öngörülememesidir. Bu imkân olmadığı için banka bilançolarının pasif tarafında değişiklik yapılmamıştır. Şok dalgasında nakit çıkışlarının bir kısmının mutlaka cari, 1 haftalık ve 1 aylık vade diliminde yer alan mevduatlardan olacağı da göz önüne alındığında, şoklar karşısında likidite oranları analiz sonuçlarının bir miktar üzerinde çıkacağı öngörülebilir.

Düzenleyici ve denetleyici kurum olan BDDK'nın tüm bankaları likidite oranlarının yakından takip ettiği ve gerekli yasal düzenlemeler ışığında bankaların 4. şok dalgası olan %30 oranında para çıkışına kadar likidite oranlarının yasal sınırın üzerinde koruyabileceğini öngörülebilir.

4.2.3. Yabancı Para Net Genel Pozisyonu Stres Testi

Bankacılık sisteminin yönetmek zorunda olduğu bir diğer önemli denge unsuru aktif ve pasif arasındaki yabancı para dengesidir. Özellikle kur hareketlerinin çok fazla olduğu dönemlerde mevduatlarda yaşanan değişimler banka kontrolünün dışında kalmaktadır. Ekonomik daralma veya yurtdışı veriler ışığında döviz kurlarında yükselme beklentisi oluşması durumunda mevduat sahibi mudiler birikimlerini yabancı paraya çevirebilirler. Farklı olarak yurt içi ve yurtdışı gelişmelere bağlı olarak döviz kurlarında düşüş

beklentisinin olması durumunda ise mevduat sahipleri pozisyonları Türk Lirası olarak değiştirebilirler. Bu iki durum her zaman ihtimal dâhilindedir.

Kredi kullananların ve mevduat sahiplerinin yabancı para üzerinden beklentilerinin uyuşmaması yabancı para hesap ve taleplerinde dengesizliğe sebep olmaktadır. Ayrıca yabancı para borçlanma maliyetlerinin Türk Lirasına göre daha düşük olması nedeniyle, firmalar uzun vadeli yatırımlarını yabancı para cinsinden finanse etmeyi tercih etmektedir. Bu durumda zaten genellikle kısa vadelerde yatırılan döviz cinsinden mevduatın, uzun vadeli talebi karşılayamayacağı sonucunu doğurmaktadır.

01/11/2005 tarihli 5411 Sayılı Bankacılık Kanunun kapsamında Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'na Bankaların faaliyetlerini sorunsuzca sürdürmeleri için gerekli olan yabancı para net genel pozisyonunun sınırlanması, düzenli olarak kontrol edilmesi ve gerekli görülen yerlerde müdahale etmesi için yetki verilmiştir. 1 Kasım 2006 tarihinde yayınlanan yönetmelik çerçevesinde bankaların yabancı para pozisyonları kontrol altında tutulmaktadır. BDDK tarafından bankaların yabancı para pozisyonları öz kaynakları ile ilişkilendirilmiş, yabancı para net genel pozisyonu öz kaynaklara oranı %20 ile sınırlandırılmıştır. Bankalar günlük olarak yabancı para pozisyonlarını BDDK'ya raporlamakta, yabancı para pozisyonlarının haftalık basit ortalamasının %20'nin altında olması istenmektedir.

Çalışmada 2014 yılsonu bilançoları üzerinden BDDK tarafından yayımlanan sektör temelli mali veriler ve yabancı para pozisyonları üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Bu analizde temel alınan veriler ve kabul edilen varsayımlar aşağıda sunulmuştur:

- BDDK tarafından yayınlanan 2014 yıl sonu mali verileri ve yabancı para net genel pozisyonu / yasal öz kaynakstandart oranı baz alınmıştır.
- Döviz varlıkları sabit tutulmuştur.
- Döviz yükümlülüklerindeki olası değişimler sırasıyla %1, %3 ve %5 artış ile ele alınmıştır.

4.2.3.1. Birinci Şok Döviz Yükümlülüklerinde %1 Artış

Analizde ilk olarak bankaların döviz yükümlülüklerinde %1 oranında artış senaryosu ele alınmıştır. 2014 yılı sonu itibariyle sektörün döviz varlıkları 1.121.474 milyon TL ve döviz yükümlülükleri 1.127.487 milyon TL'dir. Yabancı para net genel pozisyonu - 6.013 milyon TL olarak gerçekleşmiş, yabancı para net genel pozisyonu / yasal öz kaynak oranı ile -%2,2 olmuştur. İlk şok dalgasında döviz yükümlülüklerinde beklenmeyen %1 oranında değişim olması durumunda pasifte 11.225 milyon TL artış olmuş bu durumda yabancı para net genel pozisyonu açığı -17.287 milyon TL'ye artmıştır. Yabancı para net genel pozisyonu / Yasal öz kaynak oranı ise -%6,39 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 50
Birinci Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %1 Artış

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim
Sektör	1	Döviz Varlıkları Toplamı	1.121.474	1.121.475
Sektör	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	63.864	63.864
Sektör	3	Bilanço Dışı Hesaplar	366.221	366.221
Sektör	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	1.127.487	1.138.762
Sektör	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	18	18
Sektör	6	Bilanço Dışı Hesaplar	295.185	295.185
Sektör	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 6.013	- 17.287
Sektör	8	Yasal Öz kaynak	270.325	270.328
Sektör	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Öz kaynak Standart Oranı	-2,22%	-6,39%

İlk şok dalgasını tüm banka grupları üzerinde uygulama sonuçları aşağıda tabloda sunulmuştur. Kamu ve Katılım bankaları 2014 yılsonu itibariyle yabancı para pozisyonları pozitifken, yükümlülüklerde yaşanacak %1 artış durumunda negatif seviyeye geçmektedir. Yerli Özel ve Yabancı Özel banka grupları ise pozisyon açıkları artmıştır. En yüksek artış %5,58 ile Yabancı Özel bankalarda gerçekleşirken, Katılım bankaları %4,82 ile ve Yerli Özel bankalar ise %4,29 değişim oranı sıralanmaktadır. En az değişim ise %3,17 ile Kamu bankalarında olmuştur.

Tablo 51

Birinci Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları

Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	Değişim
Sektör	-2,22%	-6,39%	-4,17%
Kamu	1,58%	-1,59%	-3,17%
Yerli Özel	-4,07%	-8,36%	-4,29%
Yabancı	-3,78%	-9,36%	-5,58%
Katılım	1,12%	-3,69%	-4,82%

2.3.2. İkinci Şok Döviz Yükümlülükleri %3 Artış

İkinci şok dalgası döviz yükümlülüklerinde %3 oranında artış olması durumu aşağıda tabloda sunulmuştur. Bankacılık sektörünün döviz yükümlülükleri 33.825 milyon TL artış göstermiş, buna bağlı olarak yabancı para net pozisyonu -39.837 milyon TL olmuştur. Yabancı para net pozisyonu / yasal öz kaynak oranı ise -%14,74 ile yasal sınırların içerisinde kalmıştır.

Tablo 52

İkinci Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %3 Artış

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	2. Şok %3
Sektör	1	Döviz Varlıkları Toplamı	1.121.474	1.121.475
Sektör	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	63.864	63.864
Sektör	3	Bilanço Dışı Hesaplar	366.221	366.221
Sektör	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	1.127.487	1.161.311
Sektör	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	18	18
Sektör	6	Bilanço Dışı Hesaplar	295.185	295.185
Sektör	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 6.013	- 39.837
Sektör	8	Yasal Öz kaynak	270.325	270.327
Sektör	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Öz kaynak Standart Oranı	-2,22%	-14,74%

Banka grupları özelinde ikinci şok dalgasında Yabancı Özel bankalar %20 olan yasal sınırın üzerine çıkan tek banka olmuştur. Ayrıca %16,73 oranında değişimi ile şok dalgasından en çok etkilenen banka grubu olmuştur. Kamu bankaları %7,94 oranı ile en güçlü durumda olan banka grubu ve %9,52 ile en az değişim gören banka grubu olmuştur. Katılım bankaları %13,33 ile sektör ortalamasının altında kalırken değişim %14,46 olmuştur. Yerli Özel bankalar %16,93 oran ile sektör ortalamasının üzerinde yasal sınıra yakın seviyede orana sahip çıkmışlardır.

Tablo 53
İkinci Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları

Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Öz kaynak Standart Oranı	Dönem: 2014/12	2. Şok %3 Değişim	Değişim
Sektör	-2,22%	-14,74%	-12,51%
Kamu	1,58%	-7,94%	-9,52%
Yerli Özel	-4,07%	-16,93%	-12,86%
Yabancı	-3,78%	-20,51%	-16,73%
Katılım	1,12%	-13,33%	-14,46%

4.2.3.3.Üçüncü Şok Döviz Yükümlülükleri %5 Artış

Üçüncü ve son şok dalgası olarak döviz yükümlülüklerinde %5 oranında bir artış yaşanması durumu analiz edilmiştir. Bankacılık sektöründe döviz yükümlülükleri 56.374 milyon TL artış göstermiş, yabancı para genel pozisyonu -62.387 milyon TL eksik vermiştir. Yabancı para genel pozisyonu / yasal özkaynak oranı ise -%23,08 ile yasal sınırın üzerine çıkmıştır.

Tablo 54
Üçüncü Şok Dalgası Döviz Yükümlülükleri %5 Artış

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	3. Şok %5
Sektör	1	Döviz Varlıkları Toplamı	1.121.474	1.121.474
Sektör	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	63.864	63.864
Sektör	3	Bilanço Dışı Hesaplar	366.221	366.221
Sektör	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	1.127.487	1.183.861
Sektör	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	18	18
Sektör	6	Bilanço Dışı Hesaplar	295.185	295.185
Sektör	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 6.013	-62.387
Sektör	8	Yasal Öz kaynak	270.325	270.326
Sektör	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Öz kaynak Standart Oranı	-2,22%	-23,08%

Son şok dalgasında Kamu bankaları dışında tüm bankaları yasal sınır olan %20 oranın üzerine çıkmışlardır. Kamu bankaları güçlü öz kaynakları ve pozitif olan yabancı para pozisyonu ile döviz yükümlülüklerindeki değişime karşı en dayanıklı banka grubu olmuştur. Üçünü şok dalgası sonrasında Yabancı Özel bankalar %31,66 ile en yüksek açık veren banka grubu olurken, sırasıyla %25,51 ile Yerli Özel ve %22,97 ile Katılım bankaları gelmiştir.

Tablo 55
Üçüncü Şok Dalgası Bankacılık Sektörü ve Banka Grupları

Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Öz kaynak Standart Oranı	Dönem: 2014/12	3. Şok %5 Değişim	Değişim
Sektör	-2,22%	-23,08%	-20,85%
Kamu	1,58%	-14,28%	-15,86%
Yerli Özel	-4,07%	-25,51%	-21,44%
Yabancı	-3,78%	-31,66%	-27,88%
Katılım	1,12%	-22,97%	-24,10%

4.2.3.4.Banka Grupları Temelinde 3 Ayrı Şok Dalgasının Uygulanması Ve Elde Edilen Sonuçlar

Genel değerlendirme yapıldığında, Kamu bankaları pozitif yabancı para pozisyonu ve güçlü öz kaynağı ile şoklar karşısında yasal sınırların içerisinde kalan en dayanıklı banka grubu olmuştur. Banka grupları arasında Yabancı Özel bankalar en çok etkilen banka grubu olmuştur. Bunun sebebi olarak döviz varlıklarının yüksekliği, 2014 yılsonu itibariyle yabancı para pozisyonunun negatif olması ve düşük öz kaynak gösterilebilir. Yerli Özel bankalar mevcut durum itibariyle en yüksek orana sahip olmasına karşın güçlü öz kaynakları ile ilk 2 şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın, son şokta yasal sınırın dışına çıkmaktadır. Katılım bankaları bilanço büyüklüğü olarak diğer grupların oldukça gerisinde kalmıştır. Dengeli pozisyonları olması ve 2014 yıl son itibariyle pozitif yabancı para pozisyonu olmasına karşın şoklar karşısında etkilenmesi daha fazla olmuş, ilk şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın son şokta sınırın dışına çıkmıştır.

Bankacılık sisteminin ekonomik kriz esnasında karşı karşıya kalması muhtemel şoklar karşısında dayanıklılığını ölçülen çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

İlk aşamada kredilerdeki takip oranın sırasıyla %3, %5 ve %10 olarak 3 şok dalgası gönderilmiş, varsayımlar çerçevesinde banka gruplarının sermaye yeterlilik rasyolarındaki değişimler ve etkilenme oranları değerlendirilmiştir. Bankacılık sistemi %3 ve %5'lik kredi kayıplarının olduğu ilk iki şokta %12'nin üzerinde kalmayı başarırken, %10 kredi takip durumunda ise %9,37 ile %12 kontrol sınırının altında düşmesine rağmen yasal sınır olan %8'in üzerinde kalmıştır. Kamu bankaları güçlü sermayeleri ve aktif yapısının, kamuya verilen borçlar ve kredilerin ağırlıklı olarak ipotekli ve kobilere verilmiş olması nedeniyle şoklar karşısında en yüksek sermaye yeterlilik rasyosuna sahip ve en az etkilenen banka grubu olmuştur. Yabancı Özel bankalar grubu şoklar neticesinde en yüksek sermaye yeterlilik oranına sahip ikinci banka grubu olmuştur. Yerli Özel bankalar özellikle üçüncü şok dalgası olan kredilerde %10 takip durumunda sermaye yeterlilik oranı %7,46 ile en düşük banka grubu olmuş ve yasal sınır olan %8'in altına düşmüştür. Katılım bankaları, aktiflerinde ki kredilerin payının fazla olması nedeniyle olası kredi takip şoklarından en fazla etkilenen banka grubu olmuş sermaye yeterlilik rasyosu ikinci şok dalgasında %11,32 ile kontrol sınırın altına, üçüncü şok dalgasında %7,88 ile yasal sınırın altına düşmüştür.

Çalışmanın ikinci aşamasında, 2014 yılsonu mali verileri üzerinde varsayımlarımız altında, banka gruplarının toplam mevduatları üzerinden sırasıyla %5, %10, %20 ve %30 mevduat çıkışı olması durumunda, 1 haftalık ve 1 aylık dilimlerde likidite yeterlilik rasyosu üzerindeki etkisi ölçülmüştür. Bankacılık sistemi genel itibariyle likidite krizlerine karşı ilk iki şok dalgasında %10 ani mevduat çıkışına kadar güçlü bir yapıya sahip olduğunu görülmüştür. Fakat 3. şok dalgasında %20 oranında mevduat çıkışında ve 4. şok dalgasında %30 oranında mevduat çıkışında sektör likidite seviyesini %100 seviyesinde koruyamamıştır. Banka grupları arasında şoklar karşısında likidite oranı en çok etkilenen Katılım bankaları olmuştur. Bu grup Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı en düşük banka grubu olmuştur. Banka grupları arasında Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı en yüksek olan Yabancı Özel bankalar en az etkilenen banka grubu olmuştur. Şoklar karşısında etkilenme oranlarında Kamu bankaları ve Yerli Özel bankalar sektör ortalaması seviyesinde tepki göstermekte olup, Kamu bankaları Yerli Özel bankalara göre daha güçlü bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Son aşamada ise diğer bir yasal sınır olan yabancı para net pozisyonu / yasal öz kaynak oranının, ekonomik kriz döneminde kur artışları ve müşteri talepleri doğrultusunda

döviz yükümlölüklerinde sırasıyla %1, %3 ve %5 oranında artış durumu belirlenen varsayımlar altında analiz edilmiştir. Bankacılık sektörünün genel itibariyle yabancı para pozisyonlarını denge halinde tutmakta olduğu, şok dalgaları karşısında döviz yükümlölüklerinde %1 ve %3 oranında değışimde yasal sınır olan %20'nin içerisinde tutmayı başardığı, son şok dalgası olan %5 oranında değışimde ise yasal sınırların üzerine çıktığı görölmüştür. Kamu bankaları pozitif yabancı para pozisyonu ve güçlü öz kaynağı ile şoklar karşısında yasal sınırların içerisinde kalan en dayanıklı banka grubu olurken, Yabancı Özel bankalar döviz varlıklarının yüksekliğı, 2014 yılsonu itibariyle yabancı para pozisyonunun negatif olması ve düşük öz kaynak seviyeleri nedenleriyle en çok etkilen banka grubu olmuştur. Yerli Özel bankalar güçlü öz kaynakları ile ilk 2 şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın, son şokta yasal sınırın dışına çıkmaktadır. Katılım bankaları dengeli pozisyonları olması ve 2014 yıl son itibariyle pozitif yabancı para pozisyonu olmasına karşın şoklar karşısında etkilenmesi daha fazla olmuş, ilk şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın son şokta sınırın dışına çıkmıştır.

Özellikle 2001 krizi sonrasında bankacılık sektöründe yaşanan olumsuz hadiseler sonrasında yapılan yasal düzenlemeler ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun göreve başlaması ile sektörünün krizlere karşı dayanıklılığının arttığı gözlenmektedir. Sermaye yeterlilik rasyosunun uluslararası alanda %8 olarak belirlenmesine karşılık, Türkiye'de %12 sınırının koyulması bankaları güçlü öz kaynak ile çalışmasına neden olmaktadır. Geçmiş dönemde yaşanan krizlerin etkisi ile bankalar likidite ve yabancı para pozisyonu olarak yakından takip edilmekte, sıkı denetimle olumsuz durumlara karşın hazırlıklı oldukları görölmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yayınladığı 2015 yılı değerlendirme raporuna göre; Türk Bankacılık sisteminde 34 adet mevduat, 13 adet Kalkınma ve Yatırım ve 5 adet katılım bankası olmak üzere 52 adet banka faaliyetlerini sürdürmektedir. Mevduat Bankalarının içerisinde 20 adet Yabancı, 9 adet yerli ve 5 adet kamu bankası bulunmaktadır. Kalkınma ve Yatırım Bankalarında ise 4 adet kamu, 5 adet yerli ve 4 adet yabancı banka yer alırken, Katılım Bankalarında 2 adet kamu ile 3 adet yabancı banka bulunmaktadır. Toplamda ise 27 adet yabancı, 11 adet kamu ve 13 adet yerli banka bulunmaktadır. Tüm bankalar toplam 12.269 adet şube ve 217.504 adet personel ile müşterilerine hizmet sunmaktadır.

2015 yılı sonu verilerine bakıldığında, Sektörün aktif büyüklüğü 2014 yıl sonunda 1.993 milyar TL iken %18.2 artış ile 2.357 Milyar TL'ye ulaşmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan cari fiyatlarla 2014 yılı gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) 1.749 milyar TL olduğu dikkate alındığında 2014 yıl sonu itibariyle Bankacılık Sektörü aktif büyüklüğünü, GSYH'ya oranı 1,14 seviyesindedir. Bu oran Türkiye'de Bankacılık sektörünün karşılaştırmalı olarak büyüklüğünü göstermektedir.

Aktif büyüklük içerisinde Krediler 1.485 milyar TL ile en yüksek paya sahip kalemdir. Buna karşılık toplanan mevduat 1.245 milyar TL olduğu dikkate alındığında mevduatın krediye dönüşüm oranı 1,19'dur. Bu durum bankaların topladıkları mevduat dışında özkaynakları ve yabancı kaynakları kredi olarak kullandığını göstermektedir. Ayrıca bankalar nakdi kredi dışında 459 milyar TL gayri nakdi kredi kullandırımını yapmıştır.

Bankacılık sektörünün özkaynakları 262 milyar TL ile toplam pasif içerisinde %11.11 paya sahiptir. Bankaların sermaye yeterlilik rasyoları %15,56 seviyesinde gerçekleşmiştir. Banka grupları özelinde 2015 yılsonu sermaye yeterlilik rasyolarında, Yerli Özel bankalar %14.66, Yabancı Özel Bankalar 15.56, Kamu bankaları 16.77 ve Katılım bankaları %14,91'dir.

2015 yılı 4. Çeyrek dönem net karı 26 milyar TL olup, bankaların özkaynak karlılığı %11,28 seviyesinde gerçekleşmiştir. Son dönemlerde

özkaynak karlılıklarında görülen düşüş eğilimi devam etmektedir. (Özkaynak karlılıkları, 2014/6. Ay %9,37, 2015/6. Ay %8,12)

Bankaların yabancı para genel pozisyonları denge içerisinde olup, bilanço içi yabancı para pozisyonu -92 milyar TL iken, bilanço dışı yabancı para pozisyonu +96 milyar TL seviyesindedir.

Bankacılık sektöründe 2015 yıl sonunda kredi takip miktarı, bir önceki yıla göre 12 milyar TL artış ile 48 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kredilerin takibe düşme oranı ise %2,85'ten %3,10 yükselmiştir.

Türk Bankacılık Sisteminin güncel durumu ve bilanço yapısı sistemin güçlü ve sağlıklı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Çalışmada öncelikle Türkiye'nin yaşamış olduğu 1994 krizi, 1998 krizi ve 2001 krizi ele alınmıştır. Nedenleri ve sonuçları hakkında bilgiler verilmiştir. Özellikle 1998 ve 2001 yılları arasında Bankacılık sektöründe yaşanan olumsuzluklar neticesinde 20 banka TMSF kapsamına alınırken 5 bankasında lisansı iptal edilmiştir. Tüm mali ve reel piyasaları etkisi altına alan kriz sonrasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun oluşturulması ile mali piyasa üzerindeki kamu gözetimi artırılmıştır.

Tez çalışmasının temel sorusu Türk Bankacılık Sisteminin karşı karşıya kalabileceği olası şoklar karşısında dayanıklılığının test edilmesidir 2001 krizi sonrası bankacılık sektörünün gelişimi, , 2008 yılında yaşanan küresel krizde bankaların durumu detaylı olarak ele alınmış, performans analizi yapılmıştır. Ayrıca mevcut mali durumlarının olası şoklar karşısında durumu stres testi uygulaması ile test edilmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında CAMELS ANALİZİ ile sektörün 2001 krizi sonrasında 2002- 2013 yılları arasında, 11 yıllık süreçte Kamu, Yerli Özel, Yabancı ve Katılım Bankaları olarak ayrılan 4 grupta karşılaştırmalı olarak performans analizi yapılmıştır. Belirlenen bu sürenin, bankacılık sektörü üzerinde yıkıcı etkileri olan 2001 krizi sonrasında başlaması önemlidir. Ayrıca kamu otoritesinin BDDK sonrasında sektör üzerinde gözetiminin artması bankacılık sektörünün gelişimi görmek açısından büyük önem arz etmektedir. Ayrıca incelenen dönem içerisinde 2008 yılında yaşanan küresel kriz ve tüm dünyada finans dünyasında yaşanan olumsuzluklar ışığında Türk Bankacılık sektörünün durumu test edilmiştir.

Genel itibariyle CAMELS analizinin içerdiği 11 yıllık süreci incelediğinde, bankacılık sektörü BDDK ve Merkez Bankası tarafından Sermaye Yeterliliği ve Likidite Rasyoları

ile çok yakından takip edilmektedir. Bu durum sektörün her geçen yıl düzelen ve güçlenen mali yapısı ile dayanıklılığını artırmaktadır. Özellikle 2008 yılında tüm dünyada yaşanan ekonomik krizin, uluslararası finans piyasasındaki olumsuz etkilerinin ülkemizde bankacılık sektörü üzerindeki etkisinin sınırlı seviyede kalması, bankalarının dayanıklılığının en büyük göstergesi olmuştur.

CAMELS Analizinin 6 bileşenini birlikte değerlendirdiğinde, Yerli Özel bankalar özellikle yönetim kalitesi ve karlılıkta göstermiş oldukları başarılı performans ve güçlü sermaye yapıları ile en yüksek notu alan banka grubu olmuştur. Kamu bankaları 2001 krizi sonrasında, aktiflerinde sağladıkları düzelme ve güçlü sermaye yapısı ile 2. sırada yer almıştır. Yabancı Özel bankalar son dönemde takip oranlarının artmasının karlılık ve yönetim kalitesi üzerindeki etkileri ile zayıf bir görüntü çizmiştir. Katılım bankaları sermayelerinin diğer banka gruplarına göre güçsüz kalması ile en düşük puanı alan banka grubu olmuştur. Bunun temel sebebi olarak faizsiz enstrümanlar kullanım zorunluğu nedeniyle aktif yapısında fon işlemlerinin fazlalığı gösterilebilir.

CAMELS Analizi oluşturan 6 alt bileşeni tek tek incelediğimizde, banka gruplarının güçlü ve zayıf yanlarını daha detaylı görülmekte, karşılaştırmalı olarak analiz etme imkanı bulunmaktadır. İlk bileşen olan Sermaye etkinliğinde (C) Kamu bankaları en güçlü banka grubu olurken, Yerli Özel bankalar ve Yabancı Özel bankalar güçlü sermaye yapıları ile sektör ortalamasının üzerinde bir performans göstermişlerdir. Katılım bankaları ise sermaye bileşeninde sektör ortalamasının altında kalmıştır. Bunda sermayelerinin yetersiz olması ve faizsiz çalışma prensipleri doğrultusunda kredilerin aktif içerisinde yüksek paya sahip olması etkili olmuştur.

Aktif kalitesinde, özellikle 2001 krizi sonrasında kredilerdeki takip oranları dikkat çekmektedir. Kamu bankalarının kriz sonrasında çok yüksek oranlardaki takip oranı sonraki dönemde hızla azalış göstermiştir. Aktif kalitesinde (A) Yerli Özel ve Yabancı Özel bankalar sektör ortalamasının üzerinde kalırken, Kamu ve Katılım bankaları sektör ortalamasının altında kalmıştır. İncelenen dönemde en hızlı değişim aktif içerisindeki kredilerin payının %23'ten %60'a kadar yükselmesidir. Bu durum bankaların reel piyasayı daha çok kredilendirdiklerinin en büyük göstergesidir.

Yönetim Kalitesinde (M) Yerli Özel bankalar, düşük kredi takip oranı ve faiz dışı gelirlerinin yüksekliği ile diğer banka gruplarına göre oldukça başarılı bir performans

göstermiştir. Takip oranında Yabancı Özel bankalar ve Katılım bankaları düşük performans gösterirken, faiz dışı gelirlerde Kamu bankaları en düşük seviyede kalan banka grubu olmuştur.

Karlılıkta (E) Yerli Özel bankalar, faiz dışı gelirleri, alınan komisyonlardaki başarılı yönetimi ile tüm bankalar içerisinde ilk sırada yer almıştır. Yıllar itibariyle düzelen trendi ile Kamu bankaları ikinci sırada yer alırken, Katılım bankaları üçüncü sırada yer almıştır. Yabancı Özel bankalar özellikle son yıllarda takip oranlarının yüksekliği karlılıkları olumsuz etkilemiş ve azalan bir trend ile son sıraya gerilemiştir.

Likidite oranlarında (L) tüm banka grupları birbirine yakın bir performans göstermiştir. Bunda özellikle BDDK ve Merkez Bankasının yakın takibi etkili olmuştur. Kamu bankaları ve Yabancı Özel bankalar, Yerli Özel ve Katılım bankalarına göre daha iyi performans göstermişlerdir.

Piyasa Riskine Duyarlılıkta (S) ise kur riski, yabancı para net pozisyonu durumu ile kontrol altında tutulmakta olup, bankaların bu konuda açık pozisyona düşmeleri engellenmektedir. Genel itibariyle yakın oranlara sahip olup, Katılım bankaları ve Yabancı Özel bankaların diğer banka gruplarına göre bilançolarının sağlıklı olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışmanın ilk bölümünde, CAMELS analiz yöntemiyle Türk Bankacılık Sisteminin 2001 ekonomik krizi sonrasında 2002-2013 yılının sonuna kadar süreçte ki performans analizi yapılmıştır. İkinci aşamada ise sektörün karşı karşıya kalabileceği olası şoklar neticesindeki durumu ele alınmıştır. Bu kapsamda, 2014 yılsonu mali verileri üzerinden oluşturulan şok dalgaları karşısında Türk Bankacılık Sistemi stres testine tabi tutulmuştur.

Özellikle 2001 krizi sonrasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun göreve başlaması ile sektörünün krizlere karşı dayanıklılığının arttırdığı gözlenmiştir. Sermaye yeterlilik rasyosunun uluslararası alanda %8 olarak belirlenmesine karşılık, Türkiye’de %12 sınırının belirlenmesi, bankaların daha güçlü öz kaynak ile çalışmasına neden olmuştur. Geçmiş yıllarda ekonomik krizlerde yaşanan olumsuzlukları dikkate alarak, bankaların likidite ve yabancı para pozisyonları yakından takip edilmekte, sıkı denetimle olumsuz durumlara karşın hazırlıklı oldukları görülmüştür.

Stres testinde şok dalgaları yasal düzenlemelere ve günlük ve haftalık olarak kontrol edilen sermaye yeterlilik rasyosu, likidite rasyosu ve yabancı para pozisyonu oranları üzerinde test edilmiştir.

Bankaların kredi takip oranlarında yaşanabilecek ani artışların sermaye yeterlilik rasyosu üzerinde etkilerini görmek amacıyla, takip oranının sırasıyla %3, %5 ve %10 olarak 3 şok dalgası gönderilmiştir. Varsayımlar çerçevesinde, banka gruplarının sermaye yeterlilik rasyolarındaki değişimler ve etkilene oranları değerlendirilmiştir. Sektör ilk iki şok dalgası olan %3 ve %5’lik takip oranlarında artışta yasal sınır olan %12’nin üzerinde kalırken, 3. Şok dalgası olan %10 oranının kredilerin takibe düşmesi durumunda sermaye yeterlilik rasyosunun %9,37 seviyesine düştüğü görülmüştür. Analizi banka grupları üzerinde uygulandığında, Kamu bankaları güçlü sermayeleri ve aktif yapısı ile en yüksek sermaye yeterlilik rasyosuna sahip banka grubu olmuştur. Ayrıca Kamu bankaları şoklardan en az etkilenen banka grubu olmuştur. Yabancı Özel bankalar şoklar karşısında en az etkilenen 2.banka olurken, tüm şok dalgalarında yasal sınırın üzerinde kalmıştır. Yerli Özel bankalar ilk iki şok dalgasında yasal sınırın üzerinde kalmayı başarırken, 3. şok dalgasında %10’luk takip oranı ile karşı karşıya kalması durumunda, %7,46 sermaye yeterlilik oranı ile yasal sınırın altına düştüğü görülmüştür. Banka grupları kredilerindeki takip oranlarının artışından en çok etkilenen banka grubu Katılım bankaları olmuştur. İkinci şok dalgasında aktiflerinde %5’lik takip oranı olması durumunda sermaye yeterlilik rasyosu %11,32 ile kontrol seviyesinin altına düşerken, üçüncü şok dalgası olan %10 takip oranında %7,88 sermaye yeterlilik rasyosu ile yasal sınırın altına düşmüştür.

Stres testinin ikinci aşamasında, Bankacılık sisteminin 2014 yılsonu mali verileri üzerinden likidite yeterlilik rasyosu değişimleri analiz edilmiştir. Belirlenen varsayımlarım altında, banka gruplarının toplam mevduatları üzerinden sırasıyla %5, %10, %20 ve %30 mevduat çıkışı olması durumu ele alınmıştır. Bankacılık sistemi genel itibariyle ilk iki şok dalgasında, %10 ani mevduat çıkışına kadar, likidite krizlerine karşı güçlü bir yapıya sahip olduğunu ifade edilebilir. Fakat 3. şok dalgasında, %20 oranında mevduat çıkışında ve 4. şok dalgasında, %30 oranında mevduat çıkışında, sistemin likidite seviyesini %100 seviyesinin altına düşmektedir. Banka grupları arasında şoklar karşısında, likidite oranı en çok etkilenen Katılım bankaları olmuştur. Ayrıca Katılım bankaları Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı en düşük banka

grubu olmuştur. Banka grupları arasında Likidite Fazlası / Toplam Mevduat oranı en yüksek olan Yabancı Özel bankalar en az etkilenen banka grubu olmuştur. Şoklar karşısında etkilenme oranlarında Kamu bankaları ve Yerli Özel bankalar sektör ortalaması seviyesinde tepki göstermekte olup, kamu bankaları yerli özel bankalara göre daha güçlü bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Stres testinin 3.aşamasında, Türk Bankacılık Sisteminin yabancı para net pozisyonu / yasal öz kaynak oranını test edilmiştir. Belirlenen varsayımlar altında, döviz yükümlülüklerinde sırasıyla %1, %3 ve %5 oranında artış durumunda yabancı para net pozisyonu / yasal öz kaynak oranının belirlenen yasal sınırların içerisinde kalıp kalmadığı analiz edilmiştir. Bankacılık sisteminin genel itibariyle yabancı para pozisyonlarının denge halinde tutmakta olduğu görülmüştür. Döviz pozisyonları %1 ve %3 oranında değişimde yasal sınır olan %20'nin içerisinde kaldığı, son şok dalgası olan %5 oranında değişimde ise yasal sınırların üzerine çıktığı görülmüştür. Kamu bankaları pozitif yabancı para pozisyonu ve güçlü öz kaynağı ile şoklar karşısında yasal sınırların içerisinde kalan en dayanıklı banka grubu olmuştur. Yabancı Özel bankalar döviz varlıklarının yüksekliği, 2014 yılsonu itibariyle yabancı para pozisyonunun negatif olması ve düşük öz kaynak seviyeleri nedenleriyle en çok etkilen banka grubu olmuştur. Yerli Özel bankalar güçlü öz kaynakları ile ilk 2 şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın, son şokta yasal sınırın dışına çıkmaktadır. Katılım bankaları dengeli pozisyonları olması ve 2014 yıl sonu itibariyle pozitif yabancı para pozisyonu olmasına karşın, şoklar karşısında etkilenmesi daha fazla olmuş, ilk şokta yasal sınırın içinde kalmasına karşın sonra ki iki şok dalgasında yasal sınırın dışına çıkmıştır.

Araştırmada yer alan iki aşamayı birlikte ele alındığında, Bankacılık Sisteminin, yapılan düzenlemeler ve yakın denetim altında, mali yapısının güçlendiği görülmüştür. Özellikle 2001 krizi sonrası bozulan mali yapı, artan sorunlu krediler, başta kamu bankaları olmak üzere tüm banka gruplarının zor durumdayken, 2002 yılı ve sonrasında hızla düzenlemeye başladığı analiz edilmiştir. Bu düzelmede Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun yapmış olduğu düzenlemeler ve yakın takiple birlikte, Türkiye'de 2002 yılından itibaren yaşanan tek partili iktidar döneminde, ekonomi yönetiminin bürokrasi ile uyumlu çalışmasının en büyük etken olduğu düşünülmektedir. Özellikle tüm Dünya'da 2008 yılında yaşanan global ekonomik krizde, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan iflaslar karşısında, Türkiye'de bankacılık sektöründe hiçbir

olumsuzluk yaşanmamıştır. Hatta bu dönemde birçok ülkede yönetimler bu finansal kuruluşlara devlet yardımı sağlamasına rağmen, Türkiye’de benzer durumlar görülmemiştir. Kısacası 2008 yılında bankacılık sistemi gerçek bir stres testini başarı ile atlatmıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında banka 2014 yılı mali verileri üzerinden uygulananda stres testinde, ilk 2 şok dalgalarında banka grupları gayet başarılı olurken, 3. ve 4. şok dalgalarında bazı banka gruplarında problemler görülmüştür. Fakat stres testlerinde belirlenen varsayımlar altında tek aşamalı şok dalgaları gönderilmiştir. Gerçek durumda bankaların karşı karşıya kalabileceği şoklar karşısında mutlaka aksiyon planları bulunmakta ve yapacakları bazı karşı hamleler ile bu şoklar karşısında yasal sınırların içerisinde kalabileceklerdir.

Çalışmada Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun göreve başlamasıyla, Türk Bankacılık sektörünün genel yapısı güçlendiği, 2002 ve 2013 yılları arasında CAMELS analizinden görülmüştür. Bankacılık sektörünün karşı karşıya kalabileceği olası riskler karşısında durumu, varsayımlarımız altında oluşturulan stres testinde analiz edilmiş, olma olasılığı daha yüksek olan ilk şok dalgalarında gayet başarılı olduğu görülmüştür. Banka grupları özelinde farklı durumlar detaylı olarak ele alınmıştır.

Çalışma konusu hakkında yapılan literatür araştırmasında, CAMELS analiz yöntemiyle son yıllarda yapılan araştırmalardan farklı olarak, 11 yılı kapsayan geniş zaman aralığında yapılmıştır. Başlangıç olarak kabul edilen 2002 yılının, Türkiye’nin yaşamış olduğu krizden çıkış yılı olması, ayrıca tüm dünyada yaşanan 2008 global krizini kapsamıyla farklılık göstermektedir. CAMELS Analiz sonuçları geçmiş yıllarda çalışmalarla benzerlik göstermekte olup, Kamu ve Yerli Özel bankaların Yabancı Özel ve Katılım bankalarına göre daha yüksek performans notu sahip olduğu görülmüştür. Bu çalışmada yapılan stres testi özgün bir çalışma olup, literatürde benzer çalışmalar görülmemiştir.

Bankacılık Sistemi hakkında bundan sonra yapılacak çalışmalarda, stres testinin geliştirilmesi faydalı olabilecektir. Çalışmada yapılan tek aşamalı stres testi senaryolarından farklı olarak, birkaç farklı şok dalgasının gönderildiği stres testleri uygulanabilir. Ayrıca CAMELS Analiz ve Stres Testi banka grupları üzerinden yapılmıştır. Bundan farklı olarak, aynı çalışmalar bankalar özelinde yapılabilir.

Analizler sonucunda, elde edilen bulgular ışığında, bankacılık sistemi için şu öneriler sunulabilir. Yapılan araştırmalar neticesinde Bankacılık sisteminin daha güçlü ve sağlıklı olarak faaliyetlerini sürdürebilmesi için bazı düzenlemeler yapılması gereklidir.

Bankaların mali durumlarını gösteren en önemli göstergelerinden olan sermaye yeterlilik rasyosunda, aktifte yer alan krediler en büyük paya sahiptir. Basel II ve Basel III düzenlemeleri ile özellikle bankaların aktif yapıları ele alınmıştır. Kredi verilen firmaların bağımsız denetim firmaları tarafından denetlenmesi ve bir kredi notuna sahip olması şartı bulunmaktadır. Bankalarda bu kredi notuna göre firmalara verdikleri krediler için sermayesinden karşılık ayırmaktadır. Diğer bir ifadeyle bankalara aynı sermaye ile kredi notu yüksek olan firmalardan oluşan portföye daha çok kredi verebilirlerken, notu düşük olan firmalara daha az kredi verebilmektedir. Kredi derecelendirme yöntemi ile bankaların aktif yapılarını düzenlenebilecek ve ayrıca kontrol edilebilme imkânını artacaktır. Fakat ülkemizde henüz bu sistem tam olarak uygulanamamaktadır.

Burada en büyük kısıt bir ülkede bulunan firmaların kredi notunun ülkenin genel notunun üzerinde olamamasıdır. Uluslararası bağımsız denetim firmaları tarafında Türkiye'nin kredi notunun yatırım yapılabilir seviyenin hemen üzerinde olması, Türkiye'de bulunan hiçbir firmanın, bu notun üzerinde not almasına imkân vermemektedir.

Firmaların kredi notu belirlenmesinde ikinci büyük problem ise Türkiye'de muhasebe sisteminde hala düzeltilemeyen eksiklikler bulunması nedeniyle, mali veriler firmaların gerçek durumunu göstermekten uzaktır. Büyük ölçekli ve borsa kote olmuş firmalar dışında kalan özellikle KOBİ segmentinde yer alan firmalarda mali veriler üzerinden doğru bir kredi notu tespit etme imkânı yoktur.

Söz konusu 2 temel probleme rağmen Bankaların aktif yapılarında yer alan kredilerin kontrol edilip denetlenebilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile birlikte Maliye Bakanlığı bu konuda ortaklaşa bir çözüm oluşturması gereklidir. Tüm firmalara kredi notu verilmesinin sağlanması ile bankaların vermiş olduğu krediler kontrol altında tutulabilecektir. Bu durumu banka, firma ve devlet açısından ayrı ayrı incelediğinde;

Bankalar açısından, kredi vermiş oldukları firmalar hakkında kendi analizleri dışında, bağımsız bir firma tarafından yapılmış analiz ve kredi notuna bilgisine sahip olurlar. Hatta bu bağımsız denetimin artması bankaların ayrıca analiz yapmasına gerek bırakmayabilir. Bu durum bankaların kredi tahsis maliyetlerini azaltır. Ayrıca firma hakkında detaylı ve doğru bilgi sahibi olmak kredi takip oranları düşürecektir. Bankaların maliyetlerindeki bu düşüş, firmaların ve bireylerin daha düşük finansman maliyeti ile borçlanmasına imkân verecektir.

Firmalar açısından, bağımsız denetimin ve derecelendirmenin zorunlu olması durumunda, öncelikle firmada iç denetim dışında, dış denetim sağlanacaktır. Ayrıca kredi notu yüksek olan firmalar, bankalardan daha uygun şartlar altında daha uygun fiyatlarla kredi alma imkânı sağlayacaktır.

Konuyu devlet açısından ele aldığında, öncelikli hedef olan bankacılık sektörünün aktif yapısının daha yakından denetleme ve kontrol altında tutma imkanı sağlanacaktır. Ayrıca reel ekonomide yer alan firmaların bağımsız firmalar tarafından denetlenmesi ile kayıt dışı ekonominin önüne geçilecek, vergi kayıpları en aza indirgenecektir.

Çalışmada yapılan CAMELS performans analizinde ve Stres testi uygulamasında Katılım bankalarının diğer faizli bankalara göre daha kırılgan bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Konvansiyonel sisteme göre yapısal farklılıklarının dezavantaj oluşturmada dışında katılım bankaları sermaye olarak diğer bankalara güçsüz kalmaktadır. 2015 yılı ile birlikte kamunun Ziraat Katılım Bankası'nın faaliyete geçmesi, Vakıf Katılım Bankası'nın ve Halk Katılım Bankası'nın 2016 yılı ile birlikte faaliyete geçmesi ile katılım bankacılığında kamu gücü hissedilecektir. Ayrıca faizsiz sistem hassasiyeti olan Körfez Sermayesinin bağlı finans kuruluşlarının davet ve teşvik edilmesi katılım bankacılığının sermaye yapısının kuvvetlendirilmesi sağlanabilecektir. Buna ilave olarak katılım bankacılığının büyütülmesi için, devletin faizsiz enstrümanlara ağırlık vermesi, sukuk ve benzeri ürünlerin finans piyasasında daha çok hacim oluşturmaya gereklidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- AKEL, Veli, (2011) “Kriz Dönemlerinde Finansal Piyasalar Arasındaki Volatilite Yayılma Etkisi” Detay Yayıncılık, Aralık 2011
- ALTINTAŞ, M. Ayhan (2006) 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu, BASEL I ve BASEL II Düzenlemeleri Çerçevesinde Bankacılık Risk Yönetimi ve Sermaye Yeterliliği, Turhan Kitabevi, 2006
- ARI, Tayyar (2002), “Uluslararası İlişkiler Teorileri”, Alfa, İstanbul.
- BASTI, Eyüp, (2006) Kriz Teorileri Çerçevesinde 2001 Türkiye Finansal Krizi, Yayın No:191 Ankara 2006
- BREALEY, Richard, A., MYERS Steward C., MARCUS, Alan J., (2001). İşletme Finansının Temelleri, İstanbul, Literatür Yayıncılık
- CEYLAN, A, KORKMAZ, T, (2012). Sermaye Piyasası ve Menkul Değer Analizi, Bursa, Ekin Kitabevi
- KAYKUSUZ, Murat, (2014) “ Geçmişten Günümüze Finansal Krizler, (1619-2014)
- TSPAKB, 2002, “Finansal Kriz ve Sermaye Piyasası, Tarihsel Süreçte Krizin Temel nedenleri Halka Açık Bankalarda Ortaklık Haklarının Fona Devri Uygulaması, Devrin Sermaye Piyasası Üzerindeki olumsuz Yansımaları”

Sürekli Yayınlar

- ABDULLAYEV, Mezhir, (2013). “Türk Bankacılık Sektöründe Dezenflasyon Sürecinde Camels Analizi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 37, 97-112
- AKGÜÇ, Öztin, (2001) “Bankacılık Kesimi Kriz Nedeni mi?” İktisat Dergisi, Mart 2001,
- AKGÜÇ, Öztin, Dr, 2009, Kriz Nedeni ve Çıkış Yolları, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 2009 Muhasebe ve Finansman Dergisi, 2009; 42:6-11
- ARIKAN, Naci, (2008). “ABD Finans Piyasasında Yaşanan Son Kriz Ve ABD Yönetiminin Krizden Çıkma Planları”, Vergi Dünyası Dergisi, 28 (326)
- ALTAY, Osman Aziz ve OLCAN, Lütfi Akdeniz, “2009-2013 Döneminde KKTC’deki Ticari Bankaların Performans Analizi” EUL Journal of Social Sciences VI(II):59-75 Ekim 2015
- ATAMAN, Muhittin (2003), “Pragmatik Bir Dış Politika: Özal’ın Batı’ya Bakışı,” *Liberal Düşünce Dergisi*, s.29, Bahar, ss. 127-136.
- ATİKOĞULLARI M, (2009). “An Analysis Of The Northern Cyprus Banking Sector In The Post - 2001 Period Through the CAMEL Approach”, International Research Journal of Finance and Economics, Issue 32, p. 212-229
- ATTALI, Jacques, (2005), “Bir kıta mimarisi”, *Avrupa Sorunu. Avrupa ne, Avrupalı Kim? İçinde*, Edt. Peter Gowan, Perry Anderson, Aykırı Güncel Yay., İstanbul, ss:171-187.
- AYDOĞUŞ, Osman, (2009) “2008-09 (?) Küresel Krizi’nden Geçerken Türkiye Ekonomisi Üzerine Bazı Gözlem ve Değerlendirmeler” TİSK AKADEMİ • 2009 / ÖZEL SAYI – II s26-49
- AYTEKİN, Sinan ve SAKARYA Şakir, (2013) “BİST’de ki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi ile Değerlendirilmesi” AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Güz 2013, Cilt:13, Yıl:13, Sayı:2, 13:25-58

- BARAL, Keshar J., (2005). "Health Check-up of Commercial Banks in the Framework of CAMEL: A Case Study of Joint Venture Banks in Nepal", The Journal of Nepalese Business Studies, 2(1), 41-55
- BARIŞIK, Salih, DEMİREL, Baki "Finansal Kırılganlık ve Türk Bankacılık Sektörü İçin 2002-2011 Dönemi Finansal Kırılganlık Endeksi." TİSK Akademi 2014/1
- BAŞARIR, Çağatay, TORAMAN, Cengiz, (2014) "Financial Stability Analysis in Banking Sector: A Stress Test Method" The Journal of Accounting and Finance April / 2014
- BATIREL, Ömer Faruk (2008) "Global Ekonomik Kriz ve Türk Kamu Maliyesi" İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:7 Sayı:13 Bahar 2008 s.1-9
- BENLİ, Abdurrahman, SÖNMEZLER, Gökhan, (2002) "Türk Bankacılık Sistemi ve Kriz" iktisat, İşletme ve Finans, Haziran, 2002,
- BOYACIOĞLU, Melek Acar, KARA, Y, BAYKAN, Ö, (2009). "Predicting Bank Financial Failures Using Neural Networks, Support Vector Machines And Multivariate Statistical Methods: A Comparative Analysis in The Sample of Savings Deposit insurance Fund (SDIF) Transferred Banks in Turkey", Expert Systems With Applications (36), 3355-3366
- BRUER, T; M Jandačka, J Mencía, M Summer (2012) A systematic approach to multi-period stress testing of portfolio credit risk "Journal of Banking & Finance Volume 36, Issue 2, February 2012, Pages 332–340"
- CHATZİ, Iliana G, DİAKOMİHALİS, Mihail ve CHYTİS, Evangelos T. "Performance of the Greek Banking Sector Pre and Through out the Financial Crisis" Mega Publishing Limited Journal of Risk & Control, 2015, 2(1), 45-69| December 1, 2015, Sayfa 45-68
- CHİARA Angeloni; GUNTRAM B. Wolff, (2012) ."Are banks affected by their holdings of government debt?" Bruegel Working Paper, No. 2012/07

- CHRISTOPOULOS, Apostolos G., MYLONAKIS John, DIKTAPANIDIS, Pavlos; (2011). "Could Lehman Brothers' Collapse Be Anticipated? An Examination Using CAMELS RatingSystem", International Business Research, 4(2), 11-19
- ÇAĞIL, Gülcan ve MUKHATAROV, Shahriyar, (2014) "Azerbaycan Ticari Bankacılık Sektörünün CAMELS Yöntemi ile Performans Analizi" Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi Cilt 11, Sayı 41, Ocak 2014, ss77-94
- ÇATALBAŞ, Gaye Karpat, ÇATALBAŞ Ersin, 2008 "Finansman Sorunu Yaşayan Kobi'ler, Basel II ve Bankacılık Sektörü," Bankacılar Dergisi, Sayı 66, 2008, s.3-12
- ÇELİK, Fatih, KIZIL İhsan, (2008) "Banka Sermaye Yeterliliğinde BASEL II Yaklaşımı ve Türk Bankacılığı" Doğu Üniversitesi Dergisi, 9 (1) 2008, 19-34
- DEMİREL, Baki, "Türk Bankacılık Sisteminde Kredi Riski ve Modellenmesi" Munich Personal RePEc Archivei, 2. November 2015
- DELİCE, Güven, (2003) "FİNANSAL KRİZLER: TEORİK VE TARİHSEL BİR PERSPEKTİF" Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 20, Ocak-Haziran 2003, ss. 57-81
- DELİKANLI, İhsan Uğur, KUTLUKAYA, Mahmut, KUTLUKAYA Esra Uslu (2013) "Bankalarda Likidite Stres Testi ve Türk Bankacılık Sektörü için Bir Uygulama Önerisi" İktisat İşletme ve Finans 28 (326) 2013 : 41-66
- DERVİZ, Alexis, PODPIERA, Jiri, (2008). "Predicting Bank CAMELS and S&P Ratings The Case of the Czech Republic", Emerging Markets Finance & Trade. 44 (1), 117-130
- DİNÇER, Hasan, GENCER, Gülşah, ORHAN, NAzife, ŞAHİNBAŞ, Kevser (2011). "A Performance Evaluation of the Turkish Banking Sector after the Global Crisis via CAMELS Ratios", Procedia Social and Behavioral Sciences, 24 (2011) 1530–1545
- ECER, Fatih, (2013) Türkiye’de Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008-2011 Dönemi AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Güz 2013, Cilt:13, Yıl:13, Sayı:2, 13:171-189

- EGE, İlhan, TOPALOĞLU, Emre Esat ve KARAKOZAK, Özlem, “CAMELS Performans Değerleme Modeli: Türkiye’deki Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama” Niğde Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Ekim 2015, Cilt-sayı 8 (4) Sayfa 109
- EİCHENGREEN Barry; MODYC, Ashoka; NEDELJK OVİC Milan; SARNO, d, Lucio; (2012) “How the Subprime Crisis went global: Evidence from bank credit default swap spreads” Journal of International Money and Finance 31 (2012) 1299–1318
- ERDOĞAN, Ali, (2014) “BASEL Kriterlerinin Bankacılık Sektörüne Etkisi ve Türkiye’de Bankacılık Sektörünün BASEL Kriterlerine Uyum Süreci” Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2014 Cilt 16 Sayı 1 (133-174)
- ERDÖNMEZ, Pelin Ataman (2009) “Küresel Kriz ve Ülkeler Tarafından Alınan Önlemler Kronolojisi” Bankacılar Dergisi, Sayı 68, 2009
- ERDÖNMEZ, Pelin Ataman (2009). “Kriz Sürecinde Basel II’de Öngörülen Değişiklikler”, Bankacılar Dergisi, 65,80-101
- EREN, Aslan ve SÜSLÜ, Bora (2001), "Finansal Kriz Teorileri Işığında Türkiye’de Yaşanan Krizlerin Genel Bir Değerlendirmesi", Yeni Türkiye, Sayı: 41, Yıl: 7, Eylül-Ekim, ss. 662-674.
- ESPEN, Froyland,;Larsen, Kai (2002). “How Vulnerable Are Financial Institutions To Macroeconomic Changes? An Analysis Based On StressTesting” Norges Bank. Economic Bulletin 73.3 : 92-98
- GASBARRO, Dominic, SADGUNA, I GdeMade, ZUMWALT, J. Kenton, (2002). “The Changing Relationship Between CAMEL Ratingsand Bank Soundness during the Indonesian Banking Crisis”, Review of Quantitati ve Finance and Accounting, 19, 247-260
- GERNİ, Cevat, EMSEN, Ö. Selçuk, DEĞER M. Kemal,(2005) “Erken Uyarı Sistemleri Yoluyla Türkiye’deki Ekonomik Krizlerin Analizi” İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri ve İstatistik Dergisi , Sayı:2 2005- 11-29

- GILBERT R. Alton, MEYER Andrew P. VAUGHAN, Mark D. “The Role of a CAMEL Downgrade Model in Bank Surveillance”, Working Paper 2000-021A, <http://research.stlouisfed.org/wp/2000/2000-021.pdf> 28/02/2015
- GÖKÇEN, Ahmet, (2001) “İstikrar Tedbirleri ve Ekonomik Kriz”, Yeni Türkiye Dergisi, Ekonomik Kriz Özel Sayısı 1, Yıl 7, Sayı 41, Eylül-Ekim 2001.
- GUPTA, CA Ruchi, (2014). An Analysis of Indian Public Sector Banks Using Camel Approach, IOSR Journal of Business and Management, 16(1), 94-102
- GÜREL, Eymen, BULGURCU GÜREL, Esra Burucu, DEMİR, Neslihan, (2012) “BASEL III Düzenlemeleri” Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi Cilt 1 Sayı 3-4 (Ocak 2012), ss.16-28
- HADRİCHE, Manel, “Banks Performance Determinants: Comparative Analysis between Conventional and Islamic Banks from GCC Countries” International Journal of Economics and Finance; Canadian Center of Science and Education Vol. 7, No. 9; 2015, sayfa 169,
- HEMERT, Y, DEMYANKT, O, (2007). “Understanding The Subprime Mortgage Crisis”, Working Paper Series, <http://rfs.oxfordjournals.org/content/24/6/1848.short>
- İŞİK, Sayım, DUMAN, Koray, ve KORKMAZ, Adil, (2004) “Türkiye Ekonomisinde Finansal Krizler; Bir Faktör Analizi Uygulaması Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi 19.cilt 1. Sayı s. 45-69
- İSKENDER, Ebru Sonbul, (2012). “Türk Bankacılık Sistemi Kredi Riski İçin Bir Makroekonomik Stres Testi Modeli Uygulaması”, BDDK Bankacılık Ve Finansal Piyasalar Dergisi, 6(1), 9-44
- JAKUBÍK Petr; HERMANEK, Jaroslav; (2008). “Stress Testing Of The Czech Banking Sector”, IES Working Paper, <https://www.econstor.eu/dspace/bitstream/10419/83362/1/570318424.pdf>
- JONES Matthew T., Hilbers Paul, Slack Graham, (2004). “Stress Testing Financial Systems: What to Do When the Governor Calls” IMF Working Paper Series, <http://209.133.61.144/external/pubs/ft/wp/2004>

- KABİR, Md. Anwarul, DEY, Suman, (2012). “Performance Analysis Through CAMEL Rating: A Comparative Study Of Selected Private Commercial Banks In Bangladesh”, Journal of Politics&Governance, Vol. 1, No. 2/3, 16-25
- KANDEMİR, Tuğrul ve ARICI Nuray Demirel, (2013) “Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma” (2001-2010) Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Y.2013, C.18, S.1, s.61-87.
- KARAHANOGĞLU, İlhami, ERCAN, Harun, “The Effect of Macroeconomic Variables on Non-performing Loans in Turkish Banking Sector” TheJournal of International Social Research, Volume: 8 Issue: 39, August 2015, S 883-892
- KARAPINAR, Aydın, DOĞAN, İsmail Çağrı, “An Analysis on thePerformance of the Participation Banks in Turkey” Accounting and Finance Research, Vol. 4, No. 2; 2015, sayfa 24-33
- KARRİ, Hari Krishna, MEGHANİ,Kishore, MİSHRA, Bharti Meghani “A Comparative Study on Financial Performance of Public Banks in India: An Analysis on CAMEL Model” Arabian Journal of Business and Management Review (OMAN Chapter) Vol. 4, No.8; March. 2015, Sayfa 18-34
- KESKİN, Duygu Anıl (2007) “BASEL II Kriterlerinin İşletmeler Üzerinde ki Etkileri” Sosyal Bilimler Dergisi 2007 , (1) Sayfa 95 -104
- KİBRİTÇİOĞĞLU, Aykut, (2011) “2006-2011 Küresel Ekonomik Krizinin Bilşenleri ve Karmaşıklığı” Krizlerin Genel Bir Değerlendirmesi", Yeni Türkiye, Sayı: 41, Yıl: 7, Eylöl-Ekim, ss. 662-674.
- KUMAR, Mishra Aswini, HARSHA, G. Sri, ANAND, Shivi, DHARVA Neil Rajesh, (2012). “Analyzing Soundness in Indian Banking: A CAMEL Approach”, Research Journal of Management Sciences, 1(3), 9-14
- MITRICA, Eugen, MOGA, Liliana, STANCULESCU, Andrei, (2010). “Risk Analysis of theRomanian Banking System – an Aggregated Balance Sheet Approach”, Economics and Applied Informatics, 16(2), 177-184 MPRA Paper No. 33515, posted 20. September 2011 08:48 UTC

- NIMALATHASAN, B. (2008). “A Comparative Study Of Financial Performance Of Banking Sector In Bangladesh – An Application Of Camel Rating System”, *Annals of University of Bucharest, Economic and Administrative Series*, 2, 141-152
- NURAZI, Ridwan, EVAS, Michael, (2005). “An Indonesian Study of the Use of CAMEL(S) Ratios as Predictors of Bank Failure”, *Journal of Economic and Social Policy*, 10(1), <http://epubs.scu.edu.au/jesp/>, 02/01/2015
- ÖZCAN, Abdulvahap, ÇİFTÇİ Cemil, “Türkiye’de Mevduat Bankacılığında Yoğunlaşma ve Karlılık İlişkisi (2006-2013Dönemi)” *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari bilimler Dergisi*, Temmuz 2015 Cilt-Sayı 8 (3) ss 1-12
- ÖZÇİÇEK Ömer,(2007) Türkiye’de Ekonomik Krizler ve Döviz Kuru Enflasyon İlişkisi, *Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 9, Sayı 1 (2007)
- ÖZİNCE, Ersin (2005) “Finansal İstikrar, Basel II ve Bankalar Açısından Etkileri” *Bankacılar Dergisi*, Sayı 53, 2005
- ÖZTÜRK, Serdar, GÖVDERE, Bekir, (2010) “Küresel Finansal Kriz ve TürkiyeEkonomisi Üzerine Etkileri” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* Y.2010, C.15, S.1 s.377-397.
- PETERSON, Christopher L, (2008). “Over-Indebtedness, Predatory Lending, and the International Political Economy of Residential Home Mortgage Securitization: Comparing the United States' Subprime Home Mortgage Lending Crisis to Home Finance in the United Kingdom, Germany, and Japan, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=108318409/01/2015
- PURI, Swati, (2014). “An Analysis Of Financial Performance Of Selected Public And Private Sector commercial Banks From 2009-2013 Using Camel Framework”, *International Journal Of applied Financial Management Perspectives*, 3(4), 1385-1392
- ROMAN, Angela, ŞARGU, Camalia Alina, (2013). “Analysing the Financial Soundness of the Commercial Banks in Romania: An Approach Based on the Camels Framework”, *Procedia Economics and Finance*, 6 (2013) 703 – 712

- ROZZANI, Nabilah, RAHMAN, Abdul Rashidah, (2013). “Camels and Performance Evaluation of Banks in Malaysia: Conventional Versus Islamic”, Journal of Islamic Finance and Business Research, 2(1), 36-45
- SAHA, VaibhaviKrunal, SHARMA, Sunil, “Performace Evaluation of ICICI Bank Using the CAMEL Framewok: A ComparativeStudy” GLOBAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY STUDIES, Volume-4, Issue-9, August 2015, Sayfa 114-119
- SAKARYA, Şakir, (2010), “CAMELS Derecelendirme Sistemine Göre İMKB’deki Yerli Ve Yabancı Sermayeli Bankaların Karşılaştırmalı Analizi”, Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca Özel Sayısı, 7-21
- SANDOYAN, Edward, SUVARYAN, Arzik, SAHAKYAN, Davit, (2005). “Rating System as a Banking Performance Regulator in the Conditions of Transition Economy”, Transition Studies Review, 12 (2): 222-230
- SARKER, Abdul Awwal, (2006) “CAMELS Rating System in the Context of Islamic Banking: A Proposed ‘S’ for Shariah Framework”, Journal of IslamicEconomics, Bankingand Finance, 2(1) http://ibtra.com/pdf/journal/v2_n2_article4.pdf 12/02/2015
- SCHUERMAN Til (2014) “Stress testing banks” İnternational Journal of Forecasting July–September 2014, Pages 717–728
- SUSAM, Nazan ve BAKKAL, Ufuk, (2008) Kriz Süreci Makro Değişkenleri ve 2009 Bütçe Büyüklüklerini Nasıl Etkileyecek? Maliye Dergisi, Sayı 155, Temmuz-Aralık 2008
- TANRIVERDİ, Pınar, “Türk Bankacılık Sistemi Üzerinde Stres Testi Uygulaması” Yeditepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İşletme (İngilizce) Anabilim Dalı, 2011
- TOGAN, Sübidey, (2006) “Küresel Kriz ve Türkiye” TİSK AKADEMİ • 2009 / ÖZEL SAYI – II
- TUNCER, Ebru (2006). “Risk Yönetimi, Sermaye Yeterliliği ve Finansal Sektör İstikrarı Çerçevesinde Stres Testleri”, Bankacılar dergisi, 57, 67-74

- TÜKENMEZ Mine, KUYAT Nilgün, AKKAYA G. Cenk,(2010) “Kamu ve Özel Sermayeli Ticari Bankalarda CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Bir İnceleme” İktisat İşletme ve Finans 25 (293) 10 :95-112
- UYGUR, Ercan (1994) Türkiye’de Ekonomik Kriz Oluşumu Seyri ve Geleceği, İktisat, İşletme ve Finans Dergisi, Temmuz 1994, Sayı 100, S 42-54,
- VARRATO S. (2012) “Stress testing credit risk: The Great Depression scenario” Journal of Banking & Finance 36 (2012) 3133–3149
- VAZQUEZA, Francisco, TABAKB Benjamin M. SOUTOA, Marcos (2012) “A macro stress test model of credit risk for the Brazilian banking sector” Journal of Financial Stability 8 (2012) 69– 83
- VİROLAINEN,Kimmo, (2004) “Macro stresstesting with a macroeconomic credit risk model for Finland”, Bank Of Finland Discussion Papers, helda.helsinki.fi/bof/bitstream/handle/123456789/7668/114693.pdf
- YAĞCILAR, Gamze Göçmen, DEMİR, Semra, “Türk Bankacılık Sektöründe Takipteki Kredi Oranları Üzerinde Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesi” Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, Yıl:2015, C:7, S:1, s. 221-229
- YÖRÜK, Nevin, (2007) “BASEL II Standartları’nın KOBİ’ler Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesi Yönelik Etkisi” Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:22, Sayı:2, Yıl:2007, ss:367-384.
- YÜKSEL Serhat, DİNÇER, Hasan, HACIOĞLU, Ümit, “CAMELS-based Determinants for the Credit Rating of Turkish Deposit Banks” International Journal of Finance & Banking Studies, Vol.4 No.4, 2015
- ZEMAN, Juraj; JURCA, Pavol; (2008). “Makro Stres Testing Of The Slovak Banking Sector” National Bank of Slovakia Working Paper Series, https://www.nbs.sk/img/Documents/PUBLIK/08_kol1a.pdf

Diğer Yayınlar

AGENCE EUROPE, (1980), 13 Eylül 1980, Luxembourg and Brussels.

AGH, Atilla (1998), “The Politics of Central Europe”, Sage Publishing, London.

AKILLIOĞLU, Tekin (1996), *Türkçe ve İngilizce Metinleri ile Birlikte Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi*, İnsan Hakları Merkezi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ankara.

ALFORO, Rodrigo; DREHMAN Mathias; (2009) “Macro stress test sandcrises: what can welearn?”, BIS Quarterly Review, <http://www.treasuryworld.at/sites/default/files>

ALLISON, Graham T. ve BESHEL Robert P. (1992), “Can the United States Promote Democracy?”, *PoliticalScienceQuarterly*, Vol:107, No:1, (Spring 1992), s.81-98.

ALZGHOUL, Mohammad Omar, “Performance Analysis of Conventional Banks Vs. Islamic Banks in Jordan” Eastern Mediterranean University,February, 2015 , Gazimağusa, North Cyprus Masters of Science in Banking and Finance Eastern

ANADOLU AJANSI (1997), “Roth: Hristiyan Demokratlar ikiyüzlü”, 8 Mart.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI (1998), “*Anayasa Mahkemesi Gerekçeli Karar: Refah Partisi’nin Kapatılması*”, Esas Sayısı: 1997/1 (Siyasi Parti Kapatma), Karar Sayısı: 1998/1, Karar Günü: 16.1.1998.

ANKARA ANLAŞMASI (1963), Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında bir Ortaklık Yaratan Anlaşma, 12 Eylül 1963. http://www.mfa.gov.tr/turkiye-ile-avrupa-ekonomik-toplulugu-arasinda-bir-ortaklik-yaratan-anlasma-_ankara-anlasmasi_-12-eylul-1963-.tr.mfa

ATAMAN, Muhittin (2004) “A Civilizational Approach to Multilateral Politics: The EU and the World Politics,” *Third METU Conference on International Relations: Europe in a Changing World*, 24-26 Mayıs, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

AYKUT, Cenar, (2008) “BASEL II Stardları” Türk Eximbank Risk Yönetim Başkanı, www.mfa.gov.tr

BABAR, Haseeb Zaman, ZEB, Gul, (2011). “Does CAMELS system provide similar rating as PACRA system in assessing the performance of banks in Pakistan?” Master Thesis, Umea School Of Business, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2%3A448378/FULLTEXT01.pdf> 07/01/2015

BALABAN, Özlem ve OKUTAN Elvan Yıldırım, (2009) Banka ve Finans Kurumlarının Ekonomik Krizden Etkilenme Düzeyleri ve Kriz Döneminde Uyguladıkları Yönetmelik ve Örgütsel Politikalara İlişkin Yönetici Algıları, Central Bank Review ISSN 1303-0701 print / 1305-8800 online

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik, 3 Bölüm Madde 6 (01 Kasım 2006)

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin ölçülmesine ve değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik, 4 Bölüm Madde 14 (01 Kasım 2006)

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, “3182 Bankalar Kanunu’na İlişkin Tebliğ, No:6”, 26 Ekim 1989, 20234 Sayılı Resmi Gazete.

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, “3182 Bankalar Kanunu’na İlişkin Tebliğ, No:6”, 26 Ekim 1989, 20234 Sayılı Resmi Gazete.

BDDK Aralık (2014) BDDK Aylık İnteraktif Bülten

BDDK, Ekim. (2010, Ekim). BDDK Risk Bülteni Risk Yönetim Dairesi Ekim 2010. Ocak 13, 2012

BEŞE, Evrim (2007) “Finansal Sistem Stres Testi Uygulamaları Ve Türkiye Örneği” Uzmanlık Yeterlilik Tezi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü Ankara,

CANGÜREL, Ozan, GÜNGÖR, Serkan, SEVİNÇ, Veli Ulvi, KAYCI, İskender, ATALAY, Sadık, (2010) “ Sorularla BASEL III, Risk Yönetim Dairesi, BDDK, Aralık 2010

ÇABUKEL, R. (2007). “Bankaların Kurumsal Kredileri Açısından Kredi Riski Yönetimi Ve Basel II Uygulaması, İstanbul, TBB: Yayın N:250 (DR tezi)

- ÇİNKÖ, Murat, AVCI, Emin, (2008). “CAMELS Dereceleme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini”, BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar, 2(2), 25-48
- DURMUŞ, Aydoğan, GÜMÜŞ, Fatih, (2009). Tüm Yönleriyle ABD Kaynaklı Konut Finansman Krizi, 1. Balkanlarda Tarih ve Kültür Kongresi, 432-419
- HELHEL, Yeşim, VARSHALOMİDZE, Mamisa, (2014) “Gürcistan’Da Faaliyet Gösteren Yerli Sermayeli Özel Ticari Bankaların Camels Derecelendirme Sistemi İle Değerlendirilmesi” 18. Finans Sempozyumu Denizli / 15 - 18 EKİM 2014 s.413-424
- JALİLİ, Saeid, “Bank Performance Evaluation in Emerging Market The Case of Turkey and Brazil” Eastern Mediterranean University, July 2014, Gazimağusa, North Cyprus, Master of Science in Banking and Finance
- KAYA, Yasemin Türker, (2001). “Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi”, Bankacılık Düzenleme Ve Denetleme Kurumu MSPD Çalışma Raporları, No:2001/6,
http://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Raporlar/Calisma_Raporlari/12732001-6.pdf
- KÜÇÜKÖZMEN, C.Coşkun, OĞUZ, H.Dilek (2008) BASEL II’ye Geçiş Sürecinde KOBİ’lerin Finansman Sorunları: Konya İli Örneği (İzmir Ekonomi Üniversitesi .1. Uluslararası Sempozyum Bildiriler Kitabı S 41-57
- SOLAK, Süleyman (2010) Türk Ticari Bankacılık Sektörünün 2001 Krizi Öncesi ve Sonrası CAMELS Analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya
- TBB 4389 sayılı bankalar kanun
- TBB 4389 sayılı bankalar kanunu
- UYGUR, Ercan, (2001) “Krizden Krize Türkiye: 2000 Kasım ve 2001 Şubat Krizleri” Türkiye Ekonomi Kurumu Tartışma Metni No: 2011/

YAYLA, M. ve TÜRKER KAYA, Y. (2005), “Basel II, Ekonomik Yansımaları ve Geçiş Süreci”, Ankara, BDDK Çalışma Raporu, 2005/3.

YILMAZ Durmuş, (2009) “Küresel Kriz ve Merkez Bankası” Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı 18 Mayıs 2009

Ek 1 : Bankacılık Sektörü Mali Veriler 2002/2013

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Bilanço (milyon TL), Dönem:2002/13	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
Sektör	1 Nakit Değerler	1.879	2.031	2.280	3.074	4.455	4.983	5.967	7.564	9.155	13.055	15.402	17.278
Sektör	2 Merkez Bankasından Alacaklar	2.642	2.958	5.379	12.063	16.366	19.740	35.731	29.877	34.383	39.371	28.736	32.412
Sektör	3 Para Piyasalarından Alacaklar	8.510	8.814	4.164	5.951	1.902	2.778	9.945	12.205	1.088	1.590	3.476	2.213
Sektör	4 Bankalardan Alacaklar	15.613	15.141	21.044	27.213	40.292	32.774	43.043	48.207	40.878	50.152	45.519	59.429
Sektör	5 Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Menk. Değ. (Net)	20.834	30.025	19.087	17.340	14.239	11.180	3.736	5.518	6.884	9.775	7.794	4.990
Sektör	6 Satılmaya Hazır Menkul Değerler (Net)	17.664	30.607	52.576	77.955	96.149	112.683	75.112	142.068	186.469	186.891	195.772	195.590
Sektör	7 Zorunlu Karşılıklar	9.350	9.974	13.160	14.976	17.194	17.268	14.702	13.477	21.579	50.475	99.537	155.725
Sektör	8 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar	-	-	-	-	2	-	-	1	7	15	26	19
Sektör	9 Ters Repo Alacakları	18	158	133	4.281	275	3.388	126	830	11.348	12.297	11.007	14.174
Sektör	10 Krediler*	48.981	66.222	99.342	156.410	218.987	285.616	367.445	392.621	525.851	682.893	794.756	1.047.410
Sektör	11 Takipteki Alacaklar (Net) (12-13)	3.739	988	759	884	885	1.369	2.841	3.586	3.240	3.912	5.808	7.024
Sektör	12 a) Takipteki Alacaklar	10.430	8.629	6.356	7.808	8.550	10.345	14.053	21.853	19.993	18.973	23.408	29.622
Sektör	13 b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	6.691	7.641	5.596	6.924	7.665	8.976	11.212	18.266	16.753	15.061	17.600	22.597
Sektör	14 Faiz (Kar Payı) ve Gelir Tah. Reeskontları	13.489	12.687	10.267	11.009	14.533	16.832	26.364	25.586	29.146	33.367	38.332	44.760
Sektör	15 Finansal Kiralama Alacakları (Net)	128	166	239	1.117	1.133	1.092	811	477	321	539	843	1.926
Sektör	16 İştirakler, Bağlı ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (Net)	8.703	9.153	11.762	11.071	9.241	10.861	10.298	12.686	15.306	16.696	22.343	23.846
Sektör	17 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	47.606	46.212	52.018	47.741	48.553	40.864	115.142	115.288	94.502	88.317	66.428	86.150
Sektör	18 Elden Çıkarılacak Kıymetler (Net)	1.955	2.078	2.066	1.778	1.240	1.000	1.055	1.343	1.829	2.208	2.580	2.904
Sektör	19 Sabit Kıymetler (Net)	7.654	8.278	8.478	7.692	7.414	7.902	9.601	9.948	9.788	10.037	10.495	11.871
Sektör	20 Diğer Aktifler	3.914	4.196	3.685	6.355	6.873	11.277	10.618	12.734	14.893	16.106	21.836	24.679
Sektör	21 TOPLAM AKTİFLER (1+...+20)-(12+13)	212.681	249.688	306.439	406.909	499.731	581.606	732.536	834.014	1.006.667	1.217.695	1.370.690	1.732.400
Sektör	22 Mevduat (Katılım Fonu)**	137.973	155.312	191.065	251.490	307.647	356.865	454.599	514.620	617.037	695.496	772.217	945.770
Sektör	23 Merkez Bankasına Borçlar	340	135	79	31	36	26	113	546	766	3.428	6.864	13.213
Sektör	24 Para Piyasalarına Borçlar	2.892	2.186	1.910	352	179	205	282	242	64	1.766	68	165
Sektör	25 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	2	12	2	14	7	713	21	13
Sektör	26 Bankalara Borçlar	21.967	25.918	33.765	54.492	70.735	71.386	92.749	86.095	122.381	167.434	173.435	254.225
Sektör	27 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	6.161	11.241	10.596	17.414	25.786	27.753	40.779	60.711	57.501	96.953	79.884	119.113
Sektör	28 Fonlar	3.634	4.626	4.770	5.452	4.211	4.088	5.571	6.016	6.761	7.699	8.624	9.270
Sektör	29 İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net) (30+31)	938	489	468	0	-	-	-	101	3.112	18.448	37.855	60.576
Sektör	30 a) Tahviller ve Bonolar	938	489	468	0	-	-	-	101	3.112	18.041	37.336	59.591
Sektör	31 b) V.D.M.K. ve Diğer İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0	-	-	-	-	-	-	-	-	408	519	985
Sektör	32 Finansal Kiralama Borçları (Net)	98	106	155	185	289	379	218	96	124	415	362	460
Sektör	33 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	535	592	600	673	931	1.195	1.785	1.229	1.227	1.663	1.807	2.030
Sektör	34 Sermaye Benzeri Borçlar	1.525	818	1.119	757	2.999	3.662	6.003	6.258	5.837	8.441	14.278	22.649
Sektör	35 Faiz (Kar Payı) ve Gider Reeskontları	2.376	2.402	2.406	3.492	4.977	8.204	10.051	7.795	9.145	12.216	12.004	16.478
Sektör	36 Karşılıklar	3.468	4.288	4.872	8.225	9.374	11.482	13.235	16.718	17.398	19.999	29.189	30.817
Sektör	37 Diğer Pasifler	5.076	6.034	8.669	9.660	13.028	20.499	20.726	22.686	30.766	38.378	52.140	63.897
Sektör	38 TOPLAM (22+...+37)-(30+31)	186.982	214.149	260.476	352.222	440.194	505.756	646.112	723.127	872.125	1.073.049	1.188.750	1.538.676
Sektör	39 Ödenmiş Sermaye	12.108	13.615	14.824	20.857	26.224	31.623	39.406	42.542	47.937	50.493	54.636	59.327
Sektör	40 Yedek Akçeler	16.719	21.363	23.592	42.551	38.295	44.198	50.428	59.473	72.270	89.777	103.641	122.744
Sektör	41 Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	33.543	22.210	19.005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sektör	42 Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	221	108	70	227	98	479	1.142	1.233	1.420	1.878	2.738	2.374
Sektör	43 Menkul Değerler Değerleme Farkları	1.030	1.967	3.627	4.359	1.719	2.721	364	4.957	8.445	532	15.074	2.427
Sektör	44 Dönem Karı (Zararı)	2.883	5.608	6.452	5.965	11.364	14.859	13.421	20.182	22.116	19.844	23.523	24.664
Sektör	45 Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	-	40.805	-	21.608	-	18.164	-	17.609	-	17.878	-	17.813
Sektör	46 TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (39+...+45)	25.699	35.538	45.963	54.687	59.537	75.850	86.424	110.887	134.542	144.646	181.940	193.724
Sektör	47 TOPLAM PASİFLER (38+46)	212.681	249.688	306.439	406.909	499.731	581.606	732.536	834.014	1.006.667	1.217.695	1.370.690	1.732.400
Sektör	48 Gayrinakdi Kredi ve Yükümlülükler	44.836	46.653	55.712	70.604	86.721	96.743	125.837	134.036	163.570	218.518	241.016	333.979
Sektör	49 Taahhütler (50+51)	44.311	76.231	98.860	135.414	190.724	288.801	350.206	445.750	874.740	1.423.996	1.720.280	1.626.653

Ek 2 : Bankacılık Sektörü “Sermaye Yeterliliği”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ		20%												
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	50%	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30%	0,1208	0,1423	0,1500	0,1344	0,1191	0,1304	0,1180	0,1330	0,1337	0,1188	0,1327	0,1118
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	20%	0,0848	0,1092	0,1223	0,1155	0,1043	0,1168	0,1049	0,1210	0,1239	0,1105	0,1251	0,1050
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ		20%												
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	50%	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30%	0,1208	0,1423	0,1500	0,1344	0,1191	0,1304	0,1180	0,1330	0,1337	0,1188	0,1327	0,1118
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	20%	0,0848	0,1092	0,1223	0,1155	0,1043	0,1168	0,1049	0,1210	0,1239	0,1105	0,1251	0,1050
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ		20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	50%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 3 : Bankacılık Sektörü “Aktif Kalitesi”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(A) AKTİF KALİTESİ		15%												
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	40%	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	60,46%
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	40%	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	20%	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,69%
(A) AKTİF KALİTESİ		15%												
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	40%	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	60,46%
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	40%	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	20%	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,69%
(A) AKTİF KALİTESİ		15%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	-40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	-20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 4 : Bankacılık Sektörü “Yönetim Kalitesi”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(M) YÖNETİM KALİTESİ		15%												
m1	Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	-40%	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75
m2	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	30%	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37
m3	Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	-10%	19,94	20,41	20,50	21,12	20,67	20,65	19,63	19,23	18,99	18,57	18,21	17,87
m4	Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-10%	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112
m5	Krediler / Toplam Şube Sayısı	-10%	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(M) YÖNETİM KALİTESİ		0,2												
m1	Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	-40%	17	12	6	5	4	3	4	5	4	3	3	3
m2	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	30%	93	98	90	86	95	94	95	94	96	98	96	96
m3	Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	-10%	20	20	21	21	21	21	20	19	19	19	18	18
m4	Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-10%	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112
m5	Krediler / Toplam Şube Sayısı	-10%	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(M) YÖNETİM KALİTESİ		15%												
m1	Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	-40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
m2	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	30%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
m3	Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	-10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
m4	Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
m5	Krediler / Toplam Şube Sayısı	-10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 5 : Bankacılık Sektörü “Karlılık”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(E) KARLILIK		15%												
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	(+)30%	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	0,01
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	(+)30%	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	0,13
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	(+)20%	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	(+)20%	0,00	0,00	55,92	56,06	62,55	64,76	62,80	65,93	60,89	64,97	63,96	63,87
(E) KARLILIK		0,2												
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	(+)30%	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	1,42%
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	(+)30%	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	12,73%
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	(+)20%	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	(+)20%	0,00	0,00	55,92	56,06	62,55	64,76	62,80	65,93	60,89	64,97	63,96	63,87
(E) KARLILIK		15%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	(+)30%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	(+)30%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	(+)20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	(+)20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 6 : Bankacılık Sektörü “Likidite”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(L.) Likidite	20%												
L1 Likitide Yeterlilik Oranı	(+)40%						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)20%	35,97%	39,93%	38,45%	40,02%	38,20%	35,21%	25,71%	31,14%	30,97%	29,86%	29,71%	0,28
L3 Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	0,60
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
(L.) Likidite	20%												
L1 Likitide Yeterlilik Oranı	(+)40%						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)20%	0,36	0,40	0,38	0,40	0,38	0,35	0,26	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28
L3 Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
(L.) Likidite	20%												
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	(+)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
L3 Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 7 : Bankacılık Sektörü “Piyasa Riskine Duyarlılık”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(S.) PIYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%												
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	(-)40%	0,8573	0,8782	0,9010	0,8710	0,8759	0,8435	0,8694	0,8450	0,8378	0,8377	0,8511	0,82
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	(-)10%	1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64
(S.) PIYASA RİSKİNE DUYARLILIK	0,2												
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	(-)40%	0,8573	0,8782	0,9010	0,8710	0,8759	0,8435	0,8694	0,8450	0,8378	0,8377	0,8511	0,82
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
S3 Yabancı Para Net Genel Pozisyon	0,2	1175,43	150,30	-74,31	-86,12	-198,75	-204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	(-)10%	1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64
(S.) PIYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%												
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	(-)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
S3 Yabancı Para Net Genel Pozisyon	20%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	(-)10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ek 8 : Kamu Bankaları Mali Verileri 2002/ 2013

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
	Bilanço (milyon TL), Dönem:2002/13													
Kamu	1 Nakit Değerler	582	678	616	916	1.483	1.405	1.357	1.883	2.327	2.526	3.128	3746	
Kamu	2 Merkez Bankasından Alacaklar	620	926	1.493	3.661	6.168	7.394	9.869	10.306	12.134	10.281	10.095	10394	
Kamu	3 Para Piyasalarından Alacaklar	2.292	4.935	3.148	2.793	1.325	1.306	4.789	5.876	799	124	414	0	
Kamu	4 Bankalardan Alacaklar	6.478	7.774	9.682	8.531	12.819	11.456	13.315	14.542	14.095	15.332	18.772	21875	
Kamu	5 Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Menk. Değ. (Net)	7.745	13.936	8.284	4.558	3.996	1.523	921	1.087	787	739	568	265	
Kamu	6 Satılmaya Hazır Menkul Değerler (Net)	2.967	5.866	13.616	25.977	37.851	46.314	18.392	42.920	57.798	59.864	57.794	70858	
Kamu	7 Zorunlu Karşılıklar	2.865	3.042	3.898	2.783	2.690	2.622	3.079	3.366	5.167	16.043	32.656	51752	
Kamu	8 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Kamu	9 Ters Repo Alacakları	2	2	8	3.679	128	3.384	7	8	2.228	198	144	162	
Kamu	10 Krediler*	11.938	16.695	25.032	35.899	51.021	67.570	92.232	110.138	153.967	195.313	221.393	309093	
Kamu	11 Takipteki Alacaklar (Net) (12-13)	2.100	317	134	87	88	109	424	656	631	682	1.453	1567	
Kamu	12 a) Takipteki Alacaklar	6.885	5.199	2.607	2.689	2.615	2.784	3.530	4.912	5.138	4.949	7.001	8496	
Kamu	13 b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	4.785	4.883	2.473	2.602	2.527	2.675	3.106	4.256	4.507	4.267	5.547	6929	
Kamu	14 Faiz (Kar Payı) ve Gelir Tah. Reeskontları	6.943	4.989	4.006	3.711	5.119	5.798	6.015	6.527	6.561	6.100	8.860	8476	
Kamu	15 Finansal Kiralama Alacakları (Net)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Kamu	16 İştirakler, Bağlı ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (Net)	1.678	993	984	1.090	955	1.268	1.547	1.747	2.385	2.622	4.256	5359	
Kamu	17 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	33.574	33.328	42.012	35.579	27.532	21.896	65.973	63.337	52.966	51.592	44.129	39036	
Kamu	18 Elden Çıkarılacak Kıymetler (Net)	515	528	662	574	472	348	392	670	756	892	1.061	1064	
Kamu	19 Sabit Kıymetler (Net)	1.897	2.037	2.162	2.105	2.016	2.114	2.653	2.699	2.509	2.565	2.515	2911	
Kamu	20 Diğer Aktifler	2.052	1.893	1.442	2.731	1.858	2.232	2.302	3.051	3.405	3.773	5.012	6387	
Kamu	21 TOPLAM AKTİFLER (1+...+20)-(12+13)	84.248	97.936	117.180	134.674	155.523	176.739	223.269	268.812	318.515	368.644	412.252	532945	
Kamu	22 Mevduat (Katılım Fonu)**	54.258	63.995	81.156	94.472	109.051	124.565	156.014	181.596	219.630	225.358	246.353	300555	
Kamu	23 Merkez Bankasına Borçlar	337	127	78	9	14	4	10	484	692	3.065	6.807	13165	
Kamu	24 Para Piyasalarına Borçlar	2.537	1.779	1.141	-	-	-	15	-	-	871	-	0	
Kamu	25 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Kamu	26 Bankalara Borçlar	5.119	4.677	5.563	6.139	9.026	8.964	12.745	12.979	19.997	32.301	42.051	64700	
Kamu	27 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	2.047	3.097	1.231	653	3.027	3.848	11.214	20.882	16.245	36.550	20.092	40367	
Kamu	28 Fonlar	3.608	4.597	4.724	5.399	4.161	4.049	5.543	5.996	6.749	7.692	8.458	8940	
Kamu	29 İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net) (30+31)	913	489	468	-	-	-	-	-	-	1.926	8.554	16115	
Kamu	30 a) Tahviller ve Bonolar	913	489	468	-	-	-	-	-	-	1.926	8.554	16115	
Kamu	31 b) V.D.M.K. ve Diğer İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Kamu	32 Finansal Kiralama Borçları (Net)	10	7	19	36	23	35	19	0	1	2	2	2	
Kamu	33 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	234	241	209	210	285	373	482	328	322	402	463	541	
Kamu	34 Sermaye Benzeri Borçlar	1.443	743	715	289	290	224	241	211	193	207	1.792	2114	
Kamu	35 Faiz (Kar Payı) ve Gider Reeskontları	946	851	797	877	1.222	1.456	1.639	1.267	1.314	1.810	1.726	2114	
Kamu	36 Karşılıklar	1.809	2.394	2.198	3.251	2.874	3.040	3.689	4.755	4.492	5.599	8.899	9227	
Kamu	37 Diğer Pasifler	2.275	2.634	3.058	3.165	3.336	5.095	4.660	5.482	6.978	8.161	11.099	14031	
Kamu	38 TOPLAM PASİFLER (22+...+37)-(30+31)	75.536	85.629	101.357	114.501	133.309	151.652	196.270	233.982	276.613	323.945	356.295	471871	
Kamu	39 Ödenmiş Sermaye	6.034	6.394	6.193	7.516	9.737	10.933	12.160	13.699	14.915	15.956	16.746	18099	
Kamu	40 Yedek Akçeler	16.063	19.928	20.219	26.891	25.196	25.748	27.408	30.187	35.136	40.514	45.236	50914	
Kamu	41 Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	21.261	9.574	6.724	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Kamu	42 Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	-	52	30	17	39	2	3	6	11	14	50	53	
Kamu	43 Menkul Değerler Değerleme Farkları	351	128	294	719	245	765	247	1.235	1.850	296	3.965	960	
Kamu	44 Dönem Karı (Zararı)	362	2.413	3.327	3.681	4.768	5.286	4.744	7.199	7.428	5.945	7.354	8394	
Kamu	45 Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	-	35.359	-	26.182	-	17.771	-	17.563	-	17.438	-	17.393	-17345
Kamu	46 TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (39+...+45)	8.712	12.307	15.823	20.172	22.214	25.087	27.000	34.831	41.903	44.699	55.957	61074	
Kamu	47 TOPLAM PASİFLER (38+46)	84.248	97.936	117.180	134.674	155.523	176.739	223.269	268.812	318.515	368.644	412.252	532945	
Kamu	48 Gayrinaklı Kredi ve Yükümlülükler	11.079	8.879	8.998	9.636	11.410	13.628	21.646	28.124	36.751	50.338	58.868	88469	
Kamu	49 Taahhütler (50+51)	4.952	7.320	9.006	10.403	12.974	23.888	29.725	49.395	64.408	195.953	249.950	253031	
Kamu	50 a) Türev Finansal Araçlar	1.443	1.493	814	1.770	3.608	4.383	5.558	12.196	17.480	29.971	41.581	78699	
Kamu	51 b) Diğer Taahhütler	3.509	5.827	8.192	8.633	9.365	19.505	24.168	37.199	46.927	165.982	208.369	174332	

Ek 9 : Kamu Bankaları “Sermaye Yeterliliği”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "KAMU"												
c1 Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	39,13	53,25	50,59	50,74	39,49	26,86	22,96	24,56	22,03	18,86	20,07	16,14
c2 Özkaynaklar / Toplam Aktifler	10,34%	12,57%	13,50%	14,98%	14,28%	14,19%	12,09%	12,96%	13,16%	12,13%	13,57%	11,46%
c3 (Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	8,09%	10,49%	11,66%	13,42%	12,99%	13,00%	10,90%	11,95%	12,37%	11,43%	12,96%	10,91%
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "SEKTÖR"												
c1 Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
c2 Özkaynaklar / Toplam Aktifler	12,08%	14,23%	15,00%	13,44%	11,91%	13,04%	11,80%	13,30%	13,37%	11,88%	13,27%	0,1118
c3 (Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	8,48%	10,92%	12,23%	11,55%	10,43%	11,68%	10,49%	12,10%	12,39%	11,05%	12,51%	0,1050
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ												
c1 Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	20%	22,63	31,78	35,65	63,60	51,01	25,81	15,35	8,54	7,56	8,27	4,34
c2 Özkaynaklar / Toplam Aktifler	50%	27,88	36,08	39,58	56,93	40,14	20,91	13,80	9,55	8,07	6,97	2,80
c3 (Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	30%	-4,33	-3,51	-2,99	3,44	5,97	2,65	0,75	-0,76	-0,47	0,62	0,74
	20%	-0,93	-0,79	-0,94	3,23	4,90	2,25	0,80	-0,25	-0,04	0,68	0,79

Ek 10 : Kamu Bankaları “Aktif Kalitesi”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(A) AKTİF KALİTESİ "KAMU"												
a1 Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	14,17%	17,05%	21,36%	26,66%	32,81%	38,23%	41,31%	40,97%	48,34%	52,98%	53,70%	58,00%
a2 Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	17,59%	1,90%	0,53%	0,24%	0,17%	0,16%	0,46%	0,60%	0,41%	0,35%	0,66%	0,51%
a3 Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	2,25%	2,08%	1,85%	1,56%	1,30%	1,20%	1,19%	1,00%	0,79%	0,70%	0,61%	0,55%
(A) AKTİF KALİTESİ "SEKTÖR"												
a1 Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	0,605
a2 Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
a3 Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,007
(A) AKTİF KALİTESİ												
a1 Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	15%	-60,08	-17,68	5,06	14,13	15,31	20,11	11,03	11,91	14,21	16,54	5,18
a2 Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	40%	-15,39	-14,29	-13,64	-12,26	-10,05	-8,86	-7,06	-5,19	-2,98	-2,21	-2,95
a3 Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	-40%	-52,18	-10,84	12,04	22,93	22,84	26,57	16,22	13,93	13,40	15,63	4,07
	-20%	7,49	7,45	6,66	3,46	2,53	2,39	1,87	3,17	3,79	3,12	4,06

Ek 11 : Kamu Bankaları “Yönetim Kalitesi”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(M) YÖNETİM KALİTESİ "KAMU"												
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	35,42	23,75	9,43	6,96	4,87	3,95	3,68	4,27	3,23	2,47	3,07	2,68
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	73,56	87,73	78,39	92,86	84,07	80,57	76,00	80,22	84,88	80,78	76,06	83,97
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	21,83	21,04	19,79	20,16	19,52	19,90	19,81	19,49	18,70	18,53	17,94	17,16
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	24052,63	28391,63	35941,48	44290,79	48231,21	54850,35	65634,88	73342,57	82536,76	78412,62	81358,18	92364,89
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	8159,01	9713,57	12240,45	18090,55	23722,40	30979,21	40286,98	46465,90	59791,34	69680,67	75427,10	97599,46
(M) YÖNETİM KALİTESİ "SEKTÖR"												
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	19,94	20,41	20,50	21,12	20,67	20,65	19,63	19,23	18,99	18,57	18,21	17,87
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	22218,51	25553,08	30722,85	38319,97	42167,49	46262,72	51859,13	54480,33	63143,36	67301,73	71780,70	82112,34
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	9701,87	12342,31	17034,32	25129,71	31322,56	38490,76	43687,84	43897,95	55890,78	67970,25	76130,04	93675,78
(M) YÖNETİM KALİTESİ												
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	-40%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	30%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	-10%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-10%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	-10%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ek 12 : Kamu Bankaları “Karlılık”

(E) KARLILIK "KAMU"		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	0,43%	2,46%	2,84%	2,73%	3,07%	2,99%	2,12%	2,68%	2,33%	1,61%	1,78%	1,58%
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	4,15%	19,60%	21,03%	18,25%	21,46%	21,07%	17,57%	20,67%	17,73%	13,30%	13,14%	13,74%
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	73,56%	87,73%	78,39%	92,86%	84,1%	80,57%	76,00%	80,22%	84,88%	80,78%	76,06%	83,97
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0,00%	0,00%	40,05%	44,89%	55,14%	53,34%	50,70%	51,07%	45,58%	49,11%	47,53%	48,62

(E) KARLILIK "SEKTÖR"		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	0,014237186
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	0,127317921
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69%	98,48%	90,16%	85,75%	94,71%	94,15%	95,25%	94,20%	96,17%	97,72%	95,85%	96,366486
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0%	0%	55,92%	56,06%	62,55%	64,76%	62,80%	65,93%	60,89%	64,97%	63,96%	63,865656

(E) KARLILIK		15%	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
E1	Dönem Net Karı / Toplam Aktif	(+)30%	-43,52	7,98	17,11	43,80	9,57	0,97	0,84	-0,20	-3,18	-9,58	-7,59	-1,77
E2	Dönem Net Karı / Özkaynaklar	(+)30%	-20,50	2,90	10,46	25,94	10,45	5,12	4,79	3,20	1,85	-0,31	1,18	3,19
E3	Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	(+)20%	-18,90	7,26	14,94	20,19	3,74	2,26	3,94	4,07	2,35	-0,92	0,50	2,39
E4	Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	(+)20%	-4,13	-2,18	-2,61	1,66	-2,25	-2,88	-4,04	-2,97	-2,35	-3,47	-4,13	-2,57
		(+)20%	0,00	0,00	-5,68	-3,99	-2,37	-3,53	-3,85	-4,51	-5,03	-4,88	-5,14	-4,77

Ek 13 : Kamu Bankaları “Likidite”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(L) LİKİTİDE "KAMU"													
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						228,65	175,58	180,68	155,37	117,63	140,49	122,29	
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,28	0,38	0,35	0,39	0,43	0,43	0,23	0,30	0,30	0,29	0,30	0,30	
L3 Krediler / Toplam Aktifler	0,14	0,17	0,21	0,27	0,33	0,38	0,41	0,41	0,48	0,53	0,54	0,58	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	96,88	104,59	108,44	123,33	106,82	96,13	86,33	87,27	79,23	73,68	89,28	83,159959	
(L) LİKİTİDE "SEKTÖR"													
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34	
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,36	0,40	0,38	0,40	0,38	0,35	0,26	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28	
L3 Krediler / Toplam Aktifler	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26	
(L) LİKİTİDE													
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	20%	-17,19	-13,37	-12,92	-13,71	-6,57	14,99	1,93	4,78	1,30	-1,91	2,08	1,80
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,95	9,80	10,18	5,34	0,64	5,18	2,41
L3 Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	-4,46	-1,00	-1,91	-0,37	2,38	4,23	-1,98	-0,89	-0,67	-0,90	0,18	1,46
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /	(+)20%	-7,69	-7,15	-6,82	-6,13	-5,03	-4,43	-3,53	-2,59	-1,49	-1,11	-1,48	-0,81
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	-5,04	-5,23	-4,18	-7,20	-3,92	-3,77	-2,36	-1,92	-1,87	-0,54	-1,80	-1,25

Ek 14 : Kamu Bankaları “Piyasa Riskine Duyarlılık”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "KAMU"													
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	0,87	0,91	0,94	0,93	0,93	0,94	0,97	0,98	0,96	0,98	0,95	0,94	
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,68	6,85	6,96	4,83	5,07	4,92	4,62	5,22	4,02	3,39	4,18	3,860517	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	96,88	104,59	108,44	123,33	106,82	96,13	86,33	87,27	79,23	73,68	89,28	83,159959	
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	493,03	355,53	578,81	154,40	312,64	534,95	-66,41	260,35	194,00	-511,02	626,32	-434,31	
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "SEKTÖR"													
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	0,86	0,88	0,90	0,87	0,88	0,84	0,87	0,85	0,84	0,84	0,85	0,823910385	
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,719939	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,255022	
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64	
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK													
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	15%	-5,86	-31,91	80,90	25,60	-12,20	-22,89	-2,15	0,07	-18,01	12,10	1,77	-1,62
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	-0,71	-1,64	-1,73	-2,89	-2,70	-4,42	-4,68	-6,31	-5,85	-6,83	-4,72	-5,80
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /	(-)40%	-8,44	-14,00	-3,16	4,16	-1,81	-0,41	0,85	1,64	2,62	0,72	-1,01	-1,51
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	-2,52	-2,61	-2,09	-3,60	-1,96	-1,89	-1,18	-0,96	-0,93	-0,27	-0,90	-0,63
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	(-)10%	5,81	-13,65	87,89	27,93	-5,73	-16,18	2,87	5,70	-13,84	18,48	8,40	6,33

Ek 15 : Yerli Özel Bankalar Mali Veriler 2002/2013

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Bilanço (milyon TL), Dönem:2002/13	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
Yerli Özel	1 Nakit Değerler	1.241	1.295	1.571	1.927	2.281	2.546	2.973	3.726	4.527	6.460	7.596	8.792
Yerli Özel	2 Merkez Bankasından Alacaklar	1.970	1.980	3.849	8.261	8.682	11.230	22.223	16.592	17.428	22.925	14.020	16.893
Yerli Özel	3 Para Piyasalarından Alacaklar	5.258	3.177	937	3.154	111	309	1.861	3.276	-	111	1.837	1.981
Yerli Özel	4 Bankalardan Alacaklar	8.046	6.431	9.777	14.667	17.132	16.193	22.376	26.549	18.711	24.875	19.271	24.186
Yerli Özel	5 Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Menk. Değ. (Net)	12.763	15.350	9.495	9.787	7.742	5.989	773	1.514	2.213	3.495	2.164	2.194
Yerli Özel	6 Satılmaya Hazır Menkul Değerler (Net)	14.240	24.080	37.924	50.677	52.696	56.288	47.043	83.978	109.931	108.486	117.461	103.545
Yerli Özel	7 Zorunlu Karşılıklar	6.156	6.606	8.747	10.921	11.856	10.709	7.708	7.045	11.918	25.570	49.352	73.123
Yerli Özel	8 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	7	15	22	12
Yerli Özel	9 Ters Repo Alacakları	16	156	125	577	147	4	79	-	949	2.672	2.747	1.354
Yerli Özel	10 Krediler*	34.787	46.752	69.621	107.467	131.392	160.062	201.024	202.812	271.503	369.430	429.090	543.834
Yerli Özel	11 Takipteki Alacaklar (Net) (12-13)	1.610	645	587	668	648	880	1.508	1.393	1.318	2.043	2.678	3.577
Yerli Özel	12 a) Takipteki Alacaklar	3.424	3.297	3.588	4.575	4.864	5.870	7.342	11.103	9.175	9.219	10.017	13.246
Yerli Özel	13 b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	1.814	2.652	3.001	3.907	4.215	4.990	5.833	9.710	7.858	7.176	7.340	9.670
Yerli Özel	14 Faiz (Kar Payı) ve Gelir Tah. Reeskontları	6.365	7.471	5.903	6.700	7.720	8.680	12.891	14.241	17.586	18.994	23.646	22.967
Yerli Özel	15 Finansal Kiralama Alacakları (Net)	128	166	239	841	796	750	457	303	180	326	293	575
Yerli Özel	16 İştirakler, Bağlı ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (Net)	6.978	8.088	10.672	9.704	7.551	8.384	7.430	9.665	11.601	12.337	15.842	15.477
Yerli Özel	17 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	13.239	12.553	9.735	11.741	20.485	17.628	44.559	49.462	39.115	35.253	21.592	39.389
Yerli Özel	18 Elden Çıkarılacak Kıymetler (Net)	1.439	1.548	1.401	1.197	720	592	561	520	764	966	1.047	1.249
Yerli Özel	19 Sabit Kıymetler (Net)	5.522	6.029	6.099	5.144	4.733	4.807	5.381	5.464	5.470	5.536	5.763	5.995
Yerli Özel	20 Diğer Aktifler	1.587	1.916	1.954	3.121	3.903	6.053	5.991	6.841	8.199	9.338	12.777	12.966
Yerli Özel	21 TOPLAM AKTİFLER (1+...+20)-(12+13)	121.344	144.241	178.637	246.553	278.593	311.104	384.839	433.380	521.420	648.833	727.196	878.109
Yerli Özel	22 Mevduat (Katılım Fonu)**	80.629	88.180	105.195	143.424	163.536	179.770	228.250	254.011	303.060	359.713	391.723	470.137
Yerli Özel	23 Merkez Bankasına Borçlar	3	9	1	22	21	22	103	63	74	362	57	48
Yerli Özel	24 Para Piyasalarına Borçlar	354	347	631	252	111	178	45	216	34	699	68	76
Yerli Özel	25 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	7	713	21	13
Yerli Özel	26 Bankalara Borçlar	15.034	19.508	25.627	42.565	45.565	44.100	56.249	52.161	69.244	95.940	94.967	127.676
Yerli Özel	27 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	4.112	8.117	9.130	16.151	21.243	22.174	27.656	38.680	38.901	53.618	55.074	67.252
Yerli Özel	28 Fonlar	26	30	46	53	51	39	29	20	12	7	4	2
Yerli Özel	29 İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net) (30+31)	25	0	0	0	-	-	-	51	2.962	14.811	23.749	37.964
Yerli Özel	30 a) Tahviller ve Bonolar	25	0	0	0	-	-	-	51	2.962	14.403	23.230	37.542
Yerli Özel	31 b) V.D.M.K. ve Diğer İhraç Edilen Menkul Kıymetler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	408	519	422
Yerli Özel	32 Finansal Kiralama Borçları (Net)	80	96	136	147	213	267	121	46	96	124	102	151
Yerli Özel	33 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	280	329	360	407	485	587	952	637	632	889	955	1.008
Yerli Özel	34 Sermaye Benzeri Borçlar	30	27	355	423	1.906	2.768	3.544	3.647	3.696	4.662	8.510	12.638
Yerli Özel	35 Faiz (Kar Payı) ve Gider Reeskontları	1.341	1.379	1.364	2.200	2.661	3.785	4.844	4.353	5.032	6.801	7.397	9.059
Yerli Özel	36 Karşılıklar	1.380	1.566	2.417	4.451	5.278	6.865	7.749	9.617	10.359	11.446	16.127	16.637
Yerli Özel	37 Diğer Pasifler	2.520	3.201	5.332	5.671	8.091	12.298	11.944	12.906	17.227	22.574	31.742	35.523
Yerli Özel	38 TOPLAM (22+...+37)-(30+31)	105.814	122.787	150.595	215.766	249.161	272.854	341.487	376.408	451.335	572.360	630.496	778.184
Yerli Özel	39 Ödenmiş Sermaye	5.555	6.691	8.046	12.058	13.177	14.360	18.657	19.246	22.215	23.736	24.234	25.039
Yerli Özel	40 Yedek Akçeler	467	1.120	2.977	13.759	10.269	14.529	17.560	22.949	28.604	39.352	47.671	58.275
Yerli Özel	41 Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	10.976	11.788	11.333	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yerli Özel	42 Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	221	55	40	210	53	104	737	804	815	1.272	1.698	1.130
Yerli Özel	43 Menkul Değerler Değerleme Farkları	673	1.806	3.311	3.632	1.447	1.847	-	475	3.487	6.231	10.259	1.689
Yerli Özel	44 Dönem Kan (Zararı)	2.433	2.971	2.891	1.687	5.034	7.692	6.863	10.472	12.198	10.987	12.825	13.849
Yerli Özel	45 Geçmiş Yıllar Kan (Zararı)	-	4.795	-	556	-	550	-	9	15	22	35	56
Yerli Özel	46 TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (39+...+45)	15.530	21.454	28.042	30.788	29.431	38.250	43.352	56.973	70.085	76.472	96.700	99.925
Yerli Özel	47 TOPLAM PASİFLER (38+46)	121.344	144.241	178.637	246.553	278.593	311.104	384.839	433.380	521.420	648.833	727.196	878.109
Yerli Özel	48 Gayrinakdi Kredi ve Yükümlülükler	31.890	36.172	44.672	54.569	56.582	58.511	69.970	71.298	84.916	117.771	129.385	173.309
Yerli Özel	49 Taahhütler (50+51)	30.070	56.858	73.127	96.216	102.630	147.989	180.121	241.251	435.260	857.101	1.109.565	894.993
Yerli Özel	50 a) Türev Finansal Araçlar	16.158	23.982	25.563	44.177	44.955	78.800	101.826	133.505	221.963	347.273	382.225	636.885
Yerli Özel	51 b) Diğer Taahhütler	13.912	32.877	47.564	52.039	57.675	69.189	78.295	107.746	213.297	509.828	727.340	258.108

Ek 16 : Yerli Özel Bankalar “Sermaye Yeterliliği”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "YERLİ ÖZEL"													
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	19,74	23,70	22,18	17,33	17,73	17,26	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	14,84
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	12,80%	14,87%	15,70%	12,49%	10,56%	12,30%	11,26%	13,15%	13,44%	11,79%	13,30%	11,38%
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	8,25%	10,69%	12,28%	10,40%	8,87%	10,75%	9,87%	11,89%	12,39%	10,93%	12,51%	10,70%
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "SEKTÖR"													
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	12,08%	14,23%	15,00%	13,44%	11,91%	13,04%	11,80%	13,30%	13,37%	11,88%	13,27%	11,18%
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	8,48%	10,92%	12,23%	11,55%	10,43%	11,68%	10,49%	12,10%	12,39%	11,05%	12,51%	10,50%
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ		20%											
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	50%	-9,49	-10,75	-9,25	-17,59	-15,92	-7,76	-7,00	-3,16	-2,13	-3,68	-2,24
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30%	-10,71	-11,69	-10,73	-13,47	-9,52	-4,45	-4,46	-2,46	-2,30	-3,23	-2,29
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	20%	1,78	1,35	1,40	-2,13	-3,40	-1,72	-1,36	-0,34	0,17	-0,23	0,05
			-0,56	-0,41	0,08	-1,99	-3,00	-1,60	-1,18	-0,36	0,00	-0,22	0,00

Ek 17 : Yerli Özel Bankalar “Aktif Kalitesi”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(A) AKTİF KALİTESİ "YERLİ ÖZEL"													
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	28,67%	32,41%	38,97%	43,59%	47,16%	51,45%	52,24%	46,80%	52,07%	56,94%	59,01%	61,93%
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	4,63%	1,38%	0,84%	0,62%	0,49%	0,55%	0,75%	0,69%	0,49%	0,55%	0,62%	0,66%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	4,55%	4,18%	3,41%	2,09%	1,70%	1,55%	1,40%	1,26%	1,05%	0,85%	0,79%	0,68%
(A) AKTİF KALİTESİ "SEKTÖR"													
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	60,46%
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,69%
(A) AKTİF KALİTESİ		15%											
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	40%	20,24	6,68	-0,74	-0,69	-8,71	-6,73	1,49	8,55	6,79	1,29	5,85
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	-40%	9,79	8,88	8,09	5,36	3,05	1,91	1,65	-0,24	-0,13	0,61	0,71
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	-20%	15,74	3,01	-4,15	-3,97	-8,86	-5,89	1,18	9,92	8,50	1,38	5,85
			-5,29	-5,21	-4,68	-2,08	-2,90	-2,75	-1,34	-1,14	-1,58	-0,70	-0,70

Ek 18 : Yerli Özel Bankalar “Yönetim Kalitesi”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(M) YÖNETİM KALİTESİ "YERLİ ÖZEL"													
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	8,88	6,57	4,88	4,05	3,54	3,52	3,51	5,18	3,27	2,43	2,28	2,38	
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	95,51	100,08	90,50	81,33	93,91	94,10	95,90	95,89	97,99	98,79	97,71	97,74	
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	18,39	19,68	20,56	21,10	20,49	20,93	19,45	19,06	18,58	18,30	17,97	17,65	
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	21.564	24.413	28.052	36.618	42.822	48.894	55.464	56.472	65.442	70.311	74.742	86.011	
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	10.552	13.902	19.586	28.779	35.896	45.327	50.766	47.644	60.647	74.077	83.839	102.023	
(M) YÖNETİM KALİTESİ "SEKTÖR"													
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,745385	
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,366486	
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	19,94	20,41	20,50	21,12	20,67	20,65	19,63	19,23	18,99	18,57	18,21	17,873018	
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112	
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676	
(M) YÖNETİM KALİTESİ													
m1 Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	15%	20,3	17,2	6,9	3,1	0,3	- 3,0	- 0,3	0,0	3,9	3,1	7,4	4,6
m2 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	-40%	19,2	17,2	7,4	5,7	2,0	- 0,5	1,7	0,6	4,3	4,0	8,1	5,4
m3 Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	30%	0,9	0,5	0,1	- 1,5	- 0,3	- 0,0	0,2	0,5	0,6	0,3	0,6	0,4
m4 Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-10%	0,8	0,4	- 0,0	0,0	0,1	- 0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
m5 Krediler / Toplam Şube Sayısı	-10%	0,3	0,4	0,9	0,4	- 0,2	- 0,6	- 0,7	- 0,4	- 0,4	- 0,4	- 0,4	- 0,5
	-10%	- 0,9	- 1,3	- 1,5	- 1,5	- 1,5	- 1,8	- 1,6	- 0,9	- 0,9	- 0,9	- 1,0	- 0,9

Ek 19 : Yerli Özel Bankalar “Karlılık”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(E) KARLILIK "YERLİ ÖZEL"													
E1 Dönem Net Karı / Toplam Aktif	2,00%	2,06%	1,62%	0,68%	1,81%	2,47%	1,78%	2,42%	2,34%	1,69%	1,76%	1,58%	
E2 Dönem Net Karı / Özkaynaklar	15,67%	13,85%	10,31%	5,48%	17,11%	20,11%	15,83%	18,38%	17,40%	14,37%	13,26%	13,86%	
E3 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	95,51	100,08	90,50	81,33	93,91	94,10	95,90	95,89	97,99	98,79	97,71	97,74	
E4 Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0,00	0,00	63,43%	61,38%	70,03%	74,27%	69,99%	75,72%	70,79%	73,61%	72,21%	74,87	
(E) KARLILIK "SEKTÖR"													
E1 Dönem Net Karı / Toplam Aktif	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	1,42%	
E2 Dönem Net Karı / Özkaynaklar	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	12,73%	
E3 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69	98,47	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,2	96,12	97,72	95,85	96,37	
E4 Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0%	0%	55,92%	56,06%	62,55%	64,76%	62,80%	65,93%	60,89%	64,97%	63,96%	63,87	
(E) KARLILIK													
E1 Dönem Net Karı / Toplam Aktif	15%	26,86	-5,84	-12,15	-30,06	-7,05	2,75	2,21	3,58	7,35	5,47	4,58	9,62
E2 Dönem Net Karı / Özkaynaklar	30%	14,37	-2,49	-6,94	-16,00	-6,16	-0,97	-0,80	-0,05	1,94	1,17	0,83	3,23
E3 Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	30%	11,89	-3,67	-7,97	-14,93	-3,12	0,79	0,58	0,30	1,76	1,42	0,77	2,66
E4 Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	20%	0,61	0,33	0,08	-1,03	-0,17	-0,01	0,14	0,36	0,39	0,22	0,39	0,29
	20%	0,00	0,00	2,69	1,90	2,39	2,94	2,29	2,97	3,25	2,66	2,58	3,45

Ek 20 : Yerli Özel Bankalar “Likidite”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(L) LİKİTİDE "YERLİ ÖZEL"												
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						139,22	130,88	132,93	132,02	112,82	116,86	111,08
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,41	0,41	0,41	0,41	0,36	0,33	0,27	0,33	0,32	0,30	0,29	0,26
L3 Krediler / Toplam Aktifler	0,29	0,32	0,39	0,44	0,47	0,51	0,52	0,47	0,52	0,57	0,59	0,62
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	62,13	67,64	78,12	76,35	80,53	73,16	71,71	75,93	68,31	69,12	78,10	76,09

(L) LİKİTİDE "SEKTÖR"												
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,36	0,40	0,38	0,40	0,38	0,35	0,26	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28
L3 Krediler / Toplam Aktifler	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26

(L) LİKİTİDE	20%	11,60	8,64	7,71	6,10	2,41	-2,39	0,61	-1,13	0,12	0,10	-1,29	-1,43
L1 Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	(+)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4,10	-2,88	-3,08	-1,48	-1,02	-2,42	-1,48
L2 Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)20%	2,77	0,51	1,09	0,26	-1,08	-1,15	1,23	1,14	0,52	0,09	-0,15	-0,99
L3 Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	4,90	4,44	4,04	2,68	1,53	0,95	0,83	-0,12	-0,06	0,31	0,35	0,49
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
L4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	3,94	3,69	2,58	3,16	1,96	1,91	1,43	0,93	1,15	0,73	0,93	0,55

Ek 21 : Yerli Özel Bankalar “Piyasa Riskine Duyarlılık”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARILIK "YERLİ ÖZEL"												
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	0,85	0,87	0,89	0,87	0,89	0,89	0,95	0,89	0,90	0,86	0,88	0,83
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,45	3,57	6,07	5,67	4,53	4,57	4,33	5,17	4,10	3,26	3,75	3,51
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	62,13	67,64	78,12	76,35	80,53	73,16	71,71	75,93	68,31	69,12	78,10	76,09
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	680,04	-132,98	-690,47	-287,66	-306,33	-183,76	-14,34	383,15	114,60	1483,63	3531,95	-703,34

(S) PİYASA RİSKİNE DUYARILIK "SEKTÖR"												
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	0,86	0,88	0,90	0,87	0,88	0,84	0,87	0,85	0,84	0,84	0,85	0,82
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64

(S) PİYASA RİSKİNE DUYARILIK	15%	14,69	33,10	-78,78	-23,79	28,31	20,07	8,85	3,85	-4,50	-12,97	3,45	6,16
S1 YP Aktifler / YP Pasifler	(-)40%	0,46	0,58	0,49	0,11	-0,73	-2,34	-3,63	-2,25	-2,83	-1,02	-1,17	-0,42
S2 Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	8,05	11,82	2,36	-2,08	2,64	2,46	3,31	1,96	1,84	2,29	3,19	2,25
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /													
S4 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	1,97	1,84	1,29	1,58	0,98	0,95	0,71	0,46	0,57	0,36	0,46	0,28
Yabancı Para Net Genel Pozisyon /													
Yasal Özkaynak Standart Oranı (Yüzde)	(-)10%	4,21	18,85	-82,91	-23,40	25,41	18,99	8,46	3,67	-4,08	-14,61	0,97	4,05

Ek 22 : Yabancı Sermayeli Bankalar Mali Veriler 2002/2013

		Bilanço (milyon TL), Dönem:2002/13	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
Yabancı	1	Nakit Değerler	56,82	58,10	93,01	231,25	691,55	907,07	1636,32	1955,20	2301,11	4068,82	4678,66	4739,62
Yabancı	2	Merkez Bankasından Alacaklar	52,84	52,34	36,04	141,26	1516,07	877,67	3639,14	2978,28	4821,13	6165,70	4620,54	5124,18
Yabancı	3	Para Piyasalarından Alacaklar	960,16	702,44	79,46	4,65	466,40	1162,20	3295,80	3052,85	289,17	1354,37	1225,22	232,03
Yabancı	4	Bankalardan Alacaklar	1089,05	936,19	1584,01	4014,83	10340,63	4812,29	7351,39	7115,21	8071,43	9945,20	7475,51	13368,96
Yabancı	5	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Menk. Değ.(Net)	326,43	739,80	1306,96	2995,27	2500,96	3602,09	2041,73	2916,96	3884,34	5541,07	5062,21	2530,75
Yabancı	6	Satılmaya Hazır Menkul Değerler (Net)	456,76	660,65	1035,99	1300,27	5602,22	7844,01	9677,22	15169,93	18739,38	18541,44	20516,41	21187,19
Yabancı	7	Zorunlu Karşılıklar	329,09	326,32	515,38	1272,22	2647,47	3623,78	3914,31	3066,40	4494,54	8861,91	17528,54	30850,19
Yabancı	8	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar	0,00	0,00	0,00	0,00	2,02	0,00	0,00	0,52	0,68	0,00	4,50	6,79
Yabancı	9	Ters Repo Alacakları	0,06	0,00	0,00	25,16	0,00	0,00	39,75	822,15	8171,50	9427,10	8115,30	12657,80
Yabancı	10	Krediler*	2255,74	2774,46	4689,18	13045,25	36573,24	49640,91	74188,43	79670,40	100380,71	118149,76	144274,17	194483,33
Yabancı	11	Takipteki Alacaklar (Net) (12-13)	28,55	26,45	38,25	129,64	147,90	315,51	908,42	1537,79	1291,68	1186,85	1677,37	1880,96
Yabancı	12a)	Takipteki Alacaklar	120,47	132,07	161,16	544,48	1071,40	1580,33	3181,32	5837,96	5680,30	4804,50	6390,00	7879,98
Yabancı	13b)	Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	91,92	105,62	122,91	414,84	923,50	1264,82	2272,90	4300,17	4388,62	3617,65	4712,62	5999,02
Yabancı	14	Faiz (Kar Payı) ve Gelir Tah. Reeskontları	180,91	227,39	358,27	598,13	1693,78	8272,65	2009,29	7458,70	4998,45	8272,65	5826,53	13316,15
Yabancı	15	Finansal Kiralama Alacakları (Net)	0,00	0,00	0,00	275,34	336,76	342,27	353,93	174,26	140,98	212,43	549,77	1350,47
Yabancı	16	İştirakler, Bağlı ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (Net)	47,12	72,09	105,47	276,80	734,70	1196,61	1321,33	1274,49	1320,48	1737,16	2244,80	3009,41
Yabancı	17	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	793,29	331,54	270,68	420,10	535,75	1286,59	4608,95	2489,29	2420,84	1472,74	706,31	7725,31
Yabancı	18	Elden Çıkarılacak Kıymetler (Net)	1,16	2,14	3,25	6,96	47,71	57,28	101,78	153,35	308,78	349,99	471,71	590,00
Yabancı	19	Sabit Kıymetler (Net)	234,85	212,37	216,46	442,09	665,50	803,76	1566,21	1785,28	1808,08	1936,09	2217,37	2965,61
Yabancı	20	Diğer Aktifler	275,61	387,47	289,14	503,01	1112,58	2740,20	2324,65	2841,27	3288,56	2995,62	4046,48	5326,93
Yabancı	21	TOPLAM AKTİFLER (1+...+20)-(12+13)	7088,41	7509,75	10621,55	25682,19	65615,24	81221,52	124428,05	131821,39	166731,84	200218,90	231241,42	321345,68
Yabancı	22	Mevduat (Katılım Fonu)**	3085,81	3137,38	4714,44	13594,10	35059,76	43874,62	70335,45	79012,86	94346,73	110425,45	134140,81	175077,34
Yabancı	23	Merkez Bankasına Borçlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı	24	Para Piyasalarına Borçlar	1,10	60,96	137,81	99,25	68,34	21,83	221,68	25,71	30,38	194,77	0,00	88,87
Yabancı	25	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	0,00	0,00	0,00	0,00	2,02	12,01	1,60	14,22	0,00	0,00	0,64	0,00
Yabancı	26	Bankalara Borçlar	1814,44	1732,07	2575,25	5786,98	16143,60	17184,93	23754,81	20954,11	33139,71	39192,39	36417,09	61849,35
Yabancı	27	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	2,29	27,47	235,58	609,28	1515,91	1230,03	1908,56	1148,47	2355,06	6785,41	4718,32	11493,64
Yabancı	28	Fonlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	162,71	327,75
Yabancı	29	İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net) (30+31)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	150,00	1711,33	5552,24	6497,62
Yabancı	30a)	Tahviller ve Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	150,00	1711,33	5552,24	5934,58
Yabancı	31b)	V.D.M.K. ve Diğer İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	563,04
Yabancı	32	Finansal Kiralama Borçları (Net)	7,66	3,84	0,89	2,75	53,29	74,24	78,31	50,11	27,32	288,77	258,75	306,93
Yabancı	33	Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	20,74	23,00	30,86	56,71	161,12	201,37	350,18	263,69	272,99	371,70	389,04	480,32
Yabancı	34	Sermaye Benzeri Borçlar	51,44	48,40	48,42	44,91	803,51	670,85	2217,81	2400,03	1948,11	3571,49	3976,00	7896,43
Yabancı	35	Faiz (Kar Payı) ve Gider Reeskontları	88,21	173,11	244,71	415,22	1093,26	2556,99	3569,24	2174,65	2798,56	3604,96	2880,37	5305,40
Yabancı	36	Karşılıklar	278,65	327,95	257,19	522,65	1222,73	1475,69	1796,66	2345,80	2547,27	2954,01	4163,10	4953,43
Yabancı	37	Diğer Pasifler	281,73	198,71	279,08	823,02	1600,13	2681,67	4121,20	4298,14	6561,58	7643,79	9299,58	14343,49
Yabancı	38	TOPLAM (22+...+37)-(30+31)	5632,06	5732,89	8524,22	21954,86	57723,66	69984,21	108355,52	112737,79	144177,70	176744,08	201958,64	288620,56
Yabancı	39	Ödenmiş Sermaye	518,48	530,54	585,10	1283,07	3310,55	5256,19	8588,28	9597,12	10806,12	10800,52	13656,62	16189,27
Yabancı	40	Yedek Akçeler	189,19	314,65	396,19	1901,16	2830,19	3858,84	5459,74	6336,59	8530,21	9910,13	10734,62	13555,71
Yabancı	41	Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	1306,78	847,62	948,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı	42	Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00	0,58	6,08	373,30	402,08	422,90	593,87	591,87	989,80	1191,02
Yabancı	43	Menkul Değerler Değerleme Farkları	5,47	31,94	21,79	8,51	26,79	105,79	-135,89	233,87	364,15	-261,15	849,53	-220,99
Yabancı	44	Dönem Karı (Zararı)	88,67	224,74	233,83	596,78	1561,60	1746,43	1813,76	2511,57	2490,23	2912,80	3343,56	2421,92
Yabancı	45	Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	-652,24	-172,64	-87,58	-62,76	-156,37	-103,24	-55,44	-18,45	-230,43	-479,37	-291,33	-411,82
Yabancı	46	TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (39+...+45)	1456,35	1776,86	2097,33	3727,33	7891,58	11237,31	16072,53	19083,60	22554,14	23474,82	29282,79	32725,12
Yabancı	47	TOPLAM PASİFLER (38+46)	7088,41	7509,75	10621,55	25682,19	65615,24	81221,52	124428,05	131821,39	166731,84	200218,90	231241,42	321345,68
Yabancı	48	Gayrinakdi Kredi ve Yükümlülükler	1867,82	1601,75	2041,80	6398,73	18728,50	21596,82	34221,06	34613,88	41902,81	50408,83	52762,89	72201,21
Yabancı	49	Taahhütler (50+51)	9289,33	12052,96	16726,46	28794,68	75120,08	94602,81	140360,17	155104,48	375072,47	370942,06	360765,08	478628,74
Yabancı	50a)	Türev Finansal Araçlar	7795,23	8760,67	12593,91	19937,67	58587,82	73457,35	89008,09	105503,55	151581,34	198147,08	197246,20	373199,14
Yabancı	51b)	Diğer Taahhütler	1494,10	3292,29	4132,55	8857,01	16532,26	21145,47	51352,08	49600,93	223491,13	172794,99	163518,88	105429,60

Ek 23 : Yabancı Bankalar “Sermaye Yeterliliği”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "YABANCI ÖZEL"													
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	32,34	36,90	24,37	16,79	16,45	15,28	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	15,25
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	20,55%	23,66%	19,75%	14,51%	12,03%	13,84%	12,92%	14,48%	13,53%	11,72%	12,66%	10,18%
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	17,23%	20,83%	17,71%	12,79%	11,01%	12,85%	11,66%	13,12%	12,44%	10,76%	11,70%	9,26%
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "SEKTÖR"													
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	12,08%	14,23%	15,00%	13,44%	11,91%	13,04%	11,80%	13,30%	13,37%	11,88%	13,27%	0,11
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	8,48%	10,92%	12,23%	11,55%	10,43%	11,68%	10,49%	12,10%	12,39%	11,05%	12,51%	0,10
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ													
	20%	56,01	47,68	11,59	-10,07	-10,27	-2,74	0,62	1,90	-1,85	-4,16	-4,96	-5,12
c1	Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	50%	14,38	9,65	-6,85	-14,62	-11,68	-6,56	-4,46	-2,46	-2,30	-2,30	-0,09
c2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30%	21,01	19,87	9,49	2,40	0,29	1,83	2,85	2,67	0,36	-0,39	-1,38
c3	(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	20%	20,62	18,16	8,95	2,15	1,12	1,99	2,23	1,69	0,08	-0,54	-1,28

Ek 24 : Yabancı Bankalar “Aktif Kalitesi”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(A) AKTİF KALİTESİ "YABANCI ÖZEL"													
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	31,82%	36,94%	44,15%	50,79%	55,74%	61,12%	59,62%	60,44%	60,20%	59,01%	62,39%	60,52%
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	1,27%	0,95%	0,82%	0,99%	0,40%	0,64%	1,22%	1,93%	1,29%	1,00%	1,16%	0,97%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	3,31%	2,83%	2,04%	1,72%	1,01%	0,99%	1,26%	1,35%	1,08%	0,97%	0,96%	0,92%
(A) AKTİF KALİTESİ "SEKTÖR"													
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	0,605
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,007
(A) AKTİF KALİTESİ													
	15%	50,23	33,10	17,05	-15,71	17,17	2,17	-15,02	-35,88	-39,74	-31,52	-25,64	-24,58
a1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	40%	15,27	15,72	14,47	12,86	10,88	9,78	7,55	11,35	6,10	2,09	3,04
a2	Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	-40%	33,37	14,44	-2,69	-30,35	-0,04	-13,04	-23,35	-44,52	-43,54	-30,14	-23,63
a3	Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	-20%	1,59	2,94	5,27	1,79	6,33	5,43	0,79	-2,71	-2,31	-3,46	-5,05

Ek 25 : Yabancı Bankalar “Yönetim Kalitesi”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(M) YÖNETİM KALİTESİ "YABANCI ÖZEL"												
m1	4,84	4,54	3,32	3,92	2,82	3,06	4,09	6,81	5,35	3,90	4,23	3,87
m2	93,37	97,64	97,79	95,54	97,77	96,45	96,47	93,75	93,87	96,61	93,87	95,94
m3	26,29	26,08	24,97	25,30	23,34	22,12	19,77	19,26	20,08	19,19	19,03	19,12
m4	13.456	14.799	22.343	25.915	28.729	31.047	30.676	31.632	38.043	47.110	53.893	62.572
m5	11.796	13.710	22.987	26.941	31.187	36.699	34.333	34.401	42.823	52.546	60.753	72.807
(M) YÖNETİM KALİTESİ "SEKTÖR"												
m1	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75
m2	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37
m3	19,94	20,41	20,50	21,12	20,67	20,65	19,63	19,23	18,99	18,57	18,21	17,87
m4	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112
m5	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676
(M) YÖNETİM KALİTESİ												
m1	27,5	24,3	17,4	10,7	12,7	8,6	2,0	- 5,6	- 13,4	- 13,2	- 15,7	- 12,6
m2	28,6	24,2	17,8	6,8	9,8	4,8	- 4,6	- 11,8	- 18,4	- 17,8	- 19,1	- 16,4
m3	0,2	- 0,3	2,5	3,4	1,0	0,7	0,4	- 0,1	- 0,7	- 0,3	- 0,6	- 0,1
m4	3,2	- 2,8	- 2,2	- 2,0	- 1,3	- 0,7	- 0,1	- 0,0	- 0,6	- 0,3	- 0,4	- 0,7
m5	3,9	4,2	2,7	3,2	3,2	3,3	4,1	4,2	4,0	3,0	2,5	2,4
m5	2,2	- 1,1	- 3,5	- 0,7	0,0	0,5	2,1	2,2	2,3	2,3	2,0	2,2

Ek 26 : Yabancı Bankalar “Karlılık”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(E) KARLILIK "YABANCI ÖZEL"												
E1	1,25%	2,99%	2,20%	2,32%	2,38%	2,15%	1,46%	1,91%	1,49%	1,45%	1,45%	0,75%
E2	6,09%	12,65%	11,15%	16,01%	19,79%	15,54%	11,28%	13,16%	11,04%	12,41%	11,42%	7,40%
E3	93,37%	97,64%	97,79%	95,54%	97,77%	96,45%	96,47%	93,75%	93,87%	96,61%	93,87%	95,94%
E4	0,00%	0,00%	41,97%	45,56%	48,99%	55,05%	57,16%	58,92%	54,45%	61,84%	62,19%	56,86%
(E) KARLILIK "SEKTÖR"												
E1	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	1,42%
E2	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	12,73%
E3	92,69%	98,48%	90,16%	85,75%	94,71%	94,15%	95,25%	94,20%	96,17%	97,72%	95,85%	96,37%
E4	0%	0%	55,92%	56,06%	62,55%	64,76%	62,80%	65,93%	60,89%	64,97%	63,96%	63,87%
(E) KARLILIK												
E1	-15,89	3,85	-8,10	30,13	-1,19	-13,46	-15,87	-16,91	-22,05	-7,27	-9,20	-28,96
E2	-2,32	9,97	1,37	17,56	1,40	-4,75	-6,13	-6,38	-9,61	-3,22	-4,72	-14,12
E3	-13,72	-5,96	-6,17	14,04	1,10	-6,20	-8,20	-8,31	-9,85	-2,87	-3,51	-12,56
E4	0,15	-0,17	1,69	2,28	0,65	0,49	0,26	-0,10	-0,48	-0,23	-0,41	-0,09
E4	0,00	0,00	-4,99	-3,75	-4,34	-3,00	-1,80	-2,13	-2,11	-0,96	-0,55	-2,19

Ek 27 : Yabancı Bankalar “Likidite”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		
<u>(L) LİKİTİDE "YABANCI ÖZEL"</u>														
L1	Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"					120,16	127,16	127,05	124,74	120,23	124,04	115,92		
L2	0,46	0,46	0,44	0,39	0,36	0,28	0,25	0,28	0,30	0,32	0,30	0,28		
L3	Krediler / Toplam Aktifler					0,61	0,60	0,60	0,60	0,59	0,62	0,61		
L4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)					76,50	77,84	74,20	71,66	76,53	80,00	76,19		
<u>(L) LİKİTİDE "SEKTÖR"</u>														
L1	Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"					155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34		
L2	0,36	0,40	0,38	0,40	0,38	0,35	0,26	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28		
L3	Krediler / Toplam Aktifler					0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60		
L4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)					80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26		
<u>(L) LİKİTİDE</u>														
L1	Likitide Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	20%	6,89	5,68	11,32	9,19	5,22	-7,08	-0,57	0,39	-0,67	2,63	2,03	1,04
L2	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-9,02	-3,93	-4,71	-3,60	1,54	-0,11	0,20
L3	Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	5,66	3,18	2,78	-0,57	-1,03	-4,04	-0,25	-1,94	-0,34	1,38	0,15	0,30
L4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	7,64	7,86	7,24	6,43	5,44	4,89	3,77	5,68	3,05	1,04	1,52	0,02
			-6,40	-5,36	1,31	3,33	0,82	1,08	-0,16	1,36	0,22	-1,34	0,46	0,53

Ek 28 : Yabancı Bankalar “Piyasa Riskine Duyarlılık”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "YABANCI ÖZEL"														
S1	YP Aktifler / YP Pasifler		0,9155	0,8717	0,8590	0,7401	0,7376	0,5988	0,5431	0,5356	0,5203	0,5939	0,6292	0,64
S2	Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)		1,06	9,45	7,11	5,79	5,60	5,95	6,06	6,70	5,48	4,23	4,92	4,08
S4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)		102,16	105,16	83,82	75,58	85,65	76,50	77,84	74,20	71,66	76,53	80,00	76,19
	Yabancı Para Net Genel Pozisyon		2,35	-72,25	37,35	47,14	192,45	-144,08	-12,33	-37,81	-227,23	-369,72	-247,34	-44,99
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "SEKTÖR"														
S1	YP Aktifler / YP Pasifler		0,86	0,88	0,90	0,87	0,88	0,84	0,87	0,85	0,84	0,84	0,85	0,82
S2	Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)		0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
S4	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)		77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
	Yabancı Para Net Genel Pozisyon		1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK														
	15%		-30,82	-22,09	13,45	20,18	0,85	20,33	12,25	16,68	42,13	18,19	12,96	14,92
S1	YP Aktifler / YP Pasifler	(-)40%	-2,72	0,30	1,87	6,01	6,31	11,61	15,01	14,64	15,16	11,64	10,43	8,94
S2	Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	(-)40%	-34,89	-34,51	-4,09	-2,97	-6,19	-8,87	-11,36	-9,27	-11,07	-8,92	-8,33	-3,90
	3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)10%	-3,20	-2,68	0,65	1,66	0,41	0,54	-0,08	0,68	0,11	-0,67	0,23	0,26
	Yabancı Para Net Genel Pozisyon	(-)10%	9,98	14,81	15,03	15,47	0,32	17,05	8,67	10,62	37,93	16,13	10,63	9,62

Ek 29 : Katılım Bankaları Mali Veriler 2002/2013

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Bilanço (milyon TL), Dönem:2002/13	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
Katılım	1 Nakit Değerler	-	-	-	179	235	291	407	747	1.045	2.579	2.799	1.811
Katılım	2 Merkez Bankasından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	3.276	2.071	1.798	2.403
Katılım	3 Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	4 Bankalardan Alacaklar	-	-	-	1.372	1.868	2.264	3.500	4.332	2.197	2.776	3.557	5.353
Katılım	5 Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Menk. Değ. (Net)	-	-	-	2	1	7	13	3	9	17	14	12
Katılım	6 Satılmaya Hazır Menkul Değerler (Net)	-	-	-	18	4	2	3	653	981	1.469	2.086	4.086
Katılım	7 Zorunlu Karşılıklar	-	-	-	436	651	788	675	680	1.131	2.839	6.199	10.199
Katılım	8 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	9 Ters Repo Alacakları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	10 Krediler*	-	-	-	6.474	9.323	14.072	17.641	23.641	30.823	38.538	47.961	62.029
Katılım	11 Takipteki Alacaklar (Net) (12-13)	-	-	-	119	129	231	378	379	327	430	377	832
Katılım	12 a) Takipteki Alacaklar	-	-	-	311	369	519	837	1.182	1.116	1.243	1.515	2.261
Katılım	13 b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	-	-	-	192	239	288	459	803	789	813	1.138	1.429
Katılım	14 Faiz (Kar Payı) ve Gelir Tah. Reeskontları	-	-	-	147	257	254	1.028	1.146	1.146	2.192	1.321	3.506
Katılım	15 Finansal Kiralama Alacakları (Net)	-	-	-	815	797	810	569	324	239	509	812	1.875
Katılım	16 İştirakler, Bağlı ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (Net)	-	-	-	60	99	148	205	242	293	341	363	459
Katılım	17 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	-	-	-	-	-	6	8	372	440	494	359	729
Katılım	18 Elden Çıkarılacak Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-	-	-	300	421	451	421
Katılım	19 Sabit Kıymetler (Net)	-	-	-	228	231	289	549	754	614	825	1.149	1.212
Katılım	20 Diğer Aktifler	-	-	-	96	156	283	221	471	516	648	1.035	1.149
Katılım	21 TOPLAM AKTİFLER (1+...+20)-(12+13)	-	-	-	9.945	13.752	19.445	25.770	33.628	43.339	56.148	70.279	96.075
Katılım	22 Mevduat (Katılım Fonu)**	-	-	-	8.369	11.152	14.834	19.045	26.711	33.089	39.220	47.921	61.313
Katılım	23 Merkez Bankasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	279	-	-
Katılım	24 Para Piyasalarına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	25 Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	26 Bankalara Borçlar	-	-	-	182	363	918	1.494	583	2.351	6.170	9.236	15.255
Katılım	27 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.854
Katılım	28 Fonlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	29 İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net) (30+31)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	30 a) Tahviller ve Bonolar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	31 b) V.D.M.K. ve Diğer İhraç Edilen Menkul Kıymetler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	32 Finansal Kiralama Borçları (Net)	-	-	-	5	13	21	0	0	0	263	246	310
Katılım	33 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	-	-	-	26	36	44	68	75	79	105	114	129
Katılım	34 Sermaye Benzeri Borçlar	-	-	-	1	-	-	-	-	-	381	357	1.388
Katılım	35 Faiz (Kar Payı) ve Gider Reeskontları	-	-	-	66	93	145	219	154	187	303	277	446
Katılım	36 Karşılıklar	-	-	-	75	155	249	370	476	613	852	964	1.259
Katılım	37 Diğer Pasifler	-	-	-	272	380	870	845	1.208	1.563	2.379	3.789	5.289
Katılım	38 TOPLAM (22+...+37)-(30+31)	-	-	-	8.994	12.192	17.082	22.041	29.208	37.882	49.955	62.903	87.242
Katılım	39 Ödenmiş Sermaye	-	-	-	816	939	1.122	2.470	2.739	3.089	3.189	4.550	5.275
Katılım	40 Yedek Akçeler	-	-	-	212	233	703	592	919	1.524	2.156	1.728	2.335
Katılım	41 Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	42 Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	-	-	-	1	12	12	19	30	55	63	153	219
Katılım	43 Menkul Değerler Değerleme Farkları	-	-	-	-	-	-	-	26	30	18	29	49
Katılım	44 Dönem Karı (Zararı)	0	0	0	250.142	391.043	527.382	647.49	705.081	759.183	802.874	915.956	1051.633
Katılım	45 Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	0	0	0	-327.967	-14.925	0.003	0.374	0.347	0.335	0.715	0.891	1.434
Katılım	46 TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (39+...+45)	-	-	-	951	1.560	2.364	3.729	4.420	5.457	6.194	7.377	8.833
Katılım	47 TOPLAM PASİFLER (38+46)	-	-	-	9.945	13.752	19.445	25.770	33.628	43.339	56.148	70.279	96.075
Katılım	48 Gayrinakdi Kredi ve Yükümlülükler	-	-	-	5.749	9.695	12.780	19.860	19.654	21.499	26.142	26.620	33.097
Katılım	49 Taahhütler (50+51)	-	-	-	1.375	2.845	4.887	7.737	11.400	128.319	17.464	44.312	34.051
Katılım	50 a) Türev Finansal Araçlar	-	-	-	56	894	2.263	3.769	4.935	6.006	9.562	11.823	21.943
Katılım	51 b) Diğer Taahhütler	-	-	-	1.319	1.951	2.624	3.969	6.465	122.313	7.902	32.489	12.108

Ek : 30 Katılım Bankaları “Sermaye Yeterliliği”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "KATILIM BANKALARI"													
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)		0,00	0,00	0,00	11,96	12,45	16,51	16,13	15,21	15,27	15,07	14,04	13,97
Özkaynaklar / Toplam Aktifler		0,00%	0,00%	0,00%	9,56%	11,34%	12,16%	14,47%	13,14%	12,59%	11,03%	10,50%	0,09
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler		0,00%	0,00%	0,00%	7,27%	9,66%	10,67%	12,34%	10,90%	11,17%	9,56%	8,86%	0,08
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ "SEKTÖR"													
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)		25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
Özkaynaklar / Toplam Aktifler		12,08%	14,23%	15,00%	13,44%	11,91%	13,04%	11,80%	13,30%	13,37%	11,88%	13,27%	0,11
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler		8,48%	10,92%	12,23%	11,55%	10,43%	11,68%	10,49%	12,10%	12,39%	11,05%	12,51%	0,10
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ													
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	20%	-100,00	-100,00	-100,00	-40,87	-24,49	-10,18	5,15	-15,46	-13,46	-9,32	-22,80	-14,50
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	50%	-50,00	-50,00	-50,00	-24,80	-21,58	-6,41	-5,18	-13,12	-9,76	-4,47	-10,69	-4,28
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	30%	-30,00	-30,00	-30,00	-8,65	-1,44	-2,04	6,79	-0,35	-1,74	-2,14	-6,28	-5,34
	20%	-20,00	-20,00	-20,00	-7,42	-1,47	-1,73	3,53	-1,99	-1,97	-2,70	-5,83	-4,89

Ek 31 : Katılım Bankaları “Aktif Kalitesi”

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(A) AKTİF KALİTESİ "KATILIM BANKALARI"													
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler		0,00%	0,00%	0,00%	65,09%	67,79%	72,37%	68,46%	70,30%	71,12%	68,64%	68,24%	64,56%
Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar		0,00%	0,00%	0,00%	1,84%	1,39%	1,64%	2,14%	1,61%	1,06%	1,11%	0,79%	1,34%
Duran Aktifler/ Toplam Aktifler		0,00%	0,00%	0,00%	2,30%	1,68%	1,49%	2,13%	2,24%	1,42%	1,47%	1,64%	1,26%
(A) AKTİF KALİTESİ "SEKTÖR"													
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler		23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	0,605
Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar		7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
Duran Aktifler/ Toplam Aktifler		3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,69%
(A) AKTİF KALİTESİ													
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	15%	20,00	20,00	20,00	-66,98	-78,24	-79,87	-68,76	-28,15	-23,65	-44,53	-18,65	-54,10
Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	40%	-40,00	-40,00	-40,00	27,74	21,88	18,94	14,59	19,73	14,46	8,96	7,08	2,71
Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	-40%	40,00	40,00	40,00	-90,41	-97,47	-96,95	-70,85	-30,28	-28,94	-37,83	-3,02	-40,01
	-20%	20,00	20,00	20,00	-4,30	-2,66	-1,87	-12,51	-17,60	-9,16	-15,65	-22,71	-16,81

Ek 32 : Katılım Bankaları “Yönetim Kalitesi”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013					
(M) YÖNETİM KALİTESİ "KATILIM BANKALARI"																	
Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	0,00	0,00	0,00	4,09	3,51	3,36	4,39	4,70	3,47	3,08	3,01	3,42					
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	0,00	0,00	0,00	106,17	122,70	91,96	95,50	91,78	94,04	95,76	92,02	95,15					
Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	0,00	0,00	0,00	19,68	19,97	21,77	20,58	20,74	20,88	20,22	18,52	17,37					
Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	-	-	-	26.443	30.667	33.205	35.967	42.637	56.855	60.432	64.066	68.660					
Krediler / Toplam Şube Sayısı	-	-	-	25.034	29.360	35.168	37.949	40.458	55.290	62.080	67.230	74.093					
(M) YÖNETİM KALİTESİ "SEKTÖR"																	
Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75					
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69	98,48	90,16	85,75	94,71	94,15	95,25	94,20	96,17	97,72	95,85	96,37					
Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	19,94	20,41	20,50	21,12	20,67	20,65	19,63	19,23	18,99	18,57	18,21	17,87					
Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112					
Krediler / Toplam Şube Sayısı	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676					
(M) YÖNETİM KALİTESİ																	
15%	40,0	40,0	40,0	16,3	14,9	3,8	-	3,9	5,7	1,5	-	5,3	-	1,3	-	6,1	
-40%	40,0	40,0	40,0	5,3	2,4	1,4	-	7,8	4,3	2,1	-	5,7	-	2,2	-	9,8	
30%	-	30,0	-	30,0	7,1	8,9	-	0,7	0,1	-	0,8	-	0,7	-	0,6	-	0,4
-10%	10,0	10,0	10,0	0,7	0,3	-	0,5	-	0,5	-	0,8	-	1,0	-	0,9	-	0,2
-10%	10,0	10,0	10,0	3,1	2,7	2,8	3,1	2,2	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,6	
-10%	10,0	10,0	10,0	0,0	0,6	0,9	1,3	0,8	0,1	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	2,1	

Ek 33 : Katılım Bankaları “Karlılık”

(E) KARLILIK "KATILIM BANKALARI"												
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dönem Net Karı / Toplam Aktif	0,00%	0,00%	0,00%	2,52%	2,84%	2,71%	2,51%	2,10%	1,75%	1,43%	1,30%	1,09%
Dönem Net Karı / Özkaynaklar	0,00%	0,00%	0,00%	26,30%	25,07%	22,31%	17,36%	15,95%	13,91%	12,96%	12,42%	11,91%
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	0%	0%	0%	106%	123%	92%	96%	92%	94%	96%	92%	95%
Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0,00	0,00	0,00	77,78%	78,28%	84,37%	83,57%	75,96%	67,13%	68,00%	66,71%	61%

(E) KARLILIK "SEKTÖR"												
Dönem Net Karı / Toplam Aktif	1,36%	2,25%	2,11%	1,47%	2,27%	2,55%	1,83%	2,42%	2,20%	1,63%	1,72%	1,42%
Dönem Net Karı / Özkaynaklar	11,22%	15,78%	14,04%	10,91%	19,09%	19,59%	15,53%	18,20%	16,44%	13,72%	12,93%	12,73%
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	92,69%	98,48%	90,16%	85,75%	94,71%	94,15%	95,25%	94,20%	96,17%	97,72%	95,85%	96,37%
Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	0%	0%	55,92%	56,06%	62,55%	64,76%	62,80%	65,93%	60,89%	64,97%	63,96%	63,86%

(E) KARLILIK												
15%	-80,00	-80,00	-100,00	76,32	27,86	11,60	21,35	-5,18	-9,08	-4,80	-8,34	-9,96
30%	-30,00	-30,00	-30,00	21,47	7,51	1,85	11,14	-4,01	-6,08	-3,68	-7,22	-6,94
30%	-30,00	-30,00	-30,00	42,34	9,41	4,17	3,54	-3,70	-4,61	-1,65	-1,19	-1,95
20%	-20,00	-20,00	-20,00	4,76	5,91	-0,47	0,05	-0,52	-0,44	-0,40	-0,80	-0,25
20%	0,00	0,00	-20,00	7,75	5,03	6,06	6,61	3,04	2,05	0,93	0,86	-0,83

Ek 34 : Katılım Bankaları “ Likidite”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
(L) LİKİTİDE "KATILIM BANKALARI"													
Likidite Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						121,65	137,46	126,76	116,00	122,35	133,60	112,50	
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,00	0,00	0,00	0,20	0,20	0,17	0,18	0,19	0,20	0,21	0,23	0,25	
Krediler / Toplam Aktifler	0,00	0,00	0,00	0,65	0,68	0,72	0,68	0,70	0,71	0,69	0,68	0,65	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71,04	89,49	87,41	76,85	
(L) LİKİTİDE "SEKTÖR"													
Likidite Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34	
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	0,36	0,40	0,38	0,40	0,38	0,35	0,26	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28	
Krediler / Toplam Aktifler	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60	
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26	
(L) LİKİTİDE	20%	-20,00	-20,00	-20,00	23,94	21,45	10,63	20,16	17,33	-5,66	-4,18	0,92	-1,41
Likidite Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	(+)40%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-8,63	-1,01	-4,79	-6,15	2,28	2,96	-0,98
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(+)20%	-20,00	-20,00	-20,00	-9,92	-9,50	-10,21	-6,12	-7,75	-7,13	-5,98	-4,24	-2,14
Krediler / Toplam Aktifler	(+)20%	-20,00	-20,00	-20,00	13,87	10,94	9,47	7,29	9,87	7,23	4,48	3,54	1,36
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	(-)20%	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	0,39	-4,95	-1,34	0,36

Ek 35 : Katılım Bankaları “Piyasa Riskine Duyarlılık”

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "KATILIM BANKALARI"												
YP Aktifler / YP Pasifler				0,3596	0,3870	0,3345	0,3916	0,5457	0,4617	0,5317	0,5733	0,5327
Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,00	0,00	0,00	6,32	5,53	5,41	5,41	5,17	4,01	3,68	3,98	3,45
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71,04	89,49	87,41	76,85
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	-31,16	-115,64	13,46	44,47	-61,38	109,25	159,47	49,22	34,30	36,20	38,35	33,68
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK "SEKTÖR"												
YP Aktifler / YP Pasifler	0,86	0,88	0,90	0,87	0,88	0,84	0,87	0,85	0,84	0,84	0,85	0,82
Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	1175,4	150,3	-74,31	-86,12	198,75	204,33	-93,08	605,68	81,37	602,90	3910,92	-1182,64
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK												
15%	100,27	107,69	101,81	41,75	39,81	34,35	53,27	35,35	26,59	19,00	23,20	27,49
YP Aktifler / YP Pasifler (-)40%	40,00	40,00	40,00	23,48	22,33	24,14	21,98	14,17	17,96	14,61	13,06	14,14
Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%) (-)40%	40,00	40,00	40,00	-6,90	-5,61	-4,44	-5,85	1,99	2,65	-2,54	0,92	2,89
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /												
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%) (-)10%	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	0,20	-2,48	-0,67	0,18
Yabancı Para Net Genel Pozisyon (-)10%	10,27	17,69	11,81	15,16	13,09	4,65	27,13	9,19	5,78	9,40	9,90	10,28

Ek 36 : Banka Grupları Sermaye Yeterliliği

(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	C	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	C	4,53	6,36	7,13	12,72	10,20	5,16	3,07	1,71	1,51	1,65	1,52	0,87
YERLİ ÖZEL	C	- 1,90	- 2,15	- 1,85	- 3,52	- 3,18	- 1,55	- 1,40	- 0,63	- 0,43	- 0,74	- 0,45	- 0,07
YABANCI	C	11,20	9,54	2,32	- 2,01	- 2,05	- 0,55	0,12	0,38	- 0,37	- 0,83	- 0,99	- 1,02
KATILIM	C					- 11,74	- 11,98	- 10,31	- 4,22	- 3,55	- 6,68	- 2,80	- 8,12
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Risk)	C1	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C1	25,12	30,93	28,24	23,73	21,90	18,94	17,99	20,62	18,97	16,55	17,86	15,28
KAMU	C1	39,13	53,25	50,59	50,74	39,49	26,86	22,96	24,56	22,03	18,86	20,07	16,14
YERLİ ÖZEL	C1	19,74	23,70	22,18	17,33	17,73	17,26	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	14,84
YABANCI	C1	32,34	36,90	24,37	16,79	16,45	15,28	16,39	19,61	18,10	15,48	17,04	15,25
KATILIM	C1	-	-	-	-	12,45	16,51	16,13	15,21	15,27	15,07	14,04	13,97
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	C2	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C2	12,08%	14,23%	15,00%	13,44%	11,91%	13,04%	11,80%	13,30%	13,37%	11,88%	13,27%	11,18%
KAMU	C2	10,34%	12,57%	13,50%	14,98%	14,28%	14,19%	12,09%	12,96%	13,16%	12,13%	13,57%	11,46%
YERLİ ÖZEL	C2	12,80%	14,87%	15,70%	12,49%	10,56%	12,30%	11,26%	13,15%	13,44%	11,79%	13,30%	11,38%
YABANCI	C2	20,55%	23,66%	19,75%	14,51%	12,03%	13,84%	12,92%	14,48%	13,53%	11,72%	12,66%	10,18%
KATILIM	C2	0,00%	0,00%	0,00%	9,56%	11,34%	12,16%	14,47%	13,14%	12,59%	11,03%	10,50%	9,19%
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	C3	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	C3	8,48%	10,92%	12,23%	11,55%	10,43%	11,68%	10,49%	12,10%	12,39%	11,05%	12,51%	10,50%
KAMU	C3	8,09%	10,49%	11,66%	13,42%	12,99%	13,00%	10,90%	11,95%	12,37%	11,43%	12,96%	10,91%
YERLİ ÖZEL	C3	8,25%	10,69%	12,28%	10,40%	8,87%	10,75%	9,87%	11,89%	12,39%	10,93%	12,51%	10,70%
YABANCI	C3	17,23%	20,83%	17,71%	12,79%	11,01%	12,85%	11,66%	13,12%	12,44%	10,76%	11,70%	9,26%
KATILIM	C3	0,00%	0,00%	0,00%	7,27%	9,66%	10,67%	12,34%	10,90%	11,17%	9,56%	8,86%	7,93%

Ek 37 : Banka Grupları Aktif Kalitesi

(A) AKTİF KALİTESİ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	- 9,01	- 2,65	0,76	2,12	2,30	3,02	1,65	1,79	2,13	2,48	0,78	1,83
YERLİ ÖZEL	3,04	1,00	- 0,11	- 0,10	- 1,31	- 1,01	0,22	1,28	1,02	0,19	0,88	0,27
YABANCI	7,53	4,97	2,56	- 2,36	2,58	0,33	- 2,25	- 5,38	- 5,96	- 4,73	- 3,85	- 3,69
KATILIM	3,00	3,00	3,00	7,30	6,75	5,84	2,95	4,59	5,12	2,59	2,05	1,04
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,23	0,27	0,32	0,38	0,44	0,49	0,50	0,47	0,52	0,56	0,58	0,60
KAMU	0,14	0,17	0,21	0,27	0,33	0,38	0,41	0,41	0,48	0,53	0,54	0,58
YERLİ ÖZEL	0,29	0,32	0,39	0,44	0,47	0,51	0,52	0,47	0,52	0,57	0,59	0,62
YABANCI	0,32	0,37	0,44	0,51	0,56	0,61	0,60	0,60	0,60	0,59	0,62	0,61
KATILIM	-	-	-	0,65	0,68	0,72	0,68	0,70	0,71	0,69	0,68	0,65
Takipteki Krediler / Toplam Krediler ve Alacaklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	7,63%	1,49%	0,76%	0,57%	0,40%	0,48%	0,77%	0,91%	0,62%	0,57%	0,73%	0,67%
KAMU	17,59%	1,90%	0,53%	0,24%	0,17%	0,16%	0,46%	0,60%	0,41%	0,35%	0,66%	0,51%
YERLİ ÖZEL	4,63%	1,38%	0,84%	0,62%	0,49%	0,55%	0,75%	0,69%	0,49%	0,55%	0,62%	0,66%
YABANCI	1,27%	0,95%	0,82%	0,99%	0,40%	0,64%	1,22%	1,93%	1,29%	1,00%	1,16%	0,97%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	1,84%	1,39%	1,64%	2,14%	1,61%	1,06%	1,11%	0,79%	1,34%
Duran Aktifler/ Toplam Aktifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	3,60%	3,32%	2,77%	1,89%	1,48%	1,36%	1,31%	1,19%	0,97%	0,82%	0,77%	0,69%
KAMU	2,25%	2,08%	1,85%	1,56%	1,30%	1,20%	1,19%	1,00%	0,79%	0,70%	0,61%	0,55%
YERLİ ÖZEL	4,55%	4,18%	3,41%	2,09%	1,70%	1,55%	1,40%	1,26%	1,05%	0,85%	0,79%	0,68%
YABANCI	3,31%	2,83%	2,04%	1,72%	1,01%	0,99%	1,26%	1,35%	1,08%	0,97%	0,96%	0,92%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	2,30%	1,68%	1,49%	2,13%	2,24%	1,42%	1,47%	1,64%	1,26%

Ek 38 : Banka Grupları Yönetim

(M) YÖNETİM KALİTESİ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-7,43	- 6,77	- 3,81	- 2,22	- 2,11	- 1,39	- 1,22	- 0,16	- 0,36	- 0,55	- 1,53	- 0,62
YERLİ ÖZEL	3,04	1,00	- 0,11	- 0,10	- 1,31	- 1,01	0,22	1,28	1,02	0,19	0,88	0,27
YABANCI	4,12	3,64	2,61	1,61	1,90	1,29	0,29	- 0,83	- 2,01	- 1,98	- 2,35	- 1,89
KATILIM				2	2,24	0,57	- 0,58	0,85	0,23	- 0,79	- 0,19	- 0,92
Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	17,03	11,50	5,99	4,72	3,73	3,48	3,67	5,27	3,66	2,70	2,86	2,75
KAMU	35,42	23,75	9,43	6,96	4,87	3,95	3,68	4,27	3,23	2,47	3,07	2,68
YERLİ ÖZEL	8,88	6,57	4,88	4,05	3,54	3,52	3,51	5,18	3,27	2,43	2,28	2,38
YABANCI	4,84	4,54	3,32	3,92	2,82	3,06	4,09	6,81	5,35	3,90	4,23	3,87
KATILIM	0,00	0,00	0,00	4,09	3,51	3,36	4,39	4,70	3,47	3,08	3,01	3,42
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	92,7	98,5	90,2	85,8	94,7	94,2	95,3	94,2	96,2	97,7	95,9	96,4
KAMU	73,6	87,7	78,4	92,9	84,1	80,6	76,0	80,2	84,9	80,8	76,1	84,0
YERLİ ÖZEL	95,5	100,1	90,5	81,3	93,9	94,1	95,9	95,9	98,0	98,8	97,7	97,7
YABANCI	93,4	97,6	97,8	95,5	97,8	96,5	96,5	93,8	93,9	96,6	93,9	95,9
KATILIM	0,0	0,0	0,0	106,2	122,7	92,0	95,5	91,8	94,0	95,8	92,0	95,2
Toplam Personel Sayısı / Toplam Şube Sayısı (Kişi)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	19,9	20,4	20,5	21,1	20,7	20,7	19,6	19,2	19,0	18,6	18,2	17,9
KAMU	21,8	21,0	19,8	20,2	19,5	19,9	19,8	19,5	18,7	18,5	17,9	17,2
YERLİ ÖZEL	18,4	19,7	20,6	21,1	20,5	20,9	19,5	19,1	18,6	18,3	18,0	17,7
YABANCI	26,3	26,1	25,0	25,3	23,3	22,1	19,8	19,3	20,1	19,2	19,0	19,1
KATILIM	0,0	0,0	0,0	19,7	20,0	21,8	20,6	20,7	20,9	20,2	18,5	17,4
Toplam Mevduat / Toplam Şube Sayısı (Bin TL)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	22.219	25.553	30.723	38.320	42.167	46.263	51.859	54.480	63.143	67.302	71.781	82.112
KAMU	24.053	28.392	35.941	44.291	48.231	54.850	65.635	73.343	82.537	78.413	81.358	92.365
YERLİ ÖZEL	21.564	24.413	28.052	36.618	42.822	48.894	55.464	56.472	65.442	70.311	74.742	86.011
YABANCI	13.456	14.799	22.343	25.915	28.729	31.047	30.676	31.632	38.043	47.110	53.893	62.572
KATILIM	-	-	-	26.443	30.667	33.205	35.967	42.637	56.855	60.432	64.066	68.660
Krediler / Toplam Şube Sayısı	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	9.702	12.342	17.034	25.130	31.323	38.491	43.688	43.898	55.891	67.970	76.130	93.676
KAMU	8.159	9.714	12.240	18.091	23.722	30.979	40.287	46.466	59.791	69.681	75.427	97.599
YERLİ ÖZEL	10.552	13.902	19.586	28.779	35.896	45.327	50.766	47.644	60.647	74.077	83.839	102.023
YABANCI	11.796	13.710	22.987	26.941	31.187	36.699	34.333	34.401	42.823	52.546	60.753	72.807
KATILIM	-	-	-	25.034	29.360	35.168	37.949	40.458	55.290	62.080	67.230	74.093

Ek 39 : Banka Grupları Karlılık

(E) KARLILIK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-6,53	1,20	2,57	6,57	1,43	0,15	0,13	- 0,03	- 0,48	- 1,44	- 1,14	- 0,27
YERLİ ÖZEL	4,03	- 0,88	- 1,82	- 4,51	- 1,06	0,41	0,33	0,54	1,10	0,82	0,69	1,44
YABANCI	-2,38	0,58	- 1,22	4,52	- 0,18	- 2,02	- 2,38	- 2,54	- 3,31	- 1,09	- 1,38	- 4,34
KATILIM					4,18	1,74	3,20	- 0,78	- 1,36	- 0,72	- 1,25	- 1,49
Dönem Net Karı / Toplam Aktif	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
KAMU	0,00	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
YERLİ ÖZEL	0,02	0,02	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
YABANCI	0,01	0	0	0	0,02	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
KATILIM	0,00	-	-	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Dönem Net Karı / Özkaynaklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,11	0,16	0,14	0,11	0,19	0,20	0,16	0,18	0,16	0,14	0,13	0,13
KAMU	0,04	0,20	0,21	0,18	0,21	0,21	0,18	0,21	0,18	0,13	0,13	0,14
YERLİ ÖZEL	0,16	0,14	0,10	0,05	0,17	0,20	0,16	0,18	0,17	0,14	0,13	0,14
YABANCI	0,06	0	0	0	0,20	0,16	0,11	0,13	0,11	0,12	0,11	0,07
KATILIM	0,00	-	-	0,26	0,25	0,22	0,17	0,16	0,14	0,13	0,12	0,12
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,93	0,98	0,90	0,86	0,95	0,94	0,95	0,94	0,96	0,98	0,96	0,96
KAMU	0,74	0,88	0,78	0,93	0,84	0,81	0,76	0,80	0,85	0,81	0,76	83,97
YERLİ ÖZEL	0,96	1,00	0,91	0,81	0,94	0,94	0,96	0,96	0,98	0,99	0,98	0,98
YABANCI	0,93	1	1	1	0,98	0,96	0,96	0,94	0,94	0,97	0,94	0,96
KATILIM	0,00	-	-	1,06	1,23	0,92	0,96	0,92	0,94	0,96	0,92	0,95
Ücret ve Komisyon Gelirleri / İşletme Giderleri (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,00	-	55,92	56,06	62,55	64,76	62,80	65,93	60,89	64,97	63,96	63,87
KAMU	0,00	-	0,40	0,45	0,55	0,53	0,51	0,51	0,46	0,49	0,48	0,49
YERLİ ÖZEL	0,00	-	0,63	0,61	0,70	0,74	0,70	0,76	0,71	0,74	0,72	0,75
YABANCI	0,00	-	0	0	0,49	0,55	0,57	0,59	0,54	0,62	0,62	0,57
KATILIM	0,00	-	-	0,78	0,78	0,84	0,84	0,76	0,67	0,68	0,67	0,61

Ek 40 : Banka Grupları Likidite

(L) Likidite	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-3,44	- 2,67	- 2,58	- 2,74	- 1,31	3,00	0,39	0,96	0,26	- 0,38	0,42	0,36
YERLİ ÖZEL	2,32	1,73	1,54	1,22	0,48	- 0,48	0,12	- 0,23	0,02	0,02	- 0,26	- 0,29
YABANCI	1,38	1,14	2,26	1,84	1,04	- 1,42	- 0,11	0,08	- 0,13	0,53	0,41	0,21
KATILIM					4,29	2,13	4,03	3,47	- 1,13	- 0,84	0,18	- 0,28
Likidite Yeterlilik Oranı "1 AYLIK"	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR						155,14	141,02	144,01	137,09	115,76	124,38	115,34
KAMU						228,65	175,58	180,68	155,37	117,63	140,49	122,29
YERLİ ÖZEL						139,22	130,88	132,93	132,02	112,82	116,86	111,08
YABANCI						120,16	127,16	127,05	124,74	120,23	124,04	115,92
KATILIM						121,65	137,46	126,76	116,00	122,35	133,60	112,50
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	35,97%	39,93%	38,45%	40,02%	38,20%	35,21%	25,71%	31,14%	30,97%	29,86%	29,71%	27,81%
KAMU	27,96%	37,94%	34,77%	39,28%	42,73%	42,66%	23,17%	29,76%	29,93%	28,51%	29,97%	29,84%
YERLİ ÖZEL	40,95%	40,96%	40,54%	40,55%	36,13%	33,19%	27,29%	32,92%	31,78%	29,99%	29,49%	26,43%
YABANCI	46,15%	46,28%	43,79%	38,88%	36,22%	28,11%	25,39%	28,13%	30,45%	31,92%	29,94%	28,22%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	20,17%	20,06%	17,24%	17,84%	19,08%	19,93%	20,93%	23,41%	24,84%
Krediler / Toplam Aktifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	23,03%	26,52%	32,42%	38,44%	43,82%	49,11%	50,16%	47,08%	52,24%	56,08%	57,98%	60,46%
KAMU	14,17%	17,05%	21,36%	26,66%	32,81%	38,23%	41,31%	40,97%	48,34%	52,98%	53,70%	58,00%
YERLİ ÖZEL	28,67%	32,41%	38,97%	43,59%	47,16%	51,45%	52,24%	46,80%	52,07%	56,94%	59,01%	61,93%
YABANCI	31,82%	36,94%	44,15%	50,79%	55,74%	61,12%	59,62%	60,44%	60,20%	59,01%	62,39%	60,52%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	65,09%	67,79%	72,37%	68,46%	70,30%	71,12%	68,64%	68,24%	64,56%
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler / 3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Pasifler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	77,39%	82,92%	89,68%	90,67%	89,30%	80,88%	77,22%	79,62%	72,47%	71,73%	81,90%	78,26%
KAMU	96,88%	104,59%	108,44%	123,33%	106,82%	96,13%	86,33%	87,27%	79,23%	73,68%	89,28%	83,16%
YERLİ ÖZEL	62,13%	67,64%	78,12%	76,35%	80,53%	73,16%	71,71%	75,93%	68,31%	69,12%	78,10%	76,09%
YABANCI	102,16%	105,16%	83,82%	75,58%	85,65%	76,50%	77,84%	74,20%	71,66%	76,53%	80,00%	76,19%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	71,04%	89,49%	87,41%	76,85%

Ek 41 : Banka Grupları Piyasa Riskine Duyarlılık

(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KAMU	-0,88	-4,79	12,13	3,84	-1,83	-3,43	-0,32	0,01	-2,70	1,81	0,27	-0,24
YERLİ ÖZEL	2,20	4,96	-11,82	-3,57	4,25	3,01	1,33	0,58	-0,68	-1,95	0,52	0,92
YABANCI	-4,62	-3,31	2,02	3,03	0,13	3,05	1,84	2,50	6,32	2,73	1,94	2,24
KATILIM	0,00	0,00	0,00	0,00	5,97	5,15	7,99	5,30	3,99	2,85	3,48	4,12
YP Aktifler / YP Pasifler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	85,73%	87,82%	90,10%	87,10%	87,59%	84,35%	86,94%	84,50%	83,78%	83,77%	85,11%	82,39%
KAMU	87,26%	91,42%	94,01%	93,39%	93,49%	93,67%	97,11%	97,83%	96,03%	98,07%	95,15%	94,35%
YERLİ ÖZEL	84,75%	86,55%	89,00%	86,86%	89,18%	89,29%	94,82%	89,26%	89,71%	85,90%	87,60%	83,25%
YABANCI	91,55%	87,17%	85,90%	74,01%	73,76%	59,88%	54,31%	53,56%	52,03%	59,39%	62,92%	63,97%
KATILIM	0,00%	0,00%	0,00%	35,96%	38,70%	33,45%	39,16%	54,57%	46,17%	53,17%	57,33%	53,27%
Net Faiz Geliri (Gideri) / Ortalama Toplam Aktifler (%)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	0,56	5,07	6,45	5,39	4,85	4,87	4,72	5,44	4,30	3,46	4,07	3,72
KAMU	0,68	6,85	6,96	4,83	5,07	4,92	4,62	5,22	4,02	3,39	4,18	3,86
YERLİ ÖZEL	0,45	3,57	6,07	5,67	4,53	4,57	4,33	5,17	4,10	3,26	3,75	3,51
YABANCI	1,06	9,45	7,11	5,79	5,60	5,95	6,06	6,70	5,48	4,23	4,92	4,08
KATILIM	0,00	0,00	0,00	6,32	5,53	5,41	5,41	5,17	4,01	3,68	3,98	3,45
3 Aya Kadar Vadede Faize Duyarlı Aktifler /	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	77,39	82,92	89,68	90,67	89,30	80,88	77,22	79,62	72,47	71,73	81,90	78,26
KAMU	96,88	104,59	108,44	123,33	106,82	96,13	86,33	87,27	79,23	73,68	89,28	83,16
YERLİ ÖZEL	62,13	67,64	78,12	76,35	80,53	73,16	71,71	75,93	68,31	69,12	78,10	76,09
YABANCI	102,16	105,16	83,82	75,58	85,65	76,50	77,84	74,20	71,66	76,53	80,00	76,19
KATILIM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71,04	89,49	87,41	76,85
Yabancı Para Net Genel Pozisyon	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SEKTÖR	1.175	150	- 74	- 86	199	204	- 93	606	81	603	3.911	- 1.183
KAMU	493	356	579	154	313	535	- 66	260	194	- 511	626	- 434
YERLİ ÖZEL	680	- 133	- 690	- 288	- 306	- 184	- 14	383	115	1.484	3.532	- 703
YABANCI	2	- 72	37	47	192	- 144	- 12	- 38	- 227	- 370	- 247	- 45
KATILIM	- 31	- 116	13	44	- 61	109	159	49	34	36	38	34

Ek 42 : Banka Grupları Birleşik CAMELS Notları

KAMU													
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CAMELS Notu	%	-22,77	- 9,33	16,19	20,29	8,68	6,50	3,69	4,27	0,36	3,58	0,31	1,93
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	20%	4,53	6,36	7,13	12,72	10,20	5,16	3,07	1,71	1,51	1,65	1,52	0,87
(A) AKTİF KALİTESİ	15%	-9,01	-2,65	0,76	2,12	2,30	3,02	1,65	1,79	2,13	2,48	0,78	1,83
(M) YÖNETİM KALİTESİ	15%	- 7,4	- 6,8	- 3,8	- 2,2	- 2,1	- 1,4	- 1,2	- 0,2	- 0,4	- 0,6	- 1,5	- 0,6
(E) KARLILIK	15%	-6,53	1,20	2,57	6,57	1,43	0,15	0,13	-0,03	-0,48	-1,44	-1,14	-0,27
(L) LİKİTİDE	20%	-3,44	-2,67	-2,58	-2,74	-1,31	3,00	0,39	0,96	0,26	-0,38	0,42	0,36
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%	-0,88	-4,79	12,13	3,84	-1,83	-3,43	-0,32	0,01	-2,70	1,81	0,27	-0,24
YERLİ ÖZEL													
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CAMELS Notu		12,73	7,25	-13,03	-10,01	- 0,78	- 0,06	0,56	1,54	1,62	- 1,18	2,48	2,97
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	20%	-1,90	-2,15	-1,85	-3,52	-3,18	-1,55	-1,40	-0,63	-0,43	-0,74	-0,45	-0,07
(A) AKTİF KALİTESİ	15%	3,04	1,00	-0,11	-0,10	-1,31	-1,01	0,22	1,28	1,02	0,19	0,88	0,27
(M) YÖNETİM KALİTESİ	15%	3,0	2,6	1,0	0,5	0,0	- 0,4	- 0,0	0,0	0,6	0,5	1,1	0,7
(E) KARLILIK	15%	4,03	-0,88	-1,82	-4,51	-1,06	0,41	0,33	0,54	1,10	0,82	0,69	1,44
(L) LİKİTİDE	20%	2,32	1,73	1,54	1,22	0,48	-0,48	0,12	-0,23	0,02	0,02	-0,26	-0,29
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%	2,20	4,96	-11,82	-3,57	4,25	3,01	1,33	0,58	-0,68	-1,95	0,52	0,92
YABANCI													
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CAMELS Notu		17,22	16,54	10,56	6,63	3,41	0,68	- 2,49	-5,79	- 5,47	- 5,37	-6,22	- 8,50
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	20%	11,20	9,54	2,32	-2,01	-2,05	-0,55	0,12	0,38	-0,37	-0,83	-0,99	-1,02
(A) AKTİF KALİTESİ	15%	7,53	4,97	2,56	-2,36	2,58	0,33	-2,25	-5,38	-5,96	-4,73	-3,85	-3,69
(M) YÖNETİM KALİTESİ	15%	4,1	3,6	2,6	1,6	1,9	1,3	0,3	- 0,8	- 2,0	- 2,0	- 2,4	- 1,9
(E) KARLILIK	15%	-2,38	0,58	-1,22	4,52	-0,18	-2,02	-2,38	-2,54	-3,31	-1,09	-1,38	-4,34
(L) LİKİTİDE	20%	1,38	1,14	2,26	1,84	1,04	-1,42	-0,11	0,08	-0,13	0,53	0,41	0,21
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%	-4,62	-3,31	2,02	3,03	0,13	3,05	1,84	2,50	6,32	2,73	1,94	2,24
KATILIM													
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CAMELS Notu		- 9,64	63,62	4,59	63,63	0,04	- 4,42	5,36	1,53	- 4,51	- 8,04	-5,14	- 9,59
(C) SERMAYE YETERLİLİĞİ	20%					-4,90	-2,04	1,03	-3,09	-2,69	-1,86	-4,56	-2,90
(A) AKTİF KALİTESİ	15%					-11,74	-11,98	-10,31	-4,22	-3,55	-6,68	-2,80	-8,12
(M) YÖNETİM KALİTESİ	15%					2,2	0,6	- 0,6	0,9	0,2	- 0,8	- 0,2	- 0,9
(E) KARLILIK	15%					4,18	1,74	3,20	-0,78	-1,36	-0,72	-1,25	-1,49
(L) LİKİTİDE	20%					4,29	2,13	4,03	3,47	-1,13	-0,84	0,18	-0,28
(S) PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	15%					5,97	5,15	7,99	5,30	3,99	2,85	3,48	4,12

Ek 43 : Bankacılık Sektörü Sermaye Yeterlilik Stres Testi

	Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12,	sektör		3.ŞOK Krediler %10 karşılık Ayrılması		2.ŞOK Krediler %5 karşılık Ayrılması		1.ŞOK Krediler %3 karşılık Ayrılması	
1	Ana Sermaye Toplamı	231.571		231.571					
2	Katkı Sermaye Toplamı	40.810		40.810					
3	Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	272.380		272.380					
4	Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	1.624		1.624					
5	Yasal Özkaynak (3-4)	270.757		270.757	143.487	270.757	207.118	270.757	232.574
6	Çekirdek Sermaye	233.233		233.233					
7	Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	1.660.961		1.660.961	1.531.199	-	1.596.080		1.622.032
8	Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	14,04		14,04					
9	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	16,30		16,30	9,37%		12,98%		14,34%
10	Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	1.496.248			1.366.486		1.431.367		1.457.319
11	Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan KRET	-		-					
12	Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*		1.496.248		1.366.486		1.431.367		1.457.319
13	Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	515.069	-	515.069	0	515.069	-	515.069	-
14	Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-		-	-				
15	Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	92.896	18.579	92.896	18.579	-	92.896	18.579	-
16	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	199.424	99.712	199.424	99.712	-	199.424	99.712	-
17	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	160.679	80.339	160.679	80.339	-	160.679	80.339	-
18	Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	347.600	260.700	312.840	234.630	34.760	330.220	247.665	17.380
19	Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	799.688	799.688	719.719	719.719	79.969	759.704	759.704	39.984
20	Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	31.137	46.706	28.023	42.035	3.114	29.580	44.371	1.557
21	Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	90.682	181.364	81.614	163.228	9.068	86.148	172.296	4.534
22	Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	3.664	9.159	3.297	8.243	366	3.481	8.701	183
23	Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-		-					
24	Piyasa Riskine Esas Tutar	41.050		41.050	41.050		41.050	41.050	41.050
25	Operasyonel Riske Esas Tutar	123.663		123.663	123.663		123.663	123.663	123.663

Ek 44 : Kamu Bankaları Sermaye Yeterlilik Stres Testi

	Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12, Son güncelleme:1/27/2015	kamu		1. ŞOK Krediler %10 karşılık Ayrılması			2.ŞOK Krediler %5 karşılık Ayrılması			3.ŞOK Krediler %3 karşılık Ayrılması	
1	Ana Sermaye Toplamı	78.310									
2	Katkı Sermaye Toplamı	8.148									
3	Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	86.458									
4	Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	525									
5	Yasal Özkaynak (3-4)	85.933	85.933	85.933	51.703		85.933	68.818		85.933	75.664
6	Çekirdek Sermaye	78.640									
7	Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	473.006	473.006		438.437			455.721			462.635
8	Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	16,63									
9	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	18,17	18,17%		10,50%			15,10%			16,35%
10	Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	418.977	418.977		384.409			401.693			408.607
11	Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan Kredi Riskine Esas Tutar	-									
12	Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*	418.977	418.977		384.409			401.693			408.607
13	Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	211.033	-	211.033	-		211.033	-	-	211.033	-
14	Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-		-			-	-	-	-	-
15	Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	39.461	7.892	39.461	7.892	-	39.461	7.892	-	39.461	7.892
16	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	65.376	32.688	65.376	32.688	-	65.376	32.688	-	65.376	32.688
17	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	65.421	32.710	65.421	32.710	-	65.421	32.710	-	65.421	32.710
18	Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	97.193	72.895	87.474	65.605	9.719	92.333	69.250	4.860	94.277	70.708
19	Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	214.192	214.192	192.772	192.772	21.419	203.482	203.482	10.710	207.766	207.766
20	Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	7.139	10.708	6.425	9.637	714	6.782	10.173	357	6.925	10.387
21	Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	23.090	46.179	20.781	41.562	2.309	21.935	43.871	1.154	22.397	44.794
22	Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	685	1.713	617	1.541	69	651	1.627	34	665	1.661
23	Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-					-			-	
24	Piyasa Riskine Esas Tutar	17.872	17.872	17.872	17.872	17.872	17.872	17.872		17.872	17.872
25	Operasyonel Riske Esas Tutar	36.156	36.156	36.156	36.156	36.156	36.156	36.156		36.156	36.156

Ek 45 : Yerli Özel Bankalar Sermaye Yeterlilik Stres Testi

	Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12, Son güncelleme:1/27/2015	yerli özel		1.ŞOK Krediler %10 karşılık Ayrılması		2.ŞOK Krediler %5 karşılık Ayrılması		3.ŞOK Krediler %3 karşılık Ayrılması
1	Ana Sermaye Toplamı	114.687						
2	Katkı Sermaye Toplamı	20.782						
3	Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	135.469						
4	Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	921						
5	Yasal Özkaynak (3-4)	134.548	134.548	134.548	65.723	134.548	100.135	134.548
6	Çekirdek Sermaye	116.461						
7	Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	872.905	872.905		802.048		837.476	
8	Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	13						
9	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	15	15,41%		7,46%		11,96%	
10	Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	793.911	793.911		723.054		758.482	
11	Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan Kredi Riskine Esas Tutar	-						
12	Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*	793.911	793.911		723.054		758.482	
13	Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	222.667	-	222.667	-	222.667	-	222.667
14	Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-		-		-	-	-
15	Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	35.413	7.083	35.413	7.083	-	35.413	7.083
16	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	78.225	39.112	78.225	39.112	-	78.225	39.112
17	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	78.306	39.153	78.306	39.153	-	78.306	39.153
18	Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	178.772	134.079	160.895	120.671	17.877	169.833	127.375
19	Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	437.162	437.162	393.446	393.446	43.716	415.304	415.304
20	Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	17.178	25.767	15.460	23.191	1.718	16.319	24.479
21	Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	52.596	105.192	47.336	94.672	5.260	49.966	99.932
22	Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	2.545	6.363	2.291	5.727	255	2.418	6.045
23	Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-					-	
24	Piyasa Riskine Esas Tutar	16.728	16.728	16.728	16.728	16.728	16.728	16.728
25	Operasyonel Riske Esas Tutar	62.266	62.266	62.266	62.266	62.266	62.266	62.266

Ek 46 : Yabancı Özel Bankalar Sermaye Yeterlilik Testi

	Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12, Son güncelleme:1/27/2015	yabancı		1. ŞOK		2.ŞOK		3.ŞOK
1	Ana Sermaye Toplamı	38.573						
2	Katkı Sermaye Toplamı	11.880						
3	Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	50.453						
4	Sermayeden indirilen Değerler Toplamı	177						
5	Yasal Özkaynak (3-4)	50.276	50.276	50.276	26.054	50.276	38.165	50.276
6	Çekirdek Sermaye	38.132						
7	Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	315.050	315.050		290.713		302.882	
8	Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	12						
9	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	16	15,96%		8,96%		12,60%	
10	Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	283.360	283.360		259.023		271.192	
11	Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan Kredi Riskine Esas Tutar	-						
12	Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*	283.360	283.360		259.023		271.192	
13	Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	81.368	-	81.368	-	81.368	-	81.368
14	Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-		-		-	-	-
15	Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	18.022	3.604	18.022	3.604	-	18.022	3.604
16	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	55.824	27.912	55.824	27.912	-	55.824	27.912
17	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	16.953	8.476	16.953	8.476	-	16.953	8.476
18	Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	71.635	53.726	64.472	48.354	7.164	68.053	51.040
19	Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	148.335	148.335	133.501	133.501	14.833	140.918	140.918
20	Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	6.820	10.230	6.138	9.207	682	6.479	9.719
21	Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	14.996	29.993	13.497	26.994	1.500	14.247	28.493
22	Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	433	1.083	390	975	43	412	1.029
23	Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-					-	
24	Piyasa Riskine Esas Tutar	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450
25	Operasyonel Riske Esas Tutar	25.241	25.241	25.241	25.241	25.241	25.241	25.241

Ek 47 : Katılım Bankaları Sermaye Yeterlilik Stres Testi

	Sermaye Yeterliliği (milyon TL), Dönem:2014/12, Son güncelleme:1/27/2015	katılım		1. ŞOK Krediler %10 karşılık Ayrılması			2.ŞOK Krediler %5 karşılık Ayrılması			3.ŞOK Krediler %3 karşılık Ayrılması	
1	Ana Sermaye Toplamı	9.261									
2	Katkı Sermaye Toplamı	1.891									
3	Orana Esas Sermaye Toplamı (1+2)	11.152									
4	Sermayeden İndirilen Değerler Toplamı	45									
5	Yasal Özkaynak (3-4)	11.107	11.107	11.107	5.616		11.107	8.362		11.107	9.460
6	Çekirdek Sermaye	9.456									
7	Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (10+24+25)	76.422	76.422		71.258			73.840			74.873
8	Çekirdek Sermaye Yeterliliği Rasyosu ((6/7)*100) (YÜZDE)	12									
9	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ((5/7)*100) (YÜZDE)	14,53	14,53%		7,88%			11,32%			12,63%
10	Kredi Riskine Esas Tutar (11+12)	67.979	67.979		62.815			65.397			66.430
11	Menkul Kıymetleştirme Pozisyonlarından Kaynaklanan Kredi Riskine Esas Tutar	-									
12	Karşı Taraf Kredi Riski Dahil Kredi Riskine Esas Tutar*	67.979	67.979		62.815			65.397			66.430
13	Risk Ağırlığı %0 Olan Kalemler Toplamı	20.800	-	20.800	-		20.800	-	-	20.800	-
14	Risk Ağırlığı %10 Olan Kalemler Toplamı	-		-			-	-	-	-	-
15	Risk Ağırlığı %20 Olan Kalemler Toplamı	5.290	1.058	5.290	1.058	-	5.290	1.058	-	5.290	1.058
16	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı (Gayrimenkul İpoteği ile Teminatlandırılanlar)	25.416	12.708	25.416	12.708	-	25.416	12.708	-	25.416	12.708
17	Risk Ağırlığı %50 Olan Kalemler Toplamı	5.139	2.569	5.139	2.569	-	5.139	2.569	-	5.139	2.569
18	Risk Ağırlığı %75 Olan Kalemler Toplamı	15.533	11.649	13.979	10.485	1.553	14.756	11.067	777	15.067	11.300
19	Risk Ağırlığı %100 Olan Kalemler Toplamı	38.581	38.581	34.723	34.723	3.858	36.652	36.652	1.929	37.423	37.423
20	Risk Ağırlığı %150 Olan Kalemler Toplamı	378	567	340	510	38	359	539	19	367	550
21	Risk Ağırlığı %200 Olan Kalemler Toplamı	410	821	369	739	41	390	780	21	398	796
22	Risk Ağırlığı %250 Olan Kalemler Toplamı	10	26	9	23	1	10	25	1	10	25
23	Risk Ağırlığı %1250 Olan Kalemler Toplamı	-					-			-	
24	Piyasa Riskine Esas Tutar	1.433	1.433	1.433	1.433	1.433	1.433	1.433		1.433	1.433
25	Operasyonel Riske Esas Tutar	7.009	7.009	7.009	7.009	7.009	7.009	7.009		7.009	7.009

Ek 48 : Kamu Bankaları Likidite Stres Testi

		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12,	Yedi Gün	1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok	Bir Ay	1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok
				%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı		%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı
Kamu	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	52.055	36.068	20.080	- 11.896	- 43.872	52.055	36.068	20.080	- 11.896	- 43.872
Kamu	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat.H. M.D (Net)	50.742	50.742	50.742	50.742	50.742	67.727	67.727	67.727	67.727	67.727
Kamu	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	13.300	13.300	13.300	13.300	13.300	14.721	14.721	14.721	14.721	14.721
Kamu	4	Para Piyasasından Alacaklar	49	49	49	49	49	101	101	101	101	101
Kamu	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	302	302	302	302	302	302	302	302	302	302
Kamu	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587	4.587
Kamu	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	9	9	9	9	9	31	31	31	31	31
Kamu	8	Krediler	37.227	37.227	37.227	37.227	37.227	51.712	51.712	51.712	51.712	51.712
Kamu	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	19.867	19.867	19.867	19.867	19.867	22.904	22.904	22.904	22.904	22.904
Kamu	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kamu	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	18.019	18.019	18.019	18.019	18.019	41.879	41.879	41.879	41.879	41.879
Kamu	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972
Kamu	13	Vadeli Alım İşlemleri	2.395	2.395	2.395	2.395	2.395	3.142	3.142	3.142	3.142	3.142
Kamu	14	Swap Alım İşlemleri	11.570	11.570	11.570	11.570	11.570	34.337	34.337	34.337	34.337	34.337
Kamu	15	Futures Alım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	82	82	82	82	82	428	428	428	428	428
Kamu	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	196.157	180.169	164.181	132.205	100.230	256.020	240.032	224.044	192.068	160.092
Kamu	19	Mevduat (Katılım Fonu)	61.271	61.271	61.271	61.271	61.271	107.919	107.919	107.919	107.919	107.919
Kamu	20	Para Piyasalarına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	21	TCMB'ye Borçlar	845	845	845	845	845	4.224	4.224	4.224	4.224	4.224
Kamu	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788	4.097	4.097	4.097	4.097	4.097
Kamu	23	Sermaye Benzeri Krediler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	24	Müstakriz Fonları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	25	Kullanılan Diğer Krediler	1.357	1.357	1.357	1.357	1.357	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378
Kamu	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	27.127	27.127	27.127	27.127	27.127	46.614	46.614	46.614	46.614	46.614
Kamu	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kamu	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	24	24	24	24	24	118	118	118	118	118
Kamu	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	3.868	3.868	3.868	3.868	3.868
Kamu	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	543	543	543	543	543	1.045	1.045	1.045	1.045	1.045
Kamu	33	Diğer Borçlar	2.134	2.134	2.134	2.134	2.134	6.009	6.009	6.009	6.009	6.009
Kamu	34	Bilanço Dışı İşlemler	7.602	7.602	7.602	7.602	7.602	7.729	7.729	7.729	7.729	7.729
Kamu	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	18.113	18.113	18.113	18.113	18.113	42.249	42.249	42.249	42.249	42.249
Kamu	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957
Kamu	37	Vadeli Satım İşlemleri	2.371	2.371	2.371	2.371	2.371	3.098	3.098	3.098	3.098	3.098
Kamu	38	Swap Satım İşlemleri	11.703	11.703	11.703	11.703	11.703	34.768	34.768	34.768	34.768	34.768
Kamu	39	Futures Satım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	82	82	82	82	82	427	427	427	427	427
Kamu	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamu	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	122.331	122.331	122.331	122.331	122.331	226.254	226.254	226.254	226.254	226.254
Kamu	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	73.826	57.838	41.850	9.874	- 22.102	29.766	13.778	- 2.210	- 34.186	- 66.162
Kamu	44	Likidite Yeterlilik Oranı	160%	147%	134%	108%	82%	113%	106%	99%	85%	71%
				319.759	319.759	319.759	319.759	319.759	319.759	319.759	319.759	319.759
				18%	13%	3%	-7%	9%	4%	-1%	-11%	-21%

Ek 49 : Yerli Özel bankalar Likidite Stres Testi

				1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok		1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok
		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12,	Yedi Gün	%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı
Yerli Özel	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	77.433	51.567	25.700	- 26.034	- 77.768	77.433	51.567	25.700	- 26.034	- 77.768
Yerli Özel	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat.H. M.D (Net)	73.077	73.077	73.077	73.077	73.077	79.510	79.510	79.510	79.510	79.510
Yerli Özel	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	10.325	10.325	10.325	10.325	10.325	10.696	10.696	10.696	10.696	10.696
Yerli Özel	4	Para Piyasasından Alacaklar	206	206	206	206	206	453	453	453	453	453
Yerli Özel	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196
Yerli Özel	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409	9.409
Yerli Özel	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	154	154	154	154	174	174	174	174	174	174
Yerli Özel	8	Krediler	54.036	54.036	54.036	54.036	54.036	85.845	85.845	85.845	85.845	85.845
Yerli Özel	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	11.583	11.583	11.583	11.583	11.583	16.470	16.470	16.470	16.470	16.470
Yerli Özel	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	2	2	2	2	2	14	14	14	14	14
Yerli Özel	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	49.651	49.651	49.651	49.651	49.651	107.579	107.579	107.579	107.579	107.579
Yerli Özel	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	8.617	8.617	8.617	8.617	8.617	9.064	9.064	9.064	9.064	9.064
Yerli Özel	13	Vadeli Alım İşlemleri	10.692	10.692	10.692	10.692	10.692	15.987	15.987	15.987	15.987	15.987
Yerli Özel	14	Swap Alım İşlemleri	29.406	29.406	29.406	29.406	29.406	78.579	78.579	78.579	78.579	78.579
Yerli Özel	15	Futures Alım İşlemleri	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Yerli Özel	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	862	862	862	862	862	3.763	3.763	3.763	3.763	3.763
Yerli Özel	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	39	39	39	39	39	151	151	151	151	151
Yerli Özel	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	289.071	263.204	237.337	185.603	133.869	390.780	364.913	339.046	287.312	235.578
Yerli Özel	19	Mevduat (Katılım Fonu)	70.174	70.174	70.174	70.174	70.174	151.081	151.081	151.081	151.081	151.081
Yerli Özel	20	Para Piyasalarına Borçlar	14	14	14	14	14	27	27	27	27	27
Yerli Özel	21	TCMB'ye Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yerli Özel	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	152	152	152	152	152	728	728	728	728	728
Yerli Özel	23	Sermaye Benzeri Krediler	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Yerli Özel	24	Müstakriz Fonları	177	177	177	177	177	177	177	177	177	177
Yerli Özel	25	Kullanılan Diğer Krediler	1.563	1.563	1.563	1.563	1.563	4.933	4.933	4.933	4.933	4.933
Yerli Özel	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	33.190	33.190	33.190	33.190	33.190	44.366	44.366	44.366	44.366	44.366
Yerli Özel	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	2	2	2	2	2	10	10	10	10	10
Yerli Özel	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Yerli Özel	29	Factoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yerli Özel	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	6	6	6	6	6	214	214	214	214	214
Yerli Özel	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	3.582	3.582	3.582	3.582	3.582	10.151	10.151	10.151	10.151	10.151
Yerli Özel	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	379	379	379	379	379	2.409	2.409	2.409	2.409	2.409
Yerli Özel	33	Diğer Borçlar	11.209	11.209	11.209	11.209	11.209	11.270	11.270	11.270	11.270	11.270
Yerli Özel	34	Bilanço Dışı İşlemler	20.834	20.834	20.834	20.834	20.834	20.855	20.855	20.855	20.855	20.855
Yerli Özel	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	49.707	49.707	49.707	49.707	49.707	107.453	107.453	107.453	107.453	107.453
Yerli Özel	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	8.566	8.566	8.566	8.566	8.566	9.025	9.025	9.025	9.025	9.025
Yerli Özel	37	Vadeli Satım İşlemleri	10.763	10.763	10.763	10.763	10.763	16.072	16.072	16.072	16.072	16.072
Yerli Özel	38	Swap Satım İşlemleri	29.440	29.440	29.440	29.440	29.440	78.397	78.397	78.397	78.397	78.397
Yerli Özel	39	Futures Satım İşlemleri	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34
Yerli Özel	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	870	870	870	870	870	3.815	3.815	3.815	3.815	3.815
Yerli Özel	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	34	34	34	34	34	111	111	111	111	111
Yerli Özel	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	190.989	190.989	190.989	190.989	190.989	353.676	353.676	353.676	353.676	353.676
Yerli Özel	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	98.082	72.215	46.348	- 5.386	- 57.120	37.103	11.236	- 14.631	- 66.365	- 118.099
Yerli Özel	44	Likidite Yeterlilik Oranı	151%	138%	124%	97%	70%	110%	103%	96%	81%	67%
			517.339	517.339	517.339	517.339	517.339	517.339	517.339	517.339	517.339	517.339
			19%	14%	9%	-1%	-11%	7%	2%	-3%	-13%	-23%

Ek 50 : Yabancı Özel Bankalar Likidite Stres Testi

			1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok		1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok	
		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12,	Yedi Gün	%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı	Bir Ay	%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı
Yabancı	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	31.103	20.326	9.549	- 12.004	- 33.557	31.103	20.326	9.549	- 12.004	- 33.557
Yabancı	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat.H. M.D (Net)	19.717	19.717	19.717	19.717	19.717	20.789	20.789	20.789	20.789	20.789
Yabancı	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	13.668	13.668	13.668	13.668	13.668	18.669	18.669	18.669	18.669	18.669
Yabancı	4	Para Piyasasından Alacaklar	57	57	57	57	57	226	226	226	226	226
Yabancı	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309	17.309
Yabancı	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749	4.749
Yabancı	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	13	13	13	13	13	28	28	28	28	28
Yabancı	8	Krediler	23.097	23.097	23.097	23.097	23.097	40.553	40.553	40.553	40.553	40.553
Yabancı	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	6.001	6.001	6.001	6.001	6.001	6.116	6.116	6.116	6.116	6.116
Yabancı	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	19	19	19	19	19	73	73	73	73	73
Yabancı	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	50.271	50.271	50.271	50.271	50.271	91.485	91.485	91.485	91.485	91.485
Yabancı	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508	7.508
Yabancı	13	Vadeli Alım İşlemleri	4.603	4.603	4.603	4.603	4.603	8.300	8.300	8.300	8.300	8.300
Yabancı	14	Swap Alım İşlemleri	38.083	38.083	38.083	38.083	38.083	75.375	75.375	75.375	75.375	75.375
Yabancı	15	Futures Alım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yabancı	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	53	53	53	53	53	266	266	266	266	266
Yabancı	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	25	25	25	25	25	36	36	36	36	36
Yabancı	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	166.004	155.227	144.451	122.897	101.344	231.100	220.323	209.546	187.993	166.440
Yabancı	19	Mevduat (Katılım Fonu)	34.395	34.395	34.395	34.395	34.395	67.716	67.716	67.716	67.716	67.716
Yabancı	20	Para Piyasalarına Borçlar	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Yabancı	21	TCMB'ye Borçlar	480	480	480	480	480	547	547	547	547	547
Yabancı	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	5.405	5.405	5.405	5.405	5.405	10.668	10.668	10.668	10.668	10.668
Yabancı	23	Sermaye Benzeri Krediler	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Yabancı	24	Müstakriz Fonları	19	19	19	19	19	22	22	22	22	22
Yabancı	25	Kullanılan Diğer Krediler	2.315	2.315	2.315	2.315	2.315	5.277	5.277	5.277	5.277	5.277
Yabancı	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	5.588	5.588	5.588	5.588	5.588	6.841	6.841	6.841	6.841	6.841
Yabancı	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yabancı	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yabancı	29	Faktoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yabancı	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	53	53	53	53	53	129	129	129	129	129
Yabancı	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	743	743	743	743	743	1.521	1.521	1.521	1.521	1.521
Yabancı	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	126	126	126	126	126	201	201	201	201	201
Yabancı	33	Diğer Borçlar	3.272	3.272	3.272	3.272	3.272	3.452	3.452	3.452	3.452	3.452
Yabancı	34	Bilanço Dışı İşlemler	10.323	10.323	10.323	10.323	10.323	10.347	10.347	10.347	10.347	10.347
Yabancı	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	50.268	50.268	50.268	50.268	50.268	91.251	91.251	91.251	91.251	91.251
Yabancı	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533
Yabancı	37	Vadeli Satım İşlemleri	4.656	4.656	4.656	4.656	4.656	8.374	8.374	8.374	8.374	8.374
Yabancı	38	Swap Satım İşlemleri	38.022	38.022	38.022	38.022	38.022	75.067	75.067	75.067	75.067	75.067
Yabancı	39	Futures Satım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yabancı	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	53	53	53	53	53	260	260	260	260	260
Yabancı	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	5	5	5	5	5	17	17	17	17	17
Yabancı	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+....+35)	113.046	113.046	113.046	113.046	113.046	198.030	198.030	198.030	198.030	198.030
Yabancı	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	52.958	42.182	31.405	9.851	- 11.702	33.070	33.070	33.070	33.070	33.070
Yabancı	44	Likidite Yeterlilik Oranı	147%	137%	128%	109%	90%	117%	111%	106%	95%	84%
			215.534	215.534	215.534	215.534	215.534	215.534	215.534	215.534	215.534	215.534
			25%	20%	15%	5%	-5%	15%	15%	15%	15%	15%

Ek 51 : Katılım Bankaları Likidite Stres Testi

		Likidite Durumu (milyon TL), Dönem:2014/12,	Yedi Gün	1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok	Bir Ay	1.ŞOK	2. ŞOK	3. ŞOK	4. Şok	Üç Ay	On İki Ay	Toplam
				%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı		%5 Mevduat Çıkışı	%10 Mevduat Çıkışı	%20 Mevduat Çıkışı	%30 Mevduat Çıkışı			
Katılım	1	Nakit Değerler ve T.C. Merkez Bankası	9.314	6.052	2.791	- 3.732	- 10.255	9.314	6.052	2.791	- 3.732	- 10.255	9.314	9.314	9.314
Katılım	2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yans. ve Sat.H. M.D (Net)	3.303	3.303	3.303	3.303	3.303	3.452	3.452	3.452	3.452	3.452	3.517	3.712	4.441
Katılım	3	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Varlık)	4.334	4.334	4.334	4.334	4.334	4.639	4.639	4.639	4.639	4.639	4.709	4.719	4.719
Katılım	4	Para Piyasasından Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	5	Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	6	Zorunlu Karşılıklar (Bloke)	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464	1.464
Katılım	7	Gayrinakdi Kredi Komisyonları	63	63	63	63	63	79	79	79	79	79	101	194	267
Katılım	8	Krediler	2.919	2.919	2.919	2.919	2.919	8.053	8.053	8.053	8.053	8.053	17.366	40.017	69.133
Katılım	9	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (Net)	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052	1.063	1.095	1.123
Katılım	10	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	21	21	21	21	21	80	80	80	80	80	238	927	2.642
Katılım	11	Türev İşlemler (12+13+14+15+16+17)	5.304	5.304	5.304	5.304	5.304	8.959	8.959	8.959	8.959	8.959	9.720	10.075	10.691
Katılım	12	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Alımları	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591
Katılım	13	Vadeli Alım İşlemleri	1.281	1.281	1.281	1.281	1.281	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.788	3.129	3.129
Katılım	14	Swap Alım İşlemleri	2.407	2.407	2.407	2.407	2.407	4.952	4.952	4.952	4.952	4.952	5.300	5.300	5.916
Katılım	15	Futures Alım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	16	Opsiyon İşlemleri (Varlık)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	17	Türev İşlemlerden Diğer Alacaklar	25	25	25	25	25	36	36	36	36	36	40	55	55
Katılım	18	TOPLAM VARLIKLAR (1+...+11)	27.773	24.511	21.250	14.727	8.204	37.091	33.830	30.568	24.045	17.522	47.492	71.518	103.793
Katılım	19	Mevduat (Katılım Fonu)	6.798	6.798	6.798	6.798	6.798	17.356	17.356	17.356	17.356	17.356	21.469	23.297	23.365
Katılım	20	Para Piyasalarına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	21	TCMB'ye Borçlar	480	480	480	480	480	547	547	547	547	547	547	547	547
Katılım	22	Bankalar, Yurt Dışı Merkez ve Şubeler (Yükümlülük)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Katılım	23	Sermaye Benzeri Krediler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	105	2.177
Katılım	24	Müstakriz Fonları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	25	Kullanılan Diğer Krediler	363	363	363	363	363	1.409	1.409	1.409	1.409	1.409	2.883	8.356	19.739
Katılım	26	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	862	862	862	862	862	944	944	944	944	944	944	944	944
Katılım	27	Menkul Kıymet Ödünç Piyasasına Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	28	Kiralama İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	146	164	500
Katılım	29	Factoring İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	30	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Borçlar	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39
Katılım	31	Kredi Kartı Ödemelerinden Borçlar	147	147	147	147	147	496	496	496	496	496	594	638	639
Katılım	32	İhraç Edilen Menkul Kıymetler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	33	Diğer Borçlar	816	816	816	816	816	838	838	838	838	838	853	853	863
Katılım	34	Bilanço Dışı İşlemler	1.106	1.106	1.106	1.106	1.106	1.112	1.112	1.112	1.112	1.112	1.143	1.237	1.294
Katılım	35	Türev İşlemler (36+37+38+39+40+41)	5.276	5.276	5.276	5.276	5.276	8.902	8.902	8.902	8.902	8.902	9.659	10.012	10.684
Katılım	36	İki Güne Kadar Valörlü Döviz Satımları	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591	1.591
Katılım	37	Vadeli Satım İşlemleri	1.298	1.298	1.298	1.298	1.298	2.394	2.394	2.394	2.394	2.394	2.804	3.127	3.127
Katılım	38	Swap Satım İşlemleri	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900	5.243	5.243	5.915
Katılım	39	Futures Satım İşlemleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	40	Opsiyon İşlemleri (Yükümlülük)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katılım	41	Türev İşlemlerden Diğer Borçlar	5	5	5	5	5	17	17	17	17	17	20	51	51
Katılım	42	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (19+...+35)	15.888	15.888	15.888	15.888	15.888	31.643	31.643	31.643	31.643	31.643	38.276	46.193	60.791
Katılım	43	Vade Dilimlerine Göre Net Likidite Açığı / Fazlası	11.885	8.623	5.362	- 1.161	- 7.684	5.448	2.187	- 1.075	- 7.598	- 14.121	9.216	25.325	43.002
Katılım	44	Likidite Yeterlilik Oranı	175%	154%	134%	93%	52%	117%	107%	97%	76%	55%	124	155	171
			65.230	65.230	65.230	65.230	65.230	65.230	65.230	65.230	65.230	65.230			
			18%	13%	8%	-2%	-12%	8%	3%	-2%	-12%	-22%			

Ek 52 : Bankacılık Sektörü Yabancı Para Pozisyonu Stres Testi

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	2. Şok %3 Değişim	3. Şok %5 Değişim
Sektör	1	Döviz Varlıkları Toplamı	1.121.474	1.121.475	1.121.475	1.121.474
Sektör	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	63.864	63.864	63.864	63.864
Sektör	3	Bilanço Dışı Hesaplar	366.221	366.221	366.221	366.221
Sektör	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	1.127.487	1.138.762	1.161.311	1.183.861
Sektör	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	18	18	18	18
Sektör	6	Bilanço Dışı Hesaplar	295.185	295.185	295.185	295.185
Sektör	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 6.013	- 17.287	- 39.837	- 62.387
Sektör	8	Yasal Özkaynak	270.325	270.328	270.327	270.326
Sektör	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	-2,22%	-6,39%	-14,74%	-23,08%

Ek 53 : Kamu Bankaları Yabancı Para Pozisyonu Stres Testi

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	2. Şok %3 Değişim	3. Şok %5 Değişim
Kamu	1	Döviz Varlıkları Toplamı	273.334	273.334	273.334	273.334
Kamu	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	4.241	4.241	4.241	4.241
Kamu	3	Bilanço Dışı Hesaplar	58.447	58.447	58.447	58.447
Kamu	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	271.981	274.701	280.140	285.580
Kamu	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	-	-	-	-
Kamu	6	Bilanço Dışı Hesaplar	50.633	50.633	50.633	50.633
Kamu	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	1.353	- 1.367	- 6.806	- 12.246
Kamu	8	Yasal Özkaynak	85.745	85.748	85.747	85.746
Kamu	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	1,58%	-1,59%	-7,94%	-14,28%

Ek 54 : Yerli Özel Bankalar Yabancı Para Pozisyonu Stres Testi

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	2. Şok %3 Değişim	3. Şok %5 Değişim
Yerli Özel	1	Döviz Varlıkları Toplamı	572.933	572.933	572.933	572.933
Yerli Özel	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	27.941	27.941	27.941	27.941
Yerli Özel	3	Bilanço Dışı Hesaplar	174.015	174.015	174.015	174.015
Yerli Özel	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	578.419	584.204	595.772	607.340
Yerli Özel	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	-	-	-	-
Yerli Özel	6	Bilanço Dışı Hesaplar	140.087	140.087	140.087	140.087
Yerli Özel	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 5.487	- 11.271	- 22.839	- 34.408
Yerli Özel	8	Yasal Özkaynak	134.884	134.887	134.886	134.885
Yerli Özel	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	-4,07%	-8,36%	-16,93%	-25,51%

Ek 55 : Yabancı Özel Bankalar Yabancı Para Pozisyonu Stres Testi

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	2. Şok %3 Değişim	3. Şok %5 Değişim
Yabancı	1	Döviz Varlıkları Toplamı	275.207	275.207	275.207	275.207
Yabancı	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	31.681	31.681	31.681	31.681
Yabancı	3	Bilanço Dışı Hesaplar	133.760	133.760	133.760	133.760
Yabancı	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	277.086	279.857	285.399	290.941
Yabancı	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	18	18	18	18
Yabancı	6	Bilanço Dışı Hesaplar	104.465	104.465	104.465	104.465
Yabancı	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	- 1.879	- 4.650	- 10.192	- 15.734
Yabancı	8	Yasal Özkaynak	49.695	49.698	49.697	49.696
Yabancı	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	-3,78%	-9,36%	-20,51%	-31,66%

Ek 56 : Katılım Bankaları Yabancı Para Pozisyonu Stres Testi

		Yabancı Para Pozisyonu (milyon TL)	Dönem: 2014/12	1. Şok %1 Değişim	2. Şok %3 Değişim	3. Şok %5 Değişim
Katılım	1	Döviz Varlıkları Toplamı	55.813	55.813	55.813	55.813
Katılım	2	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Varlıklar	20.150	20.150	20.150	20.150
Katılım	3	Bilanço Dışı Hesaplar	7.773	7.773	7.773	7.773
Katılım	4	Döviz Yükümlülükleri Toplamı	55.683	56.240	57.353	58.467
Katılım	5	Türk Parası Hesaplarda İzlenen Döviz Endeksli Yükümlülükler	17	17	17	17
Katılım	6	Bilanço Dışı Hesaplar	7.299	7.299	7.299	7.299
Katılım	7	Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	130	- 427	- 1.541	- 2.654
Katılım	8	Yasal Özkaynak	11.553	11.556	11.555	11.554
Katılım	9	Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Yasal Özkaynak Standart Oranı	1,12%	-3,69%	-13,33%	-22,97%

ÖZGEÇMİŞ

Öner NALBANTOĞLU, 1983 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlköğretimini Söğütlü Gündoğan İlkokulu'nda, ortaöğretimini Adapazarı Anadolu İmam Hatip Lisesinde, Lise Eğitimi Adapazarı Ali Dilmen Lisesi'nde tamamladı. Lisans eğitimi 2006 yılında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İngilizce İktisat Bölümü'nde tamamladı. Yüksek Lisans Eğitimin Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı dalında 2009 yılında tamamladı. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Finansman Bölümünde başladığı doktora eğitimi 2016 yılında tamamlamıştır. İş hayatına 2006 yılında Asya Katılım Bankası Adapazarı Şubesinde Ticari Pazarlama Uzman yardımcısı olarak başlamış, 2012-2015 yılları arasında Marmara Bölge Müdürlüğü, Pazarlama Yönetmeni olarak görev almıştır. 2015 Kasım Ayından itibaren aynı bankada İnegöl Şube Müdürü olarak devam etmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.